

מבחר עירונים

וידא
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
07:15	06:53	06:35	05:23	ירושלים
07:12	06:50	06:37	05:38	בני ברק
07:13	06:51	06:36	05:29	חיפה
07:13	06:51	06:38	05:39	אשדוד
07:14	06:52	06:36	05:23	בית שמש
07:14	06:52	06:37	05:41	קרית גת
07:13	06:51	06:34	05:31	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

**להצו
כאן**

כסדרפס ואירוח נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטרופוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

בית הוראה
לעניני רפואה
מענה ויעוץ הלכתי רפואי

בראשות מורינו הגאב"ד
הגרש"א שטרן שליט"א
דומ"צ בבד"צ דמון הגר"ש ואזנר זצוק"ל
ואב"ד מערב ב"ב

בס"ד, א' חשוון תשפ"ב

הודעה חשובה

בעקבות ריבוי שאלות הלכתיות
בבעיות שונות המצויות בבתי החולים

מוקד מידע הלכתי

אודות בתי החולים בארץ
תוגבר בימים אלו

03-6161616

שלוחה 3

בברכת
והסירותי מנחלה בקרבך

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

וירא אליו ה' באלני ממרא (יח, א) - אמרו חז"ל במדרש תנחומא, כי לאחר ששל אברהם עצמו ואת ישמעאל ואליעזר, יצא משם נהר של דם ולכן בא הקב"ה לבקרו ביום השלישי. והדבר מרמז בדלוג כל אות **שלישית** בתבות הו"ו באלני ממרא, שהן נוטריקון נהר, לרמז **לשלשת הנמולים ונהר הדם שיצא**. (מגנות)

ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ (יח, ד) - ראשי תבות **תורה**, לרמז לדברי בעל מאור האפלה רבי נתנאל בן ישיעיה, שאברהם דבר עם אורחיו **בדברי תורה**, כי אין עץ אלא **תורה** שנאמר עץ-חיים היא למחזיקים בה. (שם)

שלש סאים קמח (יח, ו) - סופי תבות **שמה**, כי אברהם **שמה** לעשות רצון קונו. קמ"ח בגימטריה **פסח**, לרמז שבאו אליו בפסח, **דף וטוב** בגימטריה **חרדל** בדברי חז"ל. (החיד"א)

ואליהבקר רץ אברהם וגו' ויתן **אלהנער** (יח, ז) - באבות דרבי נתן לרמז מפאן על שלש המדות של אברהם אבינו, שהן להפך מבלעם הרשע. **נפש שפלה**, רוח נמוכה, עין טובה. ושלתן רמוזות בתבת נע"ו, שהיא נוטריקון נפש שפלה, עין טובה, רוח נמוכה. (מגנות)

וה' אמר המכסה אני מאברהם (יח, יז) - במדרש מובא, כי הקב"ה אמר אברהם זה **ירא אלוקים הוא, ישר הוא, נביא הוא**, ואם-כן המכסה אני ממנו? ושלשת שבחיו אלו רמוזים בתבת **אמר**, שבסופי התבות נביא, ירא אלוקים, ישר, ולכן אמר ה' **המכסה אני מאברהם**. (מגנות)

את-שם-בנו הגדל-לו (כא, ג) - סופי תבות **דמותו**, לרמז לדברי חז"ל שקלסתר פניו של **יצחק**, היה דומה **לאברהם אבינו**, לבטל טענת ליצני הדור שגולד מאבימלך. (זרע אברהם)

ויטע אשל בבאר שבע (כא, לג) - חז"ל דרשו כי **אשל** היא נוטריקון **אכילה שתיה לווה**. ובכך **תקן אברהם אבינו** את אשר עזתו **הראשונים**. אדם הראשון נכשל בחטא **האכילה** מעץ הדעת, נח נכשל **בשתיה**, שנאמר **וישת מן-היין וישכר**, ואנשי סדום נכשלו **בהכנסת אורחים**. ולכן בא אברהם **לתקן שלשתם**, באכילה שתיה וקניית אורחים. (הגר"א מוויילנא)

ספורים בפרשה

פן תעשה כאשר דברת (יח, ה)

רבי מנדל מוישינא, התמסר לבחורי ישיבתו, וכבר בסיום תקופת הלמוד, דאג למזונם לזמן הבא וקבע 'מים' אצל בעלי-הבתים. פעם נודע לו על כמה שנהגים צרות-עין באורחים, ונותנים להם לחם-צר ומים-לחץ, בעוד לעצמם מכינים הם סעודת הגונות. אמר עליהם הרבי: "למה נאמר אצל אברהם 'ואקחה פת-לחם' ובאמת הביא להם לשונות בקר בחרדל? כי בא לרמז לקמצינים, שנותנים לאורחים 'פת-לחם' ואומרים להם 'סעודי לבכם'. אבל זה בתנאי ש'פן תעשה כאשר דברתי', כאשר גם אתה בעצמך תאכל פת חרבה. אבל אם לעצמך אתה דואג לסעודה דשנה, דאג גם לאורחים..."

והאלקים נסה את-אברהם (כב, א)

בשבת וירא, ישב רבי אברהם היושע השיל מקופיטשניץ, ושוחח אודות מסירות הנפש שבשקדת יצחק, ואמר: "עקר הגדלות בשקדת יצחק, לא היתה בכך שאברהם אבינו עשה את צווי ה', כי מי לא יעשה זאת כאשר הקב"ה בכבודו ובעצמו פונה אליו ומצוהו? והרי מצוים אנו על 'בכל-נפשך ובכל-מאריךך'. אלא עקר מסירות הנפש של אברהם אבינו, היתה בכך שהסכים למסר את נפשו של יהודי אחר ולא את עצמו, וזה דבר קשה ביותר". והוסיף באנחה: "זוכרני, בשנות השואה האיומה כאשר שהיתי בעיר וינה, סבלתי סבל רב מידי הצוררים הנאצים, אך קבלתי את הכל באהבה ובאמנה. אולם כאשר שמעתי שאת פלוני נטלו הרשעים למחנה ההשמדה, ואת אלמוני הוציאו להריגה, זה היה בשבילי דבר קשה מנשא!"

וילכו שניהם יחדו (כב, ו)

מפיו של המשפיע הנודע רבי מנדל פוטרפס, נשתמר הספור הנפלא הבא, שקבלו מדורות העבר. פעם ישב רש"י הקדוש עם אחד מנוכדיו, מאלו שלא התפרסמו בעולם כבעלי-התוספות, והנכד פתח בשאלה: "בפרשת שקדת יצחק, נאמרה התבה 'יחדו' שלש פעמים. בתחלה 'ויקח אברהם את-עצי העלה וישם עלי-יצחק בנו וגו', וילכו שניהם יחדו, ושם פרשת שאברהם ידע ששטרת ההליכה היא לעקד את יצחק בנו, ולמרות זאת הלך בשמחה וברצון כיצחק שלא חש בדבר. ושוב נאמר לאחר מכן 'ויאמר אברהם, אלקים יראה-לו השם לעלה בני, וילכו שניהם יחדו, וגם שם פרשת שאף שיצחק כבר הבין שעומד הוא לעלות לקרבן עולה, הלך בשמחה עם אביו ולבם שוה יחדו. אולם בפעם השלישית, כאשר שבו מהעקדה, נאמר 'וישב אברהם אלי-נערו, ויקמו וילכו יחדו אל-באר שבע'. שם לא פרשת מאומה. מדוע אם-כן?" הסביר רש"י הקדוש פנים לכאן, ואמר: "את הפעם השלישית הותרתי בעבורך לפרש, ובכן מה באמת באה תבת 'יחדו' ללמדנו? נענה הנכד ואמר: 'חושבני, שלמוד גדול יש לנו כאן בעבודת ה' יתברך. כי באותה שעה ששבנו אברהם ויצחק מנסיון העקדה, אחר שעמדו בו בגבורה ובמסירות-נפש אמתית, עד שזכות זו מגנה על ישראל לעולם, לא חשו השנים שום גדלות ונבחות-הלב על-כך, וילכו יחדו באותה הרגשה של בטוח פאותם שני הנערים שהלכו אתם, ושמעאל ואליעזר, וכשם שהם לא ידעו מאומה על המעשה הגדול והעצום שעשו, ולא חשו שום הרגשת גאון בדבר, כך לא חשו אברהם ויצחק מאומה..."

היה היה

כי לא יירש בן־האמה הזאת

ברוך מנצור, זה היה שמו של הסופר היהודי המקלח והפקח, בעל חנות בדים גדולה בשוק של העיר בצרה שבגורק. החנות הסמוכה אליו היתה שיכת לאבדיוסוף הערבי, שהיה ההפך הגמור ממנו, איש טפח ונבער מדעת. שבנקל אפשר היה לסוכבו בכחש ולסמא את־עיניו. מדי בקר, בדיוק באותה שעה, היה ברוך פותח את דלתות חנותו ומתחיל במלאכתו. אבדיוסוף היה עצלן ורפה אוזניים, ומעולם לא פתח את חנותו בזמן נקוב, אלא לפי המזדמן. ועוד בטרם פתח את דלת חנותו, רגיל היה אבדיוסוף לתחב תחלה את־ראשו אל חנותו של שכנו היהודי, ולזרק אליו את ברכת הבקר 'סבאח אל חי' - 'בקר טוב', בנימוס ערבי מזין. התשובה המקבלת על ברכה כזו, היא ברוך כלל 'מיה סבאח', דהינו מאה בקרים יבואו עליך, שכן המתברך עונה תמיד בכפל כפלים למברך, אולם מנהג מוזר היה לו לברוך היהודי, והשובתו הקבועה היתה: "אהלן וסהלן בדת־ההכל", ותדיר היה חייד של משובה מרצד בעיניו, דבר שעורר את פליאתו של אבדיוסוף. ימים רבים עברו והמנהג הפך למנהג של־קבע, עד שאבדיוסוף כבר התרגל אליו לחלוטין. אולם אט־אט החלה התמיהה לחדר אל מחוץ האטום. "מדוע מברך אותי שכני בכך כזה מוזרה ובלתי מובנת?" חשב בלבו, "והרי מעולם לא שמעתי אף אחד עונה כך על ברכת הבקר, וביחוד לא עם חייד זדוני כזה על השפתים", אולם לשוא אמן את־ראשו כדי להבין את פשר הדברים. מפעם לפעם היו יהודים מבקרים בחנותו, ולעתים היה מוצא שעת־בשור כדי להציג בפניהם את המלים "בדת־ההכל" ולבקש את־פשרן, אולם בלם היו פקחים דים כדי להבין כי טובה לא תצמח מפה שיספירו לערבי זה את סוד הדברים, והם התחמקו בדרך חכמה מלענות לו דברים פה־יָתָם. יגע אבדיוסוף שוב ושוב, עד שמצא מוצא מר־הסבך. "מה פשר המלה 'בדת'?" שאל את אחד הקונים שנקלעו לחנותו, והלה השיב בתמימות: "דת בלשון היהודים משמעותה דין ומשפט בערבית". שמח אבדיוסוף על שעלתה נידו להשיג את חצי הפתרון, ולאחר מכן פנה אל יהודי נוסף: "מה פשר המלה 'ההכל' שבלשונכם?" ואף הלה השיב לפי רמזו כי משמעותה 'באטל', דהינו קוב ושקר ולא־כלום. "עתה מבין אני מה פשר לעגו הקבוע של שכני היהודי. הוא מקלל אותי בעצם מדי בקר ולועג לאמונתו המסלמית, בכך שהוא מכנה אותה דת של־הכל, ואני לא שמתי לבי עד־עתה לכך". רגשות נקם הציפו את לבו של אבדיוסוף, והוא החליט להנגם בברוך, שכנו היהודי, ולהטעימו מנחת זרועו.

לקחת בבקר, הגיע אבדיוסוף כהרגלו אל חנותו, וברך את ברוך היהודי בברכת בקר טוב כהרגלו. התשובה הרגילה הגיעה במהירות, אולם הפעם הפתח הסופר היהודי. לפתע פתאום זנק אליו אבדיוסוף, שפניו היו סמוקות ומלאות זעם, והוא החל להפליא בו את מפותיו הנאמנות. ובעוד ברוך מנסה להתגונן ולהקלט מידי החסונות, החל אבדיוסוף להזעיק את כל ערביי השוק, בטענה שהיהודי מקלל את־נביאם ואת־דתם, והללו בקשו לכלות בו את־עַמָם. בקשי רב הצליח ברוך המכה להקלט מהמקום, כשבלו מכה וזב־דם, אולם בהגיעו לביתו, כבר המתינו לו שם כמה שוטרים חמורי־סבר, שהובילוהו אחר כבוד אל בית־המעצר. "אתה מאשם בבזוי הדת המסלמית", אמר לו השופט בחמרה, בשעה שישב על ספסל הנאשמים, ובטרם הספיק ברוך להתעשת, הטיח בו הלה את ההאשמה: "האם מודה אתה כי מדי בקר ברכת את שכניך אבדיוסוף, וכנית את־דתו בדת של־הכל ולא־כלום?" בלם הביטו בברוך שישב שפוף ונדכא, כאשר המכות שהפליאו בו נכרות בו היטב, אולם למרות יסוריו ומכאוביו, לא אבד הסופר הפקח את־עשתונותיו, ועל־את־התעשת ואמר בעז: "אדוני השופט! אינני מבחיש כי אמןם כד הייתי אומר כל בקר לשכני, אולם חלילה לי לבזות או את־דתו". ובעוד השופט מביט בו בתמיהה, החל ברוך להספיר את־עצמו: "שכנים קרובים אנו בחינותינו הסמוכות בשוק, ובינינו שוחרים יחסי קרבה ושכנות טובה מאד. מדי בקר מברך אותי אבדיוסוף בברכת בקר טוב, ואני משיב לו בחייד ובשמחה על ברכתו הלבבית".

"אולם יהודים כמוך בארו את פגנת המלים 'בדת ההכל', ככה שדיו המסלמים הכל וירק הוא, ואין בו ממש?" טען השופט, וכיצד אפוא טוען אתה שאין בברוך כל פגם ופסול? אך ברוך המשיך בקר־רוח את־דבריו: "לא נטל ולא מבטל היתה פגנתי באומרי 'דת ההכל', אלא להפך, ברכה חשובה היא ודברי שבח לאבדיוסוף ודתו. שכן המלה הכל מרמזת משלש אלויות, והן משמשות בנוטריקון וראשי תיבות. הה"א מרמזת לחמש התפלות שהמסלמים מתפללים מדי יום, בצהריים, בזמן מנחה, בשקיעת השמש, בזמן החשכה, ובעלות השחר; הבי"ת מרמזת לשני החגים הגדולים שיש למסלמים מדי שנה; ואלו האות למ"ד, מרמזת לשלשים ימי הצום של חודש הרקדאן. אמר נא אתה, אדוני השופט, האם יש במלה זו בדין וקלם, או דוקא להפך, שבח ויקר לשכני המסלמי?"

מסתבר, כי השופט עצמו לא נחו בקנה יתרה של שכל ובינה, ודומה היה אפוא בכך לאבדיוסוף עצמו. לפיכך 'קנה' את הבודתה שברוך הפקח הצליח להמציא ברגע האחרון והולוכו אחריה שולל, ולכן אפוא מהר השופט להוציא את היהודי זכאי בדיו. "ראה נא איזה שכן טוב יש לך", פנה השופט לאבדיוסוף, "כמה כבוד הוא רוחש לך וכמה הוא מעריך אותך ואת־דתך, ואף בקי להפליא במנהגיניו במסלמי מנטן ומלכה", והחייד המשעשע של ברוך הפקח, היה הפעם רחב מתמיד...

מאורות

רבי אברהם ישעיהו קרליץ החזן אי"ש זצ"ל ליום ההולאל ט"ו במרחשון תשי"ד

מפלאי הדורות ומגדולי מנהיגי הדור האחרון. מקים עולם התורה לאחר השואה, מכבד חומות התורה והיהדות בארץ־הקודש, ומעמיד את ההלכות התלויות בארץ והשטפה עליהן. נודע בגאונותו העצומה ובהתמדתו הנשגבת מבינת אנשו. מדותיו היו תרומיות ונאצלות להפליא, ונודע בעדינות נפש ובאהבתו העצומה לכל יהודי. כאשר אמר לו פעם תלמיד קרוב, כי הוא מקנה שאין לו תרעמת עליו, אמר: "פאמת הייתי צריך להתרעם עליך על שאמרה חושד אותי שיש לי תרעמת נגדך, אלא שאיני יודע מהי תרעמת... פעם התבטא ואמר: "פיצד אפשר למוד את מדת היהדות שיש באדם? לפי פמות העשייה שלו בעבוד האולת". את ספרו הוציא בעל־פיו, תחת ציון שמו בראשי תיבות אי"ש. וחיבוריו הפיו גלים בעולם התורה והתקבלו בנקסי צאן פרץ. רב ימיו עברו עליו בצניעה קשהא נחבא אל־הכלים, אולם בהוראת ה'חפץ חיים' שאמר לו כי אין שעה זו קשרה לעניים, וכשם שאמרו בשעת המפוארים פנס, כך אמרו בשעת המכנסים פזר, ועכשו כל נסתר בתוכנו מובי להגלות; החל לשאת בעל הצבור. עליתו לארץ וישאל היתה בשנת תרצ"ג, ובואו עשה רשם רב, לאחר שהתקבלה הודעה מרבי חיים עזר גרוֹדֶצְקִי מוילנא כי 'ארי עלה מקבל לארץ הצבי'. אלפים נהרו אליו וחרדו לשמו, ורבים ראו אצלו ושועות פלאיות מעל לדרך הטבע. נפטר בשבת־קודש פרשת וירא, ונסמך 'איר' אין בארץ הנאמר בפרשה, ונטמן בבני ברק.

יוסיף דעת

כדבר המובן מאלו היא ההנחה, שהערבים בני ימינו הם כולם צאצאי של ישמעאל בן־אברהם, ובטענה זו הם זואים את עצמם לבני־דודנו ותובעים בעלות על ארץ הקודש, אך לאמתו של־דבר אין שום ראיה לכך, והקשר ביניהם נשען על הכתוב בקוראן המוסלמי, שכתב למען האמת לאחר מותו של מייסד דתם, זה שהרמב"ם ואבן עזרא כינו 'המשועל', ושם נאמר כי מוחמד היה צאצא של אברהם דרך בנו ישמעאל. מסתבר, שהאמונה המוסלמית בראשית דרכה שאבה את הייחוס הזה, ודוקא מהיהודים שחיו באותה תקופה, שסברו כך, כיוון שכמה ממלכות בחצי האי ערב, נקראו בשמות דומים לבני ישמעאל, ייתכן שהיו בין הערבים הקדמונים מעטים מצאצאי של ישמעאל, ולכן הם מנונים בכינוי זה כבר בדברי הקדמונים, כגון הרמב"ם שכתב 'זה הישמעאלי' וכונתו למוחמד, אולם למעשה רוב הערבים כיום אינם צאצאי ישמעאל, אלא ערביים של אומות מאפריקה, רוסיה וארמניה, וכך כבר קבע רבי אברהם אבן־עזרא בפרשת תולדות: "גסיכ יקראו היום אנשי מצרים ושכא (אתיופיה או תימן) וארץ עילם (הכוונה פרס) ישמעאליים, ואין בהם מי שהוא מזרע ישמעאל, כי אם מתי מעט". טעות נוספת מקשרת בין ערביי ארץ ישראל לבין הפלשתים, ואין שום קשר ביניהם, שכן הפלשתים הם צאצאי שם ששלטו בדומה של ארץ ישראל ולא ככולה, וכיום לא נותר מהם שריד ופליט. בתקופת השלטון הרומאי בארץ ישראל, כונה האזור סביב האזור 'פלשת', הכולל את אזור אשקלון ועזה, בשם 'פלשתניה' על־שם פלשת, ומאו נקרא האזור כולו בשם זה. השם 'פלשטיני' מוזכר גם בדברי חז"ל, והכוונה תמיד רק לחבל ארץ פלשתים, כגון בויקרא רבא: "גת פלשתים אליו תלוליה דבלשטיני". לאחר כינון המנדט הבריטי בארץ בשלהי מלחמת העולם הראשונה, נקבע לארץ השם 'פלשתניה' א"י, אולם גם הערבים לא כינו את עצמם מעולם בשם פלשטינים, והוא כינוי שקרי שהם יצרו בשנים האחרונות בתאונת שווא.

נאחו בסבך בקרני

מן הנודע הוא, שעל פלידבר שבקדשה מפשש השטן לקטרג ולהשטין, ומעמיד אבני-נגפ וממהורות לפוקה ולמכשול. ודוקא בפארש מתעוררים הקשיים והטרדות, יודעים פי נתיב אמת הוא, ובסופו של-דבר יעלמו פלי-הקשיים וההצלחה תזרח באורי-בקר. וכבר מצינו בדברי חז"ל במסכת בבא-מציעא, שלאחר פטירתו של ריש-לקיש, בקשו תלמידיו לנחם את גיסו רבי יוחנן, וכאשר היה אומר דין מסים, היה מביא לו התלמיד ראייה לדבריו. הצטער רבי יוחנן ואמר: "האם בר-לקישא אתה? והרי הוא היה מביא לי עשרים וארבע קשיות לכל דין שהייתי אומר, ואתה בא ומביא סיעה לדברי? וכי איני יודע שדברים כגונים אני אומר?"! וכך כתב רבי יעקב יוסף מפולנאה בעל ה"תלדות יעקב יוסף": "זהו כלל גדול, שלא יחפץ האדם שישבחוהו חבריו, אלא שיתנגדו לו".

ומעשה נפלא כזה ארע עם רבי שלום שכנא מפרוהבישט, אביו של הסבא קדישא' רבי ישראל מרוזין. היה זה בשנות צעירותו לאחר נשואיו עם נכדתו של רבי נחום מטשטרנוביל בעל "מאור עינים", ובאותה תקופה התגורר גם רבי נחום עצמו בפרוהבישט, טרם עזב אותה ועבר לטשטרנוביל. על אף שרבי נחום כבר היה אז בגיל העמידה ונודע באחד מצדיקי הדור, לא היה לו בית-הכנסת משלו, וקבע את מקום תפלתו בבית-הכנסת העירוני יחד עם כל בני העירה. בימים ההם לא היו הדרכים סלולות וכבושות, והדרך לבית-הכנסת הייתה רצופה ברפש וטיט מחמת הגשמים, באשר כלם מבוססים בו ומכתימים את נעליהם ובגדיהם. רבי שלום נהג כבר אז בגנוני מלכות, פיאה לזרע בית-דוד, וההליכה לבית-הכנסת ברפש צערה אותו מאד. בינתיים החלה להתלקט סביבו חבורה של אברכים מבקשי ה', אשר היו שותים בצמא את-דבריו, למרות היותו אברך עול ימים גראשית ימיו, והלכו דבקו בו עד-לאחת. המיחד באותה חבורה היה אברך צעיר ונמרץ בשם ר' תנחום, שהעריץ מאד את רבי שלום והיה פרוץ אחריו באהבה ותרה. ביום מורה-ימים, באשר החבורה סביבו כבר הייתה מגבשת ואיתנה, הציע רבי שלום בפניהם לבנות בעבורו בית-הכנסת משלהם, קלוז' כפי הגנוני במחוזות ווהלין דאז, שמשמעותו 'קהל' הויז' - בית הקהל. העריון היה נראה מפרך מעקרו, שכן האברכים כלם היו צעירים לימים והיו סמוכים על שלחן חותניהם, כשאין להם פרוטה משלהם, אולם מרב אהבתם העצומה לרובם, החליטו להכנס לעיבי הקורה ופתחו בפלאכה.

מרהגון ומרהיב קצבו האברכים פרוטה לפרוטה, רכשו מגרש נכבד בתחומי העירה, והחלו להקים עליו את-הבנין. ההתלהבות העצומה הדיבקה את כל בני החבורה, והם משפנו את כל אשר להם כדי להשיג כספים נוספים ולזרו את תהליך הבניה. וראה זה פלא, למרות החששות הכבדים מהתנגדותם של בני העירה על היוזמה החדשה של בניית בית-הכנסת ללא רשותם, ובניחוד המורא מהחסידים המבגרים שהסתופפו בצלו של רבי נחום, חותנו-קנו של רבם רבי שלום, כל אלו נמוגו והתפוגגו בארץ פלא. העבודה מתקדמת להפליא, בגין בית-הכנסת כבר קורם עור וגידים, ובגצירה שזור שקט מקלט. אף אחד לא מתלונן על היוזמה, שום טריגה לא נשמעת, והכל זורם על מי מנוחות, ודוקא באשר העבודה התקדמה במהירות, וכמעט שעמדו לקראת סיום הבנין, הודיע רבי שלום במפתיע על עצירת העבודות. היה זה בסוף תקופת החורף, באשר חרש אלול כבר מתדפק בפתח, והחמה החלה להציץ מבעד לעבים ולשלח את קרניה החמות. "נחמתי על בקשתי לבנות לי בית-הכנסת", אמר לחסידיו ההמומים, "שכן עתה בתם ימות הגשמים, כבר אין הדרכים מרפשות ומגבבות, ואין שום מניעה אפוא לצעד אל בית-הכנסת הגדול ולהתפלל יחד עם פלי-הצבור". החסידים לא האמינו למשמע אגנייהם, שכן השקיעו את דמם ממש בבית-הכנסת הנבנה והולך, ורק דלתות וחלונות היו חסרים בו, אך חזקה עליהם הוראתו של הרבי, והפועלים חדלו מעבודתם.

הגיעו ימי הרחמים של חרש אלול, ולפתע החלה להתחולל בעיר מהומה רבתי. היה זה אחד מחסידיו הקשישים ונשואי-הפנים של רבי נחום, שעלה על בימת בית-הכנסת הגדול והחל למחות בקול רעש גדול על הפגיעה החמורה בכבודו של מורנו ורבנו, בקד שאברכים צעירים ועולי-ימים בונים לעצמם בית-הכנסת, בזמן שלצדיק רבי נחום בעצמו אין בית-הכנסת משלו, והעקה עוררה הדים רבים בעירה. בעלי-הבתים החלו להצר את צעדי חתניהם, והללו חשו עצמם נרדפים ללא מנוח וצנה. רבי שלום עצמו התכנס בשתיקה רועמת, ולא הגיב כלל על המהומה. הימים עברו כזה אחר זה, וכאשר חרש אלול הלך והגיע לקצו, זמן לפתע רבי שלום שוב את חסידיו, ובקש לזרו את סיום העבודות בבית-הכנסת, כדי שיוכלו להתפלל בו כבר בימים הנוראים. בקשתו נפלה עליהם בתדהמה, שכן שבורים ורצועים היו מרדפות בני העיר, אולם ר' תנחום, הארי שבחבורה, דרבן אותם להקשיב בקולו של רבי שלום, והם משכנו את התפליון שלהם בשהם מתפללים כלם בזה אחד. תוך ימים ספורים הסתיימה בניית בית-הכנסת, ובראש השנה נחנך המקום בתפלות נלהבות של יום-הדין. "מה פשר הדבר?" התיין ר' תנחום לשטח את תמיהתו ותמיהת האברכים כלם, בפני רבי שלום. "הנה ואסביר לכם", השיב רבי שלום. "כאשר ראיתי כי בניית בית-הכנסת מתנהלת במהירות וללא מכשול והתנגדות, התחלתי לחשש שמא אין פאן אלא עצת הוצר הרע, שכן לא יחב שדבר הנובע מצד הטוב לא יסבל מהתנגדות. אולם באשר ראיתי כי לפתע התעוררה גנדו מלחמה, הבנתי כי מצד הקדשה בא הדבר, ולכן פקדתי לסיים ולהשלים במהירות את-הבנין"...

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

וישא עיניו וגו' (א, יח) - עוד ידמו עליזה הדרך. אנשים נכבים - פרוש עומדים כדמות אורחים, עליו - פרוש על ספתו לצדך הכנסת אורחים, והפיר פהם כי מלאכי אלקים הם, כי צורת המלאך לא תתעלם. וצא ולמד מאשת מנות, ומכלי-שכן אברהם שמכרם היה לשעבר. ואמר וצא היה נראה לומר שראיה זו שנית היא הפרתם היותם מלאכים, אלא שאין צדך לזה, וכבר רמז הפתוח שהכרם, אלא שמודיע הפתוח שראיה שראה אותם נתרפא ממכאובו ועמד ורץ לקראתם, כי המלאך יראה מרחוק ואין הדיבור לבחינת הרוחניות למנוע הרפואה, ותכף ומיד עשה שליחותו רפאל וידפאוהו, ולצד הרגשה זו וישתחו ארצה למשרתי עליו:

בגו הנוכחיו אשר וגו' (א, כ) - פרוש, להיות שיש לו פן אחר שהוא ישמעאל, לזה אמר הנוכחיו לדבר הגאות לו להקראות עליו התכלית תאוה, מה שלא אמר הפתוח כן בלדת ישמעאל. ואומר אשר יקרה לו שרה, רמז למה שהיו מתפללין תמיד, אברהם היה אומר כל הדרע שלי יהיה מצדקת זו, ושרה גם היא וכי, כנגד תפלתה אמר לקרואה, וכנגד תפלתו אמר שרה:

על אודת בגו (א, כ) - פרוש, לכל יצא לתרבות רעה וישתקע באמונות רעות בצאתו מבית אביו, וכוח כלי-סוף בגו הוא. עוד ידעה, על אודת בגו אשר יחסה אותו שרה להגד, כאומרו האמה ואת-בניה וגו' כהאמה, ובה הקפה והצדיק דברי שרה, ואמר לו כל אשר וגו' שמע בקלה ואל תחשב אותו בגו. והוא אמרו עלי-תנער וגו', עקר לו שם בגו ואמר לו כי ביצחק יקרא לך וגו', וכן זה על-שם אמו יקרא, והוא אומר וגם את ברהאמה וגומר. ותמצא שחזר אברהם והודה לדבריה, דכתיב וישכם אברהם וגו' ואת-הילד וגו', ולא אמר ואת-בנו כי העיד הפתוח על אברהם:

דברי הימים

הפטרת פרשת וירא עוסקת באשה השונמית, אצלה התארח אלישע הנביא ועל נס תחיית המתים שעשה לבנה, הוא ערו הנביא כמובא בילקוט שמעוני. שם נכתב גם, שהיתה אחות אישג השונמית, סוכנתו של דוד המלך, וכנראה האריכה ימים מאוד, שהרי דוד המלך נפטר בשנת ב'תתקכ"ד, ואלישע הנביא נפטר בשנת ג'צ"ח, ובניהם קרוב למאתיים שנה. בשנים האחרונות התפרסמה סגולה לחשובי בנים, להתפלל ליד ביתה של האשה השונמית, ורבים רואים שם ישועות גדולות. המקום מוזהה עם כפר סולם, כיום כפר ערבי בצפון ארץ ישראל ליד עפולה, והוא ערבי-זיהויו של רבי אשתורי הפרחי בעל "כפתור ופרח", שחי בתחילת האלף השישי לפני כשבע מאות שנה: "לצפון יזרעאל ביושר כחצי שעה, הוא שונם והוא מקום נאה מאוד, ובאמצע העיר יוצא עין מסלע הצפונית, ועליה הוא שחנו פלשתים באותה מלחמה של שאול, ושם ראיתי על ראש העין ההיא בית, אין רוח שאינו מצוי שם, אמרתי הלא זה בית השונמית, ושם היתה עליית אלישע הנביא עליו השלום, והשונמית בפרקי דרבי אליעזר שהיא אחות אישג". המקום התפרסם ביחוד בידי הסטייפלר, רבי ישראל יעקב קנייבסקי, וגם בנו רבי חיים שליט"א נסע לשם פעמים מספר ורבים נושעו שם בדרך נס. כמקור לכך הביא מדברי המדרש על יעקב שהלך לבקר שרות היא תפילה בכדור שבע, כאבי יצחק, ומכאן שתפילה מתקבלת יותר במקום שהתפלל שם בעבר ונענו, וכיוון שבבית האשה השונמית התקבלה תפילת אלישע, לכן הוא מסוגל לתפילה על בנים. בעבר, היה עדיין אפשר לזהות את הבית והעלייה, אולם ערביי המקום בנו לבניו קיר בצורה מעוגלת כדי למנוע נהירה למקום, ואף הטו את המעיין משם.

מטעם

זעקת סדם ועמרה בירבה (ח.ס.)

מפרש רש"י, כל רבה שבמקרא הטעם למטה בבי"ת, לפי שהו מתרגמין גדולה או גדלה והולכת, אבל זה טעמו למעלה ברי"ש, לפי שמתרגם גדלה כבר, כמו שפרשתי ויהי השמש באה, הנה שבה ובמטה. דהיינו, כאשר הטעם מלמעלה הוא לשון הנה, ששמשו הזקנה גדולה והיא הולכת וגדלה יותר, אבל כאן מטעמת רבה מלעיל, והפתי"ח התחפכה לקמץ פמלים רבות שמשנתנות בנקודו בטעמי א"ס"ף - אנתהתא וסוף פסוק, ולכן תרגמו סגיאת לשון עבר. אולם במדרש רבה פרשהו חז"ל בלשון הנה שלא פטעמים, וכתבו רבה והולכת שהזקנה הולכה וגדלה, ולפלא הוא, שגם בפסוק כי רבה רעת האדם בארץ שבנראשית, מתרגם סגיאת לשון עבר, ושם הטעם מלמעלה ופרשו שהטעמים של דור המבול הלכו וגדלו בהנה, ויש המגדלים שם מספכה זו בתרגום סגיאת, בלשון הנה.

וישכם אברהם | בבקר (כא.ד)

טעמי הפסוק נפתלים וסבובים, עד שמקשה לחבר את התבות זו לזו, ומצינו שפאן לנאמר בפרקי דרבי אליעזר, שמכל הערות שפאו על אברהם, הרע בעיניו הדבר הזה מאד, שהיה צריך לשלח את בנו מביתו ללא מזון, ושלקח מפניו גם מהעולם הבא, ולכן אין מהפרות תבות הפסוק, להודות על הקשי הגדול של אברהם לשלקח מעליו פניו. (מתנה ד')

מדגש

המלה 'אמש' המופיעה בפרשתנו אצל גנות לוט, משמעותה אהמול, ומלה זו הגיעה גם לשפות שמיות עתיקות נוספות, כגון אכדית וערבית, אולם בלשון המקרא משמשת המלה במשמעות של אהמול בליקלה, כפי הנאמר כאן אצל לוט, וכן אצל לבן הארמי 'ואלקי אביכם אמש אמר אלי', והדבר היה בחלום הלילה של לבן. אולם בלשון חז"ל כבר מצאנו שמוש במלה אמש גם למאורעות של אהמול, וקאו דוקא בליקלה, כמו במשנה 'שלקים שלי אמש', אך רש"י גורס בכתב ערב 'שלי אמש' וליקל שלי אמש, במשמעות אמש של חז"ל שהוא יום האהמול, רבי אליעזר הקליר משתמש במלת אמש במשמעות של זמן השם 'לבו השף אורם לאמש', וכך גם מפרש הרא"ש בדברי רש"י בפסוק 'וימש השף', שהפנה לזמן הלילה שמהשף עתה, ולא דוקא לליל אהמול.

ממלה

מעשה באדם אחד, שבידו התברך בגנות רבות, אולם בו אין לו, השתוקק האיש לבו זכר, פה מעות לצדקה, שפך לבו בתפלה, ולא נשע. הלך למקובל אחד, שלא היה אלא 'מקובל', והלך דרש פדיון הגון בסך ג"ב רבילים בסך טהור ממנו ב'ז'. נתן לו קמע, והבטיחו הגיגית "פעת חיה והנהיבן לאשתך". לשנה האחרת ילדה אשתו שוב, אך לא רק בת אחת כרגיל, אלא שתיים תאומות. בא האיש אל אותו מאזה עינים, והלה גלגל אישניו בצדקנות: "מה אעשה? ראיתי בשמים עליך אותיות ב'ן', אך לא שמתי לפי לשני התנים שעליהם, כי ב'ן גנטריקון ב'נקבות'..."

בישיבתו של רבי ברוך בר מקמניץ, היה תלמיד מצטון במיוחד ושמו רבי יונה קרפילוב, שפנה יר' יונה מינסק'ר, וכתבו נדפסו בשם "יונת אלם". הוא היה מהיחידים שהבינו את השעורים העמוקים לאמתם, ורבי ברוך בר חבבו עד לאחת. מספרים, כי הסבה לכך שבאחד מספני השעורים של רבי ברוך בר, המדפסים בספרו "ברכת שמואל" לקדושינו, נחתמה בפיוס שורת ההתפעלות "ושמעה עמי בינה זאת", היא בגלל התפעלותו העצומה של רבי יונה מדברי רבו בשעת מסירת השעור דאז. לימים עבר התלמיד המכשך ללמד בישיבת מיר, ועשה חיל בלמודו. פעם פנה רבי ברוך בר אל אחיו של רבי יונה, ושמו רבי זאב וילנסקי, שהיה באותה עת תלמיד אצלו, ובקש ממנו להזמין את אחיו רבי יונה לקמניץ, כדי שיסייע בעדו בכתיבת השעורים שהוא מוסר בישיבה ועורכם לדפוס, "כי אין כמוהו הראוי ומסגל לכך". למחרת בבקר חפשו בישיבה אחר התלמיד רבי זאב, וזרזוהו להפנים אל ראש הישיבה שתר אחריו בנהילות. נכנס התלמיד אל רבי ברוך בר, וכאשר נשאל אם כבר שלח את המכתב לאחיו רבי יונה, התנצל במבוכה ואמר כי עדין לא הספיק לבצע את המטלה. לשמע תשובתו נהרו פניו של רבי ברוך בר ואמר: "האמת היא, שמשתוקק אני כי אחיך יבוא לכאן ויסייע בעדי בעבודת הקדש, אולם לאחר שבקשתי ממך להזמין אלי, שקלתי בבעתי כי הדבר יגרם אולי לחלישות הדעת אצל התלמידים האחרים בישיבה, ויתכן שהם יסיקו מכך כי אינם טובים דים למטה זו, ולכן החלטתי שלא להזמין".

אל בית מדרשו של החזון א"ש, נכנס פעם אדם אחד וירד לפניו התבה בשליח צבור לתפלת מנחה. כיון שבקהלתו של האיש היה נהוג שלא לומר תחנון בתפלת מנחה, נהג האיש במנהגו זה, ומיד לאחר חזרת הש"ץ, אמר קדיש ותקבל וסיים בעלינו לשבח. המתפללים תמחו על מנהגו, והביטו על החזון א"ש כראות את הגונתו, אך הוא לא הגיב מאומה, אלא התישב לאחר התפלה לנפילת אפים בקול דממה דקה. ולא רק זאת, אלא ביציאתו של שליח צבור מביתו, ברכו בלכבייתו ובחם בהרגלו, בלי לרמז לו אפילו ברמז קל על הענין, כדי שלא לפגע בכבודו.

רבי משה פינשטיין נכנס פעם אל היכל ישיבתו, ופנה בדחיפות אל בנו רבי דוד, ובקש ממנו לצאת מיד ואלא שהיות לשליחות צבורית חשובה. באותה שעה ישב הבן ולמד עם ילד צעיר, אך לבקשת אביו לטפל בענין החשוב, בקש את סליחת הילד ויצא לדרך. אולם הילד לא נותר לבדו, כי רבי משה בעצמו, גאון וישראל, התישב לידו והמשיך עמו בלמודו במקום שפסק בנו.

בהלכותו של רבי מרדכי שולמן ראש ישיבת סלבודקא, ספר אחד הספדנים מעשה נפלא על המנוח שהוא היה עד לו. פעם שהה הלה בניו יורק, ובשעת לילה מאחרת נאלץ לנסע לקצה העיר. מוסר תחבורה הולמת, נאלץ לעלות על הרקבת התחתית, על אף שבשעות כאלו נמצאים בו נוסעים מעטים, והספנה לפל בידו ליסטים ושודדים גדולה מאד. והנה הוא נכנס אל אחד מקרונות הרקבת, ולפליאתו הוא רואה שם את רבי מרדכי שולמן יושב בגפו, ובסמוך לו יושבים חמשה בושם אימנתיים ומטילי אימה. בידיו של רבי מרדכי היה תיק קרי ערה, בו החזיק את הפספים וההמקאות שאסף לטובת ישיבתו, והלה התישב לידו כשהוא נרעש ונפחד. "מדוע נוסע ראש הישיבה ברקבת התחתית מתוך פחד ואימה, במקום לנסע במונית מוגנת?" תמה, ורבי מרדכי הסביר לו באצילות נפש: "אני עוסק בנהוג זה למעלה מיוכל שנים. אלפי תלמידים כבר עברו תחת ידי במשך השנים האחרות, ואף שהשתדלתי כפי יכולתי לחנכם בדרך נעים, חוששני שמא פגעתי אי פעם בכבודו של תלמיד, ואולי לא פעלתי די כדי לקרבו ולחזקו. ויתכן אף ששגגה גדולה יצאה מתחת ידי, ובקטני נשברה רוחם של כמה מהתלמידים והם יצאו לתרבות רעה, רחמנא לאלו, וכיון שפך, רוצח אני, ודינו של רוצח בשגגה הוא גלות, לפיכך גליתי מהישיבה אל הנכר, אל יבשת אמריקה, והרי מפרש שנינו במסכת מכות, שהגולה לעיר מקלט אינו נוהג בעצמו כבוד. נוסע אני אפוא ברקבת התחתית משום כך, ולא במונית מתוך כבוד..."

בנו המפלג של רבי רפאל שמואל ברנבוים, ראש ישיבת מיר בארצות הברית, רבי ליביל, נפטר על פניו קצור ימים. היה זה ימים מעטים לאחר שאחת מנכדו תני באה בקשרי השדוכין עם בן גילה, ועקב האסון הכבד במשפחה היו בלם שריויים בצער. והנה באותם רגעים קשים, כאשר הקהל התאסף והמתין להלוויה, נטל האב השכול טלפון בידו והתקשר אל נכדתו הכלה, כדי לחזקה ולהניח את ידיה, ובקש ממנה שהאבלות לא תפריע את שמחתה, וכך הרעיף עליה דברי נחומים מתוך רגשי כבוד הזולת שרחשו בקרב. בדרך לבית הרפואה שבו שהה בנו המנוח, התעניין לשלום ילדו הקטן של אחד ממפריי שהיה אז חולה מסכן, והמקורבים התפלאו לראות כיצד הוא מסגל לחשוב על אחרים בשעה פה קשה וכאובה. בימי השבעה הגיעו אליו מנחמים רבים, אך כיון שלא רצה לאכל לפניהם מתוך הכבוד שרחש להם, נותר ברעבונו במעט כל היום. בהגיע שעת הליקלה, נעל אחד מבני הבית את הדלתות, כדי שהרב ויכל לנח מעט, והנה הגיע אדם אחד שבקש להפנים לנחמו. נסה בן הבית לבקש ממנו להגיע במועד אחר, אולם רבי שמואל הרגיש בדבר ודרש לרוץ אחרי האיש ולבקש ממנו לעלות שוב ולהפנים. "הרי האיש עלה במדרגות פה רבות, שכן הבית נמצא בקומה העליונה שבבנין, וכיצד אפשר אפוא לדחותו?"

תמה רבי אשר זאב ורנר, רבה של טבריה: "לשם מה היה צריך אברהם אבינו לשחט שלש פרות לשלש אורחיו, כדי לתת להם לשון בהדק? וכי לא היה יכול להסתפק בלשון אחת? אלא שמוסר השכל למדנו, שלכל אורח בפני עצמו צריך לשון ושפה מיוחדת, ולחלף נגד רוחו של כל אחד..."

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וירא

לפתע נשמעה נקישה בחלוננו. "מי זה?" שאל. "אני סנדלר", נשמעה התשובה, "ולפני שעות אחדות ילדה אשתי בן למזל טוב, אבל בביתנו קר ואין עצים להסיק את התנור". מיד יצא ר' חיים מביתו והלך עם הסנדלר לביתו של העשיר מבני העיר והתחיל דופק בחזקה על דלתו.

העשיר נבהל וכששאל: "מיהו הדופק כל כך?" נענה: "זה הרב!" מיד נפתחה הדלת. הרב נשאר עומד בחוץ וסירב להיכנס למרות הפצרותיו של העשיר.

מפני הנימוס נאלץ העשיר לצאת אף הוא החוצה, למרות שהיה לבוש בחלוק הבית שלו, וכך לשמוע את דברי הרב.

הקור היה גדול ושוב התחנן העשיר בפני הרב: "היכנסו נא אל תוך הבית! אתם עלולים לקפוא למוות!" ועדיין הרב מסרב.

"רצוני שתרגיש מעט ממה שמרגישים הסנדלר ואשתו והתינוק שזה עתה נולד להם", הסביר. לא היה צריך הרב להאריך בדיבורים ובו במקום הבטיח העשיר לספק למשפחת הסנדלר עצים וזרדים למשך כל החורף.

אברהם אבינו מסמל את מידת החסד. אברהם אעפ"י שיכל להתחמק מאורחים שהרי יום שלישי למילתו היה, אעפ"י לא נרתע מלעסוק בעצמו במצווה.

מסופר על רבי ישראל מסלנט זצ"ל, שבערב יום הכיפורים הציבור ציפה לבואו והוא טרם הגיע לבית הכנסת. כשראו שהשעה עוברת התפללו "כל נדרי" בלעדיו ושוב המתינו לו לתפילת ערבית ור' ישראל איננו.

החליטו לחפשו בביתו בעיירה ולא מצאוהו וכמעט לקראת סיום התפילה מופיע ר' ישראל מעוטף בטלית ועומד להתפלל ביחידות.

בסוף מסתבר שרבי ישראל היה שמרטף לילד בן שנתיים שנתעורר מהשינה בבכי גדול ואמו עזה אותו שישן כדי לשמוע את כל נדרי

לחצי שעה ורחמיו של ר' ישראל לא נתנו לו ללכת לבית הכנסת ואירח חברה לתינוק שיחק אותו האכיל אותו וחיתל אותו עד שאמו חזרה מבית הכנסת, ראו עד היכן מגיע מדת החסד אצל הצדיקים מבלי לדרוש מאף אחד שיחליף אותו במשימה.

פעם אחת התאונן איש אחד לפני הרב הקדוש ר' מנחם מנדל מרימינוב ז"ל, כי למרות חפצו לקיים מצות הכנסת אורחים לא יוכל לעשות כן, כי אשתו עינה צרה באורחים, ואם יכניס אורחים לביתו יביא מהומה ומריבה לבית, ויושבת שלום ביתו.

אמר לו הרב: הנה רבותינו אמרו "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה", ויש להבין: וכי לא די היה להגדיל מעלת מצוה זו עד כדי קבלת השכינה

ולומר: "גדולה הכנסת אורחים כמו קבלת פני השכינה?" אלא שחז"ל אמרו: "איש ואשה ששלום ביניהם שכינה שרויה ביניהם, (סוטה יז, א), ובכך: אם חז"ל היו משווים הכנסת

"והוא ישב פתח האהל כחם היום" (ית, א)

לראות אם יש עובר ושב ויכניסם לביתו. (רש"י) בספר "אדיר במלוכה" מסופר על טביעת העין שהיתה לרבי הקדוש רבי יצחק מבוהוש זצ"ל והבנתו בנפש האדם.

ביתו היה פתוח לרווחה לכל רעב ונצרך. פעם אחת הגיע יהודי שנראה כגביר ובפיו היתה בקשה שונה מבקשות הצדקה והעזרה השגרתיות – הוא אמר כי הוא גביר גדול המקבל הרבה מאוד דברי דואר, אך ילדי השכנים מחטטים בתיבות הדואר והוא חושש שמא דברי דואר נעלמים לו, ולכן הוא מבקש להפנות את המכתבים למעונו של הרבי.

הסכים הרבי בחפץ לב לסיע לו בכך, וכן בכל יום היה מופיע בשעת הצהריים לשאול אם הגיעו דברי דואר עבורו.

משחלפו הימים ואפילו דבר דואר אחד לא הגיע עבורו, סיפרה הרבנית לרבי על הגביר המגיע לשווא יום אחר יום לביתם.

"כנראה שהוא רעב ורוצה לאכול אלא שמתבייש הוא" הגיב הרבי.

"אם הוא מתבייש", סברה הרבנית, "ודאי יתבייש גם כשאציע לו אוכל..." חיוך הרבי ואמר: "כשיבוא מחר אמרי לו כי הדוור עדיין לא הגיע, תציעי לו להמתין מעט, ובינתיים תגישי לו משהו לאכול..."

הרבנית עשתה כדברי הרב, ומאותו יום ואילך כאשר היה מגיע אותו אדם לברר פרטים אודות מה שנשלח לו בדואר, ענתה שעדיין לא הגיע, ובנתיים הושיבה אותו על יד השולחן והגישה לו ארוחה חמה.

הלה היה אוכל לשובע נפשו, ולאחר מנוחה קלה, הלך לדרכו...

הנה כי כן, מצוות הכנסת אורחים צריכה להיעשות ברגישות רבה, תוך שימת לב לכל פרט שהוא ייטיב עם תחושותיו של האורח. (ומתוק האור)

"או חברותא או מיתותא" (תענית עא)

פיצד עובד מכשיר הפלאפון? איך יכול להיות שאני עומד בירושלים - ומדבר עם חבר שנמצא באַתוֹנָה?

בכל מכשיר פלאפון יש חלקיק קטן ובלתי נראה. התפקיד של החלקיק הוא לתקשר בין המכשיר ובין הלון, לקבל את התדרים הנכונים - כי כך יוכלו להתחבר למכשיר הטלפון של אנשים אחרים ולשוחח עמם.

מה יקרה אם נוציא את החלקיק הזה מהמכשיר? הוא יוכל להיות המכשיר הכי נוצץ וחדש, עם הפונקציות המשכללות ביותר - אך להתחבר לאנשים אחרים הוא פשוט לא יוכל!

אמנם, גם אם בן יהיה בו את החלקיק הקטן ההוא - אם המכשיר יהיה במרתף בלי טפת קליטה הוא לעולם לא יוכל להתחבר למכשירים אחרים!

"והוא ישב פתח האהל" (ית, א)

לראות אם יש עובר ושב ויכניסם לביתו (רש"י) בפרשתנו התורה מאריכה ומבליטה את מידת החסד של אברהם אבינו בקבלת אורחים, והתורה הדגישה זאת כדי ללמדנו עיקר גדול במידת החסד.

בספר "התורה המשמחת" מתאר באופן נפלא בנו בכורו של ר' שלמה זלמן אוירבך זצ"ל כיצד היה אביו משתתף בצער הזולת.

"אבא חינוך אותנו לכך שמי שאינו 'חש' את השני לא רק שאין לו דרגות במידת החסד אלא אין לו צורת אדם כלל!"

היטיב להגדיר זאת ר' אריה ליון זצ"ל כאשר רגלה של אשתו כאבה והלכו לרופא באמרו: "רגלה של אשתי כואבת לנו..."

כיצד לחוש את כאב הזולת נוכל ללמוד ממעשה נפלא שאירע עם ר' חיים אוירבך: באחד מלילי טבת, כשכל אנשי הבית כבר שוקעים בתרדמה עמוקה, ישב רבי חיים אוירבך לבדו ולמד.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וירא

הנמלה הזו אינה חיה אלא ששה חדשים, וכל מאכלה בחייה אינה אלא חיטה ומחצה. מעשה היה ומצאו בבור שלה שלש מאות כור מה שמכנסת מן הקיץ לחורף. לפיכך אמר שלמה: "לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם".

מישהו מבין? נתבונן - מעשה ומצאו בבור שלה שלש מאות כור. הכור הוא שלושים סאין. שלש מאות כור, הן תשעת אלפים סאין. הסאה היא מדת זריעה של חמשים אמה על חמשים אמה. כשמונה מאות וארבעים מטרים רבועים, בשלש מאות כור, למעלה משבע וחצי מיליון מטרים רבועים.

כמה "חיטה ומחצה" יש במטר רבוע אחד? המון. וכמה בעשרה, במאה, בשמונה מאות וארבעים? להסתחרר. וזו רק סאה. ובכור, בעשרה, ובשלש מאות?! היא נורמלית?! וממנה דורשים שנלמד?!

והתשובה המפתיעה של רבי ירוחם ממיר: אכן כן! אצל הנמלה זה לא נובע, לא מרגש ולא משכל, אלא מדחף, מטבע. זה מה שנתבע מאתנו בקיום התורה והמצוות ובמעשי החסד! התורה נמשלה למים וישראל לדגים שבים (ברכות סא:).

הדגים חיים במים מחמת שכל או רגש? זה טבע, מקומם וחייהם! איזה רעיון נפלא, יסוד מחייב! חבורת חסידים הלכה רגלי אל הצדיק רבי משה מקוברין זצ"ל. בדרכם עלו על גשר עץ, לחצות נהר שוצף וגועש. במרכז הגשר עמד חיל רוסי, וטפס על המעקה - "מה אתה עושה", נזעקו.

הסתובב, ונהם: "יהודים אתם! אתם תבינו" - סיפר שהוא מן הקטנוניסטים, הנערים שנחטפו מחיק אמותיהם לעבודת המלכות. סיפר אילו לחצים הפעילו עליו ועל חבריו לנטוש דתם, להמיר אמונתם. חלק נכנעו, חלק מתו, הוא החזיק מעמד. נשאר ביהדותו.

לא זו בלבד, אלא שהצליח בכל עשרות השנים שלא להתגעל במאכלות אסורים. התנזר מבשר ונזיד, התכלכל בלחם ופרות - ועכשו גילה זאת מפקדו, זעם ושצף. באיזו רשות מסתגף הוא, מענה נפשו.

הרי הוא אינו שייך לעצמו, רכוש הצאר הוא. זו חבלה בנכסי המלוכה, שעונשה מוות! עומד הוא להכריחו להתגעל בפגולים, והוא בוחר מוות מחיים!

חברו עליו ונסו להניאו. הודיעוהו שעל פי הדין אינו רשאי. המפקד אינו חפץ להעבירו על דתו אלא על בריאותו וחסנו, ובמקרה כזה, חובה לאכול, פיקוח נפש הוא, "וחי בהם"....

התמרמר, "וכי האם אוכל נבילות וטריפות", וקפץ למים....

הגיעו אל הרבי וסיפרו, כמה השתאה והתפעל! האם כדן עשה? ודאי שלא! ועם זאת, קדוש יאמר לו, ועם קדושים נמנה!

אורחים לקבלת השכינה לא היה שום אדם מקיים מצות הכנסת אורחים, מאחר שאשה עינה צרה באורחים, ואם יכניס אורחים תעורר האישה מדנים בתוך ביתו ותסתלק השכינה מביניהם, ויצא שוכרו בהפסדו, על כן אמרו חז"ל, שהכנסת אורחים גדולה יותר מקבלת פני השכינה, שלא יבטל האדם מצוה זו, אפילו אם בסיבתה תסלק האישה את השכינה על ידי מריבה. (סיפורי חסידים)

"והוא יושב פתח האהל כחום היום" (ית, א)

היה זה ביום השלישי למילתו, ביום הכואב ביותר. מה עושה הקדוש ברוך הוא כדי שלא להטריחו, הוציא חמה מנרתיקה והקדיר את העולם כאש להבה. אמר לו לאליעזר: לך וראה בשוק אם באים אורחים. קם והלך, חזר לגביו ואמר שלא באים אורחים. אמר אברהם, אין אמונה בעבדים ויצא בעצמו לראות, ולא מצא אורחים. (ילקוט שמעוני רמז פב).

בא הקדוש ברוך הוא לבקרו. להסיח דעתו בנועם גילוי שכינה, ואברהם אבינו מדבר עם בוראו ועיניו מטיפות, אולי יבואו אורחים. כי גילוי שכינה שייך לעולם השכר, ואילו הכנסת האורחים שייכת לעולם העבודה! ולא היתה ברירה, כביכול, אלא להלביש את מיכאל, גבריאל ורפאל בלבוש ערבים המשתחוים לאבק רגליהם, כדי שיוכל לרוץ לקראתם, להשתחוות בפניהם, לקוראם אדונים, לשחוט עבור כל אחד פר ולהאכילו לשון בחרדל - ועל כל פרט ופרט קבל שכר עצום ורב, ולדורי דורות: "במדבר, ובישוב, ולעתיד לבוא" (בראשית רבה מח, י) ואם פרט אחד ויחיד לא נעשה בשיא ההדור והשלמות: "מים על ידי שליח", קבלו גם בניו מים במדבר על ידי שליח (ב"מ פו:), ונסתובב ענין מי מריבה ונדחתה הגאולה, כידוע. והשאלה המתבקשת, מדוע הכנסת אורחים זו נחשבת לפסגת מעשי החסד של אברהם אבינו, על כל סעיפיה ופרטיה? והלא פטור היה מכל צד, הן מצד השכל והן מצד הרגש. הן מצדו, גילו ומצבו, והן מצד האורחים שאינם מצויים בחום נורא זה.

ויותר: מדוע מתוך כל מעשי הכנסת האורחים לאלפים ולרבבות, שכלם נרמזו רק במלים "ויטע אשל" (כא, לג), נפרט לפרטיו רק המעשה האחד שלא נצרך, שהרי אין המלאכים נצרכים לא לאכילה, לא לשתייה, ולא לליווי!

נזכיר רעיון נפלא של הגאון הצדיק רבי ירוחם ממיר זצ"ל, שבעל ה"מכתב מאליהו" זצ"ל הכתירו בתאר: "מגדולי המעמיקים בדורו", דור דעה. הכתוב אומר: "לך אל נמלה עצל, ראה דרכיה וחכם" (משלי ו, ו) מה יש להתבונן ולהחכים מדרכיה? אומר המדרש (דברים רבה ה, ב):

זהו סוד החבור לאנשים...
פיצד מתחברים לאנשים? איך אני יכול להתחבר למישהו בעל אפי אחר לחלוטין?
איך אפשר לומר לאדם 'בעל מדרגה' להתחבר לאיש פשוט, לדון אותו לכף זכות ולאהב אותו, הרי הם לא קרובים משום כוון?
בשביל זה יש בכל יהודי חלקיק קטן, המכנה 'חלק אלו - ה' ממעל', ומהו החלקיק הזה? הוא החבור שלי לרבונו של עולם!
דרך החבור שלי ל'חלק אלו-ה' אני יכול להתחבר לכל אדם בעולם בלי לשפוט אותו לפי מעשיו!
ואם אינני מצליח להתחבר לאנשים אחרים? אם איני מצליח למצא בלבי מקום לאנשים בסגנון שונה ממני? אם איני מצליח לדון אותם לכף זכות, מה זה אומר?
בנראה שנכנסנו לאזור 'בלי קליטה'... נכנסנו לשטח שבו החבור שלנו עם הבורא משתבש...
הגאון!

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וירא

גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה (שבת קכז). עשיר גדול היה רבי יצחק וייס ז"ל, חותנו של הכתב סופר ומכניס אורחים גדול, ואף הקציב בית מיוחד לכך. הולכי דרכים ועניים מרודים היו מגיעים עם נעליהם וגרביהם שהיו רטובים ומלוכלכים בבוץ. מרוב הליכה היו הגרביים קרועים, ובתו הרבנית חוה לאה היתה לוקחת את הגרביים שלהם בעת שהלכו העניים לישון, כדי לתפרם ולכבסם, אף כי הריח היה נורא מאוד, ואילו שאר האחיות היו נגעלות מזה. באחד הלילות, הגיע אביה בשעות הלילה המאוחרות, ופגש את בתו חוה לאה בחוץ, כשהיא תופרת את הגרביים של העניים. תמה: "מדוע עומדת הינך בחוץ? ענתה: "ריחמתי על עני אחד וכיבסתי את גרביו, אולם ריח נורא נודף מהם, ואחיותי לא יכלו לסבול זאת, ושילחו אותי משם"... או אז בירך אותה: "ה' יעזר, שתמצאי חתן שיאיר את העולם", ואכן זכתה בכתב סופר לחתן. ("ספרא דמלכא" - אוצר אמרות החת"ס)

והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו" (יח, ח)

רבי אליעזר, רבי יהושע ורבי צדוק הזמנו למשתה שעשה רבן גמליאל לבנו. ישבו הקרואים, ורבן גמליאל עמד עליהם לשמשם. הגיש רבן גמליאל את כוסו לרבי אליעזר, וסרב רבי אליעזר לקבלה - שרבן גמליאל אדם גדול ונכבד היה, ולא ההין רבי אליעזר להשתמש בכוסו. וכשהגיש את הכוס לרבי יהושע - הסכים רבי יהושע לקבלה. שאל רבי אליעזר את רבי יהושע: "האם מן הראוי לנו עושים שאנו יושבים, ורבן גמליאל גדול הדור - עומד עלינו כשמש ומשרתנו?!" השיב רבי

אם אני שופט את האנשים בחובה ולא מוכן להקיל אותם - בנראה שלקחתי לעצמי משבש קליטה של 'אמר רב חסדא ואיתימא מר עוקבא כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם' (סוטה א)...

אבל, ברגע שאני מסיר מעצמי את הגאון ומבין שאני לא יותר טוב ממנו, פי ההבדל היחיד ביני ובינו הוא - שהבורא עדין לא נסה אותי... באותו רגע אני פותח בחזרה את השביל להתחבר אליו ולהשפיע אליו טוב, כי אני מבין שאני גם נמצא באותה סירה, ושנינו צריכים חזוק באותה מדה...

יהושע: "כבר מצאנו שאדם גדול שמש את אורחיו. אברהם אבינו, אף שהיה גדול עולם ואבי האומה, עמד על שלושת אורחיו לשמשם. אכן, האורחים מלאכים, אך לאברהם נראו כעובדי ארץ ערביים, ולמרות זאת - שרת אותם בעת שהיו תחת צל קורתו". ענה לעומתו רבי צדוק: "וכי צריך אתה להביא ראיה מאברהם אבינו, שעמד על אורחיו לשמשם? - והלא הקדוש ברוך הוא, מלך מלכי המלכים, שאנו אורחים בעולמו, משרת אותנו בכל עת ובכל שעה: מוריד לנו מטר, מביא טללים ומזמן לכל אדם ואדם שלחן ערוך בכל ימי חייו..." (ע"פ קידושין לב - מעשיהם של צדיקים)

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמו דון ה'" (יח, יט)

מעשה בנגר אומן שהיה מוציא מתחת ידו רהיטים שאין כמותם פאר והדר, מלכים ורוזנים היו מזמינים רהיטים ממעשה ידיו והלה אך בקושי היה מצליח לעמוד בביקוש הרב. בן יחיד היה לו, ולאחר נישואיו פתח לו אביו דוכן לממכר פירות וירקות בשוק העיר.

בחודש ניסן שנת תרל"ו חלה ה"דברי חיים" מצאנז את חוליו האחרון. הלך ונחלש, והרופאים חששו שלא ישרוד את החג הקדוש, ואכן, בכ"ה בניסן נפטר. לדרישת הרופאים ישב כמעט לבדו בחדרו לשולחן הסדר הארוך שיצא מהדלת הפתוחה אל החדר הסמוך, שם הצטופפו בני המשפחה וכמה מקורבים, כדי להניח לו לשאוף אוויר צח. את ההגדה אמר בלהט אש, כדרכו, אך בהגיעו למצות אכילת מצה ידעו שאינו יכול לבלוע מאומה. בהתלהבותו אכל את שני ה'כזיתים' בכדי אכילת פרס, ואמר: "האמת, שזה פיקוח נפש עבורי - אבל אני יודע מה מצבי, ואני רוצה להראות לבני ולנכדי, שצריך למסור נפש על מצוה מדאורייתא!"

הגיעו לאכילת מרור, החריין, החזרת החריפה. דאגו לחייו, פשוטו כמשמעו, אבל הוא נטל כזית בגודש ובירך בהתלהבות עצומה, אכל והשתעל ודמע, ונשימתו נעתקה, ואמר: "האמת, שזה פיקוח נפש עבורי, פשוטו כמשמעו - אבל אני יודע מה מצבי, ורציתי ללמד לצאצאי שיש למסור את הנפש גם על מצוה מדרבנן!"

ואז אכל את הכורך במאמצים עצומים, חרף כל הנסיונות למונעו. באמרו: "רוצה אני להנחיל לבני ולנכדי, שיש למסור את הנפש על מנהג!" והלא מרומם וקדוש היה, גאון אדיר ופוסק נודע. האמנם יש למסור את הנפש על מנהג, ואפילו על מצוה דרבנן, או דאורייתא. האם זה עומד במבחן ההלכה?! אבל הוא אשר אמרנו: אין אפשר שלא לאכול מצה ומרור וכוך כשמונחים לפניך! למה הדבר דומה, להבדיל אין סוף, לנסיון לשכנע נמלה שכבר אגרה דיה. ושלא להבדיל, לומר לאברהם אבינו שהוא פטור מהכנסת אורחים...

"והנה שלושה אנשים ניצבים עליו" (יח, ב)

פירש רש"י "אחד לבשר לשרה, ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם". הקשה רבינו המהר"ל בספרו "גור אריה": מדוע היה צריך המלאך שנשלח להפוך את סדום לעבור דרך ביתו של אברהם, הרי לא היה לשליחותו שום קשר לביתו של אברהם אבינו? ומתרץ רבי יחזקאל אברמסקי ז"ל בספרו "חזון יחזקאל" שאותו מלאך התקשה לעשות שליחותו להפיכת העיר, והיה טוען שהתנהגותם של אנשי סדום היא תוצאה טבעית שקיימת אצל האדם שיש בו יצר הרע, וכפי שטענו המלאכים לפני בריאת האדם: "מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו". אמר לו הקב"ה לאותו מלאך, בוא ואראך את אברהם אוהבי ותראה עד כמה מסוגל אדם להתרומם ולהתגבר על יצרו, זה מה שכתוב לקמן "ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום", שאחרי שראו את מעלת אברהם שמתגבר על יצרו לא היססו לעשות משפט באנשי סדום.

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

"אל נא תעבור מעל עבדך" (יח, ג)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וירא

המקום אשר עמד שם", ואין עמידה אלא תפילה. כאשר התחיל הצדיק רבי אברהם מרדכי אלתר מגור, בעל ה"אמרי אמת": להנהיג את חסידיו הורה להם כי יתפללו תפילת שחרית בזמנה ולא כמנהג החסידים להתכונן לתפילה אף אם מחמת כן יאחרו את זמנה. כאשר שמע הצדיק רבי אברהם מפוריסוב על הנהגה זו ציוה למקורביו כי כן ינהגו אף הם כמצוותו של הרבי מגור, ואף נימק את דבריו במשל.

אשה אחת היתה רגילה להכין לבעלה מטעמים כאשר אהב. הכנת המאכלים הללו דרשה זמן רב אולם בעלה המתין בסבלנות עד שתהא ארוחתו מוכנה, כי ידע שבסופו של דבר יוגשו לו המאכלים האהובים עליו. יום אחד חיכה האיש שעה ארוכה, כהרגלו, אלא שהפעם הגישה לו אשתו מאכלים פשוטים שהכנתם אינה דורשת זמן... אמרי נא לי - תמה האיש - כאשר הכנת לי מעדנים המתנתי ביודעי כי הכנתם של אלה דורשת זמן רב, אולם היום מדוע התמהמהת כל כך בהכנת מאכל פשוט זה? ...

כן הוא גם הנמשל, אמר רבי אברהם, בעבר, כאשר התפילה הייתה בכל הכוונות ובכל הרצינות, דרושה היתה הכנה רבה לכך, אולם כיום, בעוונותינו הרבים, שהתפילה נראית כפי שהיא נראית... לתפילה כזאת אין כל צורך בהכנות!... (וקראת לשבת עונג)

"ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית" (כא, כז)

פעם אחת ציווה הצדיק רבי שמחה בונים מפשיסחא לאסור את מרכבתו כי ברצונו לנסוע לוורשה. עשו החסידים כמאמר רבם ועד מהרה יצאו הרבי וחסידיו לדרך. בהגיעם לוורשא שאל החסידים את הרבי להיכן מחוז חפצו ואילו הוא השיב כי יתנו לסוסים ללכת כאוות חפצם ברחובות העיר. לפתע פתאום ציווה הרבי על העגלון לעצור את המרכבה. היה זה בסמוך לבית מזיגה פשוט. נכנסו הרבי וחסידיו אל בית המזיגה ומצאו שם יהודים פשוטים היושבים במקום ומשוחחים.

האזין הרבי לשיחתם של שני יהודים שניכר בהם שעבודתם כסבלים וכה שוחחו השניים: אמור נא לי, שאל אחד את חברו, האם כבר למדת היום חומש? אכן כן! ענה האיש. אף אני למדתי, אמר הראשון, והיה קשה לי מאוד הפסוק: "ויכרתו שניהם ברית", כיצד זה כרת אברהם ברית עם גוי?! ...

אף אני שאלתי על פסוק זה, ענה חברו, למה כתוב "ויכרתו שניהם ברית", והרי די היה לכתוב "ויכרתו ברית" ללא המילה "שניהם". אלא, המשין האיש, על ידי קושייתך מתורצת גם קושייתי, כוננת הפסוק שאכן כרתו ברית אבל למרות זאת נשארו להיות בבחינת "שניהם", כל אחד נותר לעצמו ולא נתאחדו בברית זו! כאשר שמע רבי שמחה בונים את הדברים ציווה על חסידיו שישבו לביתם.

כל מטרת נסיעתי לוורשא, אמר רבי שמחה בונים, לא היה אלא כדי לשמוע פשט נפלא זה.

(אור השבת)

הייתכן?! - שאלוהו ידידיו - והרי עשיר אתה, ופרנסתך מצויה ברחבות, ומדוע זה בחרת לבנך את מקצוע הירקנות? אינכם מבינים דבר - ענה הנגר - אתם חושבים בלבכם כי אני מתעשר בקלות, אולם איש מכס אינו נותן את דעתו על הטיחה הרבה הכרוכה בעבודתי. ראשית עלי לבחור את העצים המתאימים ולסחוב אותם אל הנגריה שלי, לאחר מכן אני חותך את העצים לפי מידה, חיתוך זה כרוך במאמץ רב. בעת העבודה עצמה עלי לעבוד בריכוז רב, כי טעות קטנה עלולה לשבש את כל המלאכה כולה... ואת הפציעות הבאות תוך כדי עבודה כלל לא הזכרתי... משום כך - סיים הנגר - בחרתי לבני עבודה קלה! כן הוא גם הנמשל: אברהם אבינו עבד את ה' בכל לבבו ובכל מאודו אולם ההוכחה הגדולה ביותר לכך שהאמין בה' היא העובדה שבדרך זו גם בחר לחנך את בניו וביתו אחריו שישמרו את דרך ה'! אין ראייה גדולה מזו! (וקראת לשבת עונג)

"ואברהם עודנו עמד לפני ה'" (יח, כב)

כאשר שאלו את חתנו של החפץ חיים מדוע תפילת ה"שמונה עשרה" שלו היא בקולות רמים ובתנועות רבות ואילו מרן החפץ חיים מתפלל בקול דממה דקה וכמעט שאינו זע בתפילה? השיב: שהדבר דומה ל- 2

אנשים שנפלו לתוך מימיו העמוקים של הנהר. האחד יודע לשחות והשני - לא. זה שיועד לשחות הגיע במהירות ובשקט לשפת הנהר ללא כל תנועות חריגות, ואילו השני, החל להכות במימי הנהר כדי להחזיק מעמד שלא יטבע.

זה ההבדל ביני לבין חותני: החפץ חיים נהירים לו שבילי התפילה והכוונות כזקן ורגיל ואילו אני נאחז בכל כוחי לבל ישפוני מחשבות ולא אטבע בים הטרודות בזמן התפילה...

"אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר" (יח, כז)

הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זיע"א, שהה פרק זמן מסוים בברלין ואיש לא הכירו שם. פעם נזדמן לברלין סוחר יהודי מוורשה, ובלכתו ברחוב הופתע לראות ממולו את הרבי מפרשיסחא הולך בגפו כאדם אלמוני. ניגש אל הרבי ותמה, הכיצד רבי שאתם כאן בברלין ואנשי המקום אינם יודעים על כך כלום? אמר לו רבי שמחה בונים, החשבת פעם ר' יהודי, מדוע אמר אברהם אבינו אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר, הרי אם היו שם צדיקים, בוודאי שהיה הדבר מפורסם? אלא מלמד שבסודם יכולים להיות צדיקים ואין איש יודע עליהם.

"וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם" (יט, כז)

מפסוק זה לומדים חז"ל בגמרא (ברכות כו ב) שאברהם אבינו תיקן תפלת שחרית שנאמר: "וישכם אברהם בבוקר אל

לְדַגְמָה: אִם אָפְנֵס לְחֶדֶר עִם אָדָם שְׁאֵנִי רוּצָה לְהִשְׁפִּיעַ עָלָיו, וְאֶצְעֵק בְּחֻלְל הַחֶדֶר: "אֶתָּה לֹא מִסְפִּיק מֵאֲמִין בְּשֵׁם!" מֶה יִקְרָה בְּאוֹתוֹ רְגַע? בְּחֻלְל הַחֶדֶר מִנְּחָ מִשְׁפָּט טְעוֹן שְׂאוּמֵר "אֶתָּה לֹא מִסְפִּיק מֵאֲמִין!".
הַשְּׁנֵי יָבִיט עָלֶיךָ וּבְמוֹחוֹ יִצְלָצְלוּ אוֹתָם הַמְּלִים בְּדִיוֹק: אֶתָּה, אֶתָּה הוּא זֶה שְׁלֹא מִסְפִּיק מֵאֲמִין בְּשֵׁם...
אָבֵל, אִם אָפְנֵס אֶתוֹ לְחֶדֶר וְאֶכְרִיז בְּכַנּוּת: "אֲנִי צָרִיךְ יוֹתֵר לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה!" בְּאוֹתוֹ רְגַע יִצְלָצְלוּ הַמְּלִים בְּאָזְנוֹ וַיֹּאמְרוּ: אֲנִי, אֲנִי הוּא זֶה שְׁצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה...
(נקודות של אור - ספינקא)

גליון 492
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה לקיים על האישיר לפרשת במדבר

סיפורי חז"ל

ערכה של מזוזה

מעשה היה ברבי יהודה הנשיא ששלח לו השר ארטבון מתנה מרגלית יקרה ביותר ואמר לו: וכי אתה יכול לשלוח לי דבר שערכו כמרגלית זו? שלח לו רבינו הקדוש מזוזה, אמר לו אותו עשיר, אני שלחתי לך דבר יקר כל כך ואתה שלחת לי דבר ששווה כמה פרוטות! אמר לו רבינו הקדוש אתה שלחת לי דבר שיש לו ערך, שיש דבר שעולה ערכו על זה, ואילו אני שלחתי לך דבר שאין לו ערך, שאפילו תעריך כנגדה את כל הכסף והזהב והמרגליות שבעולם לא ישוו כנגדה, כמו שנאמר "וכל חפצריך לא ישוו בה" (משלי ג' - ט"ו). ועוד, אתה שלחתי לי דבר שצריכים לשומרו, שלא יבואו גנבים ויגנבו אותו, ואילו אני שלחתי לך דבר שאתה ישן בפנים והוא שומר עליך מבחוץ, שנאמר (בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצותך היא תשיחך" (משלי ו' - כ"ה) "בהתהלכך תנחה אותך" - בעולם הזה, "בשכבך תשמור עליך" - בשעת המיתה, "והקיצותך היא תשיחך" - לעתיד לבוא! באותה שעה נכנס שד בבתו של ארטבון שהיתה בת יחידה, ובאו כל הרופאים ולא הועילו לה, כיון שנטל ארטבון את המזוזה ושם על הפתח, מיד ברח אותו שד, ונטל רבינו הקדוש את המרגלית לעצמו.

(ירושלמי פאה פ"א)

פרשת השבוע

ואקחה פת לחם וסעדו לבכם (י"ח - ח') מסופר: בליל שבת לאחר הסעודה נהג הרה"ק רבי אריה לוי זיע"א שהיה מתלמידיו של הרה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א בסלוצק, להיכנס לביתו לדבר בדברי תורה ולהעלות זיכרונות מלפני עשרות שנים.

באחד מלילות השבת שאל רבנו את תלמידו הדגול היכן אכלת בעת לימודיך בישיבה בסלוצק? בשבתות אכלתי בביתו של פלוני, השיב רבי אריה. ובימות החול היכן אכלת? הוסיף ראש הישיבה ושאל, רבי אריה מנה מספר בעלי בתים שאצלם אכל במשך השבוע. הרגיש רבנו שעדיין חסרים ימים אחדים כדי להשלים את ששת ימי השבוע, ושאל, ובימים הנותרים היכן אכלת? שתק רבי אריה ולא ענה. חזר רבנו על שאלתו זו ולרבי אריה לא נותר אלא לספר את האמת, שהיו ימים אשר בהם לא אכל, אולם הוא הוסיף מיד ואמר שהימים אשר בהם לא אכל היו חביבים עליו יותר מן הימים שבהם היה לו מקום לאכול.

לאחר מכן המשיכו ראש הישיבה ותלמידו את שיחתם כרגיל. בשעה מאוחרת בלילה, לאחר שחזר רבי אריה לביתו וכבר הלך לישון, נשמעה

לפתע נקישה בדלת ובני משפחתו נדהמו לראות את הרבנית של ר' איסר זלמן עומדת בפתח ואומרת בקול מבוהל, אנא רחמו נא, לראש הישיבה אין מנוחה, אין לו מנוחה. רבי אריה ששמע את דבריה, נחרד קם מיד ממיטתו, התלבש וניגש לשאול את הרבנית מה אירע? עליך לבוא מיד ולדבר עם הרב, אין לו מנוחה, הוא אינו יכול להירגע לאחר שהתברר לו, שהיו ימים שבהם לא אכלת כאשר למדת בישיבתו בסלוצק.

כשהגיעו רבי אריה לוי והרבנית, מצאו את רבנו מהלך בבית הלך וחוזר נרגש ונסער. כשראה את רבי אריה פנה אליו בקול שבור ואמר, לו, שלוש שנים למדת בישיבה בסלוצק, אני כיהנתי כראש הישיבה, וכלל לא ידעתי שהיו ימים שבהם לא היה לך היכן לאכול, הלא אנוכי אחראי לך, מה אענה ביום הדין, ומה אומר ביום התוכחה? אנא סלח לי על זאת. נדהם רבי אריה למשמע דבריו של רבנו ואמר, הן אשמתי היא זאת, שהרי היה עלי להודיע על כך להנהלת הישיבה, ומשלא הודעתי, כיצד יכול היה מישהו לדעת על כך? בקושי רב לאחר דו שיח ארוך, הצליח רבי אריה להרגיע את רבו, לאחר שהבטיח לו שאין בלבו עליו שום קפידה או תרעומת על כך.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:35 ת"א: 6:37 ר"ת: 7:12

פרשת וירא

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:23 ת"א: 5:38

למחרת השכים ונטל ידיים, לבש והתפלל, נפרד מאת בעל הבית, ובשעת הפרידה חזק את רוחו וחזר על דבריו של אמש שישים בה' בטחונו והוא יתברך שמו לא יעזבונו ויעמוד לו בשעת צרה, אחר כך פנה אל הפתח, פתח את הדלת נשק את המזוזה, והלך לדרכו. בלכתו שקוע במחשבות שמע מאחוריו קול דהרת סוסים, נשא את עיניו וראה מרכבה כבודה הולכת במרוצה ומתקרבת אליו, סר הצידה ועמד והמרכבה עברה ובה איש יהודי עשיר, כאשר התרחקה המרכבה מהלך של מאה פסיעות בערך, עצרה ונעמדה על אם הדרך, ומשהתקרב ר' מנחם מענדל אליה, הזמין אותו בעל המרכבה שיעלה ויסע אתו, ואמר: אני נוסע אל הרב הצדיק משטארנא אוסטראה, יעלה וישב אתו, יסע עד העיר ההיא, ומשם ואילך יעשה כל אחד מהם את דרכו, וילך למקום שלבו חפץ.

מיאן רבי מנחם מענדל לעלות, הפציר בו העשיר מאד, הרבה עליו דברים ולא זו מן המקום, תמה בעל המרכבה ושאל אותו מדוע אינו רוצה ליהנות מטובתי, הרי זה כאלו מכבד אדם את חברו בכוס יין טוב והוא שופכו על פניו, השיבו ואמר, נראה שאתה עושה זאת מתוך רחמנות ואהבת הבריות, ורציתי לדעת עד היכן אהבתך זו מגיעה, לא במעשה קל כזה מדת הרחמנות שבך תהא ניכרת, כי אם בכיסק, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה: בשלשה דברים האדם ניכר בכוסו, ובכיסו ובכעסו (שבת מ"ג ע"ב). אמר העשיר: תעלה ותשב על ידי ובשעת הנסיעה תציע לפני את בקשתך, ואחרי שאשמע את דבריך אדע להשיב לך תשובה ברורה, השיב לו רמ"מ: גם אני הולך אל הרב הצדיק השוכן כבוד בטשארנא אוסטראה, ורגיל אני לעלות אליו ברגל, ולא אקבל את טובתך טרם אדע את תשובתך, ובזאת תבחן, ראה העשיר שהוא מתעקש, כחסיד העומד על דעתו, אמר לו אם כן פתח את פיך ויאירו דבריך מה בקשתך? אמר: הנה לא רחוק מכאן יושב יהודי אחד שהיה גביר כמוך, ונסע פעם גם כן במרכבה כבודה ובסוסים אבירים, אך גלגל הוא החוזר בעולם, זה עולה וזה יורד, והגיעה שעתו להיות מן היורדים רח"ל, בשנים מעטות ירד מכל נכסיו, והיום עליו לשלם דמי חכירה לפריץ ששים אדומים זהב, ואין לו אף פרוטה אחת, ואם יבואו אליו שליחי הפריץ ולא ישלם את החוב, עתיד הוא ובני משפחתו לירד לבית האסורים, ולהיות עבדי עולם, ועתה אני מבקש ממך, לעמוד לימין חברך בשעת דחקו, לתת לו את הסכום הנקוב, גם אם רב הוא, ואם תשמע בקולי אברכך בברכה וישועה, ואעלה על המרכבה ונסע יחד אל ביתו של היהודי, ואחרי שתיתן לנצרך ששים אדומים זהב, ניסע ונלך אל רבינו הקדוש באוסטראה, ותשמע מפיו שגם הוא עמדי בעצה אחת.

כשמע העשיר את בקשתו, השתומם ונבהל על הלך עני זה שאין לו דאגה אחרת, רק לעזור לחוכר שאבד את עשרו בעסקים רעים, והתפלל על הסכום הגדול שהוא דורש ממנו, וכי דבר קטן הוא זה ששים אדומים זהב? כלום יודע אביון זה מה הוא שואל? לא השיב לו מאומה ואמר לעגלון להסיע את המרכבה, והשאיר את ההלך מאחוריו, אולם לב העשיר לא ידע מרגוע וככל שהתרחק יותר מן ההלך, לבו הכה אותו יותר, וכשראה שלבו נפעם ואין מנוחה בנפשו, אמר לבעל עגלה לעצור את הסוסים ולעמוד, עשה העבד בפקודת אדוניו, עצר את הסוסים ועמד, וכשהגיע ר' מנחם מענדל אל המרכבה, אמר לו העשיר למה אתה עושה לי ככה? קשה לי ליתן לך סכום גדול כזה, אתן לך את החצי.

לבך מלא אהבת ה' ואהבת ישראל, ובידך להושיע לקטנים ולגדולים עוד מימי נעוריו היה מפורסם הרה"ק רבי מנחם מענדל מקאסוב זיע"א (יומא דהילולא י"ז מרחשון) כאוהב ישראל ורודף שלום, תמיד כלתה נפשו לעשות טובה לכל אדם מישראל ולהרבות שלום בעולם, לבו היה מלא רחמים ואהבה, והיה מאסף נדבות ומחלקן בחשאי בין משפחות הגונות שבאו עד ככר לחם, כך נהג כל הימים בהיותו רך בשנים ובהיותו בא בימים, בשבתו בביתו ובלכתו בדרך.

מסופר: פעם אחת בהיותו צעיר לימים הלך לבקר בהיכלו של רבו הקדוש רבי זאב וואלף מטשארנא אוסטראה זיע"א אשר ברוסיה המדינה, ומכיוון שהיה אברך עני ולא היה בידו כסף לשכור לו עגלה, הלך ברגליו לאיטו, החבילה על כתפיו, המקל בידו ודרך המלך לפניו, ביום עשה דרכו, ובלילה לן בעיר או בכפר, בכל מקום ישוב שהגיע אליו לפני שקיעת החמה או אחריה. ויהי היום ויבוא לכפר אחד לפנות ערב כשהוא עייף, חיפש ומצא בית יהודי, נכנס ושאל את בעל הבית אם אפשר יהיה ללון אצלו? קבל אותו היהודי בסבר פנים יפות, נתן לו שלום והראה לו מקום לישוב. הסיר את חבילתו מעל כתפיו, נטל את ידיו והתפלל.

אחרי התפילה ישב על יד השולחן והנה שמע אנחה אחרי אנחה יוצאת מלב בעל הבית, הרגיש הצדיק בצערו של האיש ולא יכול להתאפק, ושאל אותו על מה הוא נאנח כל כך? סיפר לו האיש את צערו כאדם שלבו מלא צער ודאגה ורוצה הוא להשיחם לאחריים: עשיר גדול היה ובעל עסקים הרבה וכל אשר פנה הצליח, והנה פתאום התחיל גלגל מזלו לירד, השעה פסקה מלשחק לו, עסקיו נתמעטו וירד מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, מה יאמר ומה ידבר? דאגותיו הלכו והתרבו ואין הפה יודע לספר מה שהלב מרגיש, דבר אחד מני אלף, חייב הוא לפריץ דמי חכירה ששים אדומים זהב, בית המזיגה הוא המשען האחרון לפרנסתו הדלה, ואין לו אף פרוטה אחת, מחר עליו לשלם וברור לו שאדוניו יוציאוהו מדירתו, ואולי ישליכוהו אל הבור, ומה יעשו אשתו וילדיו הקטנים? כיסו ריק ואין הוא יודע מאין יבוא עזרו, אין לו לא קרוב ולא גואל שירחם עליו ויוציאהו מן המצר, צרות רבות אפפנו ואיך לבו ישקוט בקרבו ולא יאנח?

ישב ר' מנחם מענדל ושמע את דברי היהודי, ולבו נשבר בקרבו, וכאשר כלה לדבר ניחם אותו ואמר, אל תתייאש, קוה אל ה' הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, ואם אין לך גואל, הוא יהיה גואלך, ועל ידו תיוושע ישועה שלמה, סאתך נתמלאה, תקרא אל ה' מן המצר והוא יענך במרחב, וכשם שנפלת משמי רום לתוך התהום, כן תתרומם שוב ותעלה מעלה מעלה. אך בעל הבית שצרותיו כבדו מאד לא שם לב לדברי נחמה של האורח, אדרבה אנחותיו רבו עוד יותר ועיניו ולגו דמעות, הסתכל בו ר' מנחם מענדל, ראה את צערו כאב את כאבו ולא ידע מה לעשות, במה יוכל להושיע לו, הוא בעצמו אין לו רק דברי נחמה, ובאלה לא ישלם היהודי את חובו לפריץ, במחשבות כאלה עלה על מטתו, אמר קריאת שמע שעל המטה והחליט בלבו לבוא מחר לטשארנא אוסטראה, ולעשות כל מה שבידו לחלץ את היהודי הזה מן המצר, הרי זה כעין פדיון שבויים.

משל ונמשל

להורות לבורא עולם גם על המובן מאליו

משל לראובן, בעל משפחה, שעבד במשך שנים ארוכות באחד המפעלים המשגשים באזור מגוריו, ופרנס את בני משפחתו בכבוד. אך לא לעולם חוסן, המפעל נקלע לקשיים, ותוך זמן לא רב מצא האיש את עצמו, יחד עם עוד עשרות עובדים ותיקים, מחוסר עבודה. תחילה ניסה את מזלו במפעלים אחרים ובתחומים אחרים, לא בחל בהצעות עבודה. מוכן היה לעשות את כל מה שידרש, ובלבד שיוכל להמשיך לפרנס את בני ביתו בכבוד. אך לשווא. בלידת ברירה מצא האיש את עצמו אוסף תרומות, ומקבץ פרוטות כאחד מעניי העיר. הבושה צורבת, הבזיונות נוראים, הלב נצבט מכאב. הוא כמעט נסוג. אך קולות הילדים הרעבים גברו על הבושה הטבעית והוא נותר לקבץ נדבות. ימים עברו, שבועות חלפו, והוא התחיל להתרגל. הבושה כבר לא צרבה כמקודם. אולם האור שבעיניו כבה. ביום מן הימים, בעודו גורר את רגליו מדלת לדלת, מצא את עצמו עומד מול ידד משכבר הימים. הוא עמד נבוך, הידיד קיבל אותו במאור פנים, וביקשו להיכנס עמו אל הבית פנימה. ראובן פרץ בבכי. סיפר על המצוקה הנוראה, על הבזיון והבושה, על כאב הלב ויסורי הנפש. כל אלו חברו למסה ארוכה של השתפכות לב בפני אדם, שמאו שוחח עמו בפעם האחרונה חלפו שנים רבות. בעל הבית מחה דמעה מקצה עינו. הוציא פנקס המחאות ואמר: ידידי, מצוקתך נגעה ליבי מאד. מוכן אני איפוא להקציב לך סך חודשי של 1500 דולר, בתנאי שתבטיח לי שלא תעסוק יותר בקיבוץ נדבות. החל מהיום תוכל לבוא אחת לחודש לביתי ולקבל את הסכום, עד שתמצא עבודה כלבבך. במילים מרוסקות מהתרגשות הוא הודה מעומק לבו על החסד העצום. הבעת פניו אמרה הכול. וכך, מדי חודש בחודשו ניגש אל בית ידידו, קבל את המעטפה, ולא שכח להודות על החסד. כעבור תקופה פונה ראובן לידידו הנדיב: אולי תוכל בדרכך למשרד לשים את המעטפה בתיבת הדואר שלי? האיש מסכים בטובו, ומדי חודש שוכנת לה מעטפת האלף וחמש מאות בתיבת הדואר. שלוות החיים חזרה לשכון בביתו של ראובן.

משהגיע ראש חודש ניסן המבשר את בואו של חג הפסח, החל ראובן לדאוג, כי מאלף וחמש מאות דולר, שבהחלט מספיקים להוצאות הבית החודשיות, אולם לא ניתן לחגוג את חג הפסח כהלכתו. כשירד לתיבת הדואר להוציא את המעטפה החודשית, הופתע מאד שבנוסף לאלף וחמש מאות הדולרים נוספו אלף דולר נוספים, כשאליהם מצורפת ברכה חמה לחג כשר ושמה. האור חזר לעיניו. שמחה מילאה את לבו, הוא יוצא אל הרחוב, וממהר למשרדו של מייטבו. הוא מתפרץ לחדר ובבכי נרגש הוא מודה על אלף הדולרים ששלח לו לכבוד החג. "אלף?? זה כל מה שהיה במעטפה?", תמה האיש. "לא, על האלף חמש מאות אני כבר לא מדבר, נו... זה הרי... קבוע!"

הנמשל: כוחו של הרגל, נוכח להודות לבורא עולם גם על המובן מאליו, גם על מה שכבר הורגלנו שלא להודות לו.

ענה ואמר הצדיק: כלום בשבילי אני דורש שאתה בא אלי בטענה, אין אני כופה עליך, רק סיפרתי לך מה שקרה לאיש שהיה עשיר כמותך, ובמה תוכל לעזור לו, ועתה אם יש בידך לעשות זאת הרי טוב, ניסע שנינו אל הנצרך ותיתן לו את נדבת לבך, ומשם נלך ונסע אל רבינו הקדוש, ואם אינך רוצה או אינך יכול למלאות את משאלתי זו, סע לשלום לדרכך ואני אלך לי לאט ברגלי כמנהגי התיישב העשיר בדעתו והסכים, ואמר לו לעלות כדי לנסוע אל החוכר, אז עלה ר' מנחם מענדל על המרכבה, וחזרו אל הכפר ובאו אל בית היהודי, שם הוציא העשיר ששים אדומים זהב, נתן אותם לר' מנחם מענדל והוא מסרם לידי היהודי, וברכו בברכת הצלחה, ובצאתם מאת פני האיש, נתמלא לבם שמחה ונקשרו באהבה ורעות, ונסעו יחדיו לטשארנא אוסטראה.

כאשר הגיעו, נכנסו אל הרב הקדוש ר' זאב וואלף, ראה אור גדול מקיף אותם ופניהם מאירים כשמש, נתנו לו שלום והוא החזיר להם שלום, ואמר הכרת פניכם תעיד בכם שעשיתם מעשה גדול, כן תזכו לעשות אך טוב כל הימים, עמד ר' מנחם מענדל מן הצד ושתק, והגביר סיפר לו לצדיק את כל הקורות אותם מן הרגע שפגש את ר' מנחם מענדל בדרך עד בואם אליו, וכשכילה את דבריו, אמר הרבי: מעשה רב עשיתם, הצלתם משפחה שלמה מיישראל משעבוד ומעניות מנוולת, ונאמן הוא בעל הגמול שישלם לכם את שכרכם, ואם יגדל שכר העושה, הנה אמרו חז"ל "גדול המעשה יותר מן העושה" (בבא בתרא ט' ע"א) שאלמלא הוא לא היה מעשה המצוה כלל, ואז פנה אל ר' מנחם מענדל ואמר: אתה באת אלי שאהיה לך לרבי, אינך צריך לי כי ראוי אתה בעצמך להיות מנהיג בישראל, הנה המצוה הגדולה שעשית היום הולכת לפניך והיא מאירה את דרכך - דרך התורה והיראה, אהבת ה' ואהבת ישראל, אחר כך קירב הרבי את ר' מנחם מענדל ואת העשיר, והראה להם חיבה יתרה, וברך את העשיר שה' ישלם לו את הברכה ויצליח בכל דרכיו, ויעשה צדקה וחסד כל הימים.

בשבת קודש קירב רבי זאב וואלף את ר' מנחם מענדל וכיבד אותו כבוד רב לעיני כל העדה, ובמוצאי שבת כאשר בא אליו להיפרד ממנו, סמך את ידיו עליו ברכ אותו ואמר: רב אתה ורבי תקרא, תלך ותסע לעירך ולביתך, תשב על הכסא ותברך את בני ישראל, כי איש חסד אתה, לבך מלא אהבת ה' ואהבת ישראל, ובידך להושיע לקטנים ולגדולים, רבים מצפים לישועה ולנחמה, הברכה בפיו ואסור לך למנעה מהם, כל שיש בידו לברך את חברו ואינו מברכו כאילו גוזלו, עשה מה שבידך, יהיו לרצון אמרי פיך וכל אשר תברך יבורך. נפרד רבי מנחם מענדל מלפני רבו, יצא מן העיר והלך לביתו, ישב ועסק בתורה ובעבודה, ולא ארכו הימים והתחילו בני אדם להתקרב אליו, ורבים מהם נושעו על ידו וראו כי ברכתו עושה פרי, ותפלתו אינה חוזרת ריקם, נהרו אליו רבים ושמו נתפרסם בעולם, והוא קירב את הבריות ונטע בקרבן אהבת התורה ויראת שמים ואהבת ישראל.

צ'ין אדם לחברו

מידת ענווה יתירה

הרה"ק החיד"א זיע"א כותב על הרה"ק מרן רבי יוסף קארו זיע"א, דע שקיבלתי מאדם גדול בחכמה וביראה, שקיבל מרב גדול, שקיבל מוזקנים, כי בדורו של רבי יוסף קארו, היו חיים שלשה רבנים שהיו ראויים לחבר ספר כעין "בית יוסף", שיקבץ לתוכו כל הדינים ויגלה שורשיהם לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ואלו הם, רבי יוסף טאיטצק, רבי יוסף בר לב, ורבי יוסף קארו. והסכימו מן השמים שתנתן דת כי מרן ר' יוסף קארו יחברוהו, היות והוא הצטיין בענותנותו היתרה, כאשר נראה מספריו הקדושים, שאין דרכו לספר בגנות מי שפוסק לא כמותו, ומשנתו היא משנת חסידים.

כאילו הקרבנו קרבן מנחה

פעם נקלע הרה"ק רבי משה ליב מסאסוב זיע"א לשוק ביערוסלב, והיה מהלך בין העגלונים ובודק את טיב הקש והתבן שבאוצרם. עבר על פניו ידיו הרה"ק רבי שמעון מיערוסלב זיע"א ושאלו: רבי, מה מעשיו בשוק של העגלונים? אמר לו רבי משה לייב: עזוב את ה"רבי" שלי ואת ה"רבי" שלך, ובוא עמי ונישא חבילת קש לביתה של אלמנה ענייה שאין לה מצע של קש להשכיב עליו את גופה השבור. וילכו שניהם יחדיו שני צדיקים קדושי עליון, וישאו את הקש בכתפיהם, והעם רואים וזוים ומפנים להם מקום. בדרך הילוכם אמר רבי משה לייב: אילו היה בית המקדש קיים היינו מביאים עולות ונסכים, עתה אנו מביאים קש, ומעלה עלינו הכתוב כאילו קיימנוהו עם כל הכוונות של הקרבת קרבן מנחה.

הכנסת אורחים בשלימות

פעם התארח אצל הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א בליל הסדר, יהודי מחוץ לארץ. כשעה לאחר חצות הלילה בסיום הסדר, קם האורח לחזור למלוננו אשר ברחוב יפו, ר' יוסף חיים הרגיש בפחדיו של האורח, שהיה עליו לעבור בשעה זו בסמטאות העיר העתיקה, מיד ניגש אליו, תפס בורועו ואמר, בבקשה בא ונלך. ליהו אותו הרב מביתו בעיר העתיקה עד למלון ברחוב יפו הנמצא במרחק גדול. כשחזר הפטיר הרב בשמחה, עתה קיימנו מצוה בשלימות.

לא לפגוע בכבודו של אדם

מסופר: על אחד מתלמידי הרה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א שהזמין אותו לסידור חופה וקידושין. כשהגיע זמן החופה נודע לרבי שלמה זלמן מי יהיו עדי הקידושין, ונסתפק לגבי כשרותו של אחד העדים. התלבט רבי שלמה זלמן מה לעשות, מצד אחד הרי חייבים העדים להיות כשרים על פי גדרי ההלכה, ומאידך כבר הזמינו את אותו אדם להיות עד, ואם יטלו ממנו כיבוד זה עלול הדבר לפגוע בכבודו. בשעה זו בא לידי ביטוי ענוותנותו ופקחותו של רבי שלמה זלמן, הוא ניגש אל העד ואמר לו בחיובו הידוע: אני מבקש מכבודו שיהיה מסדר קידושין במקומי, ואילו אני אהיה עד. הלה ניסה לטרב ואמר כי אינו ראוי לאיצטלא זו, אך רבי שלמה זלמן עמד על כך והפציר בו עד שנתרצה.

תולדות דצדקיא

שבת קודש י"ז מרחשון

הרה"ק רבי מנחם מענדל מקאסוב ב"ר יעקב קאפיל (אהבת שלום - תקפ"ו)
הרה"ק רבי משולם זוסיא מטשערנאביל (תשמ"ח)
יום ראשון י"ח מרחשון
הרה"ק רבי יחזקאל הכהן מראדומסק ב"ר אברהם ישכר דוב (כנסת יחזקאל-תרע"א)
יום שני י"ט מרחשון
הרה"ק רבי שמשון העלר מאוויראן ב"ר משולם פייבוש מזבאריו (תר"ח)
הרה"ק רבי אהרן אלימלך שניאור זלמן טווערסקי מקרוסנא ב"ר מרדכי דב מהורניסטייפול (תרפ"ד)
יום שלישי כ' מרחשון
הרה"ק רבי שלום מקאמינקא ב"ר יעקב יוסף (תרי"ב)
רבי גדליהו מזאלקווא ב"ר בנימין זאב וואלף (תקל"ז)
יום רביעי כ"א מרחשון
הרה"ק רבי אברהם אזולאי ב"ר מרדכי (חסד לאברהם - ת"ד)
יום חמישי כ"ב מרחשון
הרה"ק רבי דוד שלמה אב"ד סיראקא (ערבי נחל) ב"ר ירחמיאל (תקע"ה)
הרה"ק רבי עזריאל מלובלין ב"ר דוב (ראש הברזל - תקע"ט)
הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא ב"ר יהושע (תרפ"ז)
יום שישי כ"ג מרחשון
הרה"ק רבי גדליה ב"ר בנימין זאב מזאלקאווא (תלמיד המגיד - אבי בעל אורח לחיים - תקל"ז)
הרה"ק רבי יוסף סג"ל מקאסאני ב"ר צבי (תרע"ב)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" ו"ספרים יוסף הרש"י על המצוות.

המפסיק ממשנתו (ד')

א) הלומד, ובאמצע לימודו מפסיק לדבר דברים בטלים, נענש גם על הלימוד. (ספר חסידים, אות תקמ"ד).
ב) וחבל שאין נוהרים בזה, ונמצא שיושרים תרתי גיהנם רחמנא ליצלן. (פלא יועץ, ערך דיבור)
ג) אין להפסיק מתורתו אלא אם יהיה איזה צורך גדול להשיב מפני הכבוד, או לאפרושי מאיסורא. (צוואה מחיים, להגר"ח פאלאגי זצ"ל, סימן ב')

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת רכב בכל הארץ ומכל החברות

052-7655-222

לע"נ הרה"ח
ר' מאיר הלוי ויזל ע"ה
ב"ר אברהם אבא ע"ה
נלב"ע י"ח מרחשון תנצב"ה

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת וַיֵּרָא - עֵקֶדָה סְתִירָה אִי־אִוִּלּוּגִית

"וַיֵּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנֶךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְבֶּת אֶת יְצָחָק" (בראשית כב, ב)

הנפש אשר נדרשו ממנו בוודאי בכדי לעשות את הצעד הכל כך קשה, ולהיכנס לתוך כבשן האש!

לעומת זאת, כאשר נצטוו אברהם אבינו לעקוד את בנו ולשחטו- הרי שהדבר נגד וסתר באופן מוחלט את אמונתו ואת האידיאולוגיה שלו.

ולא זו בלבד שציווי זה עמד בסתירה לאמונתו הפנימית של אברהם- אלא שהוא אף עמד בסתירה לאמונה ולאידאולוגיה אשר הוא עצמו הציג בפני כל באי עולם!

במשך כל חייו, אברהם אבינו הִרְבֵּה לפרסם את מידת חסדו וטובו של בורא עולם, והנה עתה מצווה אותו בורא עולם לעשות את המעשה אשר נראה כלפי חוץ אכזרי מאין כמוהו, לקחת את בנו יצחק ולשחוט אותו כקרוב לאלוקיו.

בניסיון העקידה- אברהם אבינו קיים אותו מבלי להבין, וכל שכן שהוא לא יכול היה להסביר.

הוא עמד בסתירה מוחלטת לכל מה שהוא עשה ולימד עד לאותו היום, ועובדה זו- העצימה שבעתיים את הקושי ואת הניסיון הקשה כשלעצמו!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צאת לכת

ע"פ	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון ת"מ
י"ג	17: 24	18: 35	19: 12
ת"א	17: 41	18: 32	19: 08
מ"ט	17: 41	18: 32	19: 09
כ"ב	17: 44	18: 35	19: 11

בפרשת העקידה, אנחנו קוראים על אודות הניסיון העשירי מבין עשרת ניסיונותיו של אברהם אבינו, הלא הוא ניסיון העקידה הנחשב לקשה מכל שאר הניסיונות.

עלינו להבין, מדוע דווקא ניסיון זה נחשב לקשה ביותר? מדוע ניסיון השלכתו של אברהם אבינו לתוך כבשן האש נחשב פחות מניסיון העקידה?

יתר על כן, בעוד שאת ניסיון העקידה מתארת התורה באריכות גדולה, לפרטי פרטיו- הרי ששאר הניסיונות מוזכרים בקיצור נמרץ, לפעמים אפילו רק ברמז.

לדוגמה, אותו ניסיון נורא, אשר דרש מאברהם אבינו נכונות למסירות נפש בעת שהושלך אל כבשן האש- אינו מוזכר בתורה במפורש כלל, אלא רק נרמז בצמד המילים: "אור כְּשֵׁדִים" (בראשית יא, לא), המרמזות כי במקום זה הושלך אברהם ל"אור"- כלומר: לכבשן האש. ולכאורה צריך להבין, מה פשר הדבר? מדוע לא מוזכרים כל הניסיונות במידה שווה?

היינו מצפים, שהתורה תאריך ותפרט איך עמד אברהם אבינו מול נמרוד וכל שריו ובני עמו, איך הצהיר על כפירתו בכל האלילים, איך הכריז על אמונתו בהשם יתברך, אולם בפועל, לא מצינו כל תיאור שכזה, מדוע?

כאשר אברהם אבינו נלחם מול נחשולי הכפירה של בני דורו- עמדה לצידו אידאולוגיה אשר הוא האמין בה בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו! עמדה לימינו אמונתו האמיצה בה' יתברך, ואמונה זו העניקה לו את הכח ואת תעצומות

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן גלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - שבת - ערוי מים - חלק ה

האם מותר לערות מים רותחים מהמיחם בשבת על גבי דבש?

שאלה: **?**

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: **!**

אין לערות רותחין על גבי דבש ישירות מן המיחם, היות ועירוי מבשל כדי קליפה. אלא יתנו לתוך הכוס עם מים חמים, שהוא כלי שני. ולדעת בני אשכנז יש להחמיר. **הערה:** היות והדבש לא עובר שום תהליך בישול, אלא חימום קל. ולדעת בני אשכנז, יש לחשוש מטעם קלי הבישול ואין ליתנו אף בכלי שני. וכמ"ש בספר 'שמירת שבת כהלכתה' (שם). יש לציין, כי אף דבש של חברת 'יד מרדכי', שעובר חימום אינו מגיע לחום של יד סולדת.

מותר לסנן את עלי הנענע, כאשר חוששים מתולעים, ואין בזה משום איסור בורר. **מקורות:** שו"ת אור לציון ח"ב (פ"ל ה"ה).

מותר מעיקר הדין למזוג תמצית הנמצא תוך קומקום אף שיש בראשו מסננת. **מקורות:** חזון אי"ש (סדר מועד סימן נג), והראש"ל בשו"ת 'חיה דעת' ח"ב (סימן נא). ובשו"ת 'אור לציון' ח"ב (עמוד רמד) חילק אם עלי התה מעורבים בתמצית שאסור, או נמצאים בתחתית הכלי ומותר.

ויש אוסרים. **מקורות:** הגר"ח ב'בן איש חי' (ש"ב פרשת בשלח אות יח), 'כף החיים' (סימן שיט אות קיג).

מותר להניח חלה אפויה כל צרכה על גבי פלטה חשמלית בשבת כדי לחממה, ואין לחוש בזה משום אפיה, כיון שאין אפיה אחר אפיה. וכן אין בזה איסור 'מחזי כמבשל'. **מקורות:** חזון עובדיה-שבת ח"א (עמוד פ), שו"ת 'שבט הלוי' ח"י (סימן יא אות ב).

ויש שכתבו, שאין לתת בתחילה תבשיל על גבי הפח שעל הכיריים. **מקורות:** שו"ת 'אגרות משה' (או"ח ח"ד סימן עד דיני בישול אות לב), 'שבות יצחק' (פ"ח) משם הגר"ש אלישיב. וע"ע שו"ת 'אור לציון' ח"ב (פ"ל אות יג).

כאשר החלה קפואה, יש שהחמירו משום בישול הקרח שעליו. ויש מתירים וכן עיקר. **מקורות:** ראה בספר 'מאור השבת' ח"ב (עמוד תריב) שיש שאסרו משום בישול הקרח, ויש שהתירו בזה משום שמעט כפור שעל גביו לא חשיב.

מעיקר הדין, מותר לתת חלה אפויה כל צורכה סמוך לאש או על גבי הפלטה כדי לעשותה כולה או חלקה צנימים. **מקורות:** היות ואין אפיה אחר אפיה כן דעת הראש"ל הגר"ע יוסף בספרו 'ליות חן' (סימן מה) ובשו"ת 'יביע אומר' ח"ט (עמוד רסד) ומטעם מכה בפטיש קיימ"ל שאין באוכלין, והיות והלחם ראוי לאכילה עוד לפני שיעשה צנימים, אין לחוש כלל. וע"ע בספרו 'חזון עובדיה-שבת' (כרך ד עמוד רצ).

ויש מחמירים. **מקורות:** שו"ת 'רב פעלים' ח"א (סימן טז, יח), הגרש"ז אורבך בספר 'שמירת שבת כהלכתה' (פ"א הלכה עא) ובספר 'שולחן שלמה' (סימן שיח אות כ). ובשו"ת 'אור לציון' ח"ב (עמוד רלג) כתב, כשם שמצינו שאסור לצלות דבר שהתבשל, כיוון שהופכו ממבושל לצלי, כך יש לאסור כאן, כיוון שהופכו מלחם לצנימים. ועיין ב'ביאור הלכה' (סימן שיח ד"ה והדחתן).

אולם, אף לדעת המחמירים מותר לתת על גבי הפלטה לחמם בלבד, אף שחלק ממנה מתקשה מעט. **מקורות:** הגרש"ז אורבך (שם) היות ואין הלחם מתקשה בכך. אולם יש המחמירים, שלא להניח דבר מאכל ישירות על הפלטה כיוון שמעשה זה הוא 'מיחזי כמבשל', אא"כ הוא נותן הפסק של מתכת וכדומה. ראה שו"ת 'שבט הלוי' ח"א (סימן צא) ובספר 'ארחות שבת' ח"א (פ"ב הערה קיג) בשם הגרש"ז אורבך זצ"ל.

מִצְוֹת בִּיקוּר חוֹלִים

מסופר כי הגאון ר' יצחק עפרון מוולוז'ין, חותנו של הגאון מרן רבי יוסף דב הלוי סולובייצ'יק מבריסק זי"ע (ה'בית הלוי'. אשתו בזיווג שני היתה מרת צירל שילדה לו את הגאון ר' חיים, רבה של בריסק זיע"א) היה ממקורבי הרה"ק האדמו"ר רבי משה פאליר מקוברין זיע"א. כשהיה רבי חיים ילד קטן חלה מחלה אנושה וכל הרופאים התייאשו ממנו והכינו את אביו לגרוע מכל.

באותו זמן הזדמן הרה"ק מקוברין לעיר. הוא בא לבקר בבית ר' יצחק עפרון זיע"א. מיד כשנכנס לבית, פנה בעל הבית אליו ואמר: "רבינו, צרה גדולה יש לי בתוך ביתי. נכדי היקר חיימ'קה חולה אנוש ל"ע והגיע עד שערי מוות". אמר לו הרה"ק מקוברין זיע"א: "בא ונבקר את החולה בחדרו". נכנסו שניהם לחדר. הרה"ק האדמו"ר מקוברין פתח ואמר: "בפרשת וירא כשהמלאכים באו אל אברהם אבינו והוא נתן להם לאכול, נאמר: 'והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו' (בראשית יח, ח). עמד- לשון הווה, ולכאורה היה צריך לכתוב והוא 'עמד' עליהם, לשון עבר".

"אלא שמבואר בספרים הקדושים, שבכל פעם, שיהודי מכניס אורחים, בא אברהם אבינו ע"ה ועומד איתם. על כן נאמר לשון הווה. באברהם אבינו מצינו בגמ' (בבא בתרא טז:) שאמרו מרגלית טובה היתה תלויה בצווארו, וכל חולה הרואה אותה מתרפא. אם כן היות ואתה מקיים עימי כעת הכנסת אורחים, הרי נמצא כאן איתנו עתה אברהם אבינו ע"ה, והחולה מביט במרגלית שלו, ובטוח אני, שהילד יתרפא בעזרת ה' יתברך". ואכן כן היה!

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג גון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב ישועה עטיה זצ"ל

הגאון הרב ישועה עטיה זצ"ל - נולד בשנת ה'תרע"ד (1914) בירושלים. את חינוכו קיבל רבינו בישיבת 'פורת יוסף' בירושלים העתיקה, אצל שאר בשרו ראש הישיבה רבי עזרא עטיה ואצל רבי יעקב עדס. עוד בהיותו צעיר לימים למד בהתמדה עצומה עד שנקרא בפי רבותיו בשם **'המתמיד'**. בהיותו בן עשרים וארבע שנים בשנת ה'תרח"צ (1937) הוסמך לדיינות על ידי רבו ראש הישיבה הגאון חכם עזרא עטיה. זכה להסכמתו של הראשל"צ מן הרב יעקב מאיר. בשנת ה'תש"ו (1945) הוסמך לשחיטה על ידי רבי מרדכי מיוחס (ראש השוחטים בירושלים), ובשנת ה'תש"ח (1948) הוסמך למילה על ידי המוהל רבי יהודה משה וייס, באישורם של חברי מועצת הרבנות הראשית ובראשם הגאון רבי צבי פסח פראנק (רבה של ירושלים). באותה שנה ניגש רבינו לבחינות לדיינות והבוחנים התפעלו מטיב ידיעותיו.

רבינו סירב לכהן כדין בפועל, כי לא רצה להשתמש בכתרה של תורה, עד שרבו רבי עזרא עטיה הכריחו לכך באומרו, כי אין אדם כמוהו המתאים למשרה זו. הוא התגלה כבעל זיכרון מופלא. סוגיות רבות ועמוקות בש"ס היו מונחות בזכרונו והיה בקי בהן בצורה מפליאה. היה בקי במדרשי חז"ל ובמקורות. בשנת ה'תשי"ח (1958) החל לכהן כדיין בבית הדין בחיפה, בראשותו של הגאון הרב יואל קלופט (ראב"ד חיפה). בשנת ה'תשכ"ו (1965) החל לכהן בבית הדין בתל אביב. בכל השנים הללו השאיר את בני משפחתו בירושלים כדי שיגדלו במקום תורה. בשנת ה'תשל"ג (1972) החל לכהן כדיין בירושלים.

כשחזר מבית הדין מיהר לביה"מ לאחר אכילה קצרה. רבינו קבע את מקום לימודיו בשכונת 'אחוזה' ליד שכונת 'גאולה' בהיכל ישיבת בריסק, והיה עוסק בתורה שעות רבות ביום ובלילה בשקידה עצומה. אהבתו לתורה באה לידי ביטוי גם בכך שביום שהשיא את ילדיו היה נמצא בבית המדרש עד סמוך לחופה, בטענה שיש זמן עד שהרב המקדש יאחז את הכוס. בשנת ה'תשמ"מ (1980) פרש מהדיינות כדי לשקוד על התורה בלא טרדות. מאז התמסר בכל כוחו להרבצת תורה בשיעורים קבועים בשכונת נחלאלות בבתי הכנסת 'האורפלים' ו'הגרמזקלים' ובישיבת 'תורה מציון'. רבינו מסר שיעור יומי קבוע בבית הכנסת של המקובלים 'בית אל-ברחוב רש"י בירושלים. הקפיד ביותר על מוסר ושמירת הלשון, נהג בצניעות וחיילק כחצי משכורתו לצדקה. נפטר ב-י"ט חשוון ה'תשמ"ח (1987). חי כ-74 שנים. ציונו בהר המנוחות 'גבעת שאול' בירושלים. על שמו הוקמה ישיבה בשם 'שערי ישועה' ובה כולל להוראה ודיינות ובה מתקיימים בנוסף גם שיעורי תורה.

אביו: חכם ר' יצחק (מצאצאי רבי ישעיה עטיה מח"ס 'בגדי ישע' ומצאצאי ר' חיים מרדכי לבטון מח"ס 'נוכח השולחן' ורבה הראשי של אר"ץ). **אימו:** מרת ג'מילה. **אישתו:** מרת צופיה (בת ר' יהודה קצין. נישא בשנת ה'תרצ"ה-1935). **בניו:** ר' אברהם (דיין בבית הדין באשדוד), ר' ניסים יעקב (דיין בבית הדין לממונות), ר' גדעון (מח"ס 'גביע הכסף'), ר' יצחק (מייסד מנהל ישיבת 'שערי ישועה'). **מרבתי:** הגאונים ר' עזרא עטיה, ר' יעקב עדס. **מספריו:** ישערי ישועה - חידושים על התורה והש"ס, הלכה, תורה, מדרשי חז"ל, מעשיות והגהות לעץ חיים'.

רבינו לא פסק פומיא מגירסא, וניצל כל רגע מחייו ללימוד התורה. לימים התמנה כדיין בישראל, ובין דיון לדיון ניצל את הזמן לפתוח ספר וללמוד, עד שכינו אותו רבותיו וחבריו בישיבה, כי 'חכם עטיה' הוא סמל השקדנות והלמדנים בדורינו. לא לחינם אמרו עליו את המליצה בישיבת 'פורת יוסף' שרק יחידים זכו לזאת: 'אילולא לא קמה ישיבת 'פורת יוסף' אלא רק לרבינו ישועה עטיה, דיימו!'. וכן העיד עליו חברו הדיין ר' יוסף כהן זצ"ל, שכאשר נכנס שעה לפני כניסת יוה"כ לביה"מ וראה את רבינו שוקד על לימודו, פנה לרבינו ושאל האם כבר הספיק לאכול סעודה מפסקת? רבינו ענה: **'יש עוד זמן, חבל לבטל כל רגע, כמה זמן לוקח לאכול סעודה מפסקת?!**' רבי יוסף התפעל מאוד, שאף בשעה שכולם נמצאים בבתייהם ומתכוננים לכניסת הצום, רבינו שוקד על לימודו והוגה בתורה, כך שלא משנה באיזה יום ובאיזה זמן, ניצל כל רגע ללימוד התורה. וכך נהג גם בשעה שקנה ארבעת המינים, לא בזבז זמן רב בקניית ארבעת המינים, אלא היה דרוך לבדוק במהירות את ארבעת המינים, לקנות, ומיד לחזור ללימודו. והיה מתרעם על בני התורה המבזבזים זמן רב, כדי לבדוק את האתרוג האם הוא מהודר לפי כל השיטות וההידורים? וכך היה אומר: 'הידורים באתרוג זה דרבנן, ואילו לימוד התורה זה מדאורייתא'...

רבינו ציווה לבניו: 'כאשר בניכם ובנותיכם בשעה טובה מתחתנים, אנא קראו לי בדיוק כאשר החופה מתחילה ולא לפני כן כדי שלא יגרם ביטול תורה'. לכך היו מסדרים לרבינו חדר צדדי במשרדי האולם, שם היה יושב ולומד, ורק כאשר החופה היתה מתחילה היו מודיעים לו, והיה מזדרז מיד לערוך את החופה. וכדי להמחיש כיצד ניצל רבינו כל רגע מחייו וזה היה ממש טבוע ברמ"ח איבריו. בצוואתו לבניו ציווה כך, בזו הלשון: יזהר שלא לאבד אפילו רגע אחד בחיים, ורק אם הוא מרגיש חולשה ועייפות ישן לעצמו פרקי אבות או פרקי תהלים שלא להתבטל מהלימוד. אולם בדף האחרון של הצוואה בתיקונים כתב לא לבטל אפילו 'שניה' אחת בחיים ולא כמו שכתב למעלה 'רגע' אחד. ולא לחינם ראו במחברתו, שנמצאה בין כתביו, כי במשך עשרים וחמש שנה האחרונים לחייו זכה לסיים שמונה פעמים את כל הש"ס על בוריו. אולם רבותיו ראשי הישיבה העידו עליו **שסיים לפחות עשרים וחמש פעם את הש"ס ומה שכתב שמונה זה מחמת ענוותנותו.**

יפר שכל ההכנות לשבת לא אורכות אצלו יותר מעשר דקות. במוצאי יוה"כ, כעשרים דקות לאחר הצום, כבר למד בביהמ"ד עד לשעת לילה מאוחרת. כשהשיא את בנו, ראו אותו בביהמ"ד. ניגשו אליו ושאלו, אם שכח שמחת היום בן. הרב השיב, שלא שכח, אלא שעדיין לא הגיע זמן החופה ולכן מנצל את הזמן ללימוד. לאחר עריכת החופה, יצא מיד מאולם השמחות ופנה לבית-מדרש סמוך כדי ללמוד, בזמן שהאורחים סעדו את ליבם.

גם בזמן שישב בביה"ד ניצל את זמנו ללימוד תורה. כשהגיע זמן החתימה על פס"ד, היד השניה הייתה על הספר. כשאושפז ובאו לבקרו דיברו דברים בטלים הוכיחם: **"לשם מה טרחת לבקר אותי? אנא, לימדו לרפואתי ואל תבטלו אף רגע מלימוד התורה"**. (המתמידים)

הַכְּנֶסֶת אֲוֶרְחִים

האחרון, מחלת החצבת". במוצאי השבת, מיד כשהאורח יצא מביתם, המצב בבית הפך לסערה גדולה'.

אומנם כל ילדיו חוסנו מהמחלה, אבל בנם בן החמש, שסבל מילדותו ממחלת עור קשה, היה רגיש מאוד לחיסונים וכשהיה צעיר ורצו לחסנו, פחד מאד מהחיסון.

כשלקחו אותו לחיסון, ברגע שראה את המחט, התחיל לבכות בצורה היסטרית, עד שההורים החליטו שלא לחסן אותו ממחלת החצבת.

כעת לאחר האירוח השבתי, כשהאורח סיפר שהוא סובל ממחלת החצבת, החלו בני הבית לחשוש לגורל הבן, שממילא כבר סובל קשות ממחלת עור, וכעת מי יודע אם לא נדבק מהמחלה.

האב ניסה להרגיע את בני ביתו ואמר, שמקיום מצוות לא מפסידים לעולם, ושומר מצווה לא ידע דבר רע, ואי אפשר שיצא נזק ממצוות הכנסת אורחים.

מספר ימים לאחר מכן התחיל חומו של הילד לעלות. לאחר בדיקה קצרה אצל הרופא אובחן הבן שנדבק ממחלת... החצבת!

(מחלת החצבת היא בין המחלות הזיהומיות המדבקות ביותר. בחלק מהמקרים, סיבוכי המחלה עלולים להיות קשים בדרכי הנשימה ובמערכת העצבים, דלקות אוזניים ועיניים ואף במקרים מסוימים גורמת לדלקת ריאות ודלקת המח והחולה עלול להגיע לסכנת חיים. יתר על כן, אדם שאינו מחוסן הנחשף לחולה חצבת, יש סיכון גבוה מתשעים אחוז להידבק במחלה!!!)

על בני הבית עברה תקופה לא קלה של התמודדות עם מחלת החצבת, אבל ברוך השם ברחמי שמיים מרובים הילד התגבר על המחלה והבריא.

כעת קרה דבר מאד מפליא. יחד עם הבראתו המחלה, הילד הבריא באורח פלא גם ממחלת העור הקשה שסבל ממנה!

הרופאים הסבירו את התופעה, כי ברגע שהגוף הרגיש במחלה, הגוף פיתח נוגדנים למחלה, ומערכת החיסון הטבעית של הגוף נכנסה לפעולה נרחבת כדי להילחם במחלה.

מכיוון שהקב"ה ברחמיו הגדולים פיתח באדם אפשרות לנוגדנים טבעיים שילחמו במחלה, במהלך המלחמה של הגוף במחלה, מערכת החיסון של הגוף גם ריפאה את מחלת העור הקשה של הילד.

ואכן האבא צדק, לא רק שהילד לא ניזוק כתוצאה מהמצווה, אלא שעוד נרפא מהמחלה הקשה שקיננה בגופו במשך שנותיו המעטים.

להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך 'ווי העמודים' ויש לנו ללמוד שמקיום מצוות לא מפסידים לעולם, וכן מהי הזכות העצומה של הכנסת אורחים. ומעשה שהיה - כך היה:

יהודי בארה"ב היה רגיל לארח בשבתות בביתו אדם קשה יום. אותו קשה יום השתלט על כל מהלך הסעודה, בכל משך הסעודה היה מרבה לדבר, והיה דורש, שכולם יקשיבו להגיון, ומצוות האירוח הפכה לקשה משבת לשבת.

בני הבית התלוננו לאביהם שהאירוח הפך עבורם למטרד. הם ביקשו מאביהם למנוע את הזמנת האורח. אבל האב שהיה אמן על מצוות הכנסת אורחים, הסביר לבני ביתו, שכל מצווה שבה בקושי, היא מצווה גדולה עד מאוד.

בנוסף האב ציטט מדברי חז"ל: "יפה פעם אחת בצער ממאה פעמים שלא בצער" (אבות דרבי נתן ג,ו). האב הסביר: "שכר מצווה, שנעשית בצער הוא פי מאה משכר אותה מצווה, כשהיא נעשית בלי צער".

ואכן בני המשפחה קיבלו את דברי האב ונשכו את שפתם. אבל כשהאב הבחין, שסעודות שבת הפכו עבור בני ביתו למטרד.

במקום להעניק להם סעודות שבת יפות ופוריות, הוא כל הזמן מתעסק עם האורח, החליט להתייעץ עם הרב שלו, ולאחר שסיפר לרב את כל הסיפור בעצתו הוחלט להגביל את האורח.

הרב פנה אליו בשפה יפה ואמר לו: "אורח חשוב כמותך, אי אפשר שיבא כל שבת, כי זה פוגם בחשיבותו ובכיבודו. ולכן כדי שנוכל לכבדך כראוי, מעתה נזמין אותך רק בשבתות מיוחדות, כמו 'שבת מברכים' או בכל שבת, שיש בה איזה יחוד, כמו 'שבת שקלים' וכיו"ב".

האורח שמע את הדברים והסכים. אולם ביום שישי שלאחר מכן, פנה האורח לבעל הבית וביקש ממנו להתארח בשבת בביתו.

הוא אומנם הזכיר, שהם סיכמו שמעתה יבוא רק בשבת 'מברכים'. אבל שבת זו, היא גם מיוחדת, כי היא שבת שלאחר שבת מברכים, ומה עוד שהשבת אינו מרגיש כל כך טוב, ולכן הוא מבקש להתארח בביתו.

בעל הבית הסכים כמובן לארח את האיש, הרי שאם האורח מבקש אסור לסרב לו, ומה עוד כשהאורח מציין, שאינו מרגיש כל כך טוב וסביר, שהשהות בביתו תעזור לו להחלמתו.

לאחר סעודה השבת, שאל בעל הבית את האורח: "אמרת שאינך מרגיש כל כך טוב, מה יש לך?". האורח השיב כמסיח לפי תומו: "אני סובל מהמחלה, שמאוד נפוצה בזמן

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
דב בן יצחק ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה
סלים בן פרחת ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרהה ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דוד בר חסיבה ז"ל
חווה בת יעקב צבי ע"ה
יצחק יצקן בן רחל ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה
יעקב בן נעמה ז"ל
שרה בת מורברי רחל ע"ה
אלון בן סעדה ז"ל

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
מאיר מורד בן שושנה ז"ל
זהבה בת שושנה ריזל ע"ה
עמרים בן דבורה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה
מזל בת שמעון ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה
לטיף בן פרחת ז"ל
דניאל רפאל בן חגית ז"ל
יהודה בן סעידה ז"ל
עפאת בת השמת ע"ה

הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל
שמואל בן רבקה ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'ה ע"ה
חי זיזי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה
דוד יצחק בן פרחת ז"ל
גורג'ה בת נעימה ע"ה

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יז חשון תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 5:23 תל-אביב: 5:38 חיפה: 5:29 מוצאי שבת: ירושלים: 6:35 תל-אביב: 6:37 חיפה: 6:36 ר"ת: 7:15

פרשת וירא

ביקור חולים

אצל חולים שאין להם מבקרים...

במשך תקופה מסויימת, נהג הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, לעקוף את דרכו הרגילה מבית הכנסת לביתו לאחר התפילה בשבת שחרית, כדי לבקר חולה כרוני.

פעם העיר לאדם שנתלווה אליו, כי מצוה זו חשובה באופן מיוחד, כיון שמטבע הדברים, אנשים החולים תקופה ממושכת נשכחים עם חלוף הזמן.

יום אחד, אדם שאושפז בבית החולים בניו יורק, נדהם והופתע לראות את רבי משה מבקר, אף שמעולם לא הכירו אישית. רבי משה נימק את פשר מעשהו, כי באותו יום נודע לו שיש יהודי זקן מאושפז, השרוי בלי אף מבקר. כאשר בא רבי משה לבקרו, החליט לערוך ביקור חולים גם אצל יתר המאושפזים האחרים.

רבי משה פיינשטיין

"הספיק לבקר אצלי פעמיים..."

כאשר אחד המתפללים בבית הכנסת בו התפלל הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, היה נעדר יום או יומיים מבית הכנסת, היה זה רבי שלמה זלמן אשר התעניין מיד ושאל אודותיו. אם שמע שהלה שוכב בבית חולים, לא השתהה אלא מיד נסע לבקרו.

פעם אירע, ויהודי מאיזור שכונת שערי חסד אושפז בבית החולים למשך מספר שבועות, לאחר שלקה בהתקף לב ל"ע. והנה שני אנשים ממתפללי אותו בית הכנסת שהחולה התפלל בו, קבעו ביניהם ללכת לבקרו, ואולם הדבר נדחה שוב ושוב, ולא איסתייע מילתא. ועדיין לא היה סיפק בידם לבקרו.

כעבור שבועות ספורים החלים החולה והופיע בשערי בית הכנסת. ניגש אליו אחד משני המתפללים הנ"ל במבוכה ובושת פנים, והתנצל על שלא הספיק לבוא לבקרו.

התריס החולה כלפיו: "הנך מתפלל עמי במשך כל השבוע, ולא היה לך זמן לבוא לבקרני, ואילו עם רבי שלמה זלמן אויערבאך התפללתי רק במנחה של שבת וכבר הספיק לבקר אצלי פעמיים..." [והוסיף באירוניה: כנראה שלרבי שלמה זלמן יש זמן מיותר, ואילו אתם עסוקים יותר הימנו...]

חיכו ממתקים - ס"ה

מצווה לבקר את החולה ולסדר כל הדרוש לו!

נלמד מהפסוק: "וירא אליו ה' באלוני ממרא" (פרק יח-א)

וכתב רש"י: לבקר את החולה. אמר רבי חמא בן חנינה יום שלישי למילתו היה ובא הקב"ה ושאל בשלומי". אף אנו נלמד לבקר את החולה, וכפי שדרשו חז"ל בגמרא (ב"ק ק וב"מ ל): "את הדרך" - זו גמילות חסדים. "ילכו" - זו ביקור חולים. וכן דרשו בדומה לזה (סוטה יד) "אחרי ה' אלוקיכם תלכו" - להלך אחר מדותיו של הקב"ה מה הוא ביקר חולים אף אתה בקר חולים.

מנין לחז"ל שבא הקב"ה לבקר את החולה הרי לא מוזכר זאת בפסוק! ומפרש המהר"ל זצ"ל (בספרו גור אריה) משום שנאמר "וירא אליו"... ולא מוזכר שדיבר עמו, ומכיון שלא הוזכר דיבור עמו הרי ראיה שבא לבקר את החולה. שכן לענין זה אין צורך בשום דיבור ואמירה אלא רק לבקר את החולה.

מצות ביקור חולים צריכה להעשות בדעת ובחכמה. לבחון תמיד שיהיה הביקור מועיל, מיטיב לחולה ומשמחו, ולא שיכבד עליו ויצערו, וכמו שכתב הגאון רבי חיים פלאג'י זצ"ל (בספרו תוכחת חיים - ויחי) בזה"ל:

"לפעמים מצטער החולה בבוא אליו אדם לבקרו, כי רוצה לאכול ולשתות דבר כלשהו, או רוצה לנטות ימין ושמאל, או לעשות צרכיו, והוא מצטער ומקפיד על האדם הבא אליו. כי כן הנכון והישר, להיות הבא לבקר את החולה נוהג בקלות ולא בכבידות שלא להכביד עליו, וכשנכנס לחולה יראה לפי הסברת פנים שעשה לו החולה כן ינהג עמו".

הגרא"א דסלר זצ"ל כתב (בספרו מכתב מאלהו ח"ד) שלוש תועלתיות בביקור חולים: א) להשיח דעת החולה מחוליו. ב) להנאותו בהתקרבות ובהבעת התענינות במצבו. ג) לברר אם יש אפשרות לעשות דבר-מה עבורו. וכל אלו נלמדים מביקורו של הקב"ה אצל אברהם בחוליו, ואפילו אם יודע מראש כל צרכי החולה, יעיין עוד שמא ימצא עוד צרכים שנוקק להם החולה.

וראיה לכך, עפ"י מה שלכאורה קשה על מה שכתב רש"י: "הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה... ולפי שראהו מצטער..." והלא הכל גלוי וידוע לפניו יתברך ומה שייך לומר אצלו "ראהו מצטער"!

אלא - כותב הרב דסלר - ללמדנו בא, שאין די בבירורים בצרכי החולה, שהרי הקב"ה ידע הכל ובכ"ז נאמר "ראהו" והרי זה כאילו הקב"ה, כביכול, הסתכל עוד וראהו מצטער.

עלון השבוע פרשת וירא הוקדש לעילוי נשמת
ר' שמואל עבי בן ר' חנוך מיכאל הלוי ז"ל

נלב"ע כג' מרחשון תשנ"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

מצוה להכניס אורחים לביתו ולספק להם אכילה שתיה ולינה?

נלמד מהפסוק: "ויאמר... אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך..." (פרק י"ח-ג)

למדו מכאן חז"ל: גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכניה. דכתיב "ויאמר... אם נא מצאתי... אל נא תעבור" (שבת קכז:).

נמצאנו למדים על מרוצת אברהם אבינו לקראת האורחים והפצרתו בהם להכנס לביתו. מה מבקש הכתוב ללמדינו בזה?

מבאר המגיד מדובנא (בספרו **אהל יעקב**), כי בא הכתוב ללמדינו אופן קיומה של מצות הכנסת אורחים בשלימות. ויובן עפ"י מה שיש לכאורה לתמוה: מצד אחד אמרו חז"ל (ביצה לב:): "כל המצפה על שולחן אחרים, עולם חשך בעדו". הוי אומר, שיש צער ובושה לאורח. ומאידך גיסא רואים אנו פעמים רבות את ההיפך, שאדם מרגיש מכובד כשמזמינים אותו להתארח, וכפי שמצינו בגמרא (חולין מד:): על רבי זירא שאמר שאם מזמינים אותו יקבל ההזמנה כי מתכבדים בו. וכי אין סתירה בין הדברים?

אלא הביאור הוא, שאכן ישנם שני מצבים שונים, שבאחד חש האורח ש"עולם חשך בעדו", ובשני מרגיש חשוב ומכובד: כאשר בעל הבית מקדים את פני האורח בשמחה ובהארת פנים, ומבקש - מתחנן בפניו, שיואל נא לעשות עמו חסד ויכבד אותו לאכול על שולחנו, אזי יחוש האורח כבוד גדול. אך אם בעל הבית יעלים עיניו מן האורח ויראה כי אינו זקוק לו, עד כי האורח יצטרך לבא בעצמו ולבקש לסעוד על שולחנו, או-אז, אף שיזמינו בעל הבית על שולחנו, עולם חשך בעדו ומרגיש בזיון.

את זאת בא הכתוב להורות לנו, למען נלך בדרך הנהגתו הטובה של אברהם אבינו, לחזר אחר האורח ולבקשו להתארח, באופן שיחוש שהוא העושה טובה לבעל הבית, וכעין שאמרו חז"ל (במדרש רות) "יותר ממה שהבעה"ב עושה עם העני, העני עושה עם בעה"ב". [וכמו שאמרה רות לנעמי: "שם האיש אשר עשיתי עמו היום" ולא אמרה "אשר עשה עמי"].

מטעם זה שילם הקב"ה לבניו של אברהם על הטובה שעשה עם האורחים, עשרת מונים, כדברי חז"ל (במד"ר): על מה שאמר "יוקח נא מעט מים" וכו' ועל מה שאמר "והשענו תחת העץ" פרע להם הקב"ה מן במדבר וסוכות בארץ. ועל מה שאמר "ואקחה פת לחם" המטיר להם לחם מן השמים במדבר ו"ארץ חטה ושעורה" בישוב. על מה שרץ אל הבקר, פרע הקב"ה לבניו "ויגזו שלום מן היס" במדבר. ו"מקנה רב היה לבני ראובן" וגו' בישוב. וכל כך למה? משום, שכאמור, יותר ממה שבעה"ב עושה עם העני, העני עושה עם בעה"ב.

"אתה האורח שלנו"

ביתו של הגה"צ רבי הירש פאלי זצ"ל (משגיח דשיבת חברון) היה משמש תמיד מען ל"הכנסת אורחים". בשבתות כמו בימות החול, כאשר כל עבודת קודש זו נעשית בפנים מאירות ובלב שופע, מתוך אהבה גלויה לברייתו של מקום.

העיד אחד השכנים: כאשר אשתי היתה יולדת ושהתה בבית החולים בשבת, הופיעה הרבנית פאלי בפתח ביתנו ובפשטות טבעית ונחרצת אמרה קצרות: "אתה האורח שלנו בשבת עם כל הילדים!" המשפט הנחרץ הזה, לא הותיר אחריו אפשרות סירוב בשום צד שהוא.

"אבל לא זו בלבד. כדי שאשתי לא תשהה לבדה בבית החולים כל יום השבת, הלכה הרבנית רגלית לבקרה בבית החולים, חרף זקנותה, כאשר כבר כמעט מלאו לה שמונים שנה".

ר' הירש

ליזוי לאורחים

מצוה ללוות את האורחים לדרךכם!

נלמד מהפסוק: "ואברהם הלך עמם לשלחם..." (פרק י"ח-טז)

ופירש רש"י: ללוותם כסבור אורחים הם. וכתב הרמב"ם (פרק יד מהל' אבל ה,ג) "כופין ללויה כדך שכופין לצדקה. ובית דין היו מתקנים שולחן ללוות אדם העובר ממקום למקום. ואם נתעצלו בדבר זה מעלה עליהם כאילו שפכו דמים..

ידועים ב' טעמים לליווי אורחים: א) ללוותם כדי להראותם הדרך שלא יטעו בה. ב) לכבדם בכך שמראים להם כי קשה פרידתם על המארח. וזהו חסד שהוא חלק ממצות הכנסת אורחים.

והביא הגר"מ שטרנבוך שליט"א (בספרו **טעם ודעת** - וירא) כי לדעת החזון איש הרי שבזמן הזה אין חובת לוויה כל כך, כיון שברחוב או ברכב מצויים אנשים והם נחשבים כמלווים לאדם.

ואולם, הגה"צ רש"י רבינוביץ זצ"ל החמיר מאד בזה ודעתו שיש בלויה גם מכבוד האורח, והוא בגדר מצות גמילות חסד ששייך תמיד.

ואומנם יש להבין: מדוע החמירו חז"ל לדמות את המתעצל מלוות שהוא כאילו שופך דמים? ביאר **המהר"ל ז"ל** (בסוטה מו:): שבליוי מראה שהיוצא לדרך הוא חלק מהכלל, ואז אין למזיקין שליטה עליו, אך כשנותר ללא לוויה הופקע ממנו כח זה, ולכן נחשב כאילו שפכו דמו.

"אין לנו לכבדו אלא במצות לוויה..."

הגאון רבי יוסף חריף זצ"ל רב באונגריין, ביקר פעם אצל כ"ק **האדמו"ר רבי שלום מבעלז זצ"ל**. כאשר הלך לדרכו, ליווהו הרבי עד לרחובה של עיר, אמר לו רבי יוסף: "אל נא יטריח עצמו ללוותינו..."

החזיר לו הרבי מבעלז: מוצאים אנו כי אברהם ויצחק קיימו הכנסת אורחים באכילה, שתיה ולינה, אבל יעקב שלא היה לו אלא רק את מקלו ("כי במקלי עברתי את הירדן הזה") לא קיים אלא רק לוויה. זהו פירוש הפסוק "כי יעקב בחר לו י-ה" - אותיה לוויה.

אנו - הפטיר הרבי - אין לנו במה לכבד את כבוד הרב אלא רק במצות לוויה, למה יפריע אותי מלקיימה.

אמירה יפה

"לכל הפחות לקיים מצות לוויה..."

כאשר שהה הגר"י סולובייצ'יק זצ"ל בציריך לצורך בריאותו, נסע **רבה של לוגאנו, הגאון רבי שלמה פרידמן זצ"ל** לבקרו. כאשר הגיע, עמד הגר"י בעיצומה של תפלה מנחה, כשהוא מעוטר בטלית ותפילין.

אמר בעל האכסניה לרבה של לוגאנו כי הוא מצטער מאוד אך נקבע להגר"י תור אצל פרופסור חשוב מאוד, ואי אפשר לאחר את התור. לכן אי אפשר לבקר עתה את הגר"י.

החל רבה של לוגאנו לרדת ולצאת מן הבית. אך לפתע רץ הגר"י אל מעלה המדרגות כשהוא קורא: "לוגאנו רב, אני רוצה לכל הפחות לקיים עמכם מצות לוויה... לארח אתכם איני יכול, שכן נקבע עבורי תור אצל רופא חשוב, אולם לכל הפחות הנני רוצה לקיים עמכם מצות לוויה..."

עובדות לבית בריסק

להטיב לזולת ולגמול חסד עמו בכל עת ובכל מצב !

נלמד מהפסוק: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו..." (פרק יח-יט)

ואמרו חז"ל: שלשה סימנים יש באומה זו [ישראל] רחמנים ביישנים וגומלי חסדים... גומלי חסדים דכתיב: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו... לעשות צדקה ומשפט" (יבמות עט).

כתב הגאון רבי אליהו הכהן מאיזמיר זצ"ל (בספרו שבט מוסר - פרק ל): "כדי שיתחזק האדם בדרכי הצדקה והחסד, ישים לנגד עיניו, שהקב"ה מקור הצדקות והחסדים, ותמיד בלי הפסק רגע, עושה צדקה וחסד בעולמו עם הכלל ועם הפרט, וכיון שכן, כאשר יזמין ביד האדם לעשות צדקה וחסד, נמצא שהקב"ה עושהו שלוחו, והשליח כמשלח, כדברי חז"ל (קידושין מא:): "שלוחו של אדם כמותו".

"ואם כן כמה שמחה צריך שיקח האדם בעצמו, וכמה השתדלות וזריזות נמרץ לעשותו, כיון שנעשה שליח של בוראו, וכמה מהכבוד והמעלה יגיע לו מעליונים ותחתונים לכבודו ולנשאו, ונמצא מכובד הוא מעליונים ותחתונים".

באחת משיחותיו לפני תלמידיו, אמר הגאון רבי ראובן גרוזובסקי זצ"ל את הדברים הבאים: "חייב האדם להדבק בדרכי הקב"ה כפי שנאמר "והלכת בדרכיו" הוא באופן זה, כמו שדרכו של הקב"ה שהוא עושה חסד חנים וחסדו בכל רגע ורגע, כך מחוייב האדם לעסוק תמיד בטובתו של חברו. וכשם שבשור המועד, מה קובע את ה"דרך" של השור להיות מועד להזיק או לשנות טבעו? ע"י שחוזר על הנהגתו ג' פעמים, כך בהטבה עם הזולת! כאשר מפסיק האדם מלהטיב עם זולתו ג' פעמים בזה אחר זה, הוא כבר לא ב"דרך" של הקב"ה ואינו מקיים "והלכת בדרכיו".

לדעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ישנם שני סוגי חסדים בעולם: ישנו חסד הקשור לתורה כמו שאמרו חז"ל (סוטה י:): "תורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים"... על חסד זה נאמר: "עולם חסד יבנה" (תהלים סט-ג), ויש חסד שאינו קשור לתורה. חסד כזה הוא מזויף עליו נאמר "חסד לאומים חטאת" (משלי יד-לב)

ביסוד זה מבאר הרב אלישיב את דברי חז"ל (מד"ר בראשית ח-ה): בשעה שבא הקב"ה לבראות את אדם הראשון, נעשו מלאכי השרת כיתים כיתים וחבורות חבורות, מהם אומרים "לא יברא", ומהם אומרים "יברא", הוא שנאמר "חסד ואמת נפגשו צדק ושלוש נשקרו". חסד אומר "יברא" לפי שהוא גומל חסדים, ואמת אומרת "אל יברא" לפי שכולו שקרים..."

ולכאורה צריך להבין מה טוענת האמת, הרי מדת החסד כדאית היא בעולם שכן "עולם חסד יבנה" ואם כן, מה תשובה היא זו שכולו שקרים, הרי גם אם העולם כולו שקר מכל מקום החסד ישנו בעולם!!

אלא טענתה של האמת היא - אומר הרב אלישיב - שאם לחסד אין קשר עם האמת נמצא שהחסד מזויף מעיקרו והוא כמו "חסד לאומים חטאת" ו"כל חסדו כציץ השדה" (ישעיה מ-ו) ותוצאותיו הוא שפעם מתאכזר על רחמנים ופעם מראה רחמנות על אכזרים ולכן "אמת אומר אל יברא שכולו שקרים" - גם החסד שלו הוא שקר. אין זה חסד שעל ידו נבנה העולם.

רק כאשר "חסד ואמת נפגשים". כשמקודם נוצר עמוד התורה ורק אחר כך הגמילות חסד, וחסד ואמת נפגשים יחד. רק זה חסד שעליו נאמר "עולם חסד יבנה".

לגמול טוב עם הכל...

הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל שפע מילדותו אהבה לכל אדם, משאת נפשו היתה לעזור לזולת בקנה מדה גדול ובהקף רחב. כל הימים היה חושב מחשבות ומטכס עצות, כיצד לגמול טוב עם יצורי תבל ולגרום נחת רוח לבריות.

מכאן מפעלי החסד הגדולים שלו במגיפת החולירא בויילנא, אשר הסתכן ומסר נפשו עליהם. מכאן עסקנותו המקיפה לעזור לעם בסבלותיו.

את כל חייו הקדיש למען הכלל. הוא הסתלק מכל דרישות פרטיות ולא ידע כל דאגה וכל שאיפה, זולת דאגתו ושאירתו של העם. לא היה דבר אשר עמד לו בדרך דאגתו ושאירתו זו. הוא הפקיר את הכל למען אותה המטרה.

עוד בימי נעוריו בסלנט, ניכרה בו דאגתו העמוקה לזולת. הוא היה יושב בעלית בית ולומד תורה, ואת מזונותיו היו שולחים לו מבית חותנו ע"י אחי אשתו - נער צעיר לימים. בבוקר היה רגיל להביא לו עוגות וקפה.

פעם לחש רבי ישראל באוזני הנער, כי בבית המדרש יושבים עניים זקנים שקשה להם הלעיסה, ויש למסור להם את העוגות, ואילו הוא יכול להסתפק בפת רגילה. הוא הבין שבני ביתו לא ישמחו לזה, על כן התנה עם הנער שלא יגלה לאיש את הדבר. ומאז, היה נוהג במשך שנים רבות, למסור יום יום את עוגותו לעניים הזקנים, והוא היה ניזון בלחם שחור.

תנה"מ

ותורת חסד על לשונו...

פעם נכנס תלמיד אצל הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, ובדיוק באותו רגע עמד לצאת מביתו להתייעצות דחופה בענין ציבורי חשוב, או לשאת דברו בכנס המונים, אולם כדרכו בקודש, קיבל את התלמיד שבא, בחביבות גדולה, כשהוא מנסה לקרוא מארשת פניו מה הביא אותו אליו.

הלה, אחד מפרחי תורה, רק רצה לשטוח בפני ראש הישיבה חידוש מסויים שנתחדש לו בסוגיא. והנה לא חלף אלא רגע קט מבואו, ומיד כבר צללו שניהם במים עמוקים. פלפולא דאורייתא, מתוך חדותא דשמעתתא. ראש הישיבה מקשיב ומתבונן, חושב, מעיר ומאיר בעדינות כהרגלו כבדרך אגב, במתיקות, בניחותא, התלמיד מתמלא שמחה בלב: "ברוך השם, הגעתי בזמן מוצלח. השעה אינה דוחקת לראש הישיבה..."

והנה בדיוק ברגע שהרהור זה חלף במחשבתו, נשמעו פתאום נקישות בדת הדירה. מישחו נכנס וקורא לראש הישיבה שהרכב מוכן ליציאה אל היעד... מתברר, שהוא עומד לנאום בעוד רגעים ספורים - כפי שתוכנן מראש - בפני קהל אלפים שהתאסף לעצרת ב"בניני האומה". הדבר לא הפריע לו כלל לשקוע בנתיים ראשו ורובו בפלפול שהשמיע התלמיד באוזניו...

וזאת ליהודה

חסד בכל זמן ובכל מצב...

בליל חתונת בנו יצא הגאון רבי משה סולוביצ'יק זצ"ל (מצריך) הוא ומשפחתו עם פמלית החתן אל אולם השמחה. עוד הם יוצאים והטלפון מצלצל. מהעבר השני היה יהודי שלא ידע כלל מענין החתונה, וביקש את רבי משה כדי שיתן לו עצה. כל בני הבית והמלווים הבינו שרבי משה יפטר מיד בדברים קצרים, שהרי הזמן קצר ודוחק.

ואולם לתדהמתם, נכנס רבי משה עמו בדברים, בישוב הדעת בכובד ראש כאילו כל הזמן שבעולם עומד לרשותו, בעוד הכל ממתנינים בחוץ בקוצר רוח.

לאחר כרבע שעה, נשמע קולו של רבי משה האומר: "עד כאן בנוגע לדברים הדחופים. ובאשר להמשך, יסלח נא מר, כי יש לי איזו חתונה עתה... (לא פירש חתונה של מי הוא כדי שלא להביכו) ועלי להגיע לשם, יואיל נא להתקשר אלי שוב בשעה שתים אחת חצות..."

והאיש משה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

עצה פיננסית לחיים

לאחר חזרתו ללונדון קבע פגישה עם המתחרים. הם הגיעו למקום חדורי רוח-קרב אך נדהמו לשמוע ממנו במפורש שהוא סוגר את המרפאה. בחושיהם המחוודים הגיעו למסקנה: היהודי הממולח מכין להם מארב-מתוכנן! הרי לא ייתכן שלפתע-פתאום הוא החליט לוותר! ועוד ככה, בלי שום תנאים מוקדמים! אין זאת אלא שהוא פועל בערמומיות. רק צריך לנסות להבין מה הוא מתכנן, על מנת להקדים אותו בצעד אחד.

היהודי ידע שהצעד שלו לא נשמע הגיוני (על הכבוד הוא כבר וויתר...) והוא פשוט סיפר להם שמדובר בעצה שקיבל מרבו. התעניינו אודות הרב ובכך הגיעה הפגישה לסיומה.

הטלפון הבא שלהם היה לשגרירות האנגלית בישראל. האם שמעתם על הרב הזה? ומה יש לכם לומר אודותיו? האינפורמציה שהעביר להם האיש השגרירות אמרה שמדובר ברב חכם ושקול - "אפשר לסמוך עליו".

הם תהו כיצד להתקדם הלאה עם הפרשייה, והוא היא כבר בעצם מאחוריהם? אחד השותפים ברשת החליט שחייבים לוודאות באופן ישיר האם לא מדובר במזימה. הוא עלה על המטוס הראשון ובירר מתי ניתן להיכנס לחזון איש 5.

הוא הזכיר את המקרה ושאל בפשטות: 'מה הייתה הכוונה בעצה שניתנה ליהודי? מי ישלם לו את ההפסדים? כיצד נדע שהוא לא מתכנן לו משהו, או חושב להרוויח על חשבוננו?'

הרב השיב בפשטות שאת ההפסדים ישיב לו אלוקים. ומהי 'המזימה'? אין מזימה, פשוט היה מוטל עליו לוותר כי המרפאה שלכם במקום קדמה למרפאה שלו.

אז איך בכל-זאת יכוסו ההפסדים שלו?!

'מותר לא מפסידים...'

ואז חשף האיש שגם הוא רוצה להתייעץ: 'ברגע שהציבור ישמע שהמרפאה החדשה נסגרה, יפגעו יחסי-הציבור שלנו. אף אחד לא יאמין שהוא עצמו החליט לוותר ולסגור. מה אנחנו יכולים לעשות בנדון?'

הרב הרהר מעט והשיב בשאלה: 'יש לכם מרפאה במנצ'סטר?'

'לא!'

'אז תיקחו את המתחרה בתור שותף והוא ינהל את הסניף של מנצ'סטר!'

וכך הווה. בתוך כחודשיים כבר הוקם הסניף החדש אותו מנהל בחכמה ובתבונה מיועדנו היהודי. כן, 'מותר לא מפסידים...' (השמח בחלקו)

"ברוכים הבאים למרפאת..." היחס המכבד שנתנה המרפאה החדשה בלונדון, לצד מקצועיות גבוהה ומחיר נמוך, גררו אחריהם המוני לקוחות.

באזור פעלה מרפאה מוצלחת אחרת, שהבחינה אט-אט כיצד לקוחותיה עוזבים אותה לטובת המקום החדש. המרפאה הוותיקה השתייכה לרשת גדולה שפעילה באנגליה, והנהלת הרשת הניחה את המרפאה המתחרה החדשה "על הכוונת".

זה התחיל במסר תקיף וחד-משמעי ליהודי - מנהל המרפאה החדשה - שעליו לסגור. והמשיך בתביעה משפטית שלֹוֹתָה בהשמצות בתקשורת. היהודי לא חשב לוותר להם, והוא חישב את צעדיו בתבונה.

אך לפתע, ללא כל הקדמה, הגיעה ממנו שיחת טלפון בה הוא מבשר לכל עובדיו על סגירה מיידית של המרפאה החדשה. הם היו בהלם. כל אחד מהם שמח בקריירה החדשה וחשב להתקדם הלאה, הלוא ההצלחה האירה פנים למרפאה! ובכלל; מה יהיה עם ההשקעה הכספית שהבעלים השקיע במקום החדש, והפיצויים שהוא יצטרך לשלם למפוטרים!

הוא אפילו לא שהה באנגליה באותה שעה. הוא התקשר אליהם מחו"ל והודיע על ההחלטה.

מוזר.

חלף זמן והעניינים התבהרו.

כאשר גברו ההתקפות עליו, החליט היזם שהקים את המרפאה החדשה, להתייעץ עם מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל אשר שאל אותו: מדוע שלא תצטרף כשותף אל המתחרים שלך? האיש ענה שהם לא צריכים אותו, כי יש להם כבר מרפאה באזור. שקל רב-אהרן-לייב את הצדדים ואמר: 'אז תסגור את המרפאה החדשה'.

ב-ו-ם!

ומה עם ההשקעה הכספית של העברי? ומה עם מקור הכנסה בעתיד? ומה עם הכבוד והאגו שיפגעו קשות...?

'מותר לא מפסידים.' 'מותר לא מפסידים.'

-אבל כולם יצחקו ממנו! עד עכשיו אני נלחם בכל כוחי להפעלת המרפאה ולהצלחתה ופתאום להיכנע ככה?'

'נו, ומה תפסיד קצת כבוד?! אתה אדם-צעיר שצריך כסף ופרנסה ולא כבוד!'

האיש נכנע והודיע שעם חזרתו ללונדון יסגור את המרפאה, וזהו.

'תסגור עכשיו, תתקשר...'

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

פרשת וירא

"והוא ישב פתח האהל פתח פתח היום" (יה, א).

ביאר רש"י: "פתח האוהל - לראות אם יש עובר ושב ויכניסם בביתו".
אמר פירושו של הביטוי "עובר ושב"?

אמר האדמו"ר הרה"ק ר' אהרון יעקב מסדיגורא צ"ל: העניינים מצאו דרכם בעצמם לאוהלו של אברהם, אבל היו כאלה שרצו להיכנס אך התביישו, לכן הם התקרבו לאוהל והתרחקו ממנו, וחוזר חלילה, והיו "עובר ושב"... אברהם אבינו המתין לראות היש עובר ושב, וכאשר מצא עניים כאלו, היה רץ ומזמינם להיכנס.

בספר "אדיר במלוכה" מסופר על טביעת העין שהיתה לרבי יצחק מבוהוש צ"ל והבנתו בנפש בני אדם:

ביתו היה פתוח לרוחה לכל רעב ונצרך. פעם אחת הגיע יהודי שנראה כגביר ובפיו היתה בקשה שונה מבקשות הצדקה והעזרה השגרתיות - הוא אמר כי הוא גביר גדול המקבל הרבה מאוד דברי דואר, אך ילדי השכנים מחטטים בתיבות הדואר והוא חושש שמא דברי דואר נעלמים לו, ולכן הוא מבקש להפנות את המכתבים למעונו של הרבי.

הסכים הרבי בחפץ לב לסייע לו בכך, וכך בכל יום היה מופיע בשעת הצהריים לשאול אם הגיעו דברי דואר עבורו.

משחלפו הימים ואפילו דבר דואר אחד לא הגיע עבורו, פנתה הרבנית אל הרבי וסיפרה על הגביר המגיע לשובו יום אחר יום לביתם.

"כך?", שאל הרבי, "כנראה שהוא רעב ורוצה לאכול אלא שמתבייש הוא".
"אם הוא מתבייש", סברה הרבנית, "ודאי יתבייש גם כשאציע לו לאכול"...
חיך הרב ואמר: "כשיבוא מחר אמרי לו כי הדוור עדיין לא הגיע, תציעי לו להמתין מעט, ובינתיים תגישי לו משהו לאכול..."

הרבנית עשתה כדברי הרב, ומאותו יום ואילך כאשר היה מגיע אותו אדם לברר פרטים אודות מה ש"נשלח" לו בדואר, ענתה שעדיין לא הגיע כלום, ובינתיים הושיבה אותו על יד השולחן והגישה לו ארוחה חמה. הלה היה אוכל לשובע נפשו, ולאחר מנוחה קלה, הלך לדרכו...

הנה כי כן, למדים אנו כי מצות הכנסת אורחים צריכה להיעשות ברגישות רבה, תוך שימת לב לכל פרט שהוא שייטיב עם תחושותיו של האורח. (נאה דורש)

"מהרי" שלש סא"ם קמח סלת לוש"י ועשי עגות" (יה, ו).

מספר הרב יהודה הכהן דוד קריסטל צ"ל, בספרו "מכתם לדוד":

'תשעה ימים שהינו במחנה מעבר בז'לובה, שם ישבנו גם בכינו וסבלנו מהנאצים ימ"ש ייסורי גיהנום, בזיונות, השפלות, חרפת רעב ומכות אכזריות עד מוות ממש, וכמה מנאשי עירנו נרצחו באותם ימים. בין הגולים עימנו היה הרב הצדיק רבי יחיאל משה סגלוביץ' הי"ד זצוק"ל, ששימש כרב ודיין באחד מהעיריות באזור, וברגעם שיכולנו לשבת או לשכב על הרצפה ללא הפרעות, היה מוסר לי הרב דברי תורה מאוצרו המלא - מספרו "קטורת סמים", באומרו לי: אני מקווה שתניצל מהגיהנום הנאצי ותישאר בחיים, בקשתי ממך שבהזדמנות שתהיה לך תזכיר אותי ותאמר איזה דבר תורה משמי. אמסור דברי תורה משמו לזכרו ו לעילוי נשמתו:
לכאורה ייפלא, מדוע היה לו לאברהם אבינו להורות לשרה איזו כמות סולת יש לקחת כדי לאפות עוגות לאורחים, הלא די אם היה מודיע לה שהגיעו שלושה אורחים והיא כבר היתה יודעת כמה מזון צריך להכין להם, שהרי ביתו של אברהם אבינו היה בית הכנסת-אורחים גדול! וכי בכל פעם שהיו מגיעים אורחים, צריך היה אברהם לומר לשרה את כמויות האוכל שיש להכין להם?

ברם, אמרו חז"ל שאצל שרה אמנו היתה "ברכה שרויה בעיסה", היינו העיסה היתה מתרבה לפי השיעור הנצרך להם ולאורחים (בראשית רבה טז, ס). שרה היתה עושה תמיד באותה מידה, והעיסה היתה מתרבה לפי הצורך.

כל זה היה כאשר הגיעו אורחים רגילים, אבל כאשר הגיעו המלאכים שרק נראו כאוכלים, אבל באמת לא היו זקוקים לאוכל, לא היתה העיסה אמורה להתרבות כי הרי ידוע שהקב"ה לא עושה נסים שלא לצורך. והנה כתב הרמב"ן (לעיל פס' ג) שאברהם אבינו הכיר באורחיו שהם מלאכים, אך שרה לא הכירה. אם כן ידע אברהם שלא תהיה ברכה בעיסה, ולכן הוצרך דווקא

בפעם הזאת לפרט לשרה שיעור ומידות העוגות שתעשה, כדי שיספיקו לכולם.

"מהרי" שלש סא"ם קמח סלת" (יה, ו).

מובא בגמרא בבבא מציעא (דף פז.ו): "כתיב קמח וכתוב סולת, ללמד שאשה צרה עיניה באורחים".

רש"י מפרש שם, שהלימוד הוא ממה שהיא אמרה קמח והוא אמר סולת. אולם בגמרות ישנות הגירסה ברש"י הפוכה: "הוא אמר קמח והיא אמרה סולת". כך משמע גם מלשון הכתוב, שנאמר קודם קמח ומשמע שאת זה אמר אברהם לשרה והשיבה לו בסולת. וכבר תמהו המפרשים על כך, היכן מוכח מכאן שאשה צרה עיניה באורחים, הרי הוכח מכאן ההיפך הגמור, כי הלא סולת משובחת מן הקמח?

תירוץ חריף נאמר בזה משמו של הגאון בעל "כנסת יחזקאל": הגמרא במסכת שבת (דף קיז:) אומרת: הציל (מן הדליקה) פת נקיה, אין מציל פת הדראה (פת קיבר שניטל הדרה, לפי שאין עורמה כשרה לומר: פת הדראה נוחה לי = רש"י), הציל פת הדראה מציל פת נקיה (כי יכול לומר שאף שכבר הציל פת הדראה, נח ועדיף לו לאכול בשבת מן הפת הנקיה).

על פי דין זה כתבו התוספות (שם, בד"ה הציל): "אומר ר"י, כשאפו ליום טוב של פסח מצות מסולת נקיה שיש לו די לצורך יו"ט, אין אופין אחריהן פת הדראה, אלא מתחילה יעשה של הדראה ואח"כ יעשה הנקיה".

עפ"י זה יתיישבו הדברים להפליא, שהרי המלאכים באו כידוע ביו"ט. ואם כן שרה אמרה סולת, כדי שלא יוכל לאפות אחריהם פת אחרת משום מלאכה שאינה לצורך יו"ט, אבל אברהם אמר קמח, כדי שאם ירצה - יוכל לאפות עוד פת סולת. ומכאן אמרו חז"ל: "ללמד שאשה צרה עיניה באורחים!"

ובספר 'קהלת יצחק' ביאר ביאור אחר באופן נפלא: דהנה, הרמב"ם כתב ב'שמונה פרקים' (פרק ד'), דבכל דבר צריך לתפוס הדרך הממוצע, ומי שטבעו נוטה למדה רעה, לא יספיק לו שיעמוד תיכף על דרך הממוצע, רק בתחילה צריך לברוח אל קצה האחרון בזה, וישנה בקצה ההוא פעמים רבות, עד שיורגל כל כך שלא ישתוקק כלל אל הדבר הזה, או אז יוכל לעמוד על דרך הממוצע, עיי"ש. ובספרי המוסר המשילו עוד משל על זה, כמו הקנה הרך כל זמן שהוא על עומדו הוא שווה, אבל אם הטוהו יותר מדי לצד אחד, אז אי אפשר להשוותו ע"י שיעמידוהו בשווה ממש, כי יחזור לעקמומיותו כמקודם, אם לא שיטוהו הרבה לצד האחר, אז יעמוד על המיצוע.

כמו כן, הכוונה גם כאן, אחרי שהוא אמר קמח, שמע מינה שאין צריך יותר, ושמסתמא הוא הדרך הממוצע, ומדוע אמרה היא סולת, מכאן שטבע האשה להיות עיניה צרה באורחים יותר מן האיש. לזאת השכיחה הצדקת הזאת לברוח אל הקצה האחרון עד שתשתלם נפשה בזה, ותוכל לעמוד על דרך הממוצע, משום כך אמרה סולת, ושפיר מוכח מזה שאשה עיניה צרה באורחים. (כמוצא שלל רב)

"וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו" (כב, י).

הקשה הגאון רבי שמואל טייב צ"ל, מאחרוני חכמי תוניס (תלמידו של רבי שלמה דאנה צ"ל מח"ס "שלמי תודה" על הש"ס), דלכאורה - מספיק היה לומר 'ויקח אברהם את המאכלת', ומדוע הוסיפה התורה גם 'וישלח אברהם את ידו'?

ועוד צריך ביאור, בדברי המלאך שאמר 'אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה', שנראה ככפל לשון.

וביאר הגאון צ"ל ביאור נפלא ומחודש: שיתכן כי אברהם היה אווז בידו האחת את הסימנים בצוואר יצחק, ולכן התורה אמרה 'וישלח אברהם את ידו', ובידו השנית - 'ויקח את המאכלת לשחוט את בנו'. ולזה המלאך אמר 'אל תשלח ידך אל הנער', כלומר הרף ידך מאחוז בצוואר הנער, ובל תחשוב שכוונתי שתגמור את פעולת השחיטה אך בלי לאחוז בסימנים, אלא 'אל תעש לו מאומה' רע ושלחתו חפשי לנפשו... (עפעפי שחר הנד"מ)

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות וירא - חיי שרה תשפ"ב • עלון מס': 75

השגחה שבועית

משכורת חודשית בחצי שעה ליום

הודעה ספונטנית הושארה בקו "המצב הכספי בבית היה קשה מאוד. התלבטתי אם עלי לצאת לעבודה, אולם הרגשתי שזה מעל לכוחות שלי. באחד הימים אומר לי בעלי: 'יש לי עבודה בשבילך, מהבית, חצי שעה כל יום. האם את מוכנה להתחייב לעבודה הזאת?' אמרתי לו, 'לחצי שעה מהבית אני בוודאי מסכימה'. אמר לי בעלי, 'תקשיבי בכל יום חצי שעה לקו השגחה פרטית. לא משנה לאיזו שלוחה, העיקר שזו תהיה חצי שעה בכל יום'. התחלתי. זאת עבודה מאוד מעניינת ונחמדה. פשוט לשבת ולהקשיב, לא יותר מזה. והמשכורת - מאז שהתחלתי את העבודה, היא מכניסה לי רווח עצום. גם חיי רוגע ושלווה, וגם בפן הפיננסי, תמיד יש לנו מה שאנחנו צריכים בכל מיני דרכים מופלאות. תודה רבה לכם".

התלבטתי אם להביא את הדברים, כי כיום, בעולם הסגולות, בקלות עשויה להיוולד סגולה חדשה, וכבר מחר נמצא ברחובות סטיקרים שמכריזים: "הקשבתי חצי שעה ביום לקו השגחה פרטית ונושעת".

אנשים עוד יכולים להסתכל על השעון ולבדוק אם אכן עברה חצי שעה. אם הקו פתוח רק 29 דקות, זה עדיין לא עובד... בכל זאת חשבתי שכדאי להביא את הדברים.

בעבר שמעתי מיהודי יקר, שהוא הפסיק לקרוא עיתונים. הוא הסביר לי, "בכל פעם כשאני קורא בעיתון, זה מקרר לי את האמונה. פלוגי עושה, אלמוני מחליט, כאן יש חוק שהממשלה החדשה עשתה, וכאן יש גזירה שההוא גזר. אין לי טענות על העיתונים, אולי מחובת השתדלות הם צריכים לכתוב כך, אבל למה אני צריך לקרוא את זה? זה מקרר לי את האמונה הפשוטה ש'הוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים'". מידה טובה מרובה. קו השגחה פרטית צועק בכל יום מחדש, 'יש לנו אב אחד, שהוא ורק הוא מנהיג את העולם, רק הוא נותן פרנסה, רק הוא נותן כוח, רק הוא נותן נחת, רק הוא נותן הכל בכל מכל. אין אף אחד בעולם שיכול להועיל או להזיק, כי אם ברשות הבורא'.

אחים יקרים, זה לא משנה אם אלה חצי שעה או עשר דקות. העיקר העקביות, פשוט לשמוע בכל יום דברי אמונה באופן קבוע. זאת לא סגולה, זאת מציאות שנכנסת ללב. חיים של רוגע ושלווה, שפע וברכה בכל העניינים. נסו והיווכחו.

שבת שלום ומבורך,
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

הגבאי והמלצר (לא) אשמים בנזק

הכיסאות הבלתי יציבים, השולחן הרעוע והחברה שמייצרת צלחות כל כך דקיקות שלא מחזיקות מנה חמה... אך אם הוא זוכה ללמוד ענייני אמונה ובטחון - הוא מקבל עליו את הדבר בהשלמה, כי יודע שמנהיג העולם מנסה אותן, ושהוא לבדו עשה את זה ומסכים לזה.

וכן אם הוא נתקע בפקק בדרך לחתונה של אחיו והוא באיחור, וכמו באלפי חופות, גם לחופה הזאת ילכו בלעדיו והוא לא יקבל ברכה אחריתא - הוא מקבל עליו את הדבר בהשלמה, ואינו מאשים אף אחד מסביבו.

אבל יש כיתה יותר גבוהה. מי ששייך לקבוצה הגבוהה, לא רק שהוא יקבל עליו את הדבר בהשלמה, אלא הוא יוסיף וישמח בו! הוא לא רק אומר: "ריבוננו של עולם, אם אתה ככה רוצה, אז אני מסכים", אלא אומר, "תודה לך בורא עולם שהכנסת אותי בפקק! אני מודה לך על הדבר הזה כי ברור לי שזה הכי טוב בשבילי, וכמה זה משמח אותי לחשוב, שהאבא הטוב מטפל בי ואוהב אותי ומסדר לי בדיוק תקלה כזאת, ודווקא עכשיו!"

להרות להשם זאת עבודה נפלאה, אבל בהודיה לבדה אי אפשר להגיע לתחושה העמוקה של הכרת טובה לה' יתברך. אלו הן מילים מהשפה ולחוך. רק מי שעוסק ולומד בענייני בטחון, ומחזק את האמונה שלו, בתדירות ובתמידות, מסוגל להגיע להודיה אמיתית מעומק הלב על מה שה' שולח לו, גם אם זאת בעיה או קושי בממון, בגוף או בעגמת נפש ח"ו. הוא רוצה בדינו. איוב שכל עשרת בניו נסתלקו ביום אחד, הצדיק עליו את הדין ואמר: השם נתן והשם לקח, והמלבי"ם מדגיש שהוא אמר שם ה' שרומז למידת הרחמים, גם בעת שנתן לו ושימח אותו עם התינוק שנולד לו, וגם בעת שלקח את בנו, עם כל הכאב שכרוך בוה. יהודי שזוכה לברך את השם יתברך על הקושי, ואומר "ברוך השם" על הדבר שלא הצליח לו, נמצא כבר בדרגה של אמונה חזקה בבורא עולם.

יהי רצון שזוכה להתחזק עוד ועוד, ונזכה לשמחת החיים ולשלמות הנפש, אמן סלה. (מתוך שיעור 221 בשער הבטחון)

עם תחילת הפרק החמישי של שער הבטחון, אנו תוהים, אילו דברים עומד רבנו לחדש. לכאורה, כבר בפרק הרביעי קיבלנו הדרכה מלאה לכל המצבים, לכל סוגי האנשים ולכל תחומי החיים, ומה עוד יש ללמוד? אלא - אומר בעל ה"בני יששכר" - שהספר 'חובות הלבבות' הוא ספרו של רופא הנפש, רבינו בחיי, והוא ידע את נפש האדם עד לעומק הנסתר, שעלול לצוף ולעלות אחרי הלימוד בשער הבטחון. עומד לו יהודי יקר, שהשקיע עיון רב במשך שעות רבות בסוגיית הבטחון, למד בספרי חיזוק, והתאמץ לחזק את האמונה והבטחון בבורא כל עולמים, והנה הוא מגיע לבית הכנסת ורואה מולו יהודי מכובד בן שישים, לבוש באצטלא דרבנן, שמתפלל שלוש פעמים ביום ולומד גמרא, משנה והלכה, וחושב לעצמו: מה ההבדל בינינו? בשביל מה התייגעתי בלימוד הבטחון, אם היהודי הזה שלא השקיע בעניינים אלו מסתדר יפה בחיים, ונראה כאיש מכובד בכל העניינים? מדוע עלי להשקיע כוחות בלימוד ענייני אמונה ובטחון?

בשביל מצב כזה העניק לנו רבנו את הפרק החמישי, שבו הוא מפרש שבעה הבדלים בין מי שלומד בטחון ומתחזק באמונה, לבין מי שעדיין לא עושה כן. הוא פונה אל היהודי היקר שפתח את לבו והשקיע מזמנו כדי להתחזק באמונה ובבטחון בהשם יתברך, ואומר לו בטוב טעם ודעת: ראה מה הרווחת! הרווח הראשון שעליו כותב רבנו הוא, כי **הבוטח באלוקים רוצה בדינו בכל ענייניו ומודה לו על הטובה ועל הרעה, כמו שאמר איוב "השם נתן והשם לקח - יהי שם השם מבורך"**.

לעתים קורה לאדם משהו לא נוח. הוא מסיים תפילה של שבת, ומתחיל קידושא רבא לכבוד שמחה גדולה. והנה, מיישהו נתחב לידו, ועל הטלית החדשה והיפה נמעכים קוגל וטשולנט ומלפפון חמוץ, ועל ראשו דג מלוח. איך יגיב האדם הזה? אם הוא לא למד בטחון, הוא יאשים את כולם: הגבאי, המלצר, הרצפה העקומה,

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארג ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 087-551-8521 • מארגנטינה 03988-4031 • מאוקראינה 0380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

קרואסונים ודרישת שלום

במחצית השנה האחרונה התנדבתי במחלקת קורונה. זה אומר שפעמיים בשבוע אני מגיע עם אשתי תחי', לובש חליפת מגן לבנה ומסורבלת, עוטה כפפות, מסכות וגם מעטפת לנעליים, ונכנס אל המחלקה שאיש אינו רוצה להידיבק מן השוהים בה. החולים שוכבים שם בבדידות מזהרת, והקושי שלהם הוא לא רק פיזי אלא גם נפשי. כל מי שמגיע ומתעניין בשלומם עושה אתם חסד עצום. כשאתה מגיע אתה יכול להציל נפשות כפשוטו; להזיז צינור לצד הנכון, להניח דבר מאכל, להגיש משהו קריטי, או סתם כך להעניק תשומת לב שהיא כל כך חסרה למי ששוכב בפנים. זכיתי לעשות את זה ולהציל נפשות יקרות.

באחת הפעמים אני ניגש ליהודי חולה קורונה, והוא מספר לי שהוא רעב עד אימה. הוא אינו אוכל כלום. גם כאשר מגישים לו אוכל הוא בקושי טועם ממנו, כי הטעם דוחה אותו. "מה היית רוצה לאכול?" שאלתי את היהודי הזה. "קרואסונים עם שוקולד", הוא ענה. את זה הוא יאכל היטב. לא היו לי קרואסונים בכיס, וזה לא היה פשוט בכלל לצאת מהמחלקה ולהביא לו כאלה, כי הרי הייתי לבוש בציוד המגן מכף רגל ועד ראש, ולפשוט וללבוש שוב את כל הפריטים המסורבלים האלה, זאת היא משימה ארוכה וכבדה מדי. לכן אמרתי לו שאזכור את בקשתו, ולמחרת אביא לו קרואסונים. בינתיים הבאתי לו כמה פירות שמצאתי.

למחרת עברתי דרך המאפייה של ר' שמחה בקרית גת. הוא תרם בחפץ לב קופסא יפה של קרואסונים עם שוקולד, ופניתי עם זוגתי לכיוון בית החולים. למרבה הפלא, בבית חולים שוכבים אנשים שהם לא רק חולי קורונה, והפעם התכוונתי לבקר משהו במחלקת כירורגיה, כך שהתכונת היתה שדרכינו תיפרדנה. אשתי תיכנס למחלקת קורונה, ואני אעלה למחלקת כירורגיה.

בינתיים קיבלתי טלפון מאברך שגר במושב אבן שמואל. הוא ביקש שאמסור דרישת שלום למשה ששוכב במחלקת קורונה. שאספר לו שחבריו מהשיעור שבו הוא משתתף מדי יום דואגים לו, מתפללים עליו ומחכים לו שיחזור. כאשר עמדנו לפני הכניסה למחלקה אמרתי לאשתי, שתיקח את הקרואסונים ליהודי שביקש אותם, וכן שתעבור בסמוך ליהודי בשם משה ותמסור לו את המסר של חבריו.

עודנו מדברים, ואישה אחת שומעת אותנו ושואלת: "מה יש לכם עם משה? הוא אבא שלי!"

"אנחנו מתנדבים שבאים לכאן פעמיים בשבוע, וביקשו מאתנו למסור לו שחבריו דואגים לו ומתפללים לרפואתו."

האישה פרצה בבכי, ואשתי חשבה שזה מפני הכאב על אביה החולה. היא הרגיעה אותה, וניחמה אותה בדברי עידוד וחיוק. היא אמרה לה שבסוף יוצאים מזה, ושאביה עוד יאריך ימים ושנים, וכל הכבוד לה שהיא כל כך מתמסרת לאביה. ובזאת הסתיימה הסצנה.

למחרת מתקשר אליי אברך ושואל אותי: "היה לך סיפור עם קרואסונים?" "כן", עניתי בקצרה. "אז כדאי שתשמע משהו מעניין" הוא אמר לי. והנה מתברר שבתו של משה פרסמה את התרשמותה. היא משתפת את הציבור בתובנות שעלו בה בעקבות הביקור במחלקת קורונה. היא כתבה שמערתה היא מעריכה בהרבה את הצוות המסור, שעוטה בכל פעם ציוד מגן מסורבל שבקושי מאפשר לנשום. היא לא מבינה איך אפשר לתפקד כך בין חולים, כאשר היא בקושי החזיקה מעמד בחום ובמחנק שבתוך החליפה. אולם מה שהפליא אותה ביותר, היה זוג חרדים ממוגנים שפגשה בפתח המחלקה. היא כתבה משהו כזה: "בתחילה חשבתי שאלו שניים שחזרו מאיזו הלוויה המונית ונדבקו בקורונה. זה הרי מה שאומרים, שהחרדים מדביקים בקורונה, לא? והנה מה אני שומעת? שהם מתנדבים. מדברים ביניהם על חולה שבמיוחד בעבורו קנו קרואסונים, ומתכננים למסור דרישת שלום לחולה נוסף כדי לעודד אותו. אני באתי לבקר את אבא שלי, ולא ידעתי שיש כבר מי שיועד את השם שלו ושכפתי לו ממנו. אין לכם מושג מה זה עשה לי. בכיתי מרוב חרטה על שטעיתי בהם. הם

מאיפה האלף?

ביום שישי ניגש אליי יהודי תלמיד חכם וסיפר לי שהוא במצב קשה, ואין לו כסף להוצאות שבת. אמרתי לו: "השבת שלך חשובה לכולנו". יחד הסתובבנו בשטיבלאך בין ישראל קדושים, נתבעים ונותנים. זה מדהים לראות את כוח הצדקה בעם ישראל. אנשים פשוט תורמים בחפץ לב לדבר מצווה, כאשר ברור לי שאיני מדבר כאן עם גבירים או עם אנשים שאין להם מה לעשות עם הכסף. בתום הסיבוב הגענו לסכום של אלף שקל, וכך יכולנו לערוך קנייה נכבדת של חלות, עופות, דגים וכל טוב, כיאה למשפחה מבורכת.

אני עובד בחדר שכוך, ובכל חודש משלם למשכיר אלף שקלים. ביום ראשון הגיע מועד התשלום, ואני מגיע ומניח אלף שקלים כמוסכם, מחכה שהמשכיר יסמן אצלו ששילמתי את השכירות לחודש זה. הוא מסמן בפנקס שלו, ורגע אחר כך מחזיר לי את הכסף: "החודש הזה אני לא לוקח ממך דמי שכירות", הוא הסביר, "בחודש הזה בניתי ליד החדר שלך. היה פה קונגו שהרעיש מאוד הרבה, וזה הפריע לעבודה שלך. הרי כל הסיבה שאתה שוכר חדר זה כדי לעבוד בשקט, ואני הפרעתי לך בעבודה".

אמרתי לו, שבחלק מהשעות כלל לא שהיתי בחדר, ובאופן כללי לא חשתי כל הפרעה, והוא אינו צריך להפסיד. אבל הוא התעקש על שלו, ואלף השקלים נשארו אצלי.

שאלתי את עצמי, מאיפה נחתו אצלי אלף שקלים? מה פתאום ה' שולח לי סכום כזה? ונזכרתי באלף השקלים שגייסתי ביום שישי האחרון, עבור יהודי תלמיד חכם.

זה מה שאמרו חז"ל: "מה שאדם עושה, לעצמו הוא עושה." (יום חמישי פרשת שלח תשפ"א, לילה, סיפור 5 / סיפור מס' 20003)

הסיפור הידוע

מישהו סיפר בקו שהוא חיפש שוכר לדירה שהוא משכיר, והנה נודע לו על סגולה נפלאה, לספר סיפור מסוים, והסיפור הזה הוא סגולה למציאת שוכר. הוא סיפר את הסיפור ונושע. התרשמתי מאוד מהמעשה הזה, מכיוון שגם ברשותי דירה להשכרה, וגם אני מחפש לה שוכר. אלא שהמספר לא סיפר איזה סיפור מתאים כדי למשוך ישועה כזאת. אמרתי לקב"ה, "ריבוננו של עולם, את הסיפור של הסגולה אינני יודע, אבל הרבה סיפורים של השגחה פרטית אני כן יודע, ויודע שהכול מושגח והכול מכוון בדיוק מלמעלה, ושכשצטרך שוכר הוא פשוט יגיע".

אמרתי זאת בפשטות ובאמונה, והנה לא עברו יומיים והדירה הושכרה למשפחה טובה בתנאים מצוינים, ברוך ה'.

(ערב שבת הגדול פרשת צו תשפ"א, סיפור 4 / סיפור מס' 18739)

הטנדר חיכה לי

אני גר בבני ברק, בקצה אחד של העיר, והוריי גרים בקצה השני. מפעם לפעם אנו מתארחים אצלם בשבת, וכדי להגיע אליהם אני לוקח טנדר ומעלה עליו את משפחתי הברוכה ברוך ה', וכך יוצאים לדרך כשעה לפני שבת.

בשבת האחרונה, לצורך ישועה של אחד מבני הקהילה, התגייסה הקהילה כולה לקבל על עצמה לקבל שבת עשר דקות לפני הזמן. גם אני ובני ביתי הצטרפנו לקבלה החשובה, ורצינו מאוד לעמוד בה. מכיוון שכך, באותו יום שישי החלטנו לצאת אל ההורים שעה וארבעים דקות לפני שבת, כדי שנוכל להתארגן בנחת ולהדליק נרות בזמן המוקדם.

השגחה פרטית בהתאמה אישית

שמעתם? התפעלתם?

התלהבתם משיעור של אחד המגידים

ואתם רוצים לשמוע אותו בשלוחה ישירה?

היו כל כך אציליים, כל כך אכפתיים ומסורים, שלא הבנתי איך בכלל העזתי לחשוב עליהם דברים כל כך גרועים, כמו שמוכרים לנו בתקשורת. זה היה לי אכפת, כי אנחנו צריכים לדעת את האמת. אני מוכרחה לספר לכם שעלו בי הרהורי תשובה”.

חשבתי לעצמי, כמה מדהימים פלאי ההשגחה העליונה. הן בדרך כלל אנחנו נכנסים למחלקה בלא אומר ודברים, ועתה, מפני שהוצרכתי ללכת לכיוון אחר בבית החולים, דיברתי עם אשתי, ובדיוק אותה בת ישראל שמעה את השיחה ובעקבותיה עלו בה, ואולי באנשים נוספים שקראו את דבריה, הרהורי תשובה.

אני מקווה שמחלקות קורונה תיסגרנה כי כבר לא יהיו חולים, ושנזכה לעשות רק טוב תמיד ולחוש את ההארה הזאת משמים, שהקב"ה שמח עם מה שאנחנו עושים.

(יום שני פרשת תצוה תשפ"א, לילה, סיפור 4 / סיפור מס' 18142)

המודעה הוסרה לפני שבת

מדבר מנחם מבני ברק. החלטתי למכור את הרכב שלי, וכאשר ביררתי על האפשרויות העומדות בפניי, אמרו לי 'מבינים' שרכב כזה קשה למכור. הבנתי לפי דבריהם, שמהרגע שאפרסם על המכירה ועד שמישהו ירצה אותו, יארך זמן ארוך, וחששתי שהדבר יפגע בסדרי הכולל.

בכל זאת, כשצריך למכור עושים השתדלות הגיונית, והדבר הראשון שצריך לעשות זה להודיע לציבור שהרכב עומד למכירה. לוקחים נייר, רושמים עליו 'למכירה', מצרפים מספר טלפון ותולים את ההודעה על חלון המכונית. רגע לפני שניגשתי לעשות זאת, קיבלתי על עצמי להסיר את המודעה לפני שבת. זאת מפני שזכרתי שכאשר בעצמי רציתי לקנות רכב, כשהייתי נתקל במודעה כזאת בשבת, לא תמיד הצלחתי לעמוד בניסיון ולא לקרוא את המודעה או לבחון את הרכב. אמרתי לנפשי: עכשיו אני תולה מודעה, ולפני שבת מסיר אותה!

ביום חמישי שטפתי את המכונית, כראוי לרכב שעומד למכירה. לקראת סדר ב' ניגש אליי אברך ואמר לי: "שמעתי שאתה מוכר את האוטו, ואני חושב שהוא יכול להתאים לי. תרשה לי לנסות אותו?"

בהחלט. הוא לקח את האוטו לכמה סיבובים, התרשם לטובה, ועוד לפני שבת קנה אותו. כמו שקיבלתי על עצמי, הסרתי את המודעה עוד לפני שבת... ואני חש שהסייעתא דשמיא המיוחדת שהיתה לי במכירה, היא בזכות הקבלה להישמר מלהכשיל יהודים בשבת קודש.

(יום רביעי פרשת ראה תשפ"א, צהרים, סיפור 4 / סיפור מס' 21460)

קדיש אחר גלמוד

בשכונת בית ישראל, בבית הכנסת 'שושנים לדוד', היה מסתובב יהודי גלמוד ושמו ר' שלמה אדרי ז"ל. הוא נהג לתרום למתפללים וללומדים קפה ואפרסקים. רבים קושרים את שמו עם האפרסקים הטובים שהיה מביא לבית הכנסת, כדי שהבאים בשעריו יתכבדו בהם.

הוא נפטר בלא שהשאיר אחריו זרע של קיימא, וכמי שהיה חלק מהגוף, הוא הותיר אחריו חלל שאי אפשר למלא. פטירתו נגעה במיוחד ללבו של בחור אחד מהמתפללים, ובאין אדם אחר שיעשה זאת, הוא החליט לומר קדיש לעילוי נשמתו של היהודי הגלמוד, במשך כל שנת האבל, מאז, במשך שבועות מספר, בכל מקום בתפילה שאומרים קדיש יתום, היה הבחור נושא את קולו ברמה, לעילוי נשמת ר' שלמה.

שבת אחת, במעריב, שמע סבו, הדיין הרב ציון בראון שליט"א, שנכדו אומר קדיש יתום. הוא התפלא על הדבר, ולאחר התפילה העיר לנכד, כי אין לומר קדיש יתום כאשר ההורים חיים וקיימים עד מאה ועשרים. הבחור שמע לקול סבו, והפסיק עם מנהגו זה.

במוצאי שבת מתקשרת אחותו הנשואה לבית הוריה ומספרת: "בליל שבת חלמתי חלום שנראה אמת. ראיתי את ר' שלמה אדרי ז"ל צועק 'אני לא אשם שאין לי ילדים'. אבא, אולי אתה מבין את פשר החלום הזה?"

האבא הבין היטב. הוא ידע שבנו הפסיק לומר קדיש יתום, ומיד אחרי אותה שיחה התקשר לסבא הרב ציון, והוא הורה שהבחור ימשיך ויאמר קדיש כפי שקיבל על עצמו בתחילה.

מפליא הדבר, שהבחור החשוב הזה התארס בדיוק ביום היארצייט הראשון של ר' שלמה אדרי זכרונו לברכה.

(יום שני כי תבוא תשפ"א, לילה, סיפור 1 / סיפור מס' 21874)

בדיוק באותו יום שישי, צצו עיכובים שונים ומשונים. רק שעה ועשר דקות לפני הזמן היינו מוכנים לצאת, אולם אף אחד לא הסכים לקחת אותנו. לא מצאתי טנדר וגם לא מוניות, והייתי אובד עצות. כל כך רציתי להצליח לעמוד בקבלה. ראיתי שאין לי שום רעיון אחר, רק לבקש מה' שיעזור לי. עמדתי והתחננתי אליו מעומק לבי שיזמן לי טנדר, ואוכל להגיע במהירות אל ההורים ולקבל שבת יחד עם כל בני קהילתי. סיימתי את הדיבורים עם הקב"ה, והנה אני רואה את השכן שלי יושב בטנדר שלו, שואל אותי אם אני צריך להגיע למקום כלשהו. "כן, אני צריך לנסוע אבל אל תטרח".

"זה בסדר. לאן?"

"לקצה השני של בני ברק".

הוא מאיץ בי לעלות על הטנדר. אני מציע תשלום אבל הוא לא מוכן, "אני שמח לעשות את זה. הכול כבר מוכן אצלי לשבת ואין לי מה לעשות, מה אכפת לך שאסיע אותך?"

אנחנו עולים, כל המשפחה. שתיים עשרה נפשות, ויש מקום לכולם. בדרך הוא מספר לי שבאזור שבו גרים הוריי, ממוקמת הישיבה הקטנה בה לומד בנו, וכל שבוע, כשעה וחצי לפני שבת, הוא נוסע לשם כדי להביא את הבן שלו הביתה, להתארגן לקראת שבת, ובכך לחסוך לו את הדרך הארוכה ברגל. "זה הבן השלישי שלי שלומד שם", הוא אומר, "וכבר חמש שנים אני עושה את הדרך הזאת בכל שבוע".

וכך נודע לי שחמש שנים! שיש לי טנדר ליד הבית, שבחינם ובחפץ לב, יכול לקחת אותי להורים לפני שבת. ואנכי לא ידעתי! חמש שנים שאני 'מסתדר לבד', לוקח נהגים בתשלום ומתמרן עם מוניות וטנדריים בזמן לחוץ, והנה, פעם אחת שאני לא מוצא שום דרך הגיונית לעשות זאת, מתפלל מעומק הלב, ומקבל את הפתרון הנוח ביותר שיכול להיות. מי יודע, אולי אם הייתי מתפלל קודם לכן על הנסיעה אל ההורים, הייתי מגלה מהר יותר את הטנדר של השכן...

(יום חמישי פרשת נצבים תשפ"א, לילה, סיפור 6 / סיפור מס' 22098)

תפילת גשם

אני תושב חו"ל. בשמיני עצרת תשפ"ב אני יושב בבית המדרש, מתכוונן לתפילת שחרית, ורואה מבעד לחלון עננים המתקרבים לאזור, מבשרים את בוא הגשם. אני יודע שהסוכה עדיין עומדת על תלה, השלאק (גג הסוכה) עדיין פתוח, ובסוכה יש דברים חשובים ויקרים שעלולים להתקלקל בגשם. מה אני עושה עכשיו?

ללכת הביתה לא שייך, הרי עוד מעט מתחילים בתפילה. בחג גם אי אפשר להתקשר, והפתרון היחיד הוא תפילה לקב"ה. זכרתי שבדיוק היום התעוררה אשתי מוקדם יותר מהרגיל. "ריבוננו של עולם" - אמרתי - "אנא עשה שאשתי תראה מבעד לחלון שהגשם קרב ובא, ותסגור את השלאק". סיימתי את התפילה הקצרה, ופניתי להתפלל תפילת שחרית. גשם כבד מתחיל לרדת, ואני מדמיין את המים חודרים לסוכה ומרטיבים את הדברים. בידי המחזור, ולבי בסוכה. לפתע תפסתי את עצמי והחלטתי שאני מוסר את המצב לידי של הקב"ה, ולא מעניין אותי מאכז והלאה מה המצב בסוכה. אני מקבל באהבה מה שיקרה, בין אם השלאק סגור כפי שהתפללתי לקב"ה, ובין אם השלאק פתוח.

תודה לה', המחשבות הטורדות פסקו, ויכולתי להתרכז בתפילה באין מפריע.

אחרי התפילה חזרתי וראיתי שהשלאק סגור. והנה אשתי מספרת, "ראיתי שענני גשם מתקרבים לאזור, והחלטתי לסגור את השלאק. פניתי לקב"ה בתפילה שיעזור לי, שאוכל לשלוח את הבן הקטן לבית המדרש לברכת כהנים (בחו"ל עורכים ברכת כהנים רק בתפילת מוסף של יום טוב), ושלא יתרטב בגשם. התפללתי גם שנוכל לעשות היום את הקידוש בסוכה, והפרידה מהסוכה תהיה ללא הפרעות של גשם, וגם שיעזור שבעלי והילדים יוכלו להתפלל בלי שיעסיקו את מוחם בשאלה אם השלאק פתוח או סגור. שזה לא יסיח להם את הדעת מהתפילה".

וה' שמע את כל התפילות, מהבית ומבית המדרש.

(יום חמישי פרשת לך לך, בוקר, סיפור מס' 1)

חיים של רוגע ושמחה

שיעור שבועי מאת
הרה"צ ר' יהודה מאנדל שליט"א
02-30-11-906

הבטחון היומי 'חמש דקות אמונה בכל יום'

הרב פינחס שפר שליט"א
02-30-11-905

שיעור שבועי ב'שער הבטחון'

הרב דוד קלצקין שליט"א
02-30-11-904

לראשונה

בנוסף להשמעת השיעורים
בזמן השגחה פרטית הכללי,
ניתן לחייג ישירות
לסדרת השיעורים המבוקשת

'קו השגחה פרטית' לנשים

02-30-11-909

שיחת החברים

חבורה שבועית באמונה
02-30-11-908

פרנסה בהרחבה באמונה ושמחה

שיעור שבועי מאת
הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א
02-30-11-907

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

שאלה מספר 27

בבית המדרש שבו אני מתפלל, מגיע לעתים יהודי אחד המבקש מהגבאי להתפלל לפני העמוד, ומקבל את מבוקשו. זה מפריע לי מחמת כמה סיבות. אחת הסיבות היא, שלי בעצמי יש קול נאה ויכולת להתפלל כשליחי ציבור, ורק מכיוון שאין לי עזות לבקש כמוהו, אין אני נבחר לשמש כע"ץ. הדבר מפריע לי מאוד להתפלל. מה אפשר לעשות עם זה?

מ.ג. - ירושלים

זאת למודעי, שבהוראות למעשה בכל ענייני אמונה וביטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה לך רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לדון ביחוד בסוגיית הביטחון, אבל להוראה למעשה שכל אחד ישאל את רבו.

הצנועים מושכים את ידיהם

הרב יעקב אינגבוים מנתניה: לגשת לעמוד זוהי אחריות גדולה, ושומר נפשו לא יהיה להוט אחריה. וכך מובא ב"משנה ברורה" בשם האליה רבה (תקפ"א סק"י): "היודע בעצמו שאינו בקי מאוד ויודע לשמור אפילו משגגה אין לו להכניס את עצמו בעבודת ה'. ואם אינו ראוי והגון ובקי אין ממתניין לו כשאר עונשים אלא גובין לאלתר".

הרב משה חיים מאירזון מאשדוד: להיות שליח ציבור זוהי אחריות גדולה ונוראה, ולא כל אחד ראוי לכך. והעניין ארוך מאוד, ועל כל פנים עליך לשמוח על שלא מבקשים ממך לגשת לעמוד. מפאת אריכות העניין אביא בקוצר האומר את ה"משנה ברורה" (נג, ס"ק ס"ה): "אין לאדם להתקוטט בעבור שום מצווה כגון גלילות ס"ת, וכיוצא בו. שהרי שנינו: הצנועים מושכים את ידיהם מלחם הפנים והגורגנים חוטפים". ועיין עוד ב"פלא יועץ" ערך תוקע, ועוד שם בערך ראש השנה.

השחרר את המחוסם

הרב יהודה גבירצמן מבית שמש: א. אתה כותב שאין לך עזות לבקש. עזות תלויה באמון עצמי. היינו, להאמין בכוחות שהקב"ה נתן לך: קול נאה, ויכולת להתפלל כשליח ציבור. להאמין שהקב"ה נותן בך אמן שתעשה שליחותך. ייתכן שלאותו אורח בבית המדרש אין כישורים כשליח, אך יש לו ביטחון עצמי, שנובע מאמון בעצמו. ב. ייתכן שסיבת הקנאה בו נובעת משום שאינך מאמין שתוכל כמוהו לעמוד לפני הציבור. אם תפרגן לו (עיין טובה) להיות שליח ציבור, ישתחרר המחוסם שלך לגשת לעמוד, כי הקנאה רק מנציחה את המחוסם. מתוך שתפרגן לו, גם תפילתך תזרום יותר כאשר הוא עומד לפני התיבה.

עצה טובה

הרב שלום מילר מבני ברק: בכדי שהדבר לא יפריע לך, הנך צריך לייצר אצלך ניתוק מהאפשרות לגשת אל העמוד במקרה שפלוני המדובר מגיע לבית הכנסת. אתה יכול לעשות זאת על ידי החלטה איתנה בלבך: "היום אני לא ניגש לעמוד, גם אם יתחננו אליי לגשת". (ואכן, גם במקרה שביקשו ממך לגשת, הנך צריך להישאר בהחלטה). כך ייווצר בלבך ניתוק מדבר זה, ותוכל להתפלל את תפילתך בכונת הלב.

הרב יעקב זילמן מבני ברק: "קנאת סופרים תרבה חכמה"

שאלה לעלון 77

עבודתי היא עבודת הקודש, חכיתי לשלב פרנסה עם קיום מצווה חשובה ויקרה, הנדירה בעבור רוב האנשים. שאלתי בזה: האם עבודתי הנה ככל פרנסה אחרת, ואין לעשות בה השתדלות יתרה, או שמכיוון שמדובר במצווה נדירה החביבה עלי למאוד, שבקיומה זוהי אני להשלים נפשי, אזי כן מותר לעשות השתדלות יתרה? ושמה עלי למדוד עצמי, היאך דרכי בקיום שאר המצוות, ולפעול כך ותו לא?

מ.מ. - אילעד

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 (שלושה 3 < 5 (לאחר בחירת השפה) | [מן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל T023011300@gmail.com תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ועם עיר עם רשומות פרטיות. שם השואל יכתב בארשי תיבות ושם עיר.

השפעה פרטית

מצד התקלים
מלבד כל הדרשות המושמעות בקו, יש לי תועלת מיוחדת מהגיגות המושמע בקו: 'אני מאמין באמונה שלמה', שמושר ברגש. ניגון זה עצמו מרגיע במצבים מתוחים, כאשר נזכרים באמונה הפשוטה. תודה לכם.

מצד הנוחים
אנחנו, משפחת נ' מאלעד, תרמנו להפצת עלונים לבתי כנסת, ותוך זמן קצר התארכה הבת בשעט"מ. אנו מודים לקדוש ברוך הוא, ולכן אנחנו רוצים לתרום שוב. המשיכו להפיץ את התכנים החשובים והמחזקיים.

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה למזכי הרבים: בניים ובני בניי יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.613.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדרים
לאומי סניף 902 | ת.ד. 5475 | פולוס על שם
חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן טרו אסתר
והוג' איריס בת סוליקה ויוצ"ח שיחי

עלונים ל-80 בתי כנסת

החפץ בעילום שם,

להודות להשם על הרפואה ובבקשה על העתיד
שימלא השם כל משאלות לבבו לטובה.

עלונים ל-55 בתי כנסת

בעילום שם, לישועה בכמה עניינים בקרוב.

בעילום שם, ברכה והצלחה בכל העניינים.
זרע של קיימא, מציאת דירה ועבודה בקלות.

עלונים ל-40 בתי כנסת

משה בן מלכה, להצלחה בכל העניינים, לזיווג הגון.
ארון זאב בן רבקה, לזיווג הגון בקרוב.

בעילום שם, להצלחה בתורה וביראת שמים,
מידות טובות, לזיווג הגון בקרוב.

9.1, להצליח למכור את הדירה בקלות
ובמהירות ולפרנסה ברווח

בעילום שם, להצלחה בתשלומי קניית הדירה.

הבת שלי נשבר לה היר
והבטחתי לתרום 40 בתי כנסת

**המעוניינים להפיץ את העלון
מוחזרים להתקשר למשרד ההפצה**

בטלפון 02-5866-075

מענה אנושי בין 13:00-15:00

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בס"ד
משלוח העלונים יהיה ללא תשלום למצפיים 250 עלונים מעלה
בתצטת נקודות ותוקו 20 עלונים במחיר משלוח בלבד

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית
B023011300@GMAIL.COM | 7 - בטלפון העלון במייל

נקודה מתוך שיעור המופלא של הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

פתרון לכל בעיה

להאמין, שמה יגרום שיבוש מבול לעולם.
נורא נוראות! כוחה של אמונה - - -
אכן כן. אך לפעמים מביאים לאדם ניסיון. כמו שמצינו
אצל אברהם אבינו אבי המאמינים, שליציני הדור היו
מלעיגים עליו מדוע הקב"ה מטריחו לרדת מהארץ, ורק
לאחר שחזר בעושר גדול, וברשותו כסף זהב, בגדים
וצאן לרוב, ראו כולם את השגחת ה'. (חתם סופר)
המתחים והכעס - נובעים מחוסר אמונה. כאשר יודעים
שהכול הוא מאתו ית', אין כעס, אין מתח, אין פרצה
וצווחה. יש רוגע ושלוה, שום דבר אינו מלחיץ. "נוח
לבוראו ונוח לבריות" (מדרש), "נוח לעילא ונוח לתתא"
(זוהר הק'), מבארים בזה שמי שהוא 'נוח לבוראו' -
שהוא חי באמונה, ואין לו טענות כלפי שמיא - הוא גם
'נוח לבריות', שורה סביבו אוירה רגועה והוא חי עם
כולם בנינוחות וברוגע.

הפתרון לכל בעיה ולכל מצב הוא אמונה וביטחון. כאשר
אדם מאמין באמונה שלמה, מתקיים בו הכתוב (תהילים
א, א): "יהיה כעץ שתול על פלגי מים, אשר פריו יתן
בעתו, ועליו לא יבול, וכל אשר יעשה יצליח".

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלושה 3 < 3 (לאחר בחירת השפה)

תכלין לשלחן שבת

פְּרָשָׁת: וַיִּרְא

עלון מספר 276

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - כגב העלון

העלון עליו נשמת:
בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יהודה אלון בן עישה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה** ו**להבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת:** בת שבע בת ליאורה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

נקודה בפְּרָשָׁה:

הדור לא על חשבון אחרים!

"יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ" (יח, טז)
לקאורה יש להבין: מדוע אברהם הציע לאורחיו רק מעט מים? כלום לא היה זה מן הראוי שיציע להם מים בשפע? הלא בכל שאר התחומים – אברהם לא חסך כל מאמץ בכדי להשביע את רצונם של אורחיו! מדוע אפוא דווקא בנוגע למים הוא נהג בחסכנות?
את התשובה, נבין על פי המעשה הבא:
בישיבתו של הגאון רבי ראובן גרוזובסקי זצ"ל, 'בית מדרש עליון', אשר במונסי – הנהגה היה כי משימות מסוימות מטלות על שכמם של תלמידי הישיבה.
מהם, שנשלחו אל הכפר הסמוך, בכדי לעמד ליד הרפת בשעת החליבה ולדאוג כי החלב המגיע לישיבה הנו 'חלב ישראל'.
על אחרים – הוטל התפקיד להחזיר את הספרים שנותרו מפזרים בהיכל הישיבה למקומם, והיו שהפקדו על הסייע לראש הישיבה, שבאותם ימים כבר לא היה בקו הבריאות אחר שהשבץ בו לקה שתק את מחצית גופו הימנית. במסגרת התפקיד הזה, האחרון – הטל על הבחור שהפקד על כך להגיע אל ביתו של ראש הישיבה השכם בבקר, לטל את ידו הבריאה, בנוטילת ידים של שחרית, להחזיק לפניו את הסדור בצת ברכות השחר, לענות אמן על כל אחת מהן, ולהניח את התפלין על ידו ועל ראשו.
לא היתה זו משימה פשוטה כלל וכלל... דבורו של ראש הישיבה נפגם בעקבות השבץ, כך שקשה היה להבין את בקשותיו, ומלבד זאת – ידו השמאלית היתה נתקפת לא פעם בצויות בלתי רצוניות, מה שהקשה על הנחת התפלין...
לפיכך, כאשר ביום מן הימים הטל תפקיד זה על בחור צעיר, שהגיע לישיבה זה לא מכבר – הוא קבל את התפקיד ברגשות מערבים. מחד, הוא היה מודע לזכות הגדולה הנרכה בסייע לראש הישיבה הנערץ, אולם מאידך – בעלי נסיון הזהירו אותו

מראש שמדבר בתפקיד לא פשוט כלל ועקר...
ואכן, התברר, כי המשימה היתה קשה הרבה יותר מכפי ששערו...
הבחור אמנם התייצב בחדרו של ראש הישיבה השכם בבקר, ממתין בדריכות לרגע בו יתעורר משנתו בכדי לטל את ידיו, אולם כאשר נגש אל מטתו עם ספל מים וקערה ובקש לטל את היד הבריאה – נתקפה היד השמאלית לפתע בצוית בלי נשלטת, שגרמה לספל המים להשפך פלו אל תוך הקערה...
הבחור מהר למלא את הספל בשנית ולחזור בדחילו ורחימו אל מטתו של רבו, אשר הושיט את ידו השמאלית לנטילה, אולם הפעם, כנראה מתוך התרגשות, או מתוך נסיון להשלים את המשימה בהירות לפני שתצוץ צוית נוספת – לא כנן הבחור את הספל כראוי, והמים נשפכו על המטה והרטיבו את בגדיו של ראש הישיבה.
לא היה דבר שאותו בחור רצה באותו רגע, יותר מאשר להעלים מהחזר... אולם הוא ידע כי עליו להשלים את המשימה! לפיכך, הוא מלא את הספל בשלישית, והפעם – הצליח לכבד את הספל עליו.
לאחר ששים – מהר לנגב את ידו של ראש הישיבה, להביא סדור ולהחזיקו לפני רבי ראובן בכדי שיוכל לקרוא מתוכו את ברכות השחר, לענות אמן אחרי כל ברכה במתינות, וגם להניח את התפלין על ראשו וזרועו של הגאון.
הבחור כבר עמד לעזב את החדר, בכדי להגיע בזמן לתפלת שחרית בישיבה, כאשר לפתע השיגו קולו של רבו הגאון. "מה שמך?" ברר רבי ראובן, והבחור השיב ונקב בשמו. "מהיכן אתה?" הוסיף רבי ראובן וברר, ולאחר שנענה – המשיך לקשר שיהיה עם הבחור אודות משפחתו, החברות שלו, ואף אודות שביעות רצונו בישיבה...

רק לאחר זקוקת ארכות של שיהיה, כאשר הבחין כי הבחור
 כבר נרצע מסערת הנפש שפקדה אותו בעקבות התקרית
 שארעה – נפרד ממונו רבי ראובן לשלום ופטרן לדרך...
 כאשר ספר הבחור לחבריו את אשר התרחש באותו הבקר
 בחדרו של רבי ראובן, הם לא ידעו את נפשם: איש מהם לא זכה
 שרבי ראובן דבר אי פעם בעודו עטור בתפליין! ובכל זאת, למענו
 של בחור אלמוני, בלתי סקר, שנקלע למצוקה – הרג ראש
 הישיבה ממונהגו, ושנה מההרגל עליו זה הקפיד!
 הרי לנו, כי הדור במצוה – הנו כמוכן דבר חייבי, וכך גם כל
 חמרה שיש לה בסיס. אולם בטה דברים אמורים? במקום שבו
 הדבר אינו על חשבון אחרים... לעמת זאת, חמרה או הדור

הנאים על חשבון אחרים – הנם חסרי ערך לחלוטין!
ועל פי דרך זו – מקאר רבי יעקב נימן – נתן להשיב על
 שאלתנו: שכן הנה, את המים עבור אורחיו – ספק אברהם
 לאורחיו על ידי שליח, וכפי שנתן להסיק מלשון 'יקח' – על ידי
 אחרים. לפיכך, למרות שאברהם מצדו אכן רצה להדר במצוה –
 הוא הקפיד שלא להדר על חשבון אחרים, ונקנע מלהתחייב
 לאורחיו כי יבאו להם מים רבים.
 אכן, באשר לחם, אותו הביא אברהם בעצמו, וכפי שנאמר
 בפסוק: "ואקחה פת לחם" – כלומר, בעצמי – אברהם לא חסר,
 ולא הסתפק במעט לחם, אלא השתדל לקיים את המצוה בהדר
 הדרגי, בשפע וברחב לב. (ללמד)

ספור לשבת:

גלגול הצ'ק

כשנקלע ר' משה, יהודי יקר וירא שמים מבני ברק, לניו יורק
 ההומה, חש היטב מהי תחושת זרות.

הוא הסתובב בעיר שלא בטובתו, הגיע שלא מרצונו.

בנו הקטן נולד עם מום בלב, וכל הבדיקות והבירורים העלו כי
 עליו לעבור ניתוח מורכב, הנערך רק במרכז רפואי נודע בניו יורק.
 כך נקלע לעיר זרה ומנוכרת, נושא את בנו בעגלה בדרכו לבית
 החולים.

הניתוח נקבע מראש, וגם שולם מראש, ולא בזול... \$100,000
 דרשו הרופאים בגין הניתוח, ועוד בשבתו בארץ דאג ר' משה
 לארגן את הכסף. גייס מחסנונותיו, ביקש מחבריו, לווה סכומי
 עתק, ושלח את הכסף בהעברה בנקאית לבית החולים
 המפורסם.

עתה הגיעו ר' משה ורעייתו לבצע את הניתוח, שאורכו הצפוי
 היה שש שעות.

לאורך כל השעות האלה ישבו ר' משה ורעייתו מחוץ לחדר
 הניתוח, כשלבם משתפך בתפילה ותחנונים לבורא עולם. שעה
 קלה לפני המועד המתוכנן לסיום הניתוח, יצאו מהחדר שני
 מנתחים חמורי סבר, פנו להורי הפעוט ואמרו: 'האמת היא,
 שבמהלך הניתוח התברר כי ישנם מומים נוספים הדורשים
 טיפול. זה אומר שהניתוח יתארך עוד שש שעות, ולא זו בלבד,
 אלא שנדרש בגינו תשלום נוסף, בסך \$100,000 נוספים. אתם
 רוצים להמשיך בניתוח במתכונת הזו?'

ר' משה ורעייתו היו המומים. ראשית – מהבשורה, כי יש
 מומים נוספים בלבו הקטן של הפעוט, ה' ישמור. אם בכך לא די,
 הניתוח – המורכב ומסוכן בלאו הכי – יתארך עוד כשש שעות של
 מתח ודאגה, בהן הלב הקטן יפרפר בין סכיני המנתחים. ובנוסף
 על כך – לגייס מאה אלף דולר נוספים? רבונו של עולם, מניין? –
 הרי עבור מאה אלף הדולרים הראשונים התאמצו מעל ומעבר.
 לגייס כאן ועכשיו מאה אלף דולר נוספים, בעודם בארץ זרה
 ומנותקים מהקהילה!?

ובכל זאת, חיי בנם שווים כל הון. הם החליטו להמשיך
 בניתוח, וכמובן – המשיכו להתפלל, כשהם מוסיפים בקשה
 שבזאת עולם יהיה בעזרם, ומאה אלף הדולרים הדרושים 'פלו'
 עליהם משמים, שכן אין להם קצה חוט מנין לגייס סכום כזה...
 בעודם מתפללים בדמעות, עבר שם יהודי מקומי. הוא ניגש
 אליהם ושוחח עימם בנעימות, ביקש להבין על מה ולמה הם כה
 מתוחים ומודאגים, מתפללים ומתחננים.

כשהסבירו לו את מצוקתם, יעץ להם לפנות ליהודי עשיר הגר
 בקרבת מקום, לנקוש בדלתו, להסביר לו את המצוקה, ולבקש
 את עזרתו – אולי יחוס וירחם על בנם הפעוט ויציל נפש
 מישראל... ר' משה, נבוך וחסר אונים, החליט לנסות.

נכון, אין לו היכרות מוקדמת אתו, ונכון גם שקשה להאמין
 שיוכל להגיע אליו בלי לקבוע פגישה, לשוחח עמו, להסביר את
 המורכבות, ולצאת עם סכום שיש בו כדי לכסות את הניתוח.
 ובכל זאת, החליט לעשות את ההשתדלות, ופנה לביתו של
 הגביר.

כשנקש בדלת, היא נפתחה מיד בידי הגביר בעצמו. הוא
 הזדהה בשם 'יונגרמן מבני ברק', שכן הוא אברך, והמילה אברך
 מתורגמת באידיש למילה 'יונגרמן'. הוא ידע שהגביר לא מכיר,
 ולכן הזדהה בסתמיות כאברך בני ברק, 'יונגרמן מבני ברק'.

הגביר שמע זאת, והגיש לו מיד מעטפה חתומה. 'אני רוצה
 לדבר איתך בקשר לתרומה כספית' – אמר האברך במבוכה,
 ואילו הגביר השיבו: 'למה אנחנו צריכים לדבר? נתתי לך את כל
 מה שאתה צריך, הכל במעטפה, סע לשלום!' – סיים, וסגר את
 הדלת אחריו.

האברך יוצא מהגביר, פותח את המעטפה, ומגלה בתוכה
 המחאה חתומה, עליה מתנוסס הסכום: \$100,000! כן, אכן כן!
 נס ופלא! ר' משה הסיק כי אין לדעת איך וכיצד, מן הסתם הגביר
 דן כבר שמע על מצוקתו, והכין עבורו שיק.

כך או כך, הרי הוא עתה שמח וטוב לב, רץ לבית החולים

כשהתחווה לעשיר הטעות שקרתה, הבין כי יד' ה' כיוונה את העניין להציל את בנו הפעוט של ר' משה, ונעתר להעניק להרב יונגרמן שיק נוסף, בנוסף לשיק שכבר העניק לאברך 'יונגרמן' לתשלום הניתוח...

כשחזר הרב יונגרמן לארץ, סיפר את הסיפור המפעים למורו ורבו, הגאון רבי חיים גריינימן זצ"ל, שהתפעל מאוד מיד ההשגחה העליונה.

כיצד קרה שבדיוק הפעם הרב יונגרמן איחר לפגישה, ובדיוק הגיע אברך שהזדהה באידיש כ'יונגרמן', ובדיוק היה מדובר באותו סכום... – הרי זה לא יאומן כי יסופר!

נענה רבי חיים גריינימן והשיב: 'האמת, שאין בכך כל פלא. כאשר זוג יהודים בוכים ומתחננים לבורא עולם מלב נשבר, ומבקשים ממנו מאה אלף דולר, תולים עיניים רק בו ומייחלים בתפילתם רק אליו – אין ספק כי בכוחם לשנות מערכות שמים, להסיט \$100,000 ממסלולם המקורי לטובתם. הרי זה בדיוק הכח של תפילה!'

סיפור מופלא זה, אותו סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, מעורר את הלב: הנה כי כן, כמה גדול כח התפילה. יהודי אחד מתאמץ ומשתדל לקבל תרומה של \$100,000, ויהודי אחר, בתפילה מעומק הלב ומעמקי הנפש, בתחנונים אמיתיים ובדמעות שליש, פשוט זוכה בכסף כזכיה מההפקר!

בצעדי ריקוד, מעביר את השיק למזכירות החותמות כי הניתוח – גם השלב השני – שולם, ושבו להמתין מחוץ לחדר הניתוח... הניתוח שולם, וגם הסתיים בהצלחה.

הפעוט הועבר להתאוששות במחלקה, כשהוריו נותרים לצידו, מהללים את בורא עולם על הנס ופלא שגרם עימם, בהצלחת הניתוח ובכיסוי עלויותיו באופן מסתורי.

אלא שביום המחרת, קיבל ר' משה שיחת טלפון מוזרה, שהבהירה כי אולי מדובר בטעות בכתובת... על הקו, היה הגאון רבי שלום מאיר יונגרמן זצ"ל, ראש ישיבת 'זכרון יעקב'.

הוא שאל כמה שאלות, ואז התבהרה הטעות: הרב יונגרמן, ראש הישיבה, הוצרך לסכום של מאה אלף דולר. הוא הפעיל מאמצים ושתדלנים שונים שידברו על לבו של הגביר, וסיכם עם הגביר כי יבוא לקחת את השיק ביום פלוני בשעה 4:00 אחה"צ. הוא באמת הגיע באיחור קל, אלא שר' משה הגיע לביתו של הגביר בדיוק באותו יום ובדיוק בשעה 4:00, וכשהזדהה כ'יונגרמן' – אברך, קיבל את השיק מידי של הגביר...

דקות אחר כך נקש הרב יונגרמן בדלת, אלא שהעשיר טען שכבר העביר את השיק ל'יונגרמן' אחר שנקש בדלתו בשעה היעודה! ר' משה התנצל מעומק לבו, אלא שלא היה יכול להשיב את הגלגל לאחור. הוא כבר העניק את השיק לבית החולים, שילם בעזרתו.

הלכות שמיטה

שונה הלכות:

מתוך החוברת
"מצוות הארץ בהלכה ובאגדה"
לרב דוד שלום נקי שליט"א

עציצים

עציץ המונח על האדמה, ואפילו על קרקע מרופפת [חצר], בין שהעציץ נקוב [שיש בתחתיתו חור] ובין שאינו נקוב, אסור לעבוד בו בשביעית, כיון שיש לו יניקה מסויימת מן האדמה.

עציץ תלוי - עציץ שאינו מונח ממש על האדמה, אלא תלוי באויר מעל אדמה [כגון שמונח על סורגים הבולטים כלפי חוץ], אם הוא נקוב, אסור לעבוד בו, כיון שיש לו יניקה מסויימת מהאדמה. אבל אם אינו נקוב, מותר לעבוד בו [כיוון שאין נקב בכלי הריחו חוצץ, ובנוסף יש רווח בינו ובין הקרקע, ואינו יונק מהאדמה כלל] ומכל מקום, אם העלים שלו יוצאים כלפי חוץ, אסור לעבוד בו, כיון שאז ישנה יניקה מהאדמה.

עציץ המונח על רצפת מרפסת - [שהיא בגובה, ולא כחצר שהיא על האדמה] - בין אם העציץ נקוב או לא נקוב, מותר לעבוד בו בשביעית [כי יש רצפה שחוצצת, ובנוסף יש רווח בינו ובין הקרקע, ואינו יונק מהאדמה כלל].

עציץ המונח בבית - מותר לעבוד בו, ואין נוהגים בו דיני שביעית כלל, כמבואר לעיל שאין דיני שביעית במקום מקורה. (שו"ת יביע אומר חלק ט' יורה דעה סימן לא)

העברת עציץ - מותר להעביר עציץ נקוב מבית לבית, אף שמעבירו בדרך מעל אדמה ויונק ממנה. (רכז)
הליכה תחת עציץ - מותר ללכת תחת עציץ נקוב התלוי בגובה, אף שמפסיק את יניקתו מהקרקע. (רלב)

גינה משותפת

בנין מגורים שיש בו גינת נוי, ודיירי הבנין משתתפים בהוצאות החשמל, הניקיון, החזקת הגינה וכיוצא, וישנם דיירים שאינם שומרי תורה ומצוות, ואינו יכול להשפיע עליהם בדרכי נועם לשמור את דיני השמיטה, אזי כדי להינצל מאיסור שיהודי עובד בקרקע שלו, יאמר שהתשלום שלו לוועד הבית הינו לעבודות קרקע המותרות בלבד, הוצאות החשמל וכיוצא בהם. והנכון שגם יפקיר את חלקו בגינה, כדי שירוויח את מצוות שמיטה כהלכתה. (שח. ש"ה צז)

קרקע מקורה

מותר לעבוד באדמה שבתוך בית או מקום מקורה, שנאמר בתורה; "שדך לא תזרע", לא אסרה תורה אלא זוקא בשדה שהיא גלויה, אבל אדמה שהיא במקום מקורה אינה דומה לשדה. על כן, מותר לזרוע שם ולטפל בזרעים ולהשקותם כרגיל, ואין בהם קדושת שביעית כלל. (שו"ת יביע אומר חלק ט' יורה דעה סימן לא)

זריעה בחממות

מותר לעבוד בחממות בשביעית כרגיל, שלא אסרה התורה אלא זוקא "שדה" שהיא גלויה ולא מקורה, אבל בחממות שהן מקורות - מותר. (ע"פ שו"ת יביע אומר חלק ט' יורה דעה סימן לא)

חידות:

חידת מחשבה:

למשפחת כהן שלושה עשר ילדים, בנים ובנות. בהנחה שמספר הבנות רב על הבנים ומספר הבנים אינו זוגי - מה מהנתונים הבאים לא יתכן?
 א: מספר הבנות זוגי.
 ב: מספר הבנות אינו זוגי.
 ג: אין רצף של שלוש בנות.
 ד: יש בן אחד בלבד.

חידת חשבון:

יש לי סכום כסף, שאם תיקח את מספרו, תכפיל אותו, תוסיף חצי ממנו, תוסיף רבע ממנו, ותוסיף שקל - תגיע ל-100.
 כמה כסף יש לי?

חידת "מי אני":

אתה בני, אבל אני לא אביך.
 מי אני?

פתרונות לחידות מהעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

מציתים נר אחד משני צידיו, ואת הנר האחר - מצד אחד בלבד.
 לאחר חצי שעה יכלה הנר הראשון ובנר השני תישאר חצי שעה.
 אז יש להציתו גם מהצד השני, ומרגע זה והלאה ישאר רבע שעה בדיוק עד שיכבה.

פתרון לחידת חשבון:

32 ₪.

פתרון לחידת "מי אני":

שטר של 200 ₪.

בדיחות:

איש אחד הזדמן לבית כנסת של קמפנים באמצע מכירת העליות לתורה.

הוא שומע: "120!" "140!" "160!", ולא יאמן "90!"
 לבסוף שומע: "1.20 ₪ זכה!"

אישה: "בבקשה ה', תשלח לי נס!"
 בעלה מאחור: "כמה סוכר?"...

איש אחד אמר לרופא: "אני מרגיש שאני חולה".
 "ממתי?" שאל הרופא.

"מאז שאכלתי תירס בקופסת שימורים."
 "-כשפתחת את הקופסא הרחת או ראית משהו לא טוב בתירס?" שאל הרופא.
 "מה???" קרא החולה, "הייתי צריך לפתוח את הקופסא?"...

"המנתח אמר שאחרי הניתוח אלך הרבה".
 "-נו, והוא צדק?"
 "-בטח! בשביל לשלם את החשבון שלו הייתי צריך למכור את המכונית!"...

חולה: "דוקטור! כל פעם שאני שותה תה, כואב לי בעין!"
 רופא: "אז תוציא את הכפית מהכוס!"...

ילד: "המורה, איך זה יכול להיות שקבלתי 0 במבחן?"
 רופא: "כן אני יודע, מה לעשות שלפי החוק אי אפשר לתת פחות מ-0"...

מורה לחשבון: "אם יהיו לך 20 ₪, ותבקש מאבא שלך עוד 10 ₪, כמה כסף יהיה לך?"
 תלמיד: "אפס"...

טוב לדעת:

פתגם:

יציאה:	כניסה:	י-ם:	זמני השבת:
18:35	17:24	ת"א:	
18:37	17:38	ב"ש:	
18:37	17:41	חיפה:	
18:35	17:29		

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
 elisha5765@gmail.com

פניני הפרשה

וירא

עלון מס'

1109

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

חסד – צורך קיומי

בתחילת פרשתנו אנו קוראים על אברהם אבינו המצטער כשבוששו אורחים מלבוא בצל קורתו. ויש להבין מדוע הצטער, הלא מודע הוא לחוליו המגבילו לשרת את האורחים, ובפרט שלא היו עוברי אורח הזקוקים לאירוח? ברם שאלתנו נובעת מהבנה מוטעית במהות מצות חסד. לפי הבנתנו, הצורך בחסד, הוא רק כאשר זקוק הזולת לעזרה, ואילו כשאינו זקוק, מוטב שכל אחד יסתדר בעצמו, ויעזור לעצמו...

לא כך מתייחסים חז"ל למצות חסד. "על שלשה דברים העולם עומד" קובע שמעון הצדיק משיירי כנסת הגדולה "על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים" (אבות פרק א' משנה ב'). אם חסד אחד משלושת עמודי התווך הללו המחזיקים את העולם, עמידתו של העולם מתערערת.

וכשם שברור לנו שאסור שייפסק לימוד תורה בעולם אפילו רגע קט, שאם לא כן עלול העולם להיחרב, ככתוב: "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתי" (ירמיה לג, כה), כן הדבר בעמוד העבודה – עמוד התפלה – העולם אינו יכול להתקיים ללא תפלה. ועמוד החסד גם הוא אינו שונה מהם מבחינה זו. כדי שיהיה קיום לעולם, מוכרח שיהיה חסד בעולם ללא הפסקה, ויש לתור אחריו גם אם אין דורש ואין מבקש. הלא כה נאמר "עולם חסד יבנה" (תהלים פט, ג).

אצל אברהם אבינו איש החסד ועמוד החסד, החסד היה צורך קיומי, ומשכך – הוא לא חיכה שיתעורר צורך בחסד, אלא טרח ותר אחריו בקום ועשה. וזאת מתוך ידיעה ברורה שהעולם אינו יכול להמשיך אפילו שעה אחת ללא עזרה לזולת. לכן גם כשהיה חולה, ולא היו אורחים בנמצא, חיפש אחר אורחים שיוכל לגמול עמם חסד. וכשלא מצא, היה מצטער איך לא זכה היום לעשות חסד... ראה הקב"ה בצער, וזימן לו שלושה מלאכים.

*

רגיל היה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל לספר על נהג מונית ירא שמים שקיבל על עצמו לעשות בכל יום לפחות מעשה חסד אחד. יום אחד, הזמינוהו לנסיעה ארוכה לצפון, ומאחר ששב לביתו בשעה מאוחרת בלילה, לא הזדמן לו באותו יום שום מעשה חסד. כאשר נכנס למיטתו לישון, נזכר שהיום לא קיים את מנהגו הקבוע, ונתמלא צער על כך. רגע לפני שנעצמו שמורות עיניו והוא שקע בשינה, נשמעו דפיקות על דלת ביתו. השכנה צריכה היתה לדלת, ובקשו ממנו טובה שיסיע אותה לבית היולדות. שמח שמחה גדולה, ועשה בשמחה את החסד היומי. כנראה שבזכות הקפדתו, זימן לו הקב"ה מעשה חסד, כאברהם שנצטער שאין לו אורחים, וזימן לו הקב"ה את המלאכים.

יחיד ומיוחד	עצה טובה
<p>כיהן במשרת שופט הקצרה ביותר לוט כיהן בסדום יום אחד בלבד, כמו שכתוב "ולוט יושב בשער סדום" (בראשית יט, א), וכתב רש"י: "ישב כתיב. אותו היום מינוהו שופט עליהם". ובלילה נחרבה סדום.</p>	<p>כאשר אדם מתפלל בעת צרה, יבקש בעיקר על צער השכינה, שאם מכויץ רק על צער, יש מקום לקטרג עליו, אבל אם מכויץ שהשכינה מצטערת בצער של אדם מישראל (סנהדרין מ"ו ע"א), מוכרחים כל המקטרגים לסתום את פיהם. ("מעיינה של תורה" סוף פרשת שמות בשם החוזה מלובלין והמגיד מקוזניץ).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוניד סערון זצ"ל

"כל זמני האדם הם יקרי הערך, וראויים לסדרם ולמנותם כמונה מרגליות. וכן מצינו בדוד המלך ע"ה שבקש מהש"ת ואמר 'הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני', ר"ל לסדר עצמי לראות מה אני חסר מהתורה ומצוות. וכן דרך הצדיקים וגדולי מעשה לתת תמיד נגד עיניהם כמה עברו משנותיהם לתקן עצמם במה שנשאר להם. לא כן הפתאים וחסרי מדע שאינם שמים לב לידע כמה חיו".

("מגיד חדשות" ח"ט עמ' קע"א)

ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום ואברהם הולך עמם לשלחם. וה' אמר המכסה אני מאברהם וגו' כתב רש"י ז"ל: כל השקפה שבמקרא לרעה חוץ מהשקיפה ממעון קדשך (דברים כ"ו ט"ו) שגדול כח מתנות עניים שהופך מדת הרגז לרחמים. עכ"ל. ונראה בס"ד לבאר שלכן נקט כאן לשון השקפה, שהתבוננו המלאכים לראות אם יש להם זכות של צדקה ולא מצאו. ואף על פי שאברהם היה עמוס, והוא היה גומל חסד וצדקה עם חבריו, ולפי דרכו היתה מדת הדין צריכה ליהפך לרחמים, מכל מקום השקפת המלאכים על סדום ועמורה היתה לרעה, ושרתה על זה מדת הדין. והראיה לכך, שמיד אחר כך נאמר "וזה' אמר" וגו', וכבר כתב רש"י (לקמן י"ט כ"ד) שכל מקום שנאמר וה', הכוונה הוא ובית דינו. ע"ש. וזוהי מדת הדין. ועתה נפתח לנו פתח לבאר הפסוקים הבאים שלכאורה אינם מובנים, מה הקשר בין גילוי הפורענות לאברהם, שנאמר: וה' אמר המכסה אני מאברהם וגו', לבין מה שנאמר בפסוק שאחריו: כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וגו' לעשות צדקה ומשפט וגו'. ולפי האמור ניהא, שמכיון שידע הקדוש ברוך הוא שאברהם ילמד את בניו ואת אחריו "לעשות צדקה", שיש בכח זה להפוך מדת הדין למדת רחמים, אם כן גם עתה כששורה מדת הדין וכנ"ל, כביכול צריך להודיע לאברהם איש "החסד" ההופך מדת הדין לרחמים על ידי צדקה וחסד. "ו(ב)משפט" צריך להודיעו, כי כשיש משפט בארץ ואין עיוות הדין, הרי שהארץ נתן לבני אדם, וכיון שכן אין להפוך את סדום ללא שאברהם ידע. ומשנכנס לדיבור עם אברהם נאמר (פסוק כ'): ויאמר ה', והוא מדת הרחמים. גם אחר כך נאמר (פסוק כ"ב) ואברהם עודנו עמד לפני ה', והוא מדת הרחמים, כי אע"פ שכבר הרחיקו המלאכים והתקדמו אל מגמת פניהם סדומה, מכל מקום אברהם נשאר דבק בדעתו לפני מדת הרחמים. אולם לאחר שגמר דבורו כתיב (פסוק ל"ג): וילך ה', דהיינו מדת הרחמים הלכה ונשארה מדת הדין מתוחה. אבל ואברהם, אף על פי כן שב למקומו, פירוש למדתו מדת החסד, ולא נתייאש חס ושלום מהשהתת סדום. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

עליה וקוץ בה

על החפץ חיים מסופר כי בסוף ימיו התכונן לעלות לארץ ישראל, וכבר הכינו לו בית בעיר פתח-תקוה. עד היום בית זה מכונה בפי כל "ביתו של החפץ חיים". הכל היה מוכן לקראת הנסיעה, אך דא עקא אשתו חלתה, והוא הוכרח להשאר, ולדרוש ברופאים עד שהתרפאה. אחר שנתרפאה, רצה שוב לצאת לנסיעה, אך שוב עכבוהו מן השמים, ובתו נפלה למשכב. כעת הוצרך להמתין עד שהתרפאה. כשסוף סוף, רצה לצאת לארץ ישראל בפעם השלישית, קבעו הרופאים כי הוא מדי מבוגר לצאת לנסיעה כזו, והוא חייב להשאר במקומו.

היו חכמים שהיו ממש בדרכם לארץ ישראל, ורגע לפני הסתלקו במפתיע מן העולם, כמו הגאון הקדוש רבי יעקב אבוחצירא זצ"ל.

היו גם חכמים שבדרכם לארץ, עברו במדינה מסוימת, ומסיבות מסוימות נשארו בה עד סוף חייהם. מתוכם כעין החשמל, הגאון המקובל רבי שמעון לביא זצ"ל, מחבר ספר "כתם פז" על הזוהר ומחבר הפיוט "בר יוחאי", אשר בכל העולם נתפרסם שמו. רבי שמעון היה במקורו מספרד. בעקבות הגרוש, ברח משפחתו למרוקו – שם התמנה לרב. לימים, גמר בלבו לעלות לארץ ישראל ובדרכו עצר בלוב. בהיותו שם נגע ללבו מצבם הרוחני של יהודי המקום, והחליט להישאר במקום להגדיל תורה ולהאדירה.

כמעט בכל דור ודור, השתוקקו גדולי ישראל שישבו בגלות - לעלות לחונן את עפר ארץ ישראל, לפחות לעת זקנתם, כדי לבלות בה שארית ימיהם ולזכות להיטמן בעפרה. חלק גדול מהם הצליחו לממש את חלומם, אך חלקם משום מה לא הצליחו בשום פנים ואופן על אף נסיונות חוזרים ונשנים.

מהם ידועים הגר"א והבעל שם טוב שניסו לעלות לארץ כמה פעמים, ולא עלתה בידם. מעניין שתלמידיהם הצליחו לממש את העליה לארץ, שבאה כתוצאה מהתעוררותם של רבותיהם, אבל הגר"א והבעל שם טוב עצמם לא הצליחו לעלות.

רבנו הגר"א בערך בשנת תק"כ היה בדרכו לארץ ישראל, ובאמצע הנסיעה חזר בו. יש מסורת הגורסת כי טעם חזרתו של הגר"א מנסיעתו לארץ ישראל היתה מחמת שבאותה שנה חל להיות ראש השנה בשבת וסבר להלכה שיש לתקוע בארץ ישראל, כיון ששם עיקר ראש השנה הוא ביום הראשון, ובמקרה כזה שחל ראש השנה רק יום א' חייבים לתקוע אף בשבת, אך כיון שאין זה תלוי בידו אלא בבעל תוקע או בדעת ב"ד ואם לא יסכימו לו לתקוע, א"כ מבטל ממנו מצות עשה של תקיעת שופר. משא"כ בחו"ל ששני הימים כיומא אריכתא דמו, א"כ אין לתקוע כשחל ר"ה בשבת. ואף שיש מצות ישוב ארץ ישראל, הרי לדעת הרמב"ם בזמן הזה היא רק מדרבנן.

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

כשהארבה דילג על צפת

"וטענתי: האם כך ראוי לי? וכי רשע אני יותר מכל העולם כולו?! מדוע את כל העולם זן ה' בחן בחסד וברחמים, ואילו אני מקור פרנסתי היחיד נגדע?"...

מיד הוציא רבי יצחק מחיקו את צרור הכסף שאספו התלמידים, פנה אל היהודי ואמר: "שמע-נא רבי יעקב, הנה שמע ה' את תפלתך, ומעתה לא תדע עוד מחסור. אנו, תושבי צפת, נתמוך בך ובמשפחתך, ככל שיידרש".

אורו פני האיש והוא לא ידע את נפשו מרוב שמחה. הוא הביט באושר בבני משפחתו ובמטבעות שהתגלגלו לידו, ופיו לא חדל מלהודות לה' ולהביע את תודתו לפני האורח שבא ברגע הדרוש, להציל את משפחתו מחרפת רעב.

אולם רבי יצחק לא שת לבו לרברי התודה. פניו הרצינו, והוא פנה אל היהודי בנימה של תוכחה: "הידעת שבעבורך כמעט התחייבו כל תושבי צפת בסכנת רעב וכליה? ! כאשר באת בטענות כלפי שמיא, הביטו בשמים וראו שאין לך עוזר וסומך מקרב אחיך ושכניך, ונגזרה על הכל גזרה – אילולא רבנו הקדוש, ששמע זאת ובזכותו ניצלו כל תושבי העיר"...

הבין רבי יעקב עד היכן הדברים מגיעים, וניחם מאוד על הדברים שהטיח במר רוחו. הבטיח כי להבא ישים את מבטחו בה', ולא יתרעם עוד על מדותיו של השם יתברך. הוא נפרד מרבי יצחק בהתרגשות, ועמד והתפלל בדמעות לפני ה' יתברך שימחול לו, ושיסיר חרון אפו מעל תושבי צפת, ויבטל מעליהם כל גזרות קשות ורעות.

עבר זמן-מה ופתאום נראה ענן כבד של ארבה מתקרב להרי צפת. לא עברה שעה מועטת והארבה עלה על גבול צפת חיל גדול וכבד מאד, ויכס את עין כל הארץ ותחשך הארץ. התלמידים נבהלו ונחרדו, ואימה נפלה על פני כל. פנו התלמידים אל רבם ושאלוהו אם חלילה הגזרה בעינה עומדת. פני האר"י הקדוש היו מאירות ושלוות, והוא לא נראה דאוג כלל. "אל תיראו, שכבר מחל העני על עלבוננו ונתבטלה הגזירה".

עברו כמה רגעים, ויהפוך ה' רוח ים חזק מאד וישא את הארבה ויתקעהו לתוך הים הגדול. לא נשאר ארבה אחד בכל גבול צפת, ויושע ה' לעמו ולנחלתו, בזכות הצדקה והחסד שגמלו לאותו עני.

מהיום ההוא והלאה, נתנו עיניהם תושבי צפת על העני ההוא להשגיח על כל צרכיו. והעיד הגאון רבי שלמה שלומיל זצ"ל שהיה עד ראייה למעשה הנזכר, והכיר את אותו עני שהיה איש צדיק וחסיד ובקי גדול בכל התורה, ואחר כך נתמנה לאב בית דין בקהל קדוש טריפולי. ונתקיים בו "כל המקיים את התורה מעוני - סופו לקיימה מעושר".

יום אחד בשעה שישב רבנו האר"י ולמד סתרי תורה עם תלמידיו, הבחינו לפתע התלמידים כי סבר פני רבם השתנה. השמחה השורה עליו תמיד, פינתה את מקומה לארשת מתח ודאגה. זמן-מה ישב האריז"ל מהורהר, ולאחר מכן פנה אל תלמידיו בקול נשבר: "ברוך דיין האמת! קול כרוז אני שומע יוצא מבית דין של מעלה, שיעלה ויבוא ארבה, אין מספר לגדודיו, ויחנה בכל גבול צפת, ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ, וכל תבואתה ישרש, ולא תשאר מחיה לכל יושביה".

נבהלו התלמידים מאוד ושאלו: "רבנו, עונש חמור כזה על שום מה? במה חטאו תושבי צפת?".

ענה להם האריז"ל: "כל זה בא בגלל שהעלימו עיניהם מעני תלמיד חכם וצדיק, רבי יעקב אלטרץ שמו. עני מרוד הוא ואיבד את מקור פרנסתו, ובא בתרעומת כביכול לקב"ה על שנשאר בחוסר כל ואין חומל ואין מרחם. כשראו מן השמים שאין איש מיושבי צפת בא לעזרתו, נגזרה הגזרה".

"אבל רבי!," חרדו התלמידים בקול רוגש, "אולי עוד אפשר לעשות דבר-מה ולהציל יישוב שלם מצרה חס-ושלום. מה עלינו לעשות?".

הסכים האריז"ל, והורה תיכף שכל אחד מתלמידיו ינדב סכום מסוים. כשהצטבר בידם סכום נכבד, קרא האריז"ל לתלמידו רבי יצחק הכהן, מסר בידו את צרור הכסף וצויהו: "לך והולך לו לעני הלז את הכסף, אולי יתעשת האלוקים לנו ולא נאבד".

יצא רבי יצחק וחיפש במבואות העיר, עד שאיתר את ביתו של האיש שנדמה היה יותר לצריף עלוב. הקיש התלמיד על הדלת ולא נענה. רק קולות של מרירות ובכי עלו מתוך הבית. אזור התלמיד עוז ופתח בעצמו את הדלת, והנה הוא רואה את רבי יעקב אלטרץ יושב במרכז הבית, סביבו בני משפחתו, והוא מדבר כלפי מעלה, ובוכה...

כניסתו המפתיעה של תלמיד האריז"ל, השתיקה באחת את בכיו של רבי יעקב. הוא הביט באורח בפנים תמהות, כשואל "מה רצונך? !". אמר לו רבי יצחק כי תלמיד האריז"ל הוא, וזה עתה שמע מרבו כי רבי יעקב שרוי בצרה ויש לעזור לו.

רבי יעקב שפך את מר לבו לפני האורח. הוא סיפר על פרנסתו שעסק בה מדי יום ביומו כדי להביא טרף לביתו. כד גדול של חרס היה לו, ובו היה מוביל מים לחצרות השכנים באזור. מהמעט שהשתכר הצליח להחיות את צאצאיו. עתה נשבר הכד ועמו מטה לחמו.

"בצר לי פניתי כלפי מעלה", הוסיף רבי יעקב לספר,

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: האם בשנת השמיטה מותר לקנות פירות וירקות מיבול נכרי, בשעה שיש חשש שהערבים משתמשים בכסף כדי לחבל בעם ישראל?

תשובה: עדיף מאוצר בית דין, או ממצע מנותק. גוי זו אפשרות אחרונה (ומה גם שיכולים לרמות). ובבני-ברק שכולם מביאים מיבול נכרי, אין ברירה, וקונים מהם.

שאלה: האם ניתן לסמוך על אוצר בית דין למרות שהרמב"ם לא הזכירו?

תשובה: אוצר בית דין נזכר בתוספתא, ומובא בהר"ש והרמב"ן ועוד. ואפשר לסמוך עליו אע"פ שלא הזכירו הרמב"ם. רק שהמחירים יהיו סבירים.

שאלה: האם מי שקונה ירקות ופירות מאוצר בית דין עובר איסור, כי יש העושים מזה ביוזם? תשובה: אין בזה איסור.

שאלה: ישנם האומרים שרווק מעוכב זיווג לא ישב בפנית השולחן, האם יש ממש בדבריהם? תשובה: הכל וריק. איפה מצאו את זה?

שאלה: סבתי ז"ל היתה אומרת לנו שאסור לענווד הטבעת על האצבע השלישית. האם נכון הדבר? תשובה: אין איסור. רק לא נהוג לשים טבעת באצבע הנ"ל.

שאלה: יש ארגון הנקרא "ערבים", שכל מי שחבר בו מבטיח לעצמו שאם קורה לו משהו, ידאגו לילדיו ע"י שגובים מכל חבר (מתוך 10,000 חברים) סך \$5. שאלתי היא האם כדאי להצטרף לקבוצה, או שיש בזה עניין של פתיחת פה לשטן? תשובה: אין בזה בעיה, כמו כל חברות הביטוח (עיי' בשו"ת מצא חיים חורי חלק ח"מ סימן ו').

שאלה: כאשר רוצים למחוק שם מרשימת אנשים חולים שמתפללים לרפואתם, האם יש חשש להעביר עליו קו? תשובה: אין לחוש. אם ירצה, יסגיר אותו בין סוגריים.

שאלה: לאחרונה סיימנו ללמוד מסכת תענית, ושמעתי אומרים שעדיף לדלג על מסכת מועד קטן שיש בה ענייני אבלות. כיצד יש לנהוג? תשובה: מאן דלא קפיד לא קפדין בהדיה. בספר חסידים (סימן רס"א) כתב ללמוד ולא לדקדק בה הרבה.

שאלה: האם מותר לצייר דמות פניו של כהן בעבודתו, בציורי משכן וכליו שנועדו להמחשה לימודית? תשובה: אין בזה כלום! רק טעות של איזה אנשים, אתה יכול להראות הפנים של הכהן הגדול. רק בהקב"ה נאמר "ופני לא יראו". ובמקראות גדולות דפוסים ישנים נמצא בפתח השער ציורים של משה ואהרן. ובשלחן ערוך א"ח (סימן ש"ז סעיף ט"ז) דיוקנאות של בני אדם של מעשים כגון מלחמות דוד וגלית וכותבים זו צורת פלוני וכו'. ע"ש. ועוד.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

ורב חאמינים

עלוך שבועי עבית בני אמונים

פרשת וירא

פניני אמונים

פניני אמן ותפלה על הפרשה

ברכות אברהם ילוו את אורחיו לעתיד לבא

"ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם" (כא לג)

נחלקו חכמים (סוטה י א, הובא ברש"י) בפרוש של 'אשל': יש שפרשו 'פדס' ויש שפרשו 'פנדק'. רש"י (סוטה שם ד"ה פנדק) פרש שהסובר ש'אשל' הוא פנדק, מסתמך על ראשי התבות: 'אכילה שתיה לויה', שכן שבפנדק שהקים אברהם היה מאכיל ומשקה את אורחיו ולאחר מכן מלנה אותם בדרכם. את המשכו של הפסוק: 'ויקרא שם בשם ה'" פרשו חכמים (שם ב, הובא ברש"י) שבאמצעות האש'ל' היה אברהם גורם ששם ה' יקרא בפני כל. שכן כאשר בקשו אורחיו לברכו לאחר שאכלו ושתו, אמר להם: "וכי משלי אכלתם? משל אלקי עולם אכלתם! הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם".

רבי מרדכי רוטשטיין מדיני האלמין הוסיף ופרש את תבת 'לויה' במשמעות נוספת: בהאר הקדוש מובא (ראה עקב רמא א) שמי שמברך ברפת המזון בכונה, בשעת פטירתו מלוות אותו ברכתיו ומכריזות עליו שברך הקדוש ברוך הוא בכונה. מאחר שאברהם עליו שברך הקדוש ברוך הוא בברכה לברך על המזון, זכה אותם בברכות שעתידות ללוותם לאחר פטירתם.

בית ועד לחכמים'

כנגדו בטענה כי אין ישראל ראויים שייטיב עמם. לאחר שכבר נאמרו הדברים מפי הקדוש ברוך הוא, טוב אין המקטרגים יכולים לנסות ולמנע זאת, שכן דבר ה' לא ישוב ריקם. לכך אנו מכוונים באמרו בתפלת שלשת הרגלים: "כאשר רצית ואמרת לברכנו" - לפי ש'רצית' בטובתנו, לפיכך מיד 'אמרת לברכנו', כדי שלא יוכלו המקטרגים למנע זאת.

על פי דבריו פרש האדמו"ר רבי יעקב אריה מרדז'ימין את פשר הדגשת התורה בפסוק שלפנינו: 'וה' פקד את שרה', ואף על פי שגידה על ידי כף לעולם נשמה כה גבוהה כיצחק, לא יכלו המקטרגים למנע זאת, 'כאשר אמר' - כיון שכבר יצאה ההבטחה מלפניו (לעיל יח ד): "למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בו".

יפה תפלת החולה - עד גיל עשרים

"כי שמע אלקים אל קול הנער באשר הוא שם" (כא ז)

"מפוא שיעה תפלת החולה מתפלת אחרים עליו, והיא קודמת להתקבל" (רש"י, ע"פ ב"ב ג ד).

במסכת ברכות (ה ב) מספרת הגמרא כי כאשר נפל רבי יוחנן למשכב הגיע רבי חנינא לבקרו. משךאה בסיורו בקש מרבי יוחנן שיתן לו את ידו, ובכך הקימו מחליו. תמהה הגמרא: מדוע לא הקים רבי יוחנן את עצמו? ותצה: "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים".

מדברי הגמרא משמע שתפלת אחרים על החולה עדיפה מתפלתו על עצמו. ותמהו על כך המפרשים, כי לכאורה סותרים הדברים את דברי המדרש לדעיל?

באר הצדיק מרעננה, רבי יצחק הפנה הוהבדן: הכלל של: "אין חבוש מתיר עצמו" נאמר רק על מי שעבר את גיל עשרים, שפמנו ואליך מענישים בבית דין של מעלה (שבת פט ב), ומגיל זה שורה מדת הדין על הנכשל בחטא. מי שטרם הגיע לגיל זה אין מדת הדין שורה עליו גם אם חטא, ולכך עדיף שיחפול על עצמו. לפיכך רבי יוחנן שחלה לאחר שהגיע לגיל העונשין, הצרף שאחרים יקימוהו מחליו. אולם ישמעאל היה באותה שעה רק בן שבע עשרה (לקוט שמעוני ורא רמז צד), ולנגביו מתאים הכלל: "שיעפה תפלת החולה מתפלת אחרים עליו".

ב' לאשר"

תפלה על הכנסת אורחים

"והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו" (ח ח)

את לשון הפתוב 'עמד' פרש רבי ישיעיה מפשטבורז', תלמיד החוזה מלבלין, על פי דברי חכמים (ברכות ו ב) 'אין עמידה אלא תפלה': אברהם אבינו - עמוד החסד - עמד והתפלל לפני ה' שייצפה לקיים את מצות הכנסת אורחים כראוי - שאורחיו יתאו למאכלים שיגיש לפניהם ושיהיה לו די מזון לתת להם כדי ספוקם.

אוצרות החן (לרבי נ' וינטרוב)

לוט תקן תפלת ותיקון

"ויאמר לוט אלהם אל נא אדוני; הנה נא מצא עבדך חן בעיניך ותגדל חסדך אשר עשית עמדי להחיות את נפשי ואנכי לא אוכל להמלט ההרה פן תדבמני הרעה ומתי" (ט יח-יט)

ידוע מאמר חכמים (ברכות כו ב): "תפלות אבות תקנום", וכתב האבודרהם (תקון התפלות) שבאות השניה בשם כל אחד מהאבות, נרמזה התפלה שתקנו: 'אברהם' - בקר, 'יצחק' - צהרים, 'יעקב' - ערב. ה'חודשי הרי"ם' הוסיף ואמר כי את תפלת 'ותיקון' תקן לוט, ואף זו נרמזה באות השניה של שמו: 'לוט' - ותיקון.

רבי שאול משה זילברמן, אב"ד וורטוב, הביא ראיה לדברי ה'חודשי הרי"ם' מהמבאר בדברי רש"י כאן (וכו הוא בתרגום יונתן) שבאמרו: "הנה נא מצא עבדך..." כוין לוט להתפלל לה' שיתור על הפיכתה של צער ואפשר לו להמלט אליה. והרי את התפלה הזו שגענתה לבסוף, נשא לוט בעת הגן החמה, דהינו בזמן תפלת ותיקון, כפתוב (פס' כו): "השמש יצא על הארץ ולוט בא צערה".

הערות הגרש"מ בראש ספר 'פדס יוסף' ח"ב

תפלת הקרוב מתקבלת יותר

"ויאמר אליו הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה לבלתי הפפי את העיר" (ט כא)

כיצד יתכן שתפלתו של אברהם על הצלת חמט ערי 'כבר הידון' לא התקבלה, ואילו תפלתו של לוט על הצלת אחת מהו, הלא היא צער, התקבלה?

באר המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין: כחה של התפלה תלוי במדת פנות הלב שבה היא נאמרת. אברהם אכן התפלל בכל לבו להצלת

למען יזכרו לענות אמן בהלכה

הרב סולדינו נודע בגדר תקפדתו לעורר על ענינת אמן בהלכה. פעם באשר הודמנו לו להתפלל בבית נוסת מכבר בחייו הרב שחלק מהמתפללים אינם עונים אמן בהלכה אחר ברכות תורת הש"ץ. כסיום התפלה טפס על ספסל, וממרום עמדו חוכיית את הצבור על קו שאינם נוהרים בענינת אמן: לשאלת נבדו מדיוע לא חס על כבודו, השיב: "הלא רצית שיוברו את דברי תוכחתי, וכיון שאמרו חכמים (חלין עה ב) שכל דבר משנה אנשים זכרים אותו, מדיוע אחוס על כבודי ולא על כבוד קוניתי?" (מקבציאל גליון לג עמ' תקלט).

רבי רפאל ברוך טולידנו זצ"ל

"י"ח בחשוון תשל"א"
הנאון רבי רפאל ברוך בן רבי יעקב טולידנו היה רבה של העיר מקנס שבמרוקו. בשנת תשכ"ג עלה לארץ ישראל והתגלב בכני פרק. נפטר ב"ח בחשוון תשל"א ונקבר בבית החיים של גציבי ישיבת פוניבז' בכני פרק.

פנינו ביה"ל

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח"י יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

אף דמעה לא הולכת לאיבוד

למה אם כן הוא נותן פתח לאברהם אבינו להתפלל ולהתחנן שוב ושוב, למה לא לחסוך ממנו את כל הצעקות והתפילות, לא חבל על כל התפילות של אברהם אבינו שישבו ריקם. לכאורה היה צריך הקב"ה בפתח הדברים לומר לאברהם 'תשמע, לא חמישים ולא עשרה, ולא כלום, אין צדיקים בעיר, לכן אני מחריב אותה', וכך היה חוסך ממנו זמן יקר. בשביל מה היה צריך להטריח כך את אברהם אבינו.

מתרץ המגיד מדובנא, שיש פה יסוד גדול בענייני תפילה, כל אדם צריך לדעת שאם הוא מתפלל לקב"ה ולא נענה, וזה יכול לקרות לכל אחד מאיתנו, לעיתים אנו לא סתם מתפללים, אלא מורידים דמעות ובוכים וצועקים לקב"ה, ורואים שעדיין לא נושעו, צריך כל אחד שלא לחשוב חס ושלום אפילו הרגע שהתפילות הלכו ריקם. אומר הרב שאם עכשיו זה לא הועיל זה ודאי יועיל בעתיד, ואפילו לבנים או לנכדים, אבל ודאי הוא שהתפילות יעשו פירות. כשהקב"ה יחליט מתי לקבל את התפילות ודאי תהיה הישועה, ואם לא לאדם עצמו - תועיל התפילה לקרוביו. לכל תפילה יש מקום בשמיים ועוצמה גדולה.

כשאברהם אבינו התפלל על אנשי סדום, ייתכן מאוד שגם אברהם אבינו ידע שאנשי סדום רעים וחטאים והתפילה לא תתקבל, אבל רצה אברהם אבינו לנצל את המעמד ולהתפלל על המשך ועל הדורות הבאים, כי חס ושלום מעשיהם יכולים להשפיע לא רק על עצמם, אלא גם על הדורות הבאים, ומי יודע אלו קטרגים יכולים להיות בעולם אפילו אחרי דורות רבים, שהקב"ה גם אז יוכל להפרע מאותם צאצאים שיצאו מסדום, לכן התפלל אברהם אבינו, שלפחות יועילו התפילות להמשך ולדורות הבאים. זה הכח של התפילות והדמעות שלא הולכות לאיבוד, לכל תפילה ודמעה יש חשיבות עצומה בשמיים, וכשיגיע הרגע הקב"ה ישתמש בהם.

כך ממשיך המגיד מדובנא, משל לשניים שבאו לחנות בגדים ורצו לקנות חליפה לילדם. כשהראשון ביקש חליפה, אמר לו המוכר שהוא יכול אמנם לתת לו חליפה, אבל חבל שלא יהיה זה לפי מידות הילד, 'הבא את הבן לכאן, ונראה שזה לפי מידותיו', וכך יוכל להנות מאותה חליפה. כשהגיע השני וביקש המוכר לראות את בנו - סירב האב והסביר, 'חלילה לא אקנה חליפה לחינם, וגם אם תהיה קטנה על הבן הגדול, יש לו בנוסף אחים הקטנים ממנו, ואחד מהם ודאי ילבש את החליפה'. כך אומר אברהם אבינו לקב"ה, אם לא תועיל התפילה עתה, לפחות שתועלנה התפילות לדורות הבאים, וגם אם לאנשי סדום אין זכות קיום, לפחות שתעזורנה התפילות לדורות הבאים או לזרעי אחרי, לעם ישראל.

איננו יודעים כיצד התפילות שלנו מועילות, אבל הדמעות לא הולכות לאיבוד, יש להן השפעה גם לאחר שנים רבות, וזו העוצמה של כל דמעה ותפילה, ולכן אברהם אבינו לא מתייאש, וכך צריכים אנו להעריך כל דמעה וכל תפילה, לדעת שהכל נשמר בבית גזיו של הקב"ה. בשמיים ישנו אוצר גדול בו הקב"ה שומר את כל הדמעות והתפילות, וזה ודאי יועיל לנו ולילדינו ולדורות הבאים, אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

בפרשת השבוע שומע אברהם אבינו שהקב"ה רוצה להחריב את סדום ועמורה, ופונה לקב"ה ומתחנן שימחל ויסלח לתושבי העיר, ויתנהג איתם במידת החסד והרחמים, אולי ישנם צדיקים שבזכותם יישאר קיום לאותה העיר, וזאת למרות שמעשי סדום ועמורה היו מעשים שקשה אפילו לתאר.

הגמרא (סנהדרין קט:): מביאה באריכות את הרשעות שהיתה בסדום. נביא לדוגמא את אחד המקרים הקשים עליהם נחתם גזר דינם. במקום היה חוק שאסור לתת צדקה לפני כדי להחיותו, אם היה מגיע עני היו נותנים לו כסף בלבד, אבל אסור היה לתת לו דבר מה לאכול, וכך אחרי מספר ימים היה מת ברעבונו. והנה הגיע עני, ורואים שלאחר שבוע ושבועיים הוא עדיין חי. עקבו אחריו אנשי העיר וגילו שהיתה בחורה שגרה בסדום, שבכל יום יצאה מביתה לדלות מים מהבאר, והחביאה פת לחם בתוך הכד, וכשהיתה מתקרבת לפני הוא היה מוציא את הפת מבלי שירגישו בדבר ואוכל.

ברגע שגילו יושבי העיר שהיא נתנה פת לפני, גזרו עליה מיתה אכזרית ומשונה, מרחו דבש על כל גופה, קשרו אותה בעליית הגג ונתנו עליה דבורים רבות, וכך מעקיצות הדבורים היא נפטרה, ועל כך אמרה התורה "הַפְּצֵעֲקֶתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ" (בראשית יח, כא), שצעקותיה הגיעו לשערי שמיים והקב"ה לא יכל לעמוד יותר מנגד, ואז נגזרה הגזירה להפוך את סדום.

עוד מתארת הגמרא (שם), שהיו משכיבים אורח במיטה, ואם היה ארוך מידי היו קוצצים את רגליו, ואם היה קצר היו מותחים את גופו. נורא ואיום. מעשי סדום ממש. לא לחינם בימינו כשרוצים להתבטא על רשע שעושה מעשים קשים, אומרים שהוא עושה מעשה סדום.

ומה עושה אברהם אבינו, מתפלל על אנשי סדום. לכאורה אברהם הוא עמוד החסד, כל כולו נתינה בשביל אחרים, ומתמיה לראותו מתפלל על אותם רשעים הנוגדים את שיטתו לחלוטין ומתאכזרים על אחרים. בדבריו שואל אברהם "אֹגֵי יֵשׁ חַמְשִׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר" (בראשית יח, כד) שבזכותם תינצל העיר.

האבן עזרא (שם, כה) מדייק מה הפשט "בְּתוֹךְ הָעִיר", למה לא נאמר סתם "בעיר", אומר הרב "שהם יראים את ה' בפרהסיא", כלומר חמישים צדיקים שעובדים את ה' בפרהסיא בעיר, וכי בצנעה זה לא מספיק טוב? מה יועילו אותם צדיקים בפרהסיא לאנשי העיר הרשעים?

הפשט הוא, שאם יש צדיקים העובדים את הקב"ה בפרהסיא, הם יכולים להגן על הרשעים, דהיינו שבסופו של דבר בזכותם יחזרו הרשעים בתשובה. כשרואים צדיק שלומד ומלמד ומקדש שם שמיים, זה משפיע גם על הרשעים. הקב"ה ענה לאברהם שאין חמישים, וכשאברהם אבינו המשיך לשאול נענה שגם אין ארבעים ולא שלושים וכו', ורק כאשר אמר הקב"ה שאפילו עשרה אין, שב אברהם אבינו למקומו, והקב"ה המטיר על סדום ועמורה גופרית ואש מן השמים, בעבור מעשי הרשע שעשו.

שואלים המפרשים שאלה עצומה, הרי הקב"ה יודע הכל מראש, צופה ויודע כל הנסתרות, וידע שאין בסדום אפילו עשרה צדיקים,

צריך כל אחד שלא לחשוב חס שהתפילות הלכו ריקם... אם עכשיו זה לא הועיל זה ודאי יועיל בעתיד... ודאי הוא שהתפילות יעשו פירות

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות
	19:12	18:34	17:24

לע"נ
יצחק שם טוב בן
שרה ז"ל

לע"נ
יוסף חיים בן
עזיזא ז"ל

לע"נ
שאלו חי
בן מרים ז"ל

השוד שנעצר בעיצומה של ברכה

מימינך'. כן, עשרת אלפים מזיקים, מחלות וצרות, שודדים וגנבים, מציקים ורעי לב, מקיפים ואורבים לכל אדם! ומה הביטוח מפניהם? כיצד ניתן להתגונן? הדברים אמורים בפרשת 'בחוקותי': 'ומאה מכם רבבה ירדופו'. מאה הברכות הנאמרות מדי יום - מנצחות את רבבת המזיקים. מאה הברכות הן הביטוח העוצמתי שלנו, של כל יהודי מפני כל מזיק, גדול או קטן, נראה כחבוי או גלוי כסמיו. רבבת המזיקים כולה נעלמת, כאשר היהודי מעוטר בהילת מאה הברכות היומיות!

אחים יקרים! כל יהודי מבקש להתגונן מפני כל מזיק, לפתוח לעצמו את שערי השפע. צריך להתחזק באמירת מאה הברכות, לוודא ולעקוב כי אכן נאמרות מאה ברכות בכל יום - ובפרט בשבתות כאשר חסרות כעשרים ברכות להשלמת המניין, ובד בבד להתחזק באמירתן בכוונה וקראוי, בכוונה ושמהה, תוך חיבור עם בורא עולם על ידי ברכה שגרתית בת כמה מילים בלבד, וכמה רצוי שיהיה

תוך רגע האמא התעשתה, ואין לדעת איך ומנין נטלה את הכוחות, אבל היא פשוט המשיכה לברך, בקול רם, 'ברוך אתה השם, אלוקינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו'.

זה בתוספת ה'אמן' המעטר את הברכה ומשלימה.

שנתחזק באמירת הברכות כהלכה, ככל שנתחבר למקור השפע האינסופי, ככל שנתפוס את מפתח השפע השמימי בשתי ידיים - כך נוכה שבורא עולם יעניק לנו כברכתו, בשפע ברכה!

פרשת השבוע שלנו, מלמדת על אברהם אבינו, מכניס האורחים, שנטע אשל בבאר שבע. לא רק להכנסת אורחים התכוון, חז"ל מגלים ורש"י מביאם בפירושו לתורה, כי בכך ביקש להעניק לבני אנוש את היכולת לברך את ה', כי הברכה היא המפתח, וכדי לאחוז בו - צריך להקפיד לברך מאה ברכות ביום, בכוונה וקראוי!

מגדולי ישראל שנסתלק בטרם עת בדור הקודם, היה הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל, רבה של אופקים. הוא נודע בגאונותו ובדרשותיו מעוררות הלב, ספריו כבשו בסערה את הציבור, ורבים נהנים מאוצרו גם בימינו. ביום מן הימים, נשאל כיצד הצליח לגדול ולהתפתח כל כך, מה סוד הצלחתו התורנית ומדוע זכה לעלות ולהתעלות להיכן שהגיעו?!

וכך השיב, תשובה מאלפת ועוצמתית: 'מאה ברכות. מגיל צעיר, לקחתי על עצמי את עניין מאה הברכות, להקפיד לאומן קראוי, להשקיע כוחות עצומים בהבנתן ובכוונתן. זה הסוד! מדהים! במילים ספורות, המופיעות מפיו בספר 'רבתינו שבדרום', נחשף כי מאה הברכות הן לא רק תעודת ביטוח, ולא רק מפתח לשערי השפע הגשמי, ולא רק מעניקות ברכה בבריאות ובפרנסה, אלא הן גם פותחות את השער לשפע רוחני, להתעלות של אמת. הבה נתחזק באמירת מאה ברכות כהלכה, כי מהן מושפע שפע ברכה גשמי ורוחני כאחד!

(הרב אשר קובלסקי)

ית הכנסת שבמרכז העיר בואנוס איירס שבארגנטינה, היה מלא מפה לפה. קהל גדול נקבץ הערב, לשמוע את שיחתו של מגיד המיסרים הנודע, הרה"ג רבי מאיר מיכאל גרינוולד שליט"א, בדבר גודל מעלת אמירת ברכות בכוונה וענייית אמן. כשסיים את נועם שיחו, קרא לקהל השומעים לקבל על עצמם כאן ועכשיו קבלות טובות, ואכן - רבים וטובים משומעי לקחו קיבלו על עצמם להתחזק באמירת הברכות בכוונה ובענייית אמן כהלכה.

שנתיים חלפו, ושוב הוזמן הרב גרינוולד לשאת דברים בקהילה. כהרגלו, כשסיים את הדרשה, פנו אליו אנשים, להודות לו, לשוחח עמו, או לספר סיפור אישי. אחד מהם היה הרב ד. מנכבדי הקהילה וחשוביה, שניגש אליו וביקש לספר מעשה שהיה בביתו שלו - לאחר הדרשה הקודמת שנישאה לפני שנתיים. וזה דבר המעשה:

כאמור, כשנתיים קודם לכן, נשא הרב גרינוולד דרשה באותו בית הכנסת, וחיזק את הציבור באמירת ברכות בכוונה וענייית אמן. גם הרב ד. ובני משפחתו השתתפו בדרשה, ושוב הביתה תוך קבלה עצמית חזקה, לומר את הברכות כראוי, בכוונה, בהתלהבות, ותוך הקפדה שמישהו יענה אמן - וישלים את כתר הברכה. ההחלטה הזו הכניסה את הבית לאווירה רוחנית מיוחדת, כל אמירת ברכה הפכה למעמד של חיבור עם אבא שבשמים, הדבר שיפר את האווירה הביתית. תקופה ארוכה חלפה, כשבני הבית כמעט התרגלו לאמירת הברכות בכוונה. 'כמעט' אמרנו ולא בכדי - שכן נכון הדבר שאמירת הברכות כראוי כבר הפכה לשגרה, אך מאז הקבלה - לא היו שם ברכות 'רגילות'. לכל ברכה נלוותה משמעות, כל ברכה זכתה בכבוד, כל ברכה נאמרה בכוונה, כל ברכה היתה רגע מרגש ונפלא!

ואז, בשעת ערב שגרתית ורגילה, התחוללה דרמה בבית: לפרנסתו, עוסק הרב ד. במסחר ביהלומים. השכונה בה הוא מתגורר אינה רחוקה משכונות פשע, ולכן - הקיף את הבית בחומה בצורה, רישת את הסביבה במצלמות משוכללות, קבע אזעקות בכל שער וחלון, ולא נחה דעתו עד שהבית חובר למוקדי אבטחה שונים. הבית של משפחת ד. היה מבצר לכל דבר, אבל ברגע הזה - דבר לא עזר.

באותה שעת ערב שגרתית, שעה שהאם מטגנת חביתות לילדים הסועדים ארוחת ערב, לפתע פתאום נפרצה הדלת באבחה עוצמתית, ושני שודדים בריאי בשר וגבוהי גוף, עטויי רעלות שעוניים אכזריות ניבטות מחוריהן, פרצו אל תוך הבית בצווחות מקפיאות דם, כשאקדחים נוצצים מבין זרועותיהם החסונות. הילדים קפאו במקומם אחוזי שיתוק, והאם ?? האמא בדיוק ברגע קודם, ניגשה אל מכשיר המיני בר' ומזגה לעצמה כוס מים קרים לשתיה. עתה, היא עמדה לברך את ברכת 'שהכל', וכרגיל - ביקשה מהילדים להתקרב, התרכזה, הביטה בדף בו כתובות הברכות, ונערכה למעמד הברכה. היא כבר החלה לומר 'ברוך' כשהדלת נפרצה, ואז עצרה לרגע אחוזת הלב...

אבל לא יותר מרגע. תוך רגע האמא התעשתה, ואין לדעת איך ומנין נטלה את הכוחות, אבל היא פשוט המשיכה לברך, בקול רם, 'ברוך אתה השם, אלוקינו מלך העולם, שהכל נהיה בדברו'. את הברכה בירכה בכוונה כהרגלה, כאילו אין שני שודדים חסונים ומאיימים עומדים במרכז המטבח, מול עיניה העצומות למחצה... והילדים, כהרגלם, פשוט ענו 'אמן'. קולני, תוסס, 'אמן' כמו ש'אמן' צריך להיות. אין לדעת אם ענו אמן מתוך תקווה לנס, או שהבינו את הסיטואציה, או שפשוט כך התרגלו - לענות אמן רציני ואיכותי...

לנוכח ענייית ה'אמן' - הלא יאומן קרה: השודדים החסונים שכנראה היו המומים, אולי נבהלו מצעקת ה'אמן' ואולי מהעובדה שאיש לא נע ולא זע. מה שבטוח - אימה וחרדה אפפו אותם, והם נמלטו מהבית כלעומת שבאו! לא יאומן, פשוט כך: שני השודדים לבטח טרחו לא מעט כדי להיערך לשוד המתוכנן. הם הצליחו לפרוץ את החומה, להיכנס הביתה, אף אזעקה לא צלצלה ואף פעמון לא הרעיש. הם נכנסו בשעה שליווה, כשבעל הבית איננו, לבית שיש בו לא מעט יהלומים ואבני חן אותם ביקשו לשדוד - אבל ברכת 'שהכל נהיה בדברו' בתוספת אמן כראוי - הבריחו אותם מהזירה, בלי שחוללו כל נזק!

את הסיפור הזה סיפר בעל המעשה, הרב ד. הי"ו, להרה"ג רבי מאיר מיכאל גרינוולד שליט"א, שהוסיף על כך גילוי מפעים מאוצרו של בעל האור החיים 'הקדוש זי"ע: יש רבבת מזיקים המקיפים את האדם תמיד, כך כתוב בפסוק 'פול מצידיך אלף

ו ר ב ב ה

לבריאותו השלמה של מימון מרציאנו בן מזל הי"ו

לע"נ אברהם אבהרון בן ג'יניה ז"ל

לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל

לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל

לע"נ אסתר בת חנה ז"ל

המקובל רבי מרדכי שרעבי זצוק"ל

תחילת הרינונה הראשון של מרים היה בעת שפרצה מחלת האדמת לפני שנים בירושלים. הרופאים טענו בתוקף שכדאי לכל אישה מעוברת שנדבקה לעשות הפלה, כי העובר צפוי להיוולד עם מומים קשים. מרים הגיעה לסדרת בדיקות וכך נאמר גם לה. הבעל משה אמר שהוא חייב לתת את ההחלטה בידי אחד מצדיקי הדור, וניגש אל הרב מרדכי שרעבי זצ"ל. הרב שמע את דברי הרופאים והביט בדפים הרשמיים, וביקש מהבעל משה סכום מדויק לצדקה כדי לערוך פדיון נפש, ואמר להם לשוב יותר מאוחר. לאחר כשעה כשהם במתח ובחרדה ובפיהם פרקי תפילה - שבו אל הצדיק שאמר בחיך ובמאור פנים "הגזירה התבטלה!". כשהגיעה מרים שוב לבדיקה שגרתית, "הזדעזעו" הרופאים לראות כי היא עדיין בהרינונה, והחלו לערוך בדיקות חוזרות ונשנות, ושוב פירטו מה עתיד לקרות לוולד אם לא ישמעו לקולם... משה באמנותו הפשוטה אמר לרופאים, "שאלנו רב וזה מה שהוא קבע, להמשיך את ההיריון ושהגזירה פשוט התבטלה".

באחד הימים הופיע בפניהם מנהל מחלקת יולדות והחל להסביר להם שלב אחר שלב מדוע הם עושים טעות איננה. משה ומרים הבטיחו לקחת את כל הניירות וההמלצות שוב אל הרב, בתנאי שכל אשר יחליט יהיה מקובל גם על הצוות הרפואי. שוב האזין הרב לדבריהם וחזר והבטיח שהוולד יהיה בריא ושלם ללא שום בעיה, והוסיף ואמר "אל תתייחסו לדברי מנהל המחלקה, קיראו לו אלי לאחר הלידה".

כאשר שמע זאת מנהל המחלקה, אמר שהוא חייב להיות בלידה כדי להצילה שלא תסתבך. היה זה בליל שבת פרשת "וארא", כששלג לבן כיסה את ירושלים, וצירי התנועה היו חסומים. משה ומרים הלכו ברגל לבית החולים "משגב לדך" שהיה קרוב לביתם, וביקשו מהצוות הרפואי להזעיק את מנהל המחלקה כמו שביקש. רצה הקב"ה והוא לא ענה ומרים ילדה בשעטו"מ. בבוקר, הגיע מנהל המחלקה, והשתומם כשראה את מרים, "מה את עושה כאן?" שאל ומרים ענתה, "גמיע לי מזל טוב!".

הרצינו פניו והוא שאל בכעס, "נו... ומה עם הילד?". משה ומרים אמרו בחיך שהבדיקות מוכיחות שהילד בריא ושלם! מנהל המחלקה הלך אל התינוקיה וביקש "פגישה" אישית עם התינוק בת חמש שעות תמימות! ערך כל בדיקה אפשרית, ולא האמין למראה עיניו. ניגש אליהם מושפל ושאל, מי הוא זה אותו צדיק, שרואה בעיניו את מה שאנחנו לא רואים בבדיקות. לקחו אותו אל הרב זצ"ל שביקש ממנו, "תהיה יותר זהיר בהחלטותיך עם נשמות". בעקבות מקרה זה, מנהל המחלקה הכיר בערך גדולי ישראל, החל ללמוד תורה והתקרב אל היהדות, והכל בזכות אמונת החכמים שהיתה להורים.

פעילות (לא רק) גופנית

כולם יודעים שפעילות גופנית חשובה לשמירת תפקודו התקין של גוף האדם ומועילה לבריאותו, אם מעט ואם הרבה, ועתה כשאנו לקראת חורף פעילות גופנית היא יותר מאתגרת, אם זה בגלל הגשמים והסופות, או סתם בגלל שחשוך וקר בחוץ ולנו בתור בני אדם נעים יותר בבית החמים והנח. אך למעשה, הפעילות הגופנית מועילה לא רק לגוף האדם.

רבים מבינים שפעילות גופנית היא דבר חשוב מאוד שרובנו יכולים לעשות כדי לשפר את בריאותנו או לשמור עליה. לאפשר לגוף האדם תנועה סדירה לא זו בלבד שהיא מפחיתה את הסיכון להתפתחות מחלות לב, שבץ וסוכרת ולגרימת מוות כתוצאה מהן, אלא אף מונעת סוגים מסוימים של סרטן, משפרת את מצב הרוח, בונה עצמות, מחזקת שרירים, מפתחת את קיבולת הריאות, מצמצמת את הסיכון לנפילות ושברים, ועוזרת לשלוט בעודפי משקל - אלה רק חלק מן ההשפעות המוכרות יותר.

החלק הפחות מוכר הוא שפעילות גופנית עשויה להיות חשובה גם - ליכולת השכלית שלנו. חוקרים הראו לראשונה, שכושר גופני אצל ילדים עשוי להשפיע על מבנה המוח שלהם, ועל כן גם על הצלחתם בלימודים.

כבר שנים רבות ידוע ששומן יתר בגוף האדם קשור גם לשינויים מבניים במוח. למשל, המוח של אנשים שמנים "זקן" בכעשר שנים מזה של אנשים רזים. אולם עד כה לא נבדק אצל ילדי בית ספר שסובלים מעודף משקל, הקשר שבין הכושר הגופני שלהם לנפח החומר האפור - שהם כלל גופי התאים במוח. במחקר זה, שתוצאותיו פורסמו בשנים האחרונות, נמצא בשיטות הדמית המוח, שאצל ילדים שמפגינים תפקוד מוטורי (תנועתי) טוב רואים גם גידול בנפח החומר האפור בקליפת המוח ומתחתיה, וכן המחקר קושר בין תפקוד תנועתי משופר לבין נפח גדול יותר של החומר האפור במח החיוני לעיבוד שפה ולקריאה.

הדבר מתאפשר בשל יכולת ניצול חמצן משופרת, ניצול יעיל של חמצן היה קשור לגידול בנפח החומר האפור באזורים במוח שחשובים לקבלת החלטות, וגם ללמידה ולתהליכים מוטוריים וחזותיים. נמצא אם כן, שפעילות הגופנית שמגבירה את פעילות לב-ריאה של האדם, מזרימה יותר דם וחמצן לא רק לאיברים העמלים בגוף האדם, אלא גם ישירות למוח ובכך מחזקת אותו.

למחקר זה ישנן השלכות חשובות, שכן הפעילות הגופנית בחברות המתורבתות נמצאת בירידה, ואילו מספר הילדים בעלי עודף משקל עולה בהתמדה. מנקודת הראות של בריאות הציבור, קידום העיסוק בפעילות גופנית עשוי להועיל לא רק לבריאות הפיזית אלא גם ליכולת השכלית.

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בסימן

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והוצאות

הכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנדקקים

בית לוי

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: 054-422931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתכלית הנשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

פנינים

וּפְרָפְרָאוֹת נְבַחְרִים לַפְרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ "פְּרֶשֶׁת וִירָא"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

החידוש הנפלא של הרח"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" זי"ע

~ המוסר ההשכל שנלמד ממונו – הכח של כל פעולה ודיבור ~

וישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים נצבים עליו (יה, ב)

אחד לבשר את שרה ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם, שאין מלאך אחד עושה שתי שליחות. ורפאל שריפא את אברהם הלך משם להציל את לוט (רש"י).

ולכאורה דברי רש"י תמוהים, דאם אין מלאך עושה שתי שליחות, מדוע לא נשלח מלאך מיוחד להציל את לוט, ולמה דווקא רפאל שהלך לרפאות את אברהם הוא הציל את לוט, וכי אין די מלאכים בשמים כדי שישלחו מלאך מיוחד להציל את לוט?

אלא תירין הרח"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" זי"ע תירוץ למדני – נפלא מאד!

דהנה מובא במדרש (בראשית רבה נ. י) דהצלת לוט היתה מפני שדוד המלך ע"ה עתיד לצאת ממנו. והגמרא (יבמות עו:) אומרת, דדוד המלך מותר היה לבוא בקהל ה', אף על פי שיצא מרות המואביה – והרי כתוב (דברים כג, ד) "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'", משום שדורשים "עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית". שהרי כל מעם איסורם של עמון ומואב לבוא בקהל הוא כמו שנאמר (דברים כג, ה) "על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים", אך רק דרכו של איש לקדם, ולא דרכה של אשה לקדם, משום דכבודה בת מלך פנימה, ועל כן רק מואבי ועמוני אסורים ולא עמונית ומואבית.

והנה כששלחו את המלאכים לאברהם לא ידעו אז איך תהיה ההלכה לגבי נשים, אם דרכם לקדם או אין דרכם לקדם, וא"כ לא יכלו לשלוח מלאך להציל את לוט, דהגם שעתידי דוד המלך לצאת מורעו, מכל מקום לא נודע עדיין אם יהיה מותר לו לבוא בקהל ה', ועל כן לא שלחו מלאך. מה שאין כן כשבאו המלאכים לאברהם אבינו ע"ה ושאלו על שרה, ואמר להם אברהם שהיא באוהל, למדו מזה שאין דרכה של אשה לקדם, דדרכה בצניעות באוהל, ולמדו מזה הדרש דעמוני ולא עמונית מואב ולא מואבית, ונמצא דמותר לדוד לבוא בקהל ה', ולכן הלכו מאברהם אבינו להציל את לוט, אבל קודם לזה לא היו יודעים עוד מה ההלכה לגבי עמונית.

אמר הכותב: אחרי שראינו את הסבר הלמדני של הרח"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" זי"ע בואו ונלמד מוסר השכל נורא שניתן ללמוד ממונו – "הכח של כל דיבור, פעולה ומעשה!"

הרי אם נסתכל מבלי להתבונן, נחשוב שהיה פה דו-שיח פשוט בין המלאכים לאברהם. דהמלאכים שואלים: "איה שרה אשתך?" ואברהם עונה להם בשלושה מילים פשוטות: "הנה היא באהל".

אך אם כאמת נתבונן, נראה שהשלושה מילים האלו הנראים לנו פשוטים ולא משמעותיים, הם אלו שיביאו את האוישר ואת התכלית של עם ישראל – הגאולה השלימה וביאת המשיח!

דהנה לפי מה שביאר ה"חידושי הרי"ם" זי"ע – רק משום שאברהם ענה למלאכים: "הנה היא באהל", מזה למדו שדרכה של איש לקדם ולא אשה, ולכן למדו מואבי ולא מואבית, ועל כן דוד המלך הותר לבוא בקהל למרות שבא מרות המואביה, וממנו יצא כידוע מלך המשיח שיתגלה ויגאלנו במהרה! רואים אנו איך לכל דיבור ישנה השפעה לטווח הארוך, והאדם אינו יודע מה הוא פועל בדיבורו, שבכווחו לכנות עולמות ובכווחו הלילה לשבור...

ולרוב, אין אנו מבינים ומשיגים את התוצאות הנעשים מפעולתנו ודיבורנו, אך כאמור, מכל פעולה ומעשה ודיבור ומחשבה שנעשים כאן למטה, נבראים עולמות למעלה. ועל האדם לייקר מאד מאד אותם!!

דרך התפילה המיוחדת שתמיד פועלת ונענית!

~ גילוי נפלא של הרח"ק רבי אלימלך מליעזנסק זי"ע ~

ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהתיו וילדו כי עצר עצר ה' בעד כל רחם לבית אבימלך על דבר שרה אשת אברהם. וה' פקד את שרה וכו' ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו (כא, א)

נקדים ונביא את מה שלמדנו הו"ל הק' (כבא קמא צב.) מפרשתנו: "כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה".

וזאת, משום שהקב"ה העניש את אבימלך ובני ביתו בעונש המור – שעצר ה' בעד כל רחם לבית אבימלך, מכיון שלקח אבימלך את שרה אשת אברהם. וכאשר החזיר את שרה, ואברהם התפלל בעדו שיוכלו בני ביתו להתעבר וללדת, מיד כתוב לאחר מכן, "וה' פקד את שרה וכו' ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו וכו'". ומתוך שנאמר "וה' פקד" ולא "ויפקד ה'", משמע שפקדה כבר קודם שריפא את אבימלך ובני ביתו, משום ש"כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה".

ועל פי דברי הו"ל אלו ביאר הרח"ק רבי אלימלך מליעזנסק זי"ע בספרו "נועם אלימלך" (ליקוטי שושנה) את דברי הו"ל (גיטין ז.) "כל מי שיש לו צעקת לגימה על חבירו ודומם, שוכן בסנה – הקב"ה, עושה לו דין".

ובפשטות, הסבר דברי הגמרא: "כל מי שיש לו צעקת לגימה על חבירו" – כל מי שיש לו למעון על חבירו שגזול ממנו ויורד להיוו לשערי מזונותיו, שגזול ממנו ומקפה את פרנסתו, ואף על פי כן הוא "דומם" – ואינו אהוז בריב, "שוכן בסנה" – כלומר, הקב"ה ששכן בסנה הבער כשנגלה אל משה, "עושה לו דין" – להצילו מיד עושו ולהיפטר ממנו.

אך הרח"ק רבי אלימלך מליעזנסק זי"ע דרש את דברי הו"ל אלו בביאור נפלא ומרוכס המלמדנו איך צריכים להתפלל, וזה לשונו הק':

"נראה לומר הפירוש, מפני שהאדם יש לו להתפלל תמיד בעד חבירו, שלעצמו אין יכול לפעול כל כך, שהרי אמרו הו"ל (ברכות ה:) "אין חבוש מתיר עצמו מכית האסורים". אבל על חבירו הוא נענה מהרה, וכל אחד יש לו להתפלל בעד חבירו, ונמצא זה פועל לזה הפצו וזה לזה עד שכולם נענים".

"וזהו שאמרו הו"ל (שבועות למ.) "ישראל ערבים זה לזה". פירוש "עריבין" לשון מתיקות, כמו "וקולך ערב" (שיר השירים ב, יד), מפני שממתיקין זה לזה בתפילתם שמתפללין כל אחד בעד חבירו ועל ידי זה הם נענים".

"ועיקר התפילה היא במחשבה, מפני שבמחשבה יכול בנקל להתקבל תפילתו, בעבור שאין עליה קטרוג". (אם אדם מתפלל בדיבור, יכולים המקטרגים שנבראים מעונותיו של אדם לקטרג עליו ולמנוע את עליית תפילותיו השמימה, אך כשמתפלל במחשבה מבלי לומר זאת בפיו, או המקטרגים אינם מבינים זאת ותפילתו נשמעת).

"וזהו פירוש "כל מי שיש לו צעקת לגימה על חבירו", שצועק בשביל חבירו שאין לו פרנסה, "דומם" פירוש שמעלה תפילתו בעולם המחשבה, "הקב"ה עושה לו דין" פירוש שפועל רצונו הטוב ונענה בתפילתו". עד כאן לשונו הק'.

אמר הכותב: מצוה לפרסם את דברי הרח"ק רבי אלימלך מליעזנסק זי"ע הנ"ל ואת דרך התפילה שביאר, כי ראינו שרבים נושעו בדרך זו!

שעון קיץ!

הדלקת נרות: 17:41

יציאת השבת: 18:31

רבינו תם: 19:08

ע"פ אופק תל אביב
יד' בחשון התשפ"ב

טוב לחסות בה'

759

היכוננו לחורף הגדול!

וירא התשפ"ב

לרפואה. פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורשל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. אסתר בת מוזה. משה שמואל בן זלדה. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחלי בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה, אייל רפאל בן שרית שרה.

זיווג הגון: דניאל ולירן בני אורנה. זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מוזה. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת:

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמרדו. יוסף בן נג'יה. פרה בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יצחק ז'אק בן שמחה. מנשה בן יקוט. משה שלום בן אברהם. מרים בת אסתר. ניסים בן דבורה. עליזה בת מוזה טוב מלכא. ג'קו בן ויקטוריה. גליליה כהן בן כוכבה. אמנון ואבינועם בני דבורה. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מוזה ומשה כהן. פנתס בן דינה. שרית שרה בת מריאן.

לע"נ יאיר כהן
בן מיכאל ושרהאמנון ואבינועם
בני דבורה
ת.נ.צ.ב.ה

אחים יקרים ואהובים, נמצאים אנו רגע לפני פתיחתם של ששת חודשי החורף בשנה מעוברת זו. ימים ולילות ארוכים של חורף לפנינו בהם יכול כל אחד ואחד להתעלות ולצמוח בלימוד התורה. בקיץ יצרו של האדם בווער בקרבו לצאת החוצה ולראות את פריחת העולם, אך כעת בימי הגשם הקרים, זה הזמן וזו העת להתקדם יום – יום, צעד אחר צעד בלימוד תורה קבוע מידי יום, אשר 'קובץ על יד ירבה'. נתאר לעצמנו יהודי עובד כפיים החוזר מעבודתו מידי יום בשעה 17:00 לקראת ערב. הוא אוכל, נח, מתפלל ומתייחס לבני משפחתו עד השעה 20:00, לצורך ההמחשה.

כעת לפנינו כשלוש שעות עד שיעלה על יצעו. אדם חכם קובע לעצמו מטרות ויעדים בלימוד התורה

ל-6 חודשי החורף: דף יומי, פרק יומי בתנ"ך, פרק משניות יומי, לימוד 2 הלכות לשון הרע, לימוד 2 הלכות ביום.

כמה זמן זה לוקח? בין 10 דקות – עד שעה ביום!

אחר 6 חודשים הוא עתיד לגמור: 2 מסכתות בש"ס, כמה ספרים מהתנ"ך, מסכתות שלימות של משניות ונושאים שלמים בהלכה. מדהים ומרשים איזה הספק!

לעומתו, אדם אחר שאינו חס על זמן חייו היקר, יבלה את השעות הללו בבזבוז זמן בקריאת עיתונים או חלילה ישרוף את הלילות היקרים בטכנולוגיות הארורות.

יום אחד, החליטו בני הישיבה של החפץ חיים הקדוש, לעמוד אחר הדלת של הרב, על מנת לשמוע כיצד הוא לומד מוסר. הם היטו את אוזנם ולפתע שמעו את החפץ חיים צועק על עצמו: "ישראל מאיר הכהן", הכריז את שמו, "אמור נא לי: מה עשית היום מהשעה 15:50 בצהריים ועד השעה 16:00!...?

גולן שכמוך! מה עשית באותן עשר דקות? – מדוע בזבזת אותן לריק?!... הרי הינך יודע שהן לא יחזרו לעולם, וכיצד איבדת את הזמן היקר של העולם היכול להקנות לך נצח נצחים של עונג בעולם הבא, בעבור הנאה רגעית וזמנית בעולם החולף.

הרי הינך יודע כי 'אין מלווין לו לאדם בשעת פטירתו: לא כסף, לא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות. אלא רק תורה, מצוות ומעשים טובים, הם אלו המזכים אותו בנצח. אם כן, כיצד ומדוע גרמת לעצמך עוגמת נפש כה נוראה בעולם האמת שתראה כיצד בזבזת את 10 הדקות הללו?!", זעק ופרץ בבכי.

התלמידים נחרדו עד עומקי נשמתם וקיבלו חיזוק עצום על גודל חיוב ניצול הזמן.

הלא לחינם נהג החפץ חיים הקדוש לקנות נעליים ללא שרוכים, מפני שעשה חישוב שלוקח לו לשרוך את הנעליים 20 שניות, כפול 3 פעמים ביום = דקה. בשנה – 365 דקות, שהן 6 שעות! ב-50 שנה – יוצא 300 שעות, שהן 12.5 ימים!!! ב-50 שנה אתה שורך נעליים במשך שבועיים שלמים!

"לא חבל על הזמן", טען החפץ חיים ועבר לנעליים ללא שרוכים.

רבותיי, אדם ממוצע מבלה כל יום בנסיעות ברכב כשעה עד שעתיים, ובשנה כ-700 שעות. אמרו אתם: לא חבל לבזבז 700 שעות בשנה (כחודש ימים) על ריק? הרי בזמן זה יכולת להפעיל שיעור תורה ולזכות בשכר עצום ובידע תורני אדיר של 700 שעות לימוד!

כעת, רגע לפני שמתחיל ששת חודשי החורף, בידיך להחליט האם אתה תופס את עצמך בידיים ומחליט לקבוע לעצמך שיעור תורה של עד שעה בבית הכנסת או עם האשה, ומתקדם באותו נושא מידי יום, ואנו מבטיחים לך שבסוף החורף אתה תרגיש כל כך נפלא, ותהיה תלמיד חכם הבקיא בתורה!

מי יזכה בלוטו?

זכר הפרשה

היהו צריכים לרדת במקום מרוחק וזר. נשא רבי מרדכי את עיניו לשמיים ואמר: "איך טעויות! אדם אינו מגיע למקום מסוים, אם לא שכך היה רצונו יתברך להביאו לשליחות באותו מקום. וכי המאמין בה' אינו 'תועה', מפני שידוע שכל מקום אשר תדרוך כף רגלו – שם הוא המקום אשר צריך הוא להיות בזה הרגע!". בעודם מסתובבים במקום ומחפשים את הדרך חזרה ליעדם, מופיע לנגדם יהודי חסר אונים השואל: "סוף סוף אני רואה דמות של יהודים ברחוב – האם אולי אחד מכם מוהל?... שכך נולד לי לפני שמונה ימים בן בשע"ט ואין במקומו אף מוהל". חייבו השניים זה לזה והלכו למול את התינוק. כאשר סולקה הגר, אשת אברהם ע"י שרה מהבית, נאמר: "ותלך ותתע במדבר באר שבע" – כותב רש"י במקום: "שחזרה לגילולי בית אביה", ועזבה את כל מה שלמדה מאברהם. השאלה היא: מניין למד זאת רש"י?... אלא, שהמאמין בה' יודע שלעולם הוא אינו 'תועה בדרך', אלא כך הוא רצונו יתברך, ולכן אם הגר הרגישה שזותתע במדבר באר שבע, הרי שחזרה לעבודה זרה שלה, כי יהודי לעולם לא 'תועה' ובכל מקום שמגיע יש לו שליחות מן השמיים למלא".

הרמב"ם הקדוש כותב ב'מורה נבוכים': "ואין זה הטעות אצל ההמוץ לבד, אלא גם אצל מי שיחשוב שהוא חכם, והוא – שהרעות בעולם יהיו יותר מהטובות (יש צרות בעולם יותר מטובות וישועות). ומן הפלא שימצא בזמן [העובר על האדם] דבר טוב, אמנם רעותיו רבות ומתמידות... אך אנשי האמת יודעים כי מגמילות חסדי האל – לטובתו, שהיותו יתברך הטוב הגמור, כל מה שיבוא מאתו – טוב גמור בלא ספק".

ה' יתברך כולו טוב, וכל מה שיבוא ממנו הינו טוב גמור, הגם שהוא נסתר ולא מובן לעינינו!.

הפרס השבוע עומד על עשרות מיליונים, ובכך אצא מכל מועקותי וטרדותיי". היהודי הגיע אל מעונו של 'חזון איש' והפציר ברב בכל לשון שיגלה את אוזנו במספרי האושר שיוציאוהו מאפילה לאורה. הביט בו 'חזון איש' בעיניים טהורות ואמר: "יהודי יקר, וכי נדמה בעיניך שמהשמיים גזרו על מספר מסוים שיעלה בגורל, וכולם צריכים לנחש מהו המספר המיוחד – ממש לא כך!". אלא בשמיים נגזר כבר על האדם שיזכה בגורל, ולא משנה מה המספר שהוא יבחר ויחליט – יגלגלו משמיים שזה המספר שיעלה בגורל!.

ובכן, אף אם אומר לך מספר מסוים שיגלו לי מהשמיים, הרי שאם לא נגזר עליך לזכות, בשמיים ישנו את המספר הזוכה למספר אחר?".

בורא עולם שיודע את ראשיתו של האדם ואחריתו, יודע מה הטוב ביותר בעבורו, ולפי זה הוא שולח לו את כל צרכיו: משפחתו, ילדיו, ביתו וכלכלתו. "שעשה לי כל צרכי", אומרים אנו כל בוקר – כל אדם מקבל את הצרכים המתאימים בעבורו, ועל האדם רק לבטל דעתו אל ה' הרחמן ולא להרהר אחריו. מסופר על הגאון רבי מרדכי פוגרמנסקי זצ"ל אשר עשה את דרכו פעם אחת עם מוהל מפורסם לשליחות מיוחדת – למול באחת הערים הנוכריות כמה תינוקות יהודים אשר לא היה להם מוהל בעירם, ולהכניסם בביתו של אברהם אבינו. עלו השניים לרכבת והמתינו לתחנה המיועדת. אלא, שלא שימת לב, פספסו את התחנה

אברהם אבינו עובר ניסיונות קשים בזה אחר זה. הוא מושלך לכבשן האש בגלל אמונתו – ולא נשבר וממשיך להאמין בה'. הוא מתבקש מה' לעזוב את כל חבריו, משפחתו ומכריו אל מקום לא ידוע, אותו יגלה לו ה' רק בהמשך – והוא זורק את שכלו ורצונותיו והולך אחר ה' בעיניים עצומות. הוא מגיע לארץ המיועדת והמיוחדת ולפתע פורץ שם רעב, וגם אז הוא דבוק בה' שעושה הכל בצורה מושלמת, הגם שאינו מבין את דרכיו. חוטפים את שרה אשתו והוא מקבל זאת באהבה, בלא לשאול שאלות. ואז הקב"ה מבקש ממנו להרוג (לעקוד) את בנו יחידו, נגד כל ההבטחות, אך אברהם אבינו עוצם עיניים ומבטל דעתו לרצון הבורא. כותב האדמו"ר מוויטפסק זצ"ל (פרי הארץ): "כי עיקר עשרת הניסיונות שעבר אברהם אבינו היו לנסותו בעניין האמונה, אשר בכל אלו היה נראה כאילו ה' לפתע שינה את רצונו, אך הוא התחזק בלבבו באמונה פשוטה בבוראו שלא להרהר אחר מידותיו כלל, ולכן הגיע לרום המעלה והדרגה".

וזהו עיקר שבח האבות הקדושים שלא הרהרו אחר מידותיו של ה' יתברך, והאמינו בו בתמימות שכל הנהגתו לטובתם והנאתם, ועל כן הפקידו את כל גורלם בידיו שהוא טוב ומטיב בכל עת ובכל שעה. מסופר על יהודי קשה יום אשר בקושי הצליח להביא טרף לביתו, שהחליט יום אחד: "עד מתי אתמודד מול קושי הפרנסה!... עד מתי יצטרכו בני הבית לעמוד בחרפת רעב!.. יש לי רעיון – אעלה אל צדיק הדור, מורנו 'חזון איש', ואדרוש ממנו לומר לי ברוח קודשו מה יהיה המספר שיעלה בגורל הגרלת הלוטו השבוע.

אבא בשמיים יודע בדיוק מה הכי טוב בעבורך, והוא דואג לך ועושה את הטוב בשבילך, אף יותר ממה שאתה אוהב ודואג לעצמך. אשרי הזוכה ללמוד ולשנן את 'שער הביטחון' בספר 'חובת הלבבות' הנותן לאדם רוגע ושלווה כי יש לו אב משמיים המנהל את כל חייו על מי מנוחות ומסדר את כל פועלו ומעשיו!

הסכין הגורלית

החג של חגי תשרי

כשמזכירים את השם אברהם אבינו, נזכרים מיד ב'עקידת יצחק' – הניסיון הגדול ביותר שהוכיח את צדקתו של אברהם אבינו לפני המקום ברוך הוא, בו הסכים לעשות היפך טבעו ולעקוד את היקר לו באדם.

כותב הרמב"ן (האמונה והביטחון פי"ו) כי התורה הקדושה לא ראתה לשבח את אברהם אבינו על כך שקיים את כל התורה כולה, למרות שאינו חייב (יופא כח), וזאת מפני שרבים כמוהו קיימו את המצוות כולן ולא נתעלו לדרגתו. אלא הגיע אברהם אבינו לדרגה נעלית זו, אך ורק בזכות עמידתו בעשרה ניסיונות.

כי על ידי שאדם מתעלה ומתגבר על ניסיון שנשלח משמיים לפתחו – גדול הוא יותר מהמלאכים! (ספורנו כב, ים). כל התגברות על דיבור אסור, מראה לא טוב, כסף לא כשר וכל דבר הנוגד את רצון ה' – מעלה את האדם לדרגה גבוהה מהמלאכים, וכגודל הקושי – גודל השכר והמעלה! סיפר הגה"צ הרב אלימלך בידרמן שליט"א: "סיפר לי אברך ירא שמיים מהעיר 'אלעד' את המעשה המדהים הבא שאירע עם אשתו: "היה זה ביום שישי לפני כשלושה שבועות, בשבוע של פרשת 'בראשית' התשפ"ב. אחת מחברותיה של אשתי פגעה בה בצורה קשה עד למאד. היא ביישה אותה ופגעה בכבודה באופן נורא, אך אשתי שתקה ולא הגיבה. אשתי יכלה להשיב לה, כיוון שידעה סוד מיוחד על אותה אחת שפגעה בה, שאם אשתי רק מחליטה לפתוח את הפה ולספר את הסוד שלה – הרי שמיד יטוהר שמה, והכל ידעו על

רשעותה של הפוגעת. אך היתה בעיה אחת – הסוד הזה כולו לשון הרע עסיסי! כעת אשתי עמדה בניסיון גדול – האם להשיב לה ליד כולם ולגלות את אותו סוד שיפליל אותה, ויטהר את שמה של אשתי, או שמא לשמור על פיה מלשון הרע ולקבל הפגיעה בשתיקה מוחלטת. אינני יודע מהיכן שאבה אשתי כוחות אלו, אך היא החליטה שלא לדבר לשון הרע ושמרה על פה נקי וטהור, בעוד היא מושמעת ונפגעת וחזרה לביתה.

חלפו יום ויומיים והגיע יום שישי. היה נראה שהניסיון של הלשון הרע חלף, אך אשתי התהפכה בקרבה והרגישה כי היא לא מסוגלת יותר לשמור את הסוד הזה, וכי היא עומדת כעת לצלצל לחברותיה ולגלות להם את הסוד שיטהר את שמה ויכפיש את הפוגעת. היא תפסה את הפלאפון ועמדה להתקשר לחברותיה, ואז לפתע... היא נזכרה כי לפני כמה חודשים למדה בספר 'שמירת הלשון' עד היכן ה' מתעב ומתרחק מבעל לשון הרע, אשר גורם לפירוד וריחוק בין בניו, והשכינה מסתלקת ממנו, ואף אינו זוכה לקבל פני שכינה. היא מיד סגרה את הפלאפון וחזרה לשתוק מתוך קושי עצום. היה זה בגדר התאפקות מעל הטבע. ואז, לאחר חצי שעה, היא נכנסת לסלון

וכמעט מתעלפת... בעלה, קנה לה לכבוד ראש השנה האחרון סכינים חדשים, חדים עד מאד, שאפילו מבוגרים נזהרו מהם וחששו להשתמש בהם. אחד הסכינים עמד על קרש חיתוך, בו השתמשה אשתי לחיתוך ירקות לכבוד שבת. התינוק שלה כבן שנה וחצי, ניסה להשתעשע בקרש חיתוך והפילו ארצה. קרש החיתוך נפל, ועימו גם הסכין החד עם שיני השפיץ. היא נכנסת לסלון ורואה את הפעוט בן השנה וחצי עם הסכין החד בתוך פיו. היא עמדה להתעלף ורצתה לצרוח בכל הכח, אך היא חרדה מאד כי אם תצרח התינוק יבהל ויגרום לנזק בלתי הפיך לעצמו ולסכנת נפשות של ממש. תזוזה ונגיעה הכי קלה בבשר הרך של פיו יכולים להביא לפגיעה קשה ונוראה שלו, ואף לגרוע מכל. היה זה סכין עם שינים חדות ממש כסכין של שחיטה. ברגליים רועדות היא התקרבה אליו, אמרה לו בעדינות לפתוח את הפה ו... הוציאה את הסכין מפיו ללא פגע או שריטה!!! אשתי פרצה בבכי של התרגשות ואמרה: "ראיתי בחוש כיצד התאפקתי רק לפני חצי שעה על חטא הלשון, ובאורח נס של ממש שאין כדוגמתו, הקב"ה שמר את הפה והלשון של הילד שלי מאסון נורא ואיום, משיני הסכין החד והאיום, שאני בעצמי חוששת להשתמש בו. כי כשאדם מתגבר על מידותיו מעל הטבע, ועושה נגד רצונו – אף הקב"ה מנדיג את העולם עימו מעל הטבע ועושה את רצונו באורח פלא ממש!". "עיקר ביאת האדם לעולם", כותב הגאון מוילנא, "הוא לעמוד בניסיונות", שהם מרימים את האדם לדרגות גבוהות.

לתגובות: 052-7151858
רחוב מטה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

קו הישועות העולמי
 התקשרי: 0733834050 לחצי: #2448 ואח"כ הקישי 5
העלון מוקדש לעילוי נשמת
האמא, הסבתא, הדודה היקרה והאנובה
מרים בת גליה
רוח ה' תניחנה בגן עדן!

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: יונה בדיחי בת יהודית, מש' אטדג'י, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט, אסתר בת מרים. לע"נ: אורי בן סלימה, אמיר בן גזור, בוריס בן ברכה.

תודה רבה!
 להורים היקרים המוסרים נפשם ימים ולילות על מנת שהעלונים יגיעו לכל בית בישראל ימלא ה' כל משאלות ליבכם לעובדה!

היכן מצינו בהלכה: האסור - מותר, והמותר - אסור?

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: יונה בדיחי בת יהודית, מש' אטדג'י, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט, אסתר בת מרים. לע"נ: אורי בן סלימה, אמיר בן גזור, בוריס בן ברכה.

מוקדש לעילוי נשמת:
 * האטה היקרה גילה עטר בת רחל וצדוק רוח ה' תניחנה בגן עדן
 * זורי (עזרא) בן ויקטוריה, וג'קו (יעקב) שמול ת.נ.צ.ב.ה.

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפונט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפונט

באר חפרה שרים

לקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

מי היו ג' המלאכים

וירא אליו ה' באלוני מומרא והוא יושב פתח האוהל כחום היום (יה, א), מפרש ברש"י, וירא אליו ה' לבקר את החולה, יום שלישי למיתו היה ובא הקב"ה ושאל בשלומו. ומקשה האור החיים הק' מהיכן למד רש"י שיום ג' למיתו היה? וכי היכן זה מרומז בפסוקים? וביאר הרה"ק רבי ישראלי מטשורטקוב הדנה כידוע מידתו של אברהם אבינו היתה מידה החסד, הכנסת אורחים, כדכת' ויטע אשל בבאר שבע (בראשית כא, לג), והנה כאשר קיים המצוה של ברית מילה כבר היה זקן מופלג בן צ"ט שנים ונחלש מאוד, דהא גם תינוק שנימול דינו כחולה, וכעת לא היה יכול אברהם לקיים המצוה של הכנסת אורחים, אך ההשתוקקות לקיים המצוה לא פגה ממנו אף לרגע, ומרוב ההשתוקקות, היה לו צער שאינו יכול לקיים המצוה של הכנסת אורחים, וכל היה ביום הראשון וביום השני אך ביום השלישי גדל צערו עד מאוד עד שהקב"ה רצה לפייס ושלח אליו את ג' המלאכים, וכמו שידוע שמכל מצווה שיהודי מקיים נברא מלאך, גם כאשר חישוב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה (ברכות ו, ו), והיינו, 'חישב אדם לעשות מצוה, כאשר יהודי משתוקק מאוד לקיים מצוה, ונאנס ולא עשאה' אזי מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, ומאותה השתוקקות ורצון שיש לו לקיים המצוה נברא מלאך, ואלו המה ג' מלאכים ששלח השי"ת המה המלאכים שנבראו מהשתוקקותו לקיים את המצוה, וזה שהם ג' מלאכים הוא בגין כל יום שהשתוקק נברא מלאך אחד, ומכאן ראייה שיום ג' למיתו היה.

בשלישי למיתו הגיע לשלימות

וירא אליו ה' באלוני מומרא (יה, א), ביום השלישי למיתו של הרה"ק רבי אברהם יעקב מבאיאן-דנהר רש"י מפרש עה"פ וירא אליו ה' באלוני מומרא (יה, א), דיום שלישי למיתו היה ובא הקב"ה ושאל בשלומו, והנה היום הראשון הוא כנגד אברהם והיום השני הוא כנגד יצחק ואילו היום השלישי הוא כנגד יעקב, שעליו כתוב "ויעקב איש תם" (בראשית כה כז), ומתרגם אונקלוס "גבר שלים", ובא הקב"ה ושאל בשלומו, דהיינו שהקב"ה בא ושאל על שלימותו, ויעקב הוא ישראל, שלום על ישראל, בא הקב"ה ושאל בשלומו דהיינו במידת השלימות שלו, ואכן אז בשלישי למיתו הוא הגיע לשלימות בכל ג' הבחינות של האבות אברהם, יצחק, ויעקב, וזהו וישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים, כמובא בוורה הק' שלושה אנשים הכוונה לבחי' האבות הק' אברהם יצחק ויעקב.

בשעת מיתו היה כבר מושלם מכל רע וערלה

הרה"ק ה"צמח צדיק" רבי מענדלי מויזניץ זיע"ע ביאר את דברי רש"י, יום שלישי למיתו היה ובא הקב"ה ושאל בשלומו היינו בשלימותו, דאיתא בחז"ל (בבב"א מו, ב), שישנם ארבעה ערלות, ערלת האוזן, ערלת הפה, ערלת הלב וערלת בשר דהיינו ערלת הגוף, והנה אצל אברהם אבינו כתיב (בראשית יז, א), התהלך לפני והיה תמים, התהלך לפני במצות מילה והיה תמים בשלימותו, והיות ועפ"י דברי חז"ל הוא אכן הגיע לשלימות ע"י מצוות ברית מילה, הרי זה סימן

שכבר לפני כן הוא תיקן את שאר הערלות, ערלת האוזן ערלת הפה און ערלת הלב, וזאת האיר, אלא שע"י הדיבורים של תורה ותפילה, אשר הוא השמיע לאזנו מה שהוציא מפיו, והכל מתוך כוונת הלב, בזה הוריד מעמו את ערלת האוזן ערלת הפה און ערלת הלב, ואח"כ כברית מילה הסיר את ערלת הבשר, ואז הגיע לשלימותו, וזהו שלישי למיתו, ועוד לפני שניגש לקיים הברית מילה הסיר מאיתו את שלושת הערלות, וזה כוונת "בא הקב"ה ושאל בשלומו" שאז כבר הגיע לשלימותו.

בעת שהעולם נשען רק על עמוד של גמילות חסדים

וישא אברהם את עיניו וירא והנה שלושה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם (יה, א), בספה"ק "תולדות יעקב יוסף" מבאר מה הוא הלשון 'נצבים עליו', דישבג ג' עמודי עולם, תורה עבודה וגמילות חסדים, והאבות הק' כנגד אותם ג' עמודי עולם, תורה מידתו של יעקב אבינו, ויעקב איש תם יושב אהלים, אהלי תורה, עבודה היא מידתו של יצחק אבינו, אשר עלה על המזבח להקריב עצמו כעולה תמימה, וגמילות חסדים זוהי מידתו של אברהם אבינו שעיסוקו היה בגמילות חסדים, והנה ברם נולדו יצחק ויעקב הרי שכל העולם נשען על העמוד של אברהם עמוד גמילות חסדים, וזהו "הנהגה שלושה אנשים נצבים עליו", כדאיתא ביוה"ק שלושת אנשים הכוונה לשלושת אבות, דהיינו שהמידות של שלושת האבות שלוש עמודי עולם עמדו נשענים ונצבים על עמוד של אברהם ובינו עמוד החסד, כאשר ראה שלושת העמודים נצבים עליו שכל העולם נשען וניצב עליו, הזדרו ומיהר לעסוק בגמילות חסדים ולכן "וירא וירץ לקראתם", להזדרו לקיים העולם.

יתמו חטאים ולא חוטאים

והנה שלושה אנשים (יה ב) מעשה שהיה בעת שנולד להרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זיע"ע בנו הבכור רבי חיים אהרן, ושהה בבית חותנו הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורה זיע"ע ולקראת ברית המילה הגיע גם אביו הרה"ק רבי דוד משה האדמוה"ז מטשורטקוב לסאדיגורה להשתתף בברית המילה ונתעכב שם עד ליום השלישי למילה, ויהי בעת המילה האחים הצדיקים לסעודת השלישי למילה, ונתנו יד זה לזה בברכת לחיים כנהוג, נענה הרה"ק מסדיגורה ואמר לאחיו הרה"ק מטשורטקוב: היום הוא היום השלישי למילה, אצל אברהם אבינו ע"ה מצינו שבאו אצלו שלושה מלאכים ביום השלישי למיתו, אחד לרפאות את אברהם, השני לבשר את שרה, והשלישי בא להפוך את סדום, כמו כן יעזור לנו השי"ת גם היום בשלשת הענינים הללו, שיהיה רפואה שלמה להרץ הנימול, ושנתבשר בקרוב בפקידת בני רבי שלמה/ניו (שהיה רבי שלמה/ניו חשון בנין) וגם שיהיה מפלה להמשכילים והאפיקורסים בטשורטקוב. ענה ויבן הרה"ק מטשורטקוב מי כתיב (תהילים קיד לה) יתמו חוטאים, הלא "יתמו חטאים" כתיב? (ברכות י, א), ענה לו הרה"ק מסאדיגורה: עליהם נאמר "כל באייה לא ישובו", כי הרשעים האלה נרשעו ברשע ואין להם שום תקוה. אולם הרה"ק מטשורטקוב לא הרפה והוסיף לאמר הרי יוכל השי"ת לעשות להם חתירה מתחת סכא כבודו ולקבלם בתשובה. ובה נסתיימה שיחת קדשם ולא באו לידי מסקנא. לאחר שעברו מאז תשעה שנים אמר הרה"ק מסאדיגורה

לחתנו הרה"ק רבי נחום בער"ניו: זה זמן כבר היה לי ויכוח עם אחי בענין הנ"ל ועתה מתחרט אני שלא הסכמתי לדבריו.

הכנסת אורחים מצוותה אפילו על חשבון מצוות אחרות

אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדי (יה, ג) על פסוק זה אמרו חז"ל א"ר יהודה אמר רב גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה דכתיב:

(שבת כז,). מסופר כי הרה"ק רבי משולם זוסיא מו"ינקוב זיע"ע נכדו של הרה"ק ה"אוהב ישראל" מאפטא נסע פעם לדרוכו, והגיע אל עיר אחת שם אמרו לשהות כמה ימים והתכבד לקבוע אכסניו אצל אחד מחסידיו, באחד הימים נכנס אליו החסיד בעל-הבית והחל לשוחח עמו על עניני העיר, ובתוך דיבוריו העלה נושאים שיש בהם משום לשון הרע על אנשים מסוימים בעיר, וכך נמשכה השיחה כשהוא ממשיך לדבר בגנות, ובכל פעם כשחזר לדבר על דיבורים אלו הפטיר הרה"ק רבי משולם זוסיא: "דבר זה לא כתוב בשום מקום!" זה לא כתוב בשום מקום! זה לא כתוב בשום מקום! את משמעות דברי הרבי המשיך באוולתו וחזר לשוח בנושאים השונים שיש בהם גנות של

בית הכנסת לתורה ולתפילה שטפונט מכל אברכים לעין - לפתע כולל אברכים לתורה - אחו"צ רחוב מורשי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה "תורת אמת" שטפונט מתחם גני הירוקים * קב"ה אברכים חז"ר רש"י א"ע מתחם בית התלמוד תורה חז"ר רש"י 9 א"ע מתחם הגבעה ליישוב קטנה הכלל חסידות - אלעד חז"ר רש"י 3 א"ע

בית שטפונט - גבעתיים קב"ה הרצק" שטפונט כולל אברכים * בית כנסת * מורשי"ל * מרכז התנדבות לנתינת

הכנסת אורחים ואש"ל ביומניה לקבוצות ויחידים - במונטה מיאש מתחם קבר האדמו"ר הראשון מטשפונט רחוב אליווטר 2 ע"ש פאקוור אש"י - וינונה

מופעל קמחא דספחא וקמחא דספחא עזר וסיוע לטפשות חרות בימי החיים - גבעתיים

אור התורה שיעורי תורה ברבים בארץ, כנס חיוק וערכי ידועים לנס שבשורות, בדתותומת גוילי המשיפועים ומזכיר הרבים

הספריה התורנית ומוזיאון להנצחת יהדות ומונה וזכר העדוקים שטפונט.

מכון תורני "תורת אמת - שטפונט" להוצאת כתבי רבותינו הקדושים לבית שטפונט - ויז'ניץ - והמכון חו"מני.

מופעל האנציקלופדיה החב"ד ומונה

מוספרי המכון ניתן להשיג במשרדי המוסדות:

אנציקלופדיה מילכות המעבדות בית ויז'ניץ ב"ח אבות אמת - שטפונט יושב שריים - חו"ר טענות בלבים - נסן - עלי ובה - ח"י עניני ברית מילה - ח"י עניני האקדמיה - ח"י עניני נישואין ופגוע סאני - ח"י עניני - מרכז חילוד - נטור - ח"י עניני שטפונט עתידים אלוכם עם שני דסיקים

ח"י על עניני מנון "תורת אמת" שטפונט הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע בדיואי: * שטפונט: 6160303@gmail.com 03-579-03-03 פקס: 03-616-5110

אנשי עירו, ושוב הרבי חזר ואומר את המשפט התמוה "דבר זה לא כתוב בשום מקום!" וכך היה פעם שלישי. ואילו החסיד לא תפס כי הרבי מרמז לו דבר מה באמירתו, ושאל בפשטות את הרבי: וכי היכן היה צריך להיות כתוב הדברים שסיפרת? נענה הרבי ואמר לו כי איתא בספר הק' "תולדות יעקב יוסף": "שמעתי ממורי הבעש"ט" כי כאשר מכניסים אורח לבית הרי מקיימים את המצוה הרבה של הכנסת אורחים והנה לפעמים מצוה זו כרוכה בביטול הזמן או יש לפעמים שהאורח מדבר דיבורי לשון הרע ורכילות או סתם דברים בטלים, בוודאי שמן הנכון לנסות למנוע בעדו מדובר ואם אינו פוסק הרי שצריך להחליט כי לא מקבלים את דברי הלשון הרע, ומשפך, והנה לפעמים חושב המארח מה לי ולצרה הזאת, אולי מוטב היה שלא להכניס אורחים הביתה בכדי לא להכשל בעוון לה"ר וכדו' וע"ז אמרו חז"ל גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה (שבת קכז,), שאע"פ שע"י דיבורי לשון הרע מסתלקת השכינה עם כל זאת גדולה הכנסת אורחים. והפטיי הרה"ק רבי זושא'לע ז"ינקובער שכל זה מדובר כאשר האורח מדבר דיבורי לה"ר ודברים בטלים שאז בע"כ חייב לסבול את סבלו ודיבוריו של האורח, אך שהאורח יהיה חייב לשמוע דברים בטלים ולה"ר מהמארח זה לא כתוב בשום מקום ובשום ספר....

ימים מקדם

זכרונות מימי גלות טרנסניסטריה שסופרו ותוארו על ידי הרה"ח הישישי רבי קלמן שטעקל זצ"ל שנסתלק השבוע לבית עולמו

ולא לבקש כלום, פן יבולע חלילה. ההפסקה השניה היתה בשבת אחר הצהריים בעיירה לארנ'א חוטיין, עיירה גדולה במדינת בסרביה (לארנ'א הכונה גדול), שם עצרו לראשונה ויכלו לקבל מים. רבה של חוטיין היה הגאון רבי בנימין ליונדמאן זצ"ל הי"ד, מתלמידי הרה"ק בעל 'שארית מנחם' זי"ע מווישווא [אחיו של ר' ישראל לבנון ז"ל מחיפה חתנו של האדמו"ר מפלויטש זצ"ל]. אחרי שתי העצירות הללו, המשיכה הרכבת לנסוע הלאה בדרכה, עד שהגענו ביום ראשון אחר הצהריים, יום הושענא רבה, לעיר אטקי [או אטק] המשמשת כעיר גבול בין בסרביה לאוקראינה. בין אטקי הבסרבית לעיר המפורסמת מוגילוב פודולסק האוקראינית, הפריד נהר הנייסטר, מכאן השם טרנסניסטריה, כלומר נשלחנו מעבר השני של הנייסטר.

למקום הזה הגיעו קהילות גורא-הומורא, שאץ, דורנא, קימפלונג וחלק מאנשי טשערנוביץ. כמו כן היהודים שגורשו כפי הנזכר באמצע הקיץ לעיר יעדעניץ, הגיעו לכאן אל גדות נהר הנייסטר. כאן באטקי ריכזו הרומנים גם חלק מיהודי מולדובה כדי להעבירם מעבר השני של הנהר לתוך גטאות, במטרה להעביד את המבוגרים מגיל 18 עד 60, כשהם יודעים מראש שהנשים והילדים בלא תנאי חיים מינימאליים יגועו ברעב ובמחלות, מה שאכן אירע כעבור תקופה קצרה למגינת לב ונפש.

בהגיענו לאטקי ראינו על ההרים מסביב אוכלוסיה של גויים מביטים עלינו מתוך שמחה לאיד ולועגים על משבתנו. היינו שבורים ונדהמים, רעבים וצמאים, כי הכל ניתך עלינו כמו בחלום וזועה כמעט בלי הכנה מראש. הגויים באו עם לחם ונדמה לי גם חלב, את המילה 'כליעב' (לחם ברוסית) שמעתי אז לראשונה, אבל התמורה היתה בכסף רב או בסחורות, וכך החליפו אריג עבור לחם או קצת חלב לילדים הרעבים והצמאים.

זרקו אותנו כמו בהמות למקומות שנחרבו ולבתי כנסת אבלים וחפויים, כי הקהילה במקום הושמדה בקיץ האחרון באכזריות רבה. אני זוכר שסיפרו לנו, שהאוקראינים האכזריים גירשו המוני יהודים היישר לתוך מי נהר הנייסטר כדי לחסוך בכדורים להמיתם ל"ע, ואכן רשעותם של הערלים האוקראינים נודעת לשמצה עד היום הזה על אשר עוללו לאחינו היהודים בימי השואה.

בלכתנו שם מצאנו כתובות שונות על קירות הבתים, בהן היה כתוב 'כאן קבורים סך מסוים של יהודים שנהרגו על קידוש ד', כאשר בכל מקום נכתב סכום אחר של הרוגים ל"ע, ולצידם היה כתוב עוד שכל מי שיעבור כאן אחריהם, יואיל נא בטובו ולומר עליהם קדיש או יאמר 'מלא' [אל מלא רחמים], וזאת ראיתי בעיניי ממש. כנראה הבינו היהודים המובלים למיתה ל"ע שזוהי דרכם האחרונה עלי אדמות, ורצו שלכל הפחות מי שיעבור במקום זה אחריהם, ידע שהיו יהודים שנהרגו כאן ועלו בסערה השמימה אך ורק בגלל היותם יהודים ובנים למקום ב"ה.

ביום ראשון בלילה, ליל יו"ט שמיני עצרת תש"ב, שכבתי על הרצפה ברחובה של עיר אטקי, ולפתע שמעתי קולות כשאנשים קוראים בקול היסטרי: טאטע! מאמע! זה היה נשמע שילדים מחפשים את הוריהם בחשכת הלילה, אך לא ידענו מה פשר

בצהריים בחצות היום, ישב אבי ז"ל לבוש שטריימל כסוכה ואכלנו את הסעודה האחרונה בבית שאליו לא חזרנו יותר. [חוץ מביקור חפזו שלי בעיירה גורא-הומורא אחרי המלחמה בשנת תש"ה].

היעד הראשון: אטקי

הבלבול שלט בכלום ואף לא אחד ידע לאן אנו נוסעים ולהיכן אנו אמורים להגיע בסוף המסע שיצא זה עתה לדרך העלומה. נסענו משך ליל שבת וביום השבת עם שתי הפסקות במהלך הנסיעה. הפסקה אחת היתה בשבת בבוקר בטשערנוביץ למשך שעה אחת, ואני זוכר שכשיהודי אחד מנסועי הרכבת העז לבקש מים, כיוון אליו אחד החיילים את רובהו דרך החלון, והרמז היה מובן מאליי שכאן צריך לשתוק

שלט הכניסה לכפר אטקי

גירוש יהודי מוגילוב לטרנסניסטריה בתמונה נראים היהודים על שפת הנייסטר

רבי קלמן שטעקל ז"ל שמייעץ פרקי זכרונות לחסידי ברמת ויזניץ חיפה

ביום א' י"א מר חשוון התשפ"ב התקבלה מארה"ב הבשורה המרה על פטירתו של הרה"ח הישישי נעים זמירות ישראל רבי קלמן שטעקל ז"ל בן צ"ב שנים כולם שווים לטובה. רבי קלמן היה דמות מופלאה שריד לדורות עברו אשר הזיח מזיוו לדורותינו, מלא וגדוש בתורה וחסידות ומזקני חסידי ויזניץ, עובד ה' באמת. מכבד ה' מגרונו, את כל שירתו וניגוניו אשר טעם וזקנים היה בהם, לא שמר לעצמו אלא דאג להעבירם ולהנחילם לדורות הבאים.

רבי קלמן נולד בשנת תר"צ בעיירה גורא-הומורא במחוז בוקאווינא ברומניה, לאביו הרה"ח ר' בנימין שטעקל ז"ל ששימש ככלי קודש מרכזי בעיירה בהיותו שו"ב מוהל ושי"צ. ומחשובי חסידי ויזניץ, והיה מקושר לרה"ק השארית מנחם מווישווא והרה"ק ה"אמרי חיים" והרה"ק ה"דמשק אליעזר". בשנות המלחמה כאשר עמודי עולם נתמוטטו עלה הכורת על יהדות רומניה ומיטב בניה מכל עיירות בוקאווינא הוגלו בראש גולים אל מעבר נהר הנייסטר וטולטלו עד מות במחוזות טרנסניסטריה, שם מצאו רובם את מותם עקד"ה מרעב ומחלות וטולטלים גוף ונפש.

גם משפחתו של ר' קלמן הוגלו עם הגולים עדי הגיעם לעיירה מרופה שם נספו הוריו וחלק מאחיו ואחיותיו הי"ד.

על תלואותם בתקופת הגירוש והגלות מספר ר' קלמן בספר זכרונותיו "אהבת קדומים" שנכתבו בידי אמן הסופר המהולל הרב יוסף מאיר האס הי"ו המשמש גם כחבר וכחקר באגודה למקומות הקדושים ברומניה:

הגירוש לטרנסניסטריה

ערב שבת חוהמ"ס תש"ב - יום הגירוש

הרוחות בעיירה שלנו סערו כלבת אש במשך כל חג הסוכות, יודעי דבר המקורבים לשלטונות התנבאו בסגנונות שונים על התרחישים העתידיים לבוא על היהודים בימים הקרובים, זה אומר בכה וזה אומר בכה, הצד השווה שהיה בהם שכולם הצליחו להפחיד את כולנו והחשש מפני הבאות גבר מרגע לרגע. ידענו שהמצב אינו בכי טוב, אולם קיוונו לנס, אולי יחוס אולי ירחם.

ביום ישישי ערב שבת חול המועד סוכות תש"ב, בהיותי בגיל 11, בשעה עשר בבוקר, יצא פקיד העירייה עם ה'תוף' המיועד לאסוף אנשים למסירת הודעה חשובה - כך היה הסדר בימים ההם, שכל פעם בה רצו להודיע דבר מה לתושבים, נעמד פקיד העירייה עם תוף בידו וכולם התכנסו סביבו לשמוע מה בפיו עם ההודעות החדשות שנוגעות לכלל הציבור - והכריז שבפקודת השלטונות, על כל היהודים עם משפחותיהם להתאסף בשעה 3 אחר הצהריים בתחנת הרכבת.

איני זוכר פרטים רבים מיום הגירוש האכזרי שטלטל את נפשנו וזעזע את גופנו, אבל זכור לי שכולם היו בלחץ גדול ולא ידעו מה מותר להם לקחת איתם ומה אסור להביא מהבית...

מיד בהגיענו לתחנת הרכבת, הכניסו אותנו לקרונות משא וסגרו אותנו בתוכם, וכך התחילה בערב שבת חול המועד סוכות לפנות ערב הנסיעה הגורלית למקום הבלתי נודע. באותו יום, ערב שבת

ואף הם קרבוהו בשתי ידים. וכברוהו להשמיע את קול שירתו, ואהבו לשמוע את קול תפילתו הנעימה והמתוקה.

בחדש סיון תש"ז עלה הרה"ק ה'מקור ברוך' ז"ע מסערת ויזניץ לארה"ק, ור' קלמן שכבר זכה לראות את פני קדשו במגילוב ובבוקרשט, מיהר לנסוע ולשחר פניו כמה פעמים. מספר חודשים לאחר-מכן, הופיע בשערי ארץ הקודש הרה"ק ה'אמרי חיים' מויזניץ ז"ע, וגם בו דבק ר' קלמן בכל לב בכל נפשו בכל מאוד. האחים הקדושים ז"ע קירבוהו מאוד ואף מינוהו כש"ץ ובעל-תפילה ומשורר בחצרות קדשם. ה'אמרי חיים' שנהנה מקולו הנפלא ומלא הרגש, מצא בו כלי מוכן לקבל ולימדו זמירות וניגונים עתיקים מבית ויזניץ, וכבר בשנת תש"ח היה ר' קלמן המשורר בשולחנות של ה'אמרי חיים' בת"א. בעצת דודו הרה"ח ר' אברהם פרלמוטר ז"ל שהתגורר בחיפה, עבר ר' קלמן לחיפה בשנת תש"ט ונכנס ללמוד בישיבת 'תפארת ישראל' בעיר. ור' קלמן זכה להתקרבות גדולה ונדירה אצל ה'מקור ברוך' ז"ע שקבע מושבו בחיפה, בחודש אב תש"ב התארס ר' קלמן עם זוגתו החשובה מרת ביילא ע"ה, בת הרה"ח ר' יוסף ווגנר ז"ל ובת הרה"ח ר' ראובן ברנהולץ ז"ל שהיה אביה החורג, שניהם היו מוותיקי חסידי בית רוזין בדור הקודם, כאשר השדכן הוא הגה"צ רבי אברהם משה באב"ד זצ"ל אב"ד גורא-הומורא, שהתגורר ביפו. שמחת הנישואין התקיימה בחודש סיון תשי"ג בתל-אביב, בהשתתפות ה'אמרי חיים' ז"ע שסידר את הקידושין ופיאר את השמחה ברוב דיצה וחדווה. וכך זכה בהמשך השנים להסתופף בצל האחים הקדושים מויזניץ ז"ע בהיותו ניחן מן השמים בכוח הנגינה ובקול ערב, היה מתכבד על ידם לשורר ולהנעים פרקי זמירות בתפילות ובשולחנות הטהורים.

בשנת תשכ"ב עבר להתגורר בבני-ברק והסתופף בקביעות בתפילות ובשולחנות הטהורים של ה'אמרי חיים', שהיה מכבדו כאמור לזמר ניגונים בכל שבת. ר' קלמן אף הוציא לאור בימים ההם את התקליט הראשון של 'ניגוני בית ויזניץ', בו שורר ניגוני ויזניץ חדשים וגם ישנים, והוא התקבל בחיבה בקרב המון העם. שנה לאחר-מכן החל לשמש בתפקיד המזכיר של ישיבת רוזין בתל-אביב, וכך זכה להיות חביב ומקורב אצל צדיקי בית רוזין שסמכו ידיהם עליו בביסוס ובהרחבת גבולות הקדושה של הישיבה הרמה.

בשנת תשכ"ח עבר להתגורר בארה"ב, שם התקרב מאד לכ"ק מרן אדמו"ר מהרי"י מספינקא זצוק"ל ונפשו נקשרה בנפשו, עד שהיה השושבין הראשי לבוא לעזרתו של הרבי מספינקא להעלות את ציון זקנו הרה"ק ה'אמרי יוסף' ז"ע מהעיירה ספינקא שברומניה לארה"ק בשנת תשל"ב.

אחרי הסתלקות ה'אמרי חיים' ז"ע בשנת תשל"ב, דבק ר' קלמן בשני בניו הקדושים ממשיכי דרכו בקודש, הישועות משה' ז"ע, אליו היה נוסע פעמים תכופות לימים טובים ומועדים מיוחדים, כמו-כן דבק באדמו"ר ה'תורת מרדכי' ז"ע שהחל אז להנהיג את העדה בעיר מאנסי, והיה מרבה לנסוע להסתופף בצל הקודש כל ימיו שנותיו, בהיותו מחשובי ונכבדי החסידים שזכה לקירוב מופלג בכל עת ובכל שעה.

בתקופה האחרונה אושפו לאחר שנדבק בנגיף ל"ע והוא הלך ונחלש. במהלך השבת האחרונה השיב נשמתו ליוצרה לדאבון לב כל מכיריו ומוקיריו. הלוייתו שיצאה מבית-הגדול לבוש מרדכי במאנסי ומשם לביהמ"ד תורת חיים דחסידי ויזניץ בבורו פארק. ומשם לביהמ"ד הגדול ויזניץ בבני ברק לביה"ח ויזניץ בני ברק.

בפטירתו נעקרה מנופה של החסידות דמות מופת, שקישרה בין דורות עברו לדורנו אנו, ועליו ניתן לקונן איש דורות שנים עשר ראו עיניו, ראה עולם בחורבנו וזכה וראה עולם בבנינו יהי זכרו מבורך ות.נ.צ.ב.ה.

יחד, איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק. ע"כ מספרו אהבת קדומים הנ"ל.

*

עם סיומה של המלחמה הגיע לבוקרשט שם התקרב בקשר הדוק אל רבו ה'אמרי חיים', כמ"כ זכה להתקרב אל הצדיקים מבוהוש, פאשאקאן, סקווירא, ובאבוב.

בחדש חשון תש"ז עלה לארה"ק באוניה

רבי קלמן שטקל ז"ל מנעים מזמירותיו בניגונים עתיקים

יהודי מוגילוב מגורשים מביתם

תגלית בכפר מורפא, מצבת קברו של אביו של רבי קלמן שהתגלתה בתשע"ז על ידי משלחת מחקר של חסידי ויזניץ חברי הג'נ הגאה הפועלים גדולות ונצורות במחנות קוסוב ויזניץ והקרפטים

טרנסליבניה" ומיד פנה לת"א לשבות את שבתו בצל רבו הדמשק אליעזר אשר קרבו ביותרת הקירוב ואז גמר אומר להשאר בישיבתו למרות של הפיתויים של קרובי מפחה, ואנשי ה'סוכנות' מסכיב. וכאן עלה והתעלה בישיבה תחת חסותו של ראש הישיבה ה'ישועות משה' זצוק"ל. עם עלות האמרי חיים והמקור ברוך לארה"ק נקשר אליהם בעבותות אהבה,

הקולות והזעקות. רק לאחר מכן התברר לנו שהיו אלו היהודים האומללים מיעדעניץ שגירשו אותם ממקומם והלכו את כל הדרך הארוכה והמפותלת רגלית. כאילו לא היה די בכל הצרות והייסורים שעברו עליהם עד כה במהלך חודשי הקיץ, ועתה הם הגיעו הנה לאטקי כדי לעבור את נהר הנייסטר בדרכם לגלות טרנסניסטריה.

לאחר מכן הכניסו אותנו לתוך בית כנסת מקומי באטקי ושכבנו שם על הרצפה. נדהמנו לראות את ארון הקודש ואת עמוד התפילה עומדים על מקומם כרגיל והכל היה מסודר ומאורגן כבתחילה, רק היהודים המתפללים כבר לא היו שם למרבה הצער, לאחר שנהרגו על קידוש השם.

כאמור היה זה יו"ט שמיני עצרת וכמה עסקנים ארגנו מנין לתפילת יו"ט. לפני התיבה ירד מיודענו ומכרנו השו"ב הרה"ח ר' שמחה ליבוביץ ז"ל מדורנא, לבוש כובע פרווה של חורף. הוא היה בעל מנגן יפה מאד [הוא היה משורר 'ממקומ' (המהיר) אצל רבנו הק' בעל 'אמרי חיים' ז"ע במגנינה הרומנית הידועה]. כשהתחיל ר' שמחה לנגן ולסלסל 'הקל בתעצמות' בניגון הידוע, התעמקו הרבה אנשים בזיכרם שרק לפני שבוע, בהג הראשון של סוכות עוד שרו ניגון זה כשכל אחד נמצא בביתו. אני זוכר שאנשים דיברו בינם לבין עצמם בשברון לב: 'ר' שמחה חושב לעצמו שהוא עוד בדורנא? הוא עוד בביתו?!...! הדיבורים האלו שברו את ליבם של האנשים עוד ועוד, במיוחד שהמחשבות נדרו מאליהן לבית ולעיריה בהם כל אחד היה עד לפני כמה ימים, ועתה מה רחוק טולטלנו ומי יודע מה מצפה לנו בעתיד הקרוב.

ביום שלישי יו"ט שמחת תורה דיברו שאצל הרבי של גורא-הומורא הגה"צ רבי מאיר שמערלר זצ"ל, עורכים את ההקפות בריקודים של עוז כמצוות היום, ודברים אלו נסכו קומץ של עידוד בעצמות היבשות של הגולים, שמא עדיין לא אפסה התקווה ונכונים לנו ימים טובים מזה.

באותו מקום נפגשו ידידים משכבר הימים, חלק מהם לבשו שני כובעים אחד על השני. שיחה אחת חרותה היטב בזכרוני: 'שלום עליכם! ווי גייט מען?' --- 'א וודאי גייט מען א קעגן משיח'!...

כך עבר יום שלישי כלומר יו"ט שמחת תורה, מנייני תפילה אורגנו אבל איני זוכר אם רקדו, כי לא היו מסוגלים לרקוד במצב חשוך כזה. עוד משפט אחד שמור בזכרוני מאז, כאשר יהודי חסידי התבטא בערך כך מתוך מרירות ליבו השבור: 'וואס ס'טוט זיך - טוט זיך! איין זאך איז זיכער, דער רב'ש'ע האט זיכער קיין גוט געשעפט נישט געמאכט, וואס וואלט געווען שלעכט ווען די אידן טאנצען מיט די תורה אינערהיים?!... (מה שקורה כאן, קורה! דבר אחד בטוח, שהש"ת בוודאי לא עשה כאן עסקה טובה, כי איזה דבר רע יכול היה להיות אם היהודים היו רוקדים עם התורה בביתם!?)...

על זוגתו ע"ה מספר ר' קלמן: כמוני שהייתי במוגילוב בימי הרעה בגלות טרנסניסטריה, היתה גם זוגתי ע"ה שהלכה יחד עם דודה - שגידל אותה במסירות נפש ראויה לשבח - הרה"ח ר' ראובן ברנהולץ ז"ל. ר' ראובן עצמו היה חסר אמצעים ובביתו לא היה מה לאכול, ובנוסף לזה היה חולה במחלת הטיפוס ל"ע, אך למרות הכל גידלו אותה ממש כמו בת אישית שלהם. היות ולא היה עצים לחמם את התנור והקור היה עז עד מאד, הלכה זוגתי ע"ה לחפש בסביבה דברים שאפשר להסיק בהם את התנור, עד שהגיעה למקום בו הייתה ערמת עיתונים ושם מצאה גזירי עיתונים של ימים לרוב, והביאה רבים מהם לביתם וכך הציטו את האש לחמם את המקום מהקור הנורא. וכן פרשו עיתונים על הארץ לשכב עליהם בתנאים היורדים שהיו שם.

ר' ראובן היה חסיד באיאן נלהב וסיפרה לי זוגתי ע"ה, שבתקופות החשובות ביותר בגלות טרנסניסטריה, היו יושבים החסידים יחדיו בכל סעודה שלישית ומתחזקים יחדיו בסיפורי צדיקים ובשבת אחים גם

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקהל שטפנשט

חכמי
רומניה

מצבת
הפולישער
רוב בבית
העלמין
פאקוראר
דיאס

אהל הרה"ק רבי מרדכי זישאלי והרה"ק רבי
דוד מבוהוש מימין מצבת ה'פולישער רוב'

הגאון רבי אברהם אלחנן מייזלמאן זצ"ל המכונה "פולישער רב" רב דביהכנ"ס "גשר אדום" ביאס נסתלק י"ז מר חשוון תרפ"ט ומנו"כ בבית העלמין פאקוראר יאס

בגיוס כספים להחזקת מקום התורה שהקים בעשר אצבעותיו, ואנו ממשיכים לרדוף אחריו למען יאות לספר לנו מהידוע לו אודות סבא רבה הגדול שלו, כשכבר הצלחנו לתפוס עמו שיחה הרב מייזלמן נאנח ומספר לנו ביאוש כי אין לו הרבה מידע אודות זקינו, אולי הבן דוד שמואל מייזלמן בבולטימור יודע יותר פרטים אולם איך נשיג את הבן דוד האמור? כאשר הטלפון שלו ב'ניפורמישן' של ארה"ב לא מעודכן, חזרנו איפה להרב מייזלמן ראש הישיבה בירושלים שיאמץ את זכרונו וישתף אותנו בידוע לו, ראש הישיבה לא ידע להוסיף לנו כי אם פרטים מועטים ביותר, אלו שמובאים כאן. וחבל על דאבדין, מן המעט שדלינו ניסינו לבנות את הפרופיל ולכתוב את תולדותיו של הרב מייזלמן ה'פולישער רוב' שרוב ימיו כיהן ברבנות יאס ברומניה.

תולדות ה'פולישער רוב'

שיחה שערכנו עם נכדו הרה"ג רבי משה מייזלמאן ראש ישיבת תורת משה (לדוברי אנגלית) בשכונת הר נוף בירושלים השבועה' מר חשוון תשפ"ב [צייין כי רבי משה מייזלמן נולד בלאס

רבינוביץ הנמצא ממול בנין ה'קאפלה' - בנין החברה קדישא, משם פונים ימינה, עמוק במעבה בית העלמין לחלקת אהל הרה"ק ר' מרדכי זישאליה טוורסקי שהיה מכונה ה'רישישער רבי' ובנו הרה"ק רבי דוד'ל מבוהוש. בחלקה הזו יש כמה קברי רבנים וחשובי יאס, בחלקה זו התמקדנו הפעם עד לגילוי המציאה היומית, מחוץ לאהל מצד ימין יש מצבה של ה'פולישער רוב', ללא כל סימן היכר נוסף מי הוא, מה שם משפחתו, זולת מה שמצויין על מצבת קברו ונחרט לדורות, וכך התחלנו לגשש ולחפש אודותיו כסומים באפילה, באורח מקרי וקצת פלאי התגלגל לידידנו ספר 'קובץ תפארת צבי' ואת עינינו צדה מודעת זכרון עולם - הנצחה, ובו נכדו מנציח את זכר זקנו הרב מייזלמן, עיון קל גילה לנו כי זהו ה'פולישער רוב' אותו אנו מחפשים, מכאן הדרך הייתה ארוכה/קצרה להגיע לנינו הרה"ג רבי משה מייזלמן ראש ישיבת תורת משה בירושלים, ראש הישיבה עסוק ביותר והכנת השיעור כללי, אותה שעה בה תפסנו אותו בטלפון חשובה בעינינו יותר מלימוד היסטוריית העבר, אילצה אותנו להמתין עוד ועוד, ועתה כבוד הרב עסוק

חברי וחוקרי ה'אגודה למקומות הקדושים ברומניה' לא שוקטים לרגע, והנה זה לאחרונה בסיוור עבודה שנערך בבית החיים פאקוראר ביאס נתגלתה מצבה של רב לא ידוע ולא מתועד בארכיונינו, על מצבתו נכתב הכינוי ה'פולישער רב', נטמן בסמיכות ממש לאהל הרה"ק מרדכי זוסיא'לה טברסקי מהוצלעס' שהיה נקרא 'דער ריששער רבי' ובנו הרה"ק רבי דוד מבוהוש, חברי מכון 'תורת אמת' שינסו מותניהם והצליחו להעלות פרטים עלומים אודות דמותו של הגאון רבי אברהם אלחנן המכונה "פולישער רב" שהיה רב בגשר אדום לערך שלושים ושתים שנה" כמצויין במצבתו.

על מציאת המצבה

בבית העלמין הענק והעתיק דעיר יאס - 'פאקוראר' ישנם כיום חמישה אהלי צדיקים בכניסה אהל שטפנשט, בסוף השביל יש את קבר 13 אלף נרצחי הרכבות, וקבר אחים קדושי פאפריקאן, משם פונים לאוהלי הרבנים רבי משולם זוסיא ווארמן, אהל רבי בן ציון מושקוביץ מפאדולוי, (וכן אהל הרב חיים

באר בשדה - שטפנשט

רבנים נוספים בשכונת 'גשר-אדום'

נפטר ח' אב תר"נ.

*

לפנינו עוד מספר מצבות מרבנים בגשר אדום ומגשר עץ

פ"נ הזקן

הר' ישעיה נח ב"ר ישעיה נח שו"ב מגשר עץ
נ' יום ב' כ"ה אלול שנת תרצ"א לפ"ק
תנצב"ה

*

השו"ב מגשר אדום דער רויטער בריק

פ"נ

דוד בן יעקב יהודה שו"ב

דאדל שוחט

פין דער רויטער בריק

נתבקש בישיבה של מעלה י"ז אייר תש"ט

תנצב"ה

*

בין הרבנים הידועים שכיהנו בשכונת 'גשר האדום' נמנים הגאון רבי ישראל רבינוביץ בנו של רבי אהרן רבינוביץ רבה של פויעשט, מגזע היחס היה שכן אמו היתה מרת שרה בת רבי מתת' יחזקאל דרברמדיקר בן רבי ישראל מפיקוב בהרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב. כיהן כרב בפויעשט אח"כ היה רב בהארישוב, אח"כ עבר לכהן כרב ביאסי כיון שהיה בזיוו"ש חתנו של רבי ברוך [ב"ד יוסף יוסקא מוואלטיסק בנו היחיד של רבי מרדכי מקרמניץ] חתנו של הג"ר ישעיה שור מיאסי בעמח"ס 'כליל תפארת', רבה של יאסי.

לאחר פטירתו של רבי ישראל עלה למלאות מקומו בנו הגאון רבי יהושע רבינוביץ שהיה נשוי להרבנית מרת פיאג בתו של רבי מתתיהו יחזקאל דרברמדיקר מניגרעשט.

להלן תמלול מצבת רבי ישראל רבינוביץ

אבן מקיר תזעק

יום זך בחודש סיון יום אף וחרון
שבו נצחו אראלים ולקחו להם הארנן?
רב ומו"ץ מגזע תרשישי ישרון
אץ לבוא עליו שמש יומו האחרון
לפתע פתאום מת מיתת בן אהרן
ה"ה

הרה"ר ישראל בהר"ר אהרן נב"מ
דומ"ץ פה יאס על גשר אדום כ"ו שנים
ומלפנים בק"ק הארשע

ובמספר הדורות לפניו רבנות הוא הלב
והוא

נין ונכד להגאון הצדיק ה"ה לוי יצחק זצוק"ל
מבארדיטשוב וחתן הרב הגאון הצדיק הר'
ישעי' אב"ד דפה יאס.....

*

כמו כן כיהן במקום הגאון רבי יעקב טויבש זצ"ל שהיה בנו של הגאון רבי אהרן משה טויבש. רבי יעקב היה חתנו של הרה"ק רבי יהודה צבי מראולא, בראשית דרכו היה אב"ד בזידיטשוב, ומתרכ"ח אב"ד ביאס ברחוב גשר אדום. חיבר ספר 'ברכת יעקב', (עדיין בכתובים).

מצבת רבי דוד שו"ב מהרויטער בריק

מצבת רבי ישעיה נח בן רבי ישעיה נח שו"ב 'גשר אדום'

מצבת רבי ישראל בן רבי אהרן רבינוביץ רב 'גשר אדום' וחתן נכדת רבי ישעיה שור אב"ד יאס

אנג'לס קליפורניה, ועלה לארה"ק בשנת תש"מ, ר' משה הינו תלמידו של הגאון הגדול רבי יוסף דוב סולוביצקי מבוסטון, בתש"מ"ב פתח בירושלים ישיבה לבני חר"ל דוברי אנגלית], נתוודענו עוד פרטים אודות דמות העלומה של זקנו רבי אברהם אלחנן, רבי משה הוא בנו של ר' צבי בן ר' שמואל בנו של רבי אברהם אלחנן ה"פולישער רב".

רבי אברהם אלחנן נולד בגליציה לאביו רבי בנימין יצחק. כבר בימי בחרותו היה לשם ולתהילה ברוב חכמתו ותורתו. בהגיעו לפרקו נשא את זו' הצדקנית מרת אדל רבת היחס שהיתה נינתו של הרה"ק רבי ברוך מקוסוב זי"ע.

לאחר נישואיו התגורר בעיירה האליטשין בבוקובינה. שם עלה לכהן על כסא הרבנות המקומית. היתה זו תקופה קשה בכל רומניה היו פוגרומים נוראים. בסיומה של אותה תקופה העתיק מושבו ליאס שם החל לכהן כרב בביהכ"נ בשכונת "הגשר האדום" בעיר נתפרסם בכינויו ה"פולישער רב" עקב מוצאו הבולט מפולין-גליציה ברומניה.

רבי אברהם אלחנן ישב על כסא רבנותו ביאס במשך ל"ב שנים שבהם היה מעורה היטב בכל עניני העיר ובית הדין דשם, והיה מעורב בכמה וכמה מעשי בי"ד וגיטין. כמו"כ בא בכתובים ומשא ומתן בהלכה בעניני גיטין עם גדולי דורו. וכך גם מתנוסס שמו בספר אבן יקרה - תנינא (סי' קכח): לכבוד הרבני המופלג החריף ושנון כש"ת מוה' אלחנן מייזעלמאן נ"י בק' יאססי וכו'.

רבי אברהם אלחנן המשיך בהתמדתו בתורה במשך כל ימי חייו לא פסק פומיה מגירסא, ולמד תורה מתוך דחק העוני ומחסור, ובהיותו שתקן גדול הגיע לפעמים לידי חרפת רעב, עקב כך בנו רבי שמואל עזב את רומניה בשנת תרנ"ח כשהיה בסך בגיל 18 ונסע לאמריקה, כאשר כל מטרתו היתה לסייע בידי אביו שיוכל לשבת על התורה והעבודה, ואכן הוא היה שולח כספים להחזקת בית אביו ברומניה.

נוסח המצבה:

חבל על דאבדין ולא משתכחין
רב מפורסם לתהילה בתורתו
וצדקתו וחכמתו ועניו, קולע אל
השערה בסברה ישרה ולא יחטא
המטרה,
למד תורה מתוך עוני,
תורת ה' היתה שעשועיו
כל ימי חייו שמש בכתר הרבנות
פה יאסי בגשר האדום לערך
שלשים ושתים שנה הרב הגאון
הר' אברהם אלחנן בן ר' בנימין יצחק
הלוי

הנקרא פאלישער רב
נפטר בשם טוב י"ז חשוון תרפ"ט
תנצב"ה

יאס היהודית - אז ועתה

לצורך הכרת המושגים היהודיים ביאס: "גשר האדום", "גשר הברזל", "טרגו קוקולוי" ויצאים לסיור וירטואלי ברחובותיה של יאס היהודית.

'טרגו קוקולוי'

יאס הייתה עיר יהודית ברובה, ובה 132 בתי כנסת וישיבות, הרובעים המפורסמים בהם התגוררו היהודים 'טרגו קוקולוי' או בקיצור 'טרגו קוקו', - על שם סוחר העופות שהיו גרים בה, - ברובע 'קוקו' שכן כאמור בית מדרשו של הצדיק משטפנשט ברחוב הילנה דואמנה, כמו כן שכן בית החולים היהודי ברחוב זה, בית החולים קיים עד היום, ואף אנדרטה לזכר הפעילות היהודית הקדומה קיימת עד היום.

כמו כן משרדי הקהילה היהודית נמצאים ברובע 'קוקו', וכן שני בתי כנסת קיימים בה עד היום, האחד הוא בית הכנסת המפורסם על שם הרה"ק מאפטא, בית כנסת זה היה

'גשר אדום' - 'רויטע בריק'

רובע נוסף ומפורסם הינו 'הגשר האדום' [דער רויטע בריק בשפת האידיש ו'פוד רוש' בשפה הרומנית], בשכונת 'הגשר אדום' כיהן הגאון רבי אברהם אלחנן מייזלמן זצ"ל ה'פוילישער רב' כרב במשך ל"ב שנים כפי מצויין במצבתו. וכן לפנינו מצבה נוספת מהג"ר ישראל הורוביץ זצ"ל בן הרב אהרן שהיה חתן רבה של יאס (ראה להלן), הרב הורוביץ כיהן כרב ב'גשר אדום' כ"ו שנים.

הגה"ח ר' יהושע ליבוביץ שליט"א מספר שבגירסא דינקותא שלו זכור לו שדיברו בבית על שתי המרכזים היהודיים ב'גשר האדום' וב'גשר הברזל', 'דער רויטע בריק' ו'דער אייזער בריק', 'פוד רוש' ו'פוד דה פייר', גשר הברזל הוא סמוך ל'טרגו קוקו'.

נקרא ה'שילהויף' על שם רחוב בתי הכנסת בו הוא שכן רחוב 'שילהויף', בבית כנסת זה כיהן כרב בעל ה"שערי ציון" ו"יון מצולה" המקובל רבי נתן נטע האנובער (ראה באר בשדה גליון 241), ולפי המסורת היהודית בביקורו של ה"בעל שם טוב" ביאס התפלל בבית כנסת זה ואף פקד את קבר החתן והכלה הטמונים מאחור בחצר בית הכנסת "אוהב ישראל" מאפטא (סיפור הקברים ראה בגליונינו באר בשדה גליון 145, 72), וכן התפלל בו הרה"ק ה'קדושת לוי' מברדיטשוב שבא לבקר את הרה"ק מאפטא בתפילת שבת, גם הרה"ק מרוז'ין ביקר בבית כנסת זה וסיפורים פלאיים נקשרו במקום זה, בית כנסת נוסף במקום הוא בית כנסת 'מארארי' של סוחר הפירות-תפוחים ששרד ואף פעיל עד היום הזה.

הרה"ק מאפטא רבה של יאס בונה בית הכנסת הגדול ב'גשר אדום'

הגדולה מגשר אדום שנתחנך על ידו הנהיג הרב להתפלל בנוסח ספרד כמנהג חסידים, ושם היה מתפלל בכל יום, ואף שבבנין הבית היה חדר גדול לבית המדרש, ציוה רבינו שיכנסו ויתפללו בכל יום אפילו בחורף ובקור גדול לבית הכנסת דוקא, ולשם כך עשו להם הזקנים אדרת שער והניו נכנסים במלבושים אלו, והתפללו שם גם בחורף ובקור גדול, וכמה דורות שמרו צואת הרב מאפטא בבית הכנסת הגדולה בשכונת גשר אדום.

היכן היו ממוקמים הבתים הללו? בתוכי המכתב כתוב "פלאץ הנ"ל שהוא בחצר בית הכנסת דפה", שזה הכוונה כנראה לחצר השילהויף - בית הכנסת המוכר כיום, פריטים מדויקים יותר אודות מיקום בית הכנסת אנו קוראים בכתבי הרב גוטמן כדלהלן.

מלבושים מיוחדים לעת התפילה בבית הכנסת ב'גשר אדום'

וכך כותב הרב מנחם גוטמן: בכתב הרבנות ששלחו להרב מאפטא עדת יאס הובטח לו גם דירה ובית גדול, והרב מאפטא היה לו מקום קבוע בבית הכנסת הגדולה משילהויף ששם היה מתפלל בשבת ויום טוב, ובבית הכנסת

בין השנים תקס"ט לתקע"ד כיהן ברבנות יאס רבה המפורסם הרה"ק 'אוהב ישראל' מאפטא, הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל כיהן ברבנות קאלבסוב, אפטא ומשם הגיע ליאס, (מיאס עקר למעוזו ושם מנוי, על רבנותיו אמרו "מלכותיה קאיים" - ר"ת שמות הערים בהם כיהן ברבנות), בתחילת בואו לכהן ברבנות התבטא גדולות על העיר יאס, ואף רימז בשמה יא"ס את ה"ר"ת - סוף ארץ ישראל, במאמרינו זה לא נכנס לפרטי פעילותו ותקופת רבנותו בעיר יאס, (חלק מפרקים אלו תמצאו בגליונינו באר בשדה מספר 72) להלן ננסה להתמקד בפריסת מצודתו של הרה"ק מאפטא ב'גשר אדום'.

עד בואו לעיר יאס היה בית כנסת גדול אחד שנקרא ה'שילהויף' (בית הכנסת הגדול של יאס העתיק ברחוב קוקולוי) בו כיהנו רבני יאס הנודעים, והמפורסם והקדום שבהם הוא ה'שערי ציון' רב"ג האנובער, בשנת תק"ע לדרך החל להבנות ביאס בית כנסת גדול נוסף ב'גשר אדום' הוא פודו-רוש ברומנית, וזאת מעבר לכמאה בתי כנסת והיכלי תפילה נוספים הפזורים ברחבי יאס. סיפור בניית בית הכנסת הגדול בגשר אדום היה בזכות הרה"ק מאפטא. אחת הסיבות היו שכן בבית הכנסת השילהויף התפללו נוסח אשכנז, בעוד בבית הכנסת החדש שנבנה בגשר אדום הורה הרה"ק מאפטא להתפלל בנוסח ספרד.

בניית בית הכנסת והבתים לרב הקהילה

בי"א אלול תק"ע התחייבו ראשי הקהל דיאס להרה"ק מאפטא, היות שבכתב המינוי שלו התחייבו לבנות לו בתים נאים ומפוארים, והיות שכבר עברו שנתים שלא בנו לו מחוסר ממון, לכן מכיון שהוא מוכן לבנות זאת מכספו, אזי אם ישלמו לו את ההוצאות זה יחזור להיות שייך לרכוש הקהל, אולם אם תוך שלוש שנים לא ישלמו הבניה עד פרוטה אחרונה זה יהפוך להיות רכושו לחלוטין ולצמיחות ולדורו דורות, כנראה כיוון שהשטח היה שייך לקהילה, ממסך זה משמע שהרה"ק מאפטא בנה מכספו בתים ובית כנסת.

בספר "אגרות הרב מאפטא" מובאים מכתבים אודות רכישת מקומות בבית הכנסת ב'גשר אדום' ממנו אנו למדים על תוקף מעמדו של הרה"ק האוב ישראל רבה של יאס באותם ימים על כל עניני הקהילה.

שטר מכירת מקומות בביהכ"ס בשכונת

הגשר האדום - אגרת משנת תקע"א (אגרת טז) שטר החלטה הלז ניתן מאתנו ב"ד הח"מ ביד הקצין הנעלה מו"ה דוד במו"ה ישעיה מראמין, איך ששייכים לו אלו המקומות בבהכ"ס הקדושה החדשה שנבנה עתה מחדש על גשר אדום היינו המקום בכותל מזרח אצל ארון הק' מצד ימין ובעזרת נשים אצל אשת הקצין מו"ה משה במו"ה אהרן מצד שמאל של האשה בכותל מזרח ועוד מקום בעזרת אנשים אצל המנורה שבצפון בספסל שנגד דרום בקצה הספסל שנגד מערב, ובעזרת נשים הוא בקצה הספסל שבאמצע הבה"כ שנגד צפון, כל הנ"ל החלטנו אנחנו ב"ד הח"מ למ' דוד במו"ה ישעיה הנ"ל לחלוטין ולצמיחות על מין כפי המבואר בהפינקס הנעשה על כל המקומות שבבהכ"ס הק' הנ"ל בח"י אדמו"ר הרב הגאון איש אלקי בוצינא דנהורא קדישא המפורסם בישראל קדוש שמו מו"ה אברהם יהושע העשיל נ"י אב"ד דפ"ק ובח"י ה"ד. ומעתה רשות ביד מ' דוד במו"ה ישעיה הנ"ל וב"ב ו"א ו"א [יורשו אחיו] לעשות במקומות הנ"ל כרצונו וכחפצו כאדם העושה בשלו להוריש ולהשכיר ולהשכין ולמכור וליתן במתנה ואינש לא ימחה בידיה מיומא דנן ולעולם, וכל הנ"ל נעשה בהסכם כל האלופים מגשר הנ"ל ובהכרזות כד"ת.

ולתוקף ועזו ביד מ' דוד במו"ה ישעיה באנו אנחנו ב"ד הח"מ בצרוף אדמו"ר

בית הכנסת ה'שילהויף' בו התפלל וכיהן הרה"ק מאפטא, בית הכנסת קיים ופעיל עד היום במרכז יאס

מראה כללי של פנים בית הכנסת ה'שילהויף' כפי שנראה כיום

על בתי הכנסת 'קלוז' שטפנשט' ביאס

הקלוז בשילהויף, הקלוז בגשר אדום, והקלוז בטרנו קוקו

העיר יאס הייתה מרכז גדול מאוד לחסידי שטפנשט בהיות טמון בה הרה"ק אדמו"ר הראשון משטפנשט, בכל שנה היה עורך בנו האדמו"ר הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט מסע קודש לקבר אביו בעיר יאס, ועל כן גרו בה גדולי חסידי הצדיק, לפנינו תיעוד משלושה בתי כנסת לחסידי שטפנשט ביאס, ומכיוון שאחד מהם היה בגשר אדום נתייחס לשלושתם במאמרינו זה.

אשר התנדבו בין השנים תרס"ה-תרס"ו, להחזקת הקלוז שטפנשט בגשר אדום שביאס.

הקלוז בשילהויף

מעניין להוסיף מה שכתב הרב מנחם גוטמן רב דיאס בספרו 'אוצר אגדות החסידים' (ד). 'סמוך לבית הכנסת הגדולה בשילהויף התקיים בית המדרש הגדול הקלוז של הרב מזבולוב [רבי יוסף דוד הכהן בעל הדרכי אמונה ראה בגליונינו באר בשדה 282], הקלוז של ר' מאיר שמחה, ועל ידו התקיים הקלוז של חסידי סדיגורה, ואחר כך קראו לו הקלוז של חסידי שטפנשט. וכאשר בנו הבנין המפואר והגדול של חסידי שטפנשט נתבטל הקלוז הקטן והישן של חסידי שטפנשט.'

השינוי המופיע בתבובים אודות מספר הבנין של הקלוז, שברחוב הלנה דואמנה. להבנת מיקומו של הקלוז כיום, נציין כי לפי הנראה כיום הוא היה ממוקם בין בניני הקהילה היהודית דהיום שברחוב הלנה דואמנה 15, לבין בית החולים היהודי דאז, שאף הוא שכן ברחוב הלנה דואמנה 49.

הקלוז בגשר אדום

בארכיון גנזי מכווננו 'תורת אמת' שטפנשט, נמצא מסמך היסטורי נדיר ומרהיב ביופיו, שתוכנו רשימת המתנדבים למען 'שטעפינעשטער קלוז' בגשר אדום ביאסי, ובו רשימת קל"ח אנשים ממתפלי הקלוז

הקלוז ברחוב 'הילנה

דואמנה' - 'אלבה'

הקלוז המרכזי של הרה"ק משטפנשט ביאס היה בשכונת טרנו-קוקו ברחוב הלנה דואמנה מספר 7, במכווננו קיים פנקס הקלוז שטפנשט ומצוין בו כי הוא ברחוב 'אלבא', ואכן לאחר עיון ומחקר במפות העיר ולאחר סיור שליחנו על פני השטח עם ידיד האגודה מר אלברט לוזניניאנו סיו"ר הקהילה היהודית ביאס. מסתבר כי לרחוב הלנה דואמנה הראשי, יש סמטה נוספת הנקראת גם בשם 'הלנה דואמנה', ומצידה השני הוא רחוב אלבא. אם כן רחוב 'הלנה

דואמנה' ורחוב 'אלבה' חד הם, בנין הקלוז היה קיים עד שנת תש"מ לערך שאז הוא נהרס על ידי השלטונות, במטרה לבנות כמתחם בניני רבי קומות, ובעת ביקורו השנתי של כ"ק אדמו"ר מבוהוש זצ"ל בעיר יאס, אף ביקר בתוככי בית כנסת זה, וערך בה את שולחנו.

לסיכום, יש לומר כי מספרי הבנינים ברחובות אלו כפי ה נ ר א ה

התחלפו, ו מ כ א ן

מסמך נדיר פרטים ראשון

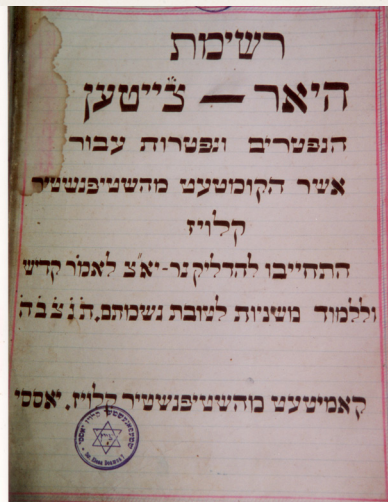
בנין הקלוז ברחוב הילנה דואמנה שנהרס

מראה כללי של רחוב הילנה דואמנה בן נראה הקלוז במרכז הבנינים שמסביב לו

שער הפנקס של השטעפינעשטער קלוז ברחוב 'אלבה' מתשרי תרצ"ו ובו פרטים עשירים ביותר מוזי הקלוז פרוטים על גבי 506 עמודים מרתקים

שער פנקס היארצייטען מהקומטעט 'שטעפינעשטער קלוז' על החותמת מצויין רחוב 'הילנה דואמנה' 7

מסמך היסטורי מהשטעפינעשטער קלוז בגשר אדום ביאסי רשימת קל"ח תורמים לקלוז בשנים תרס"ה-1

הבתולה הצדיקת זו היתה בעלת רוח הקודש וידעה ללמוד תלמוד שלחן ערוך ופוסקים, וכל צדיקי הדור העידו עליה שהיא בעלת נשמה גדולה עד מאוד, ובסוף פעלו הצדיקים שתנשא לאיש ופסקה ממנה רוח הקודש ועלתה לא"י. ר' דוד ישב ביאס לערך שלשים שנה ונפטר כ"ד תמוז תרמ"ג.

התמונות והמסמכים מארכיון מכון תורת אמת שטפנשט ודוברות האגודה למקומות הקדושים ברומניה'

הקהילה הכללית).

רבי דוד בעל שם בגשר אדום

להשלמת היריעה ולתוספת רקע על בתי הכנסת 'בגשר אדום' נצטט עוד סיפור פלאי מספרו של הגה"ח רבי מנחם גוטמן "אוצר אגדות החסידים": החסיד ר' דוד בעל שם מיאס בית מדרשו ידוע על ידי הבאהלוי [נהר] אצל גשר אדום. ר' דוד בעל שם עסק בסגולות הוא בא לכאן מלודמיר, והוא היה הגבאי המשמש אצל הרבנית המפורסמת הבתולה מלודמיר,

לקבלת העלון לוחצאפ: 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:39

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:36

ר"ת: 19:11

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagifrenkel@gmail.com

בס"ד עלון מס' 524 22.10.2021 - מז' מרחשוון תשפ"ב

וְהוֹשִׁיעַ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיִבְרָא לָנוּ

פְּרִשְׁת - וִירָא

חֲלָה לָךְ מַעֲשֵׂת כְּדָבָר הַזֶּה (יח,כה)

באחת משכונות ירושלים היתה רק מכולת אחת, ובעליה לא נמנה על קהל יראי ה', במשך שנים רבות הוא ניהל את העסק, והכל באו לקנות אצלו, אחד מתושבי השכונה שנקלע לקשים כספיים, החליט אף הוא לפתוח מכולת, אבל כיון שאיש זה היה תלמיד חכם והקדיש שעות רבות מסדר יומו ללימוד תורה, לא רצה לבזבז זמן רב במכולת, והחליט שהוא ימכור רק מצרכי יסוד, כמו מוצרי חלב ולחם, וכו'. ויעשה זאת בין 6 ל-9 בבוקר בלבד, כך שיהיה באפשרותו להקדיש גם עתה את מרבית יומו לתורה.

לא היתה דעתו של בעל המכולת הוותיק נוחה, בשומעו על פתיחת העסק בשעות בבוקר, והוא תכנן כיצד לפגוע בתלמיד חכם ובמכולתו. מה שעלה במוחו היה רעיון שטני במיוחד, הוא התקשר למשרדי מס הכנסה, והלשין על מוכר המצרכים שאינו מדווח על מכירותיו. לא שהיה לו מידע על כך, אבל ההנחה שלו היתה שאם חוקרי המס יבואו לחנותו של התלמיד חכם ייבהל זה מעצם בואם, ולא יפתח יותר את החנות.

לחוקרי המס אין סיבה להזדרז ולהגיע בין 6 ל-9, הם הגיעו לשכונה בשעה 11, ועל פי הכתובת שנמסרה להם לא מצאו את המכולת, הם ניגשו לעוברים ושבים ושאלו איפה יש כאן מכולת.

והאנשים הצביעו בפניהם על... מכולתו של המלשין, שהיתה ממוקמת במרחק כמה מטרים מהכתוב שנמסרה לחוקרים... בעל המכולת הוותיק נחרד מאוד לראות את חוקרי המס נכנסים לחנותו, ומסתבר שעל ראש הגנב בוער הכובע, והוא עצמו היה אחד ממעלימי המס הגדולים, ועתה נתפס בקלקלתו, ומפני הקנס הכבד שהוטל עליו ועוגמת הנפש המרובה שהיתה לו, נאלץ לנעול את חנותו על מסגר ובריח... והתקיים בו (תהלים ז',טז): "בוֹר כָּרָה וַיַּחְפְּרֶהוּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יְפֹעַל". (עלון 'ביע עומר')

שום דבר לא הולך לאיבוד – הרב אפרים שרבני שליט"א

התורה הקדושה מספרת, שהקב"ה נגלה לאברהם אבינו ומודיע לו שהוא הולך להפוך את סדום. והטעם, כדי שיעמוד ויבקש ויפציר עליהם. אברהם אבינו עמוד החסד, אותו אדם שפיזר את כל ממונו והפך את ביתו למסעדה רק כדי לקרב את הבריות אל תוך זרועות האמונה, גם כאן עומד ומפציר ומבקש מהקב"ה 'לחזור בו', מבקש אברהם אבינו מהקב"ה: "רבנו של עולם, אני מתחנן, תמחק את מה שכתבת!". וכך עומד אברהם אבינו במשך שעות ומנהל עם הקב"ה משא ומתן על העיר הזאת שלא תלך לאיבוד, עיר שהרבה היו שמחים שמחר היא לא תהיה חלק מהמפה, עיירה שידעה להעביר חוק בפרלמנט שיש איסור להעמיד קופת צדקה, או לפתוח גמ"ח, והעובר על כך צפוי לעונש מיתה. וכמו שחז"ל מספרים על נערה אחת שהייתה מאכילה בסתר אדם בלא קורת גג, ובמשכורת הדלה שהייתה לה הייתה דואגת לו כל ערב לארוחה חמה. היא עברה על החוק ודבר זה נתגלה והענישו אותה בעונש אכזרי – מרחו את כל גופה בדבש וטענו עליה סוללה של דבורים! המסכנה הזו נפטרה מהעקיצות, ובאותה שעה החליט הקב"ה להחריב את סדום.

אך גם על עיר כזו אברהם אבינו לא היה מוכן לוותר: "וַיִּגֶשׁ אַבְרָהָם, וַיֹּאמֶר: הֲאֵף תִּסְפָּה, צְדִיק עִם-רָשָׁע" – אומר אברהם אבינו: "רבנו של עולם, למה שהטובים יסבלו?". ואברהם שואל אם מספיק שיהיו שם חמישים כדי לעצור את הגזירה והקב"ה עונה בחיוב, אך אומר שאין שם חמישים כאלו. אברהם מבקש ארבעים והקב"ה גם לזה מסכים, אך גם ארבעים כאלו לא נמצאו שם. וכך התמקח אברהם אבינו על שלושים בדמעות, ואחר כך על עשרים, עד שהצליח 'לרדת' לעשרה, אך לא היו בעיירה הזו אפילו עשרה אנשים שענו על קריטריון של "בן אדם"! התורה מספרת שנסתתמו לאברהם הטענות, אין לו עוד שמץ של כף זכות להוסיף, הוא נעשה שקט ומיד: "וַיֵּלֶךְ יְהוָה--כְּאִשֶׁר בֵּלָה, לְדַבֵּר אֶל-אַבְרָהָם"-- הקב"ה הולך, תפילתו של אברהם לא התקבלה. "וַאֲבָרָהֶם, שָׁב לְמִקְמוֹ" – אברהם חוזר לביתו שבחברון עם ראש למטה, כל ההפצרות לא הועילו, מחר כבר סדום לא תישאר.

ושואלים רבותינו בעלי המוסר, אם הקב"ה ידע מתחילה שתפילותיו של אברהם אבינו לא הולכות לשנות את הגזירה, אז למה הטריח אותו הקב"ה לבוא ולהתפלל, הפצרות שידוע כבר מראש שאינם עתידות להניב פירות, בשביל מה? וכי לא חבל על 'המאמץ'! הרי אלו ממש דמעות יתומות!

עונה המגיד מדובנא, דמעותיו של יהודי לעולם לא הולכות לאיבוד, הן נשארות 'בארכיב' של הבורא יתברך, וכשתבוא השעה הנכונה שצריכים לישועה, הקב"ה נכנס לארכיב ומוציא משם את הדמעות האלו! אברהם אבינו הוריד כאן דמעות, עמד והתחנן שהקב"ה ירחם על העיירה הזו, התפילות האלו לא הועילו לסדום, אבל הקב"ה 'דאג' שהן יתנקזו למקומות אחרים, הוא דאג שבשעות לא שעות, בזמנים קשים של הילדים שלו, שם הוא יזכור את הדמעות של אבא שלהם. שנזכור! דמעות של יהודי לא הולכות לאיבוד! אומר המגיד מדובנא, התפללת כל כך הרבה על שידוך? הוא כל כך התעכב עד שבא? אל תדאג! יש לקב"ה מה לעשות עם שלל התפילות הזה, התפילות שלך יעמדו לך בלידה של אשתך, שם אתה לא תצטרך להוריד דמעות, משם אתה תצא שמח! אומר המגיד, הקב"ה 'יזם' את התפילות של אברהם, הוא רצה את התפילות שלו, למה? כי יש לי הרבה מה לעשות עם הדמעות של אברהם, יש לי למי לחלק אותם.

וממחיש המגיד מדובנא את דבריו על פי משל: שני בני אדם נכנסו לחנות בגדים וכל אחד בקש לקנות בגד לבנו. אמר הראשון למוכר: "אני רוצה בבקשה בגד שיתאים למדות של הבן שלי". אמר לו המוכר: "איך אוכל להתאים לו בגד, הלא אינני יודע את מידותיו, האם ארוך הוא, או קצר? רזה, או עב בשר? מוטב שתביא את בנדך לכאן ואראהו בעיני וכך אוכל להתאים לו בגד הולם". שמע השני את הדברים, פנה אל המוכר ואמר לו: "אף אני מבקש לקנות בגד לבני, ועל כן אבקשך שתביא לי כמה מיני בגדים בכמה מידות וצבעים". תהה המוכר: "מדוע תעשה כן? אף לך אני מייגע להביא את בנדך הנה, כדי שאבחר לו בגד שיתאים למידותיו". השיב האיש למוכר: "העצה שיעצת לחברי הייתה נכונה, כי יש לו בן יחיד ואם לא יתאים לו הבגד הרי לא יהיה מי שילבשנו. לא כן אני, בני רבים יש לי, זה שונה מזה, ולכן יכול לקנות אני כמה מיני בגדים ואם בגד אחד לא יתאים לראשון, בוודאי יתאים לשני, ואם לא יתאים לשני אזי יתאים לשלישי".

אומר ר' המגיד מדובנא, כך היא תפילתו של היהודי, תמיד תתפלל, אם לא צריך את התפילה כאן, היא 'תתלבש' במקום אחר כשבאמת תצטרך אותה. אתה מתפלל והפרנסה עדיין מתעכבת? תמשיך! זה ידאג לבת שלך שלא תתעכב לה החתונה, תתפלל, הקב"ה יודע מה לעשות עם המילים שלך. אין תפילה שאינה עושה פירות, אין תפילה שלא עושה רעש, אתה תתפלל, כל מילה שתצא מהפה שלך תעשה את התפקיד שלה. אם לא בך אז בבן שלך, אם לא בפרנסה שלך אז בחינוך הילדים שלך, היא תפגע במקום הצריך לה ביותר, "הוי מתפלל וחוזר ומתפלל שאין לך אדם שאין לו שעה". הלוואי שנדע להתפלל, שנדע להחזיק סידור.

מספרים על רבינו מחבר הספר 'טורי זהב' על השולחן ערוך, שכשהיה מתפלל תפילת שחרית, היה מתפלל עם טלית קרועה וכל נשות העיר שהיו באות לשמוע את התפילות שלו והיו רואות את הרב עם טלית קרועה היה נצבט לבן. מיד הלכו וקנו לרב טלית גדולה חדשה. אחד מהבעלים ניגש אל הרב ואמר: "כבוד הרב, זה המעט מן המעט שיכולים אנחנו לעשות עם הרב על כל הטוב שהרב עושה עמנו, יודעים אנחנו כמה הפרנסה של הרב קשה והלב שלנו נצבט לראות את הרב עם טלית קרועה ואין זו כבודה של תורה, לכן החלטנו להעניק לרב טלית חדשה".

אמר להם הרב: "באמת תודה על הכוונה הטובה והלב הרחום, אך לצערי לא אוכל לקבל את הטלית הזו, באמת מחילה גמורה". עננה של עצב נראתה על פניהם של התלמידים: "למה רבנו? זו השמחה שלנו!". ענה להם הרב: "דעו לכם, ביום שאפטר מן העולם, אני מבקש מכם שתקברו אותי רק עם הטלית הקרועה והבלויה הזו, כי היא תעמוד בבית דין של מעלה ותעיד שכל זמן שעמדתי על הרגליים, לא הסחתי את דעתי אפילו רגע אחד בשעת התפילה, היא תעיד שכל כולי הייתי תפילה". הם ידעו מה זו תפילה, הם ידעו להתפלל, הם ידעו לבקש.

מסופר על זוג שהיו נשואים שנים רבות ולא זכו לזרע קודש של קיימא. הם הגיעו לר' ישראל בעל שם טוב לשאול אותו מה עושים. אמר להם הבעל שם טוב: "ישנה סגולה בדוקה, אם תקפידו בה תזכו לבן זכר". הבעל והאישה קפצו ממקומם ואמרו לרב: "מה שהרב יגיד אנחנו עושים, הכל, אבל הכל!". אמר להם הרב: "בלילה, לפני השינה, תקחו כל אחד כוס עם מים חמים ותשטפו את הפנים איתם וה' יעזור לכם". "זה הכל?" תממה האישה, "אני מקבלת מעתה ועד עולם לעשות את זה ללא הפסקה!". אמר לה הבעל שם טוב: "יהי רצון שתצליחי". "זה לא קשה" אמרה האישה "מדוע שלא אצליח?". אמר לה הבעל שם טוב: "בתי, כנראה שלא הבנת אותי, המים החמים לא יבואו מהמיחם". "אם לא אז מהיכן?!", היא שאלה. אמר לה: "הסגולה פועלת כשהמים החמים יצאו לך מהעיניים". ה' יזכנו לדעת אותו ולבקשו תמיד בכל עת ובכל זמן, אכי"ר. שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני. (מחנה אפרים)

חֲלָלָה לְךָ מַעֲשֵׂת כַּדָּבָר הַזֶּה (יח,כה)

סיפר לי אברך: יש לו חבר במצב כלכלי קשה מאוד... הוא נוסע לחו"ל לעבוד ולגרד מה שהוא יכול, ומגיע לארץ פעם בחודשיים לראות את המשפחה. אשתו והילדים גרים במצב מתחת לכל ביקורת, במרתף עם חלונות שבורים... אבל הגרוע מכל זה שיש להם מגפת חולדות! לא עכברים... חולדות ענקיות! מסכנה האישה בקושי יכולה לתפקד בבית, כל היום הם מציבים מלכודות לתפוס חולדות, וכמעט שבכל יום נתפסת שם חולדה... ואם זה לא מספיק היא גילתה שחולדה אחת המליטה לה איזה 7 חולדות קטנות בתוך המעיל של בעלה, המונח בארון הבגדים... מאחר והאישה לא יכולה לגעת בחולדות ולהוציאן מהבית, היא מבקשת מאותו אברך שהוא חבר של בעלה שיבוא להוציא את החולדות... בדר"כ עד שאותו אברך מגיע להוציא את החולדות הם כבר מתות מהרעל.

אבל שבוע שעבר החולדה היתה חיה נושמת ובוועטת. הוא התלבט מה לעשות, להרוג אותה...? זה לא שייך... לשחרר אותה...? הרי זו חיה מוזיקה, שאפילו יכולה להרוג תינוקות... ואיך ישחררה?.. הוא החליט שאין ברירה, הוא ילך עד ליער כדי לשחרר אותה במקום שבו היא לא תזיק. והוא הלך במשך 20 דקות ליער רק כדי לשחרר אותה בחיים.

טוב, מיד לאחר מכן הוא הלך לאסוף את בנו בן ה-7, הם קבעו לסוע באופניים. הם יורדים מאיזור 'קרית משה' לצומת בגין, והבן מתחיל לתת גז... הוא נוסע מהר, אבל האבא לא כל כך מודאג, הוא ספורטאי מוצלח ורץ מהר. לפתע הוא שומע רעש מהאופניים, השרשרת יצאה מהמסילה... אי אפשר לבלום. בבלם היד הילד עוד לא יודע להשתמש, והוא דוהר לכיוון הצומת הראשית של בגין... האברך הספורטאי מבין שכל הכוח שלו לא יעזור לו כאן, ולפתע מגיח אדם עם מזוודת טרולי ענקית, מסובב את ידו, ופוגע עם המזוודה בילד תוך כדי נסיעה... הילד עף מהאופניים באוויר כמה מטרים, ונמרח על אספלט 20 ס"מ משפת הכביש הראשי. האבא רץ אל הילד, והילד ללא הכרה. הוא נושא אותו על ידיו ורץ ל'טרם'... בינתיים הילד התעורר, הרופאים בודקים ואומרים שמצבו מצוין.

אבל הפלא הגדול הוא שעל הילד שנחת עם הפנים על האספלט אין סימני פגיעה. אין פנס בעין, אין יד שבורה, אין מכות יבשות, ואפילו לא שריטה אחת! אפילו מי שחס על חיי חולדה מבחילה... כל המרחם על הבריות, מרחמים עליו מן השמיים. ('אפריון שלמה')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רות.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רות, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן
יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת
עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן
רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה
רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה
ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת
ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר
בן אסתר ז"ל.

וִירָא

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 655 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 541 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל י"ב חשוון תשפ"ב

וִירָא - תוכן ענייני הפרשה

- א. אברהם מחלים מברית המילה, וה' מבקרו - ביקור חולים.
- ב. אברהם מחכה לאורחים והכנסת האורחים (ג' המלאכים) שקיים אברהם אבינו ע"ה בזריזות למרות חוליו.
- ג. אברהם ושרה מתבשרים מאחד המלאכים, שְׁיֹלֵד להם בן בשנה הבאה, ותצחק שרה. (יה, א-טו).
- ד. בזכות שאברהם אבינו מחנך את בניו בדרך הישר: אמונה ותיקון המידות, ה' מגלה לו את העתיד לבוא לסדום.
- ה. אברהם מתפלל שש פעמים להצלת ערי סדום, אם יהיו בעיר מעט צדיקים.
- ו. המלאכים מתארחים אצל לוט, הפיכת סדום ועמורה והצלת לוט ומשפחתו (טז-יט, א-ח).
- ז. אברהם ושרה בגרר, נגעי אבימלך וכל בני ביתו ועבדיו - בעבור שרה, ורפואתם בתפילת אברהם (פרק כ).
- ח. הולדת יצחק, שמחת שרה, ומשתה גדול להולדת יצחק.
- ט. אברהם מגרש מביתו את הגר ובנה ע"פ דיבורה של שרה.
- י. ברית שלום בין אברהם לבין אבימלך מלך גרר.
- יא. עקידת יצחק - הנסיון העשירי (כב, א-יט).
- יב. הבשורה על הולדת רבקה מבתואל בן נחור (כב, כ-כד).

999 ה'תשפ"ב

פותחת הפרשה (יה, א): "וִירָא אֱלֹהֵי ה' בְּאֲלֵנִי מִמְרָא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כְּחֵם הַיּוֹם", ומפרשי: "באותו היום הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה, שלא להטריחו באורחים. ולפי שראהו מצטער שלא היו אורחים באים, הביא מלאכים אליו בדמות אנשים".

אברהם אבינו נמצא ביום השלישי שאחר ברית המילה, זקן בגיל 99, כולו כאוב וחלוש מהמילה שעבר ומצבו הגופני נורא, עד כדי כך שהשם חמל על בריאותו הרופפת וכוחותיו הדלים של אברהם והוציא חמה מנרתיקה, כדי למנוע מהבריות לצאת לרחוב ולהעסיק את אברהם עם מצוות "הכנסת אורחים".

וצריך להבין מדוע היה אברהם אבינו מצטער כשבוששו אורחים מלבוא בצל קורתו, הלא מודע הוא לחוליו המגבילו לשרת את האורחים, ובפרט שלא היו עוברי אורח הזקוקים לאירוח?

חז"ל אמרו (אבות פרק א' משנה ב'): "שְׁמַעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מְשִׁירֵי כְּנֻסַת הַגְּדוּלָה. הוּא הָיָה אוֹמֵר, עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים". כלומר, אם חסר אחד משלושת עמודי התווך הללו המחזיקים את העולם - עמידתו של העולם מתערערת.

וכשם שברור לנו שאסור שייפסק לימוד תורה בעולם אפילו רגע קט, שאם לא כן עלול העולם להיחרב, כפי שכתוב (ירמיה לג, כה): "אם לא בריתי יומם ולילה, חקות שמים וארץ לא שִׁמְתִי", כן הדבר בעמוד העבודה - שהוא עמוד התפילה - העולם אינו יכול להתקיים ללא תפילה, כך גם עמוד החסד הוא אינו שונה מהם מבחינה זו. כדי שיהיה קיום לעולם, מוכרח שיהיה חסד בעולם ללא הפסקה, ויש לתור אחריו גם אם אין דורש ואין מבקש. ועל כך אמר דוד המלך ע"ה: "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה" (תהלים פט, ג).

לעומת זאת בחלק השני של הפרשה מופיע חטאם של אנשי סדום ועמורה, שעשו הכל למנוע חסד ונתינה האחד לשני, ולכן ה' יתברך החריב את סדום והפכה ממקום שופע ופורה לעפר ואפר.

אצל אברהם אבינו, איש החסד ועמוד החסד, החסד היה צורך קיומי, ומשכך - הוא לא חיכה שיתעורר צורך בחסד, אלא טרח ותר אחריו בקום ועשה. וזאת מתוך ידיעה ברורה שהעולם אינו יכול להמשיך אפילו שעה אחת ללא עזרה לזולת. לכן גם כשהיה חולה, ולא היו אורחים בנמצא, חיפש אחר אורחים שיוכל לגמול עמם חסד. וכשלא מצא, היה מצטער איך לא זכה היום לעשות חסד... ראה הקב"ה בצערו, וזימן לו שלושה מלאכים.

אמר רבי משה מקוברין זצ"ל: "יום שאיני עושה בו חסד, אינו נחשב יום בעיני".

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל רגיל היה לספר על נהג מונית ירא שמים שקיבל על עצמו לעשות בכל יום לפחות מעשה חסד אחד. יום אחד הזמינוהו לנסיעה ארוכה לצפון, ומאחר ששב לביתו בשעה מאוחרת בלילה, לא הזדמן לו באותו יום שום מעשה חסד. כאשר נכנס למיטתו לישון, נזכר שהיום לא קיים את מנהגו הקבוע, ונתמלא צער על כך.

רגע לפני שנעצמו שמורות עיניו והוא שקע בשינה, נשמעו דפיקות על דלת ביתו. השכנה צריכה היתה ללדת, ובקשו ממנו טובה שיסיע אותה לבית היולדות. שמח שמחה גדולה, ועשה בשמחה את החסד היומי. כנראה שבזכות הקפדתו, זימן לו הקב"ה מעשה חסד, כאברהם שנצטער שאין לו אורחים, וזימן לו הקב"ה את המלאכים.

"רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי" (כ, יא)

המגיד הירושלמי, רבי שבתי יודלביץ זצ"ל, פגש פעם אחת שוטר שאינו שומר תורה ומצוות, בן גילו, והתפתחה ביניהם שיחה על מצב הדור. פתח השוטר ואמר: "יודע אתה, לא חלמנו שתהיה כזו הידרדרות. חשבנו, נקים מדינה חופשית, שלא ישמרו בה שבת, לא יניחו תפילין. אבל עד כדי כך?! מי חלם שתהיה כזו אלימות, מי חלם שאנשים יהיו כה מושחתים!" חיידך ר' שבתי יודלביץ וענה: אמשול לך משל. לא מזמן הזדמנתי לבניין 'כל בו שלום' בתל אביב (בזמנו, הבניין הגבוה ביותר בארץ), והנה להפתעתי, רואה אני יהודי עומד על המרפסת בקומה השלושים, מוציא רגל אחת החוצה, ועוד רגל... צעקתי לעברו: "הלן, מה אתה עושה?" אמר לי: "אני קופץ למטה". אמרתי לו: "השתגעתי? הרי בקפיצה כזו מגובה 30 קומות, לא ישאר ממך כלום"... והלה עונה בניחותא: "אל דאגה, אני קופץ רק שתי קומות ונעצר"... האם יתכן כדבר הזה - לקפוץ 'רק' שתי קומות ואז להחליט שהנפילה נעצרת?! ומה חשבת, ידידי השוטר, שההידרדרות תיעצר באיזה מקום? שאת הצד הימני של לוחות הברית - הציוויים שבין אדם למקום - לא יקיימו, ואילו את הצד השמאלי - הציוויים שבין אדם לחברו - כן? דע לך שהדבר לא יתכן. "רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי". אם הם עושים להם עגל מסכה הרי בהכרח גם "ויקמו לצחק" (שמות לב, ו), היו שם גם עוונות חמורים של גלוי עריות ושפיכות דמים. לא שייך האחד בלי השני. אין כזה דבר, שאדם יעבור רק על מצוות שבין אדם למקום... כי בסוף הוא ידרדר גם בעניינים שבין אדם לחברו. וזה שנאמר: "רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני".

מתפלל

וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הַפּוֹ בַּסְּנִוּוּרִים מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל וַיְלָאוּ לְמִצָּא

הַפְּתַח (יט, יא) - **הנפח לא חתם**

'הנפח', זה היה כינויו במחנה. הידע המקצועי שלו סיפק לו תעודת ביטוח מסוימת מפני הסוף המר. כל זמן שהיה יכול להביא תועלת למרצחים - זכה בחיים.

הוא הובא בשנת תש"ד למחנה העבודה 'הק"פ'. במקורו היה מעיירה קטנה בליטא. תמיד נצפה באותה תנוחה: כתפיו שחווחות וגופו רכון על פיסות המתכת הגולמיות.

הנפח היה אדם בריא וחסון, שכוחותיו בגילו המופלג לא ביישו עלם צעיר. במחנה כינוהו 'שמשון הגיבור'.

שעות רבות עמד במקומו, ידיו מחשלות את הברזל בזריזות ובמיומנות. עד מהרה למדו עובדי הכפייה האחרים להכיר את אופיו המסוגר ושתקנותו.

מפקחי העבודה לא הסתירו את השתאותם מעבודתו המדויקת והרעיפו עליה שבחים, בהציגם אותו כמודל לחיקוי. התפוקה שהניב הפכה אותו לנכס חשוב בעבורם.

בזכות זה הצליח הנפח להגיע להסכם יוצא דופן עם הממונה עליו: בכל שבת זכה לפטור מעשיית מלאכות האסורות מן התורה. הותר לו להסתפק בעבודות שאסרו חכמים, כמו גרירת גרוטאות ברזל, מלאכה האסורה מדין 'מוקצה' בלבד.

שמעו של הנפח הגיע לאוזני המנהלים הבכירים. אלה התרשמו מהמוניטין שיצאו לאיש, והחליטו לקדמו ולהעבירו אל בית המלאכה הראשי של המחנה.

כאן היו נהוגים כללים אחרים. פעמיים בכל יום נערך מפקד לכל עובדי הכפייה, ובמהלכו נדרשו לחתום את שמם במחברת הנוכחות. הימנעות מחתימה משמעה היעדרות מעבודה - מעשה שגרר עונש קשה.

הגיעה השבת הראשונה של הנפח במקום עבודתו החדש. בשעת בוקר מוקדמת פסעו האסירים לעוד יום מפרך.

בסוף השורה העורפית צעד הנפח. הטור התקדם לאיטו לעמדת ההחתמה. איש לא הבחין בדמות החומקת וניגשת היישר אל שולחנות העבודה.

כעבור שעה קלה בא בריצה שמואל שניידר, האסיר הממונה על פלוגת העבודה. הוא ניגש בבהילות אל הנפח, טפח קלות על כתפו, והצביע באצבע רועדת על מחברת הנוכחות. "שכחת לחתום", אמר בטון נוזף, "הוסף מהר את חתימתך, בטרם יבולע לך"!!!

חרש הברזל הסב את ראשו באיטיות לעבר הדובר. הוא הניח מידיו את הפטיש, שבו עשה שימוש למראית עין, ואמר בשקט: "לא שכחתי לחתום. שבת היום, וכתובה היא מלאכה מדאורייתא. כך למדתי מהרב שלי, שלימד אותנו הלכות שבת בעיירה!"

פניו של שניידר החווירו. "מה?! - לחש בתדהמה, וכי יצאת מדעתך? האם אתה חי על הירח?! חתום מייד! אינך מבין את גודל הסכנה שבדבר!"

שריר לא זע בפניו של הנפח. הוא הסב את מבטו מאיש שיחו אל שולחן עבודתו, ושב לשקוד על עבודתו המדומה. שניידר לא ידע את נפשו. הנפח הזקן עקשן כסלע ואינו מוכן לחתום בשום אופן. מה עושים...? הוא הזעיק למקום את מנהל העבודה היהודי. הלה הצטרף לניסיונות השכנוע וניסה לדבר על ליבו של הנפח.

בעוד זמן קצר, הזהיר, יגלו המנהלים את החתימה החסרה, שמשמעותה אחת בעיניהם - השתמטות מעבודה.

אך הדברים נפלו על אוזניים ערלות. הנפח התגלה כיצוק מבטון. לא היה אפשר להזיזו מעמדתו.

"שמע נא", ניסה המנהל לדבר עמו ברכות, "להבא אעשה מאמץ להשיג בעבורך פטור מחתימה בשבתות. אבל עכשיו עשה לעצמך ולנו טובה וחתום את שמך"!!!

פתאום הזדקף הנפח. עיניו בערו כלפידים. כל עובדי הכפייה השתתקו באחת. הנפח פתח את פיו והחל לשאת נאום נרגש וחוצב להבות על חשיבות שמירת השבת. בית המלאכה הדהדו לפתע מושגים אבודים, שנשכחו במלחמת ההישרדות בתופת. שבת, אמונה, מצוות, בורא עולם, התורה הקדושה.

אט-אט נשמטו כלי העבודה מהידיים העמלות, גוויים הזדקפו וברק חזר להאיר בעיניהם הכבדות של היהודים המעונים. במחנה קמה סערה. הנפח האמיץ, שהעז לקרוא תיגר על חוקי האופל, עורר תסיסה בקרב האסירים. היו שהביעו תמיכה במעשהו והיו שהסתייגו. "רבותי", השתיק אותם הנפח, "אני מוכן להיהרג, אך לא אחלל שבת בפרהסיא"!!!

וכך היה. הנפח לא חתם במחברת הנוכחות. הכול ציפו במתח להתפתחויות הצפויות.

אך אז אירע דבר מפתיע. המפקחים הגרמנים רפרפו על רשימת השמות במחברת, ולא הבחינו בחתימה החסרה, כאילו הוכו בסנוורים.

ביום שישי שבשבוע הבא החתים הממונה שניידר את הנפח מראש, בסוד, על רשימת הנוכחות של השבת.

בבוקר קרה דבר בלתי-צפוי. בטרם ניגשו האסירים לחתימת הנוכחות נכנס למקום במפתיע קלגס האס-אס, שהיה ידוע באכזריותו. בחיוך שטני הרים את מחברת הנוכחות והחל לעלעל בה, בניסיון לגלות אם מי מהאסירים מעז להערים על חוקי המחנה ולחתום מראש.

אימת מוות נפלה על האסירים. שניידר רעד כעלה נידף. לעומתו, הנפח נותר שליו. השניות האלה נדמו לנצח. ואז השליך הקלגס את המחברת על השולחן ועל פניו עווית החמצה. הוא סב על עקבותיו ויצא. האסירים ראו נס גלוי מול עיניהם! איך הנאצי הוכה 'בסנוורים'...

[על-פי 'רומנו של בן-תורה בשואה']

וַיִּפְקַח אֱלֹקִים אֶת עֵינֶיהָ וַתֵּרָא בְּאֵר מַיִם

וַתֵּלֶךְ וַתִּמְלֵא אֶת הַחֲמַת מַיִם... (כא, יט)

ידועה הסגולה למצוא אבידה, מהמדרש (בראשית רבה פג יד): "אמר רבי בנימין, הכל בחזקת סומין (כסומא שאין רואה), עד שהקב"ה מאיר את עיניהם, מהכא: "ויפקח אלוקים את עיניה". ביאור דברי המדרש, שבפסוק שלפנינו לא מסופר שהקב"ה ברא באר חדש או העתיק הבאר ממקום אחר, אלא שכבר קודם היה באר במקום, אלא שנעלם מעיני הגר, עד שהקב"ה פקח עיניה "ותרא באר מים".

ומבאר ה"שפת אמת" (פרשת וירא ד"ה במדרש 'ויפקח' בשם ה"חידושי הר"ם"): מכאן מוכח שכל צרכי האדם נמצאים בהישג ידו, סמוך אליו בכל עת, כמצוקת פרנסה או שידוך, וכשהשאלה "מאין יבוא עזרי", ואינו רואה לפניו שום מוצא ופתרון לעזרתו, אין זה אלא חסרון באמונה ובטחון בה', והוא דוגמת הסומא שלא יועילו כל חיפושיו וגיטושיו באפילה, עד שהקב"ה יפקח עיניו. וזה חידוש רבי בנימין, שבענייני העולם צריכים לדעת כי החיסרון תלוי באמונת האדם - "הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר עיניהם".

דברי רבי בנימין חודרים כליות ולב. לפקוח עינינו להאיר ליבנו איך להתהלך עלי אדמות בעולם של הקב"ה.

”וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן שְׁמֹנֶת יָמִים”

(כב, ד) - **נקר מול השקיעה**

”רק זה חסר לנו עכשיו”, נפלטה הקריאה מפי המוהל הנתנייתי הרב אברהם סילם, כאשר מכוניתו החלה לקרטע בהגיעו לצומת השרון. זה היה בשנת תשס”ג. באותו יום זכה להכניס ארבעה תינוקות בבריתו של אברהם אבינו. כעת היה בדרכו לברית החמישית, בבית הכנסת ‘אליהו הנביא’ בקריית נורדאו.

סילם, דור שלישי למוהלים מומחים, מְכַר כְּמוֹהַל בעל מוניטין ולצד זה מוזיקאי ומלחין, שהפיק כמה תקליטורים פרי יצירתו. הוא מיטיב לשלב בין שני עיסוקיו, ומוסיף לטקס ברית המילה נופך מוזיקלי חגיגי.

באותו יום חל עיכוב בברית הרביעית, וכשיצא ממנה כבר נטתה השמש לפאתי מערב. בעוד כרבע שעה תשקע וכבר לא יהיה אפשר לעשות את הברית. הוא ועוזרו נכנסו למכונית והחלו לדהור לעבר היעד, ואז גילו כי יש נקר בגלגל. זיעה קרה כיסתה את פניו של המוהל. מה עושים? החלפת גלגל תגזול דקות יקרות, ובינתיים תשקע השמש. גם הזמנת מונית תארך זמן. בהחלטה של רגע תפס את תיקו בידו וקרא לעוזרו: ”בוא אחריי!” הוא התייצב בשולי הכביש הסואן והחל לנופף אל הנהגים. רכב אחד האט ועצר.

סילם ועוזרו פתחו בסערה את הדלתות ונכנסו פנימה בבהילות. ”בבקשה, סע”, קרא המוהל אל הנהג. ”מי אתם? מה רצונכם?” תמה האיש. ”נסביר לך הכול בדרך. עכשיו סע!” התחנן המוהל. משום מה החליט הנהג להיענות לבקשה, לחץ על דוושת התאוצה והחל לנסוע.

”אני מוהל”, החל סילם להסביר. ”אנחנו בדרך לברית מילה בקריית נורדאו. ברכב שלנו אירע נקר. עוד מעט תשקע השמש ולא אוכל לעשות את הברית. נשלחת מן השמים כדי לאפשר לתינוק מישראל להיכנס לברית ביום השמיני.”

”אתה אברהם סילם?” קרא הנהג כלא מאמין. עכשיו הגיע תורו של המוהל לתמוה: ”כן... מאיפה אתה מכיר אותי?” מתברר ששנתיים קודם לכן השתתף הנהג, אברהם יעקב, חשמלאי במקצועו, בברית מילה לכנר אחיו, שאותה ערך המוהל סילם. בסוף הטקס חילק המוהל למשתתפים קלטות משיריו, ובהן שירים שהוא שר בבריתות. גם הוא נטל קלטת, וכשנכנס לרכבו הפעיל אותה. קולו המתרונן של סילם מילא את חלל הרכב, ומאותו רגע היה מקשיב לה מעת לעת. והנה הוא זוכה לארח במכוניתו את המוהל סילם עצמו! הוא האיץ ונסע במהירות לעבר בית הכנסת.

כשעצר בחריקת בלמים מול שערי נותרו דקות ספורות לשקיעת החמה. המוהל ועוזרו זינקו מתוך הרכב ושעטו לתוך בית הכנסת. ”מהר! מהר!” קרא המוהל לעבר הקהל שציפה להם בקוצר רוח. ”אנחנו חייבים לעשות את הברית ברגע זה, בטרם תשקע השמש...”

בתוך שתי דקות כבר היה הילד מהול. המוהל נשם לרווחה והיה יכול להירגע ולערוך את המשך הטקס בנחת, עם כל השירים שהוא נוהג לשיר ולזמר. כשהסתיים הטקס יצאו המוהל ועוזרו אל מחוץ לבית הכנסת וחשבו להזמין מונית שתיקח אותם בחזרה אל מכוניתם, שנשארה בצומת השרון. להפתעתם ראו את הנהג שהביא אותם למקום עומד וממתין להם. סילם התרגש מאוד והרעיף ברכות על ראשו: ”אני מברך אותך שתזכה להזמין אותי לברית של בנך!” פניו של הנהג הרצינו. ”קודם כול שאתחתן”, מלמל בלחש.

”אני כבר בן 39 ועדיין לא מצאתי את בת זוגי!” ”אם כן אכפול את ברכתך”, נענה המוהל בהתרגשות. ”כשם שסייעת לקיים את מצוות ברית מילה בזמנה, כך תזכה למצוא את זיווגך הראוי עוד בשנה הזאת, ובהמשך לעשות ברית מילה לבן שייוולד לך!” ”אמן!” השיבו הנהג ועוזרו של המוהל.

חלפו מספר חודשים. אברהם הכיר את יהודית. הם התחתנו כדת משה וישראל, ועכשיו ציפו לילד. יום אחד, כשביקר אברהם אצל אמו, פגש קרובת משפחה.

”איזו השגחה פרטית”, אמרה לו. ”אביך עליו השלום נראה אלי הלילה בחלומי. הוא היה לבוש חגיגית ואמר: ‘התכווננו שייולד לאברהם בן בקרוב’.” ואכן, כעבור שנה מאז נישואיהם זכו אברהם ורעייתו להיפקד בבן זכר. האב הנרגש מיהר לטלפן למוהל סילם. ”זוכר את הנהג שהסיע אותך לחגיגת הברית בקריית נורדאו כשהשמש כמעט שקעה?” רענן את זיכרונו. ”ובכן, מגיע לי מזל טוב; נולד לי בן בשעה טובה!”

צמרמורת חלפה בגופו של המוהל. ”עד מהרה ירוץ דברר! מלמל בהתפעמות. ”מובן שאשמח להיות המוהל. נפלאות דרכי ה'...”

עיניים רבות דמעו בברית המילה שהתקיימה אף היא בנתניה. המוהל שעמד לצד אבי הבן, אברהם יעקב, קרא בקול נרגש מתמיד: ”ויקרא שמו בישראל - זוהר בן אברהם.” מבטיהם של אברהם ואברהם נפגשו, וכמו השלימו סוף-סוף מעגל של קשר פלאי שנוצר ביניהם ובין בריתו של אברהם אבינו. [תודה לבעלי המעשה, אברהם סילם ואברהם יעקב]

”וַיִּקַּח חַמְאָה וְחֶלֶב” (יה, ח) - חסד עם תינוקות

מסופר על רבי חיים מבריסק זצ”ל שהיה יושב ולומד זמן רב אחר חצות הלילה, ואם העיירה כבר הייתה עטופה בחושך, עדיין זרח אור מחדר הלימודים של רבי חיים. כך היו מגיעות בחשכת הלילה אל דירתו של הגר”ח אימהות שלא יכלו לפרנס את ילדיהן, ונטשו את ילדם לפני סף דלתו. מכיון שהגר”ח היה יושב על התורה ועל העבודה באותה שעה, היה מרגיש על ידי רשרוש הילדים כי בחוץ יש אורח המבקש להיכנס... את אורח הלילה קיבל תמיד בספר פנים יפות, והכין בעצמו יצוע רך והשקהו חלב חם, כשהוא לא העיר את בני ביתו, אלא עשה הכל לבדו. וכך היה הגר”ח ער עד שעות הבוקר כדי להשגיח על הילדים קטנים העזובים, שאפילו את שמותיהם לא הכיר. כבר ביום המחרת הזמין אנשים ישרים ומסר להם ילד כזה לטיפול. את הוצאות הכלכלה שילם מכיסו, ודאג אף לחינוכם בעתיד.

פעמים רבות אירע שאימהות שראו כמה יפה גדל ילדם, הלכו אליו ובקשו להשיב את הילד תחת חסותם.

וכך מספרים בשם רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצ”ל: היה זה ביום חורף קר שבו נסע רבי חיים עוזר לבקר את הגר”ח בבריסק, מחמת סערת השלגים הממושכת לא ניתן היה לנסוע על פסי הרכבת, עקב כך התאחרה הנסיעה, ורבי חיים עוזר הגיע בשעה 2 בלילה לבריסק. כל העיר הייתה עטופה בחושך, ואז עלה בדעתו אולי רבה של בריסק עדיין ער, וכך פנה וצעד לבית הרב. ואכן, מבעד לתריסים בקע אור יקר. רבי חיים עוזר מתקרב לבית, הוא סבור שיראה מבעד לחלון את רבה של בריסק רכון על ספריו, והנה משתקפת לפניו דמותו של הרב רכון על מיטת שני ילדים, ידו אווזת בכוס חלב, וידו השנייה מגישה לפיהם, בזה אחר זה, כפית עם חלב להרוות את צימאונם. ר’ חיים עוזר ניצב משתאה, ממתין עד שהגר”ח יסיים את מצות הכנסת האורחים. הוא רואה כיצד מנגב הרב את פיות הילדים, מכסה אותם בשמיכה חמה, ורק אז פונה לשוב לתלמודו.

דפק רבי חיים עוזר על הדלת, הגר”ח קם לפתוח ורואה מולו את רבה של וילנא. משנכנס האורח לבית, פנה אל ר’ חיים ושאל: מיהם התינוקות שזה עתה סעד הרב במיטתם? סיפר לו הגר”ח על האימהות שבאות ומותירות אצלו את תינוקותיהן, בידען שהוא ידאג לעתידם. הגר”ח הוסיף: יכול אני למהר ולפתוח את הדלת כדי לדעת מיהן האימהות, אך אמרו חז”ל; ”נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילביץ פני חברו”, לכן ממתין אני עד שהאם תתרחק ותתייצב לראות מה יהא עם ילדה, ולאחר שרואה שאני מטפל היטב - מתרחקת בלב שקט והולכת לדרכה...

ניכר היה בהם שלמדנים מופלגים הם, ובכל זאת היה עליהם ללמדני את יסודות הגיון התלמוד, את הלשון הארמית, ואת התהוות מהלכי הסוגיות, שלא לדבר על רש"י, תוספות, ושאר המפרשים. צעד אחר צעד הובילו משה וטוביה, ובסיום תקופה לא קלה ולא קצרה שדרשה מצדם הקרבה אדירה, העמידוני על קרקע מוצקה, כשהם נהנים לראות אותי לומד בכוחות עצמי".

וכאן, כשדמעות עיניו מלעלעות את קולו, הגיע רבי שמעון אל נקודת השיא בסיפור חייו המרגש: "עשרות שנים חלפו מאותה תקופה בחיי, ועודני זוכר את הבחורים שלמדו באותם ימים בישיבת הרב שניידר. את כולם אני מכיר גם היום. מעיד אני כאן נאמנה, כי מכל הבחורים שסירבו ללמוד איתי לא צמח אפילו תלמיד חכם אחד שתורתו אומנותו! משום שחסו על זמנם ולימודם, לא זכו להתגדל כראוי בתלמוד תורה. ואמנם גם אני לא זכיתי להיות תלמיד חכם, אולם לכל הפחות זכיתי לברכת עושר, שבכוחה אני מחזיק תורה במידה רבה..."

רק אותם שני בחורים ש"בזבזו" את זמנם והשקיעו אותם בבחור אלמוני, פליט מלחמה שאפילו לשון ארמית אינה שגורה על לשונו, רק הם זכו וצמחו לגדולי הדור. טוביה הנער גדל והיה לגאב"ד העדה החרדית בירושלים, הגאון רבי יצחק טוביה וייס, ומשה הנער גדל והיה לראב"ד העדה החרדית בירושלים, הגאון רבי משה שטרנבוך. אכן, מחסד לא מפסידים! לעיתים עלולות לעבור שנים רבות, אך בסופו של דבר מתברר כי החסד משתלם יותר מכל... לנותן עצמו. [דרך עץ החיים, בראשית]

"וַתִּגְדַּל חֲסַדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחֲיִית אֶת נַפְשִׁי" (יט, יט)

במהלך הכנסת ספר תורה שערך, סיפר ר' שמעון דייטש, עשיר לונדוני מופלג, את המעשה הבא: היו אלו ימי תום מלחמת העולם השנייה. נער צעיר הייתי, ובסיום המלחמה מצאתי עצמי בן 18 שנה, מתהלך בודד בעולם, ללא מכר וגואל. בדרך כלשהי התגלגלתי ללונדון ותרתי אחר יישוב יהודי, וכאשר הפנה אותי מאן דהו לשיבתו של רבי משה שניידר, לא היה קץ לשמחתי.

עליתי לחדרו של ראש הישיבה ושטחתי בפניו את בקשתי להתקבל לשיבתו כתלמיד מהמניין. תוך רגעים התברר לי כי מצבי בכי רע. מכיוון שבפרוץ המלחמה הייתי נער כבן 12, הפסדתי לדאבוני את שנות הלימוד המכריעות ביותר. במשך שש שנות המלחמה נאלצתי להתמודד עם קשיי החיים במקום עם הוויות בתלמוד של אביי ורבא... התוצאה העגומה הייתה ידיעות דלות במיוחד בגמרא ובפוסקים, וסיכוי שואף לאפס ככל שהדבר קשור ללימודים בישיבה בעלת שם עולמי... ראש הישיבה אמנם האיר לי את פניו, אולם הסביר לי כי אין לי מה לחפש בישיבה.

"הבט", אמר בנועם, "בחורי הישיבה צוללים בים התלמוד שעות רבות מידי יום. רובם מילאו כרסם במסכתות רבות. לא תוכל להדביק את קצב הלימוד שלהם, וחוששני שהשהות לצידם בישיבה רק תגרום לך עֲגָמַת נפש מיותרת". ברם, תלאות המלחמה לא הותירו לי ברירה, בהיותי פליט - מוכרח הייתי למצוא לעצמי מקום אכסניה. הבהרתי לראש הישיבה, כי גם אם אצטרך ללמוד הכל מהתחלה, אעשה זאת שלב אחר שלב, ובלבד שאזכה להימנות על יושבי בית המדרש.

מלא היסוס עליתי לאולם הישיבה, נטלתי נייר ועט ורשמתי כך: "שמי שמעון דייטש, והנני פליט ממלחמת העולם. עקב שנות המלחמה ידיעותי בלימוד דלות במיוחד, וע"כ אשמח לקבל כל עזרה שתוצע לי. אודה מאוד למי שיאות ללמוד עמי את סדרי הישיבה". את המודעה הצנועה הצמדתי ללוח המודעות ושביבי תקוה נצנצו בליבי. יום תמים חלף בלא שמישהו יפנה אלי, אך לא התייאשתי. בוודאי לא שמו לב למודעה, אולם מחר לבטח יפנה אלי אחד מבחורי הישיבה ויציע לי עזרה! אפס, גם יום המחרת עבר במפח נפש מוחלט. לבד מברכות שלום קלושות, איש לא ממש התעניין במצבי. בבוקרו של היום השלישי נשברתי. 'אם עד הערב לא יפנה אלי איש, אארוז את חפצי ואסתלק כלעומת שבאתי'. סדר ראשון חלף ביעף וגם סדר שני נטה לערוב, ובהגיע הסדר השלישי קמתי והתכוננתי לצאת לדרך. 'בין כה וכה איש לא שם לב לנוכחותי, מדוע שיבחינו בהיעדרי? פילח הרהור נוגה את ליבי.

לפתע חשתי נגיעה בכתפי. הסתובבתי. מולי עמדו שני בחורים. אחד מהם אמר לי כך: "בימים האחרונים לא שהינו בישיבה, ורק עתה הגענו. הבחנו במודעה המרגשת שעל הלוח, ומיד חיפשנו אותך.

אתה הוא שמעון, הלא כן? השבתי בחיוב והבחור הציג את עצמו ואת חברו. "שמי טוביה ושם חברי משה, אנו נלמד אתך שני סדרים ביום, בשמחה רבה". הדובר עצר לרגע את שטף דיבורו והציץ בי לראות אם נחה דעתי קמעה, ולמראה ההלם שאחז בי, החל מעודדני במילים חמות ומרגשות. החל מיום המחרת נפתח דף חדש בחיי. שני הבחורים המופלאים השקיעו בי את כל מרצם. לעיתים רחמתי עליהם.

ברכת התורה

רין ברינה

"לְאִדָּם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ור אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חגינה בת כמסיה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר ועל בני פאולה
זיווג הגון: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה
רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עלזיה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חת: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: חות בת לינה: מרית בת רחל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

שבת אורה

אזהרה המורה: העלון מיועד אך ורק להציג שיעורים שיש להם חשיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

י"דא

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

האדמו"ר מסאטמר, רבי יואל טייטלבוים זצ"ל, הנהיג בבית מדרשו מנהג נפלא. בימי ראשון, לאחר תפילת שחרית, היה הרבי בוחר שלושה אנשים וממנה אותם לאסוף כסף לצדקה מהמתפללים. המינוי היה למשך השבוע כולו. בסוף השבוע היו מביאים את הכסף לרבי, והוא היה מחלק אותו לנצרכים ולמשפחות מעוטות יכולת. ביום ראשון אחד ביקש הרבי מאחד החסידים, ר' ישראל זופניק, להיות אחד מהשלושה שיאספו צדקה באותו השבוע. ר' ישראל חש מושפל. הוא היה אדם אמיד שהרבה לתת צדקה, וחש בושה לבקש כסף מאחרים, גם אם לא עבור עצמו. הוא פשוט לא יכול היה לדמיין עצמו מקיים מצווה מיוחדת זו שהרבי הטיל עליו. לאחר מחשבה נגיש ר' ישראל אל הרבי ואמר לו: "רבי, אנא יסלח לי, מוכן אני לעשות למען הרבי כל דבר שבעולם, אבל זאת איני יכול; פשוט אינני מסוגל להסתובב ולבקש כסף מאחרים. אנא, יאמר לי הרבי מהו הסכום הנאסף מדי שבוע, ובסוף השבוע אתן צ'ק על סכום זה לחלקו לנצרכים". הרבי לא אבה לוותר לו: "ר' ישראל, אני מעריך מאד את הצעתך הנדיבה, אבל עדיין מבקש אני ממך שהשבוע תאסוף אתה את הכסף לצדקה". רבינו, ניסה ר' ישראל להתקשר, "אני מוכן בשמחה רבה אף להוסיף על הסכום שנאסף בדרך כללי". הרבי חייד ואמר: "כשביקשתי ממך לעשות זאת, ידעתי שלא יהיה זה קל עבורך. אבל נחוש אני בהחלט שתעשה זאת, ואומר לך מדוע. אחרי שתכתוב רגליך במשך שבוע לאסוף צדקה, אזי בשבוע הבא, כשיקיש עני על דלתך לבקש את עזרתך, תסתכל עליו במבט שונה. יהיה לך קל יותר להזדהות עם כאבו ולהבין כמה קשה עבורו להסתובב בין אנשים ולבקש כסף. נקודת מבט חדשה הוארה לך. ישראל. לא את כספו רצה הרבי, הרבי רצה יותר מזה. הרבי רצה ללמדו פרק ברגישות כלפי אלה המבקשים צדקה. לא רק הכסף שניתן נחשב: נחשבת גם התחושה שאתה מעניק לאדם המקבל. (למען אחי ורעי)

וכך דרש פעם המגיד מקלם בבית מדרשו בהורודנא: העולם אומרים כי הכילי והקמצן סופן משמלמים ביוקר על כל דבר שרוכשים בעולם הזה, ואילו אני אומר כי גם בעיני עולם הבא הם משלמים ביוקר. לדוגמה, מתכנסים עסקני הציבור לאסיפה בדבר צדקה כפרדיון שבוים וכדומה. אם האדם הוא נדיב לב, אזי כאשר רק שמע על דבר האסיפה, הרהר בלבו כי ודאי דבר נכון וישר הוא, וכי הוא יהיה הראשון לתרום חמשים רובל לענין. גם בבואו לאסיפה תיכף שדרשו ממנו להפריש למען המטרה הקדושה, נענה ברצון ואמר: בשמחה אתן! אחר הוציא מכיסו סך חמשים רובל והעניקו לגבאי הצדקה. צא ולמד, אדם זה לא הוציא אלא חמשים רובל, אבל שכרו בעולם הבא ישולם לו בעד מאה וחמשים רובל. כי יצרפו אל נתינתו גם את שני המחשבות הטובות שחשב בטרם הגתינה, שהרי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה. לא כן הקמצן, בשמעו מראש את דבר האסיפה, יכעס על הכניסו המיותר הזה לדעתו, ויחליט נאמנה כי הוא לא ילך ולא יתן. אחר-כך בשל הבושה מפני מה יאמרו נאלץ גם הוא לבוא לכינוס, ועדיין נאמן להחלטתו כי לא יוציא פרוטה מכיסו. סוף דבר הוא שכופין עליו בדברי תוכחה ומוסר, וגם הוא נתון חמשים רובל, בדיוק כמו רעהו הנדבן. אבל הברל גדול קיים ביניהם, שכן האחרון כבר לא יקבל בעולם הבא כי אם עבור חמשים הרובלים הללו אשר נתן למעשה. הנה כי כן, גם בשכרו של הקמצן לעולם הבא סופו שהוא משלם ביוקר. אשר על כן, סיים המגיד באזני קהל מאזיניו, מוטב כי ישכיל האדם להודרו ויפריש לצדקה מתוך שמחה ונדיבות לב. (פנינים משולחן נבוה)

האדמו"ר בעל האמרי חיים מויזניץ זצ"ל ערך סעודת עניים לרגל נשואי נכדו קם אחד העניים והחל לברך את האדמו"ר, והיה דיבורו מגומגם ולא הבינו דבר ו האדמו"ר ישב בפנים מאירות, ונענע לו בראשו, והטה אוזן קשבת לכל דבריו. כשסיים, שאלו את האדמו"ר מה אמר הלה? נענה האדמו"ר ואמר: כשמישהו אומר דבר מה, גם אם אין מבינים את דבריו, אם מחייכים אליו הרי זו גמילות חסדים, להחיות את נפשו של הזולת אין זה דבר של מה בכך ואין לזלזל בזה. (נר החיים)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

יַקַּח נָא מֵעַט מִמֶּנּוּ וְהֵחֵץ רִגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ: ופירש רש"י "יוקח נא מעט מים - על ידי שליח". שאל רבי שלום שברוך זצ"ל, מדוע את כל הדברים עשה אברהם אבינו בעצמו ורק את המים לרחיצת רגליהם בחר לעשות על ידי שליח? והוא מתוך: שכן אמירתו לרחוץ רגליהם היתה לפי שחשדם לעובדי עבודה זרה ומותר לו לחשוך אותם בזה, כמו שאמרו רבותינו במסכת דרך ארץ: אמר רבי יהושע, לעולם יהיו כל בני אדם בעיניך כליסטים והיו מכבדך כרוב גמליאל [כבדהו וחשדהו]. את ה"כבדהו" עשה בעצמו, לפי שמצוה בו יותר מבשלוחו, אך את החלק של ה"חשדהו", לתת להם מים לרחוץ רגליהם מעבודה זרה, שאינה מצוה, העדיף לעשות על ידי שליח...

(אמרות חכמה)

וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם כִּי אֶמְרִיתִי וְרַק אֵין יֵרָאת אֱלֹקִים בְּמָקוֹם הַזֶּה וְהִרְגֵנִי עַל דְּבַר אֲשֶׁתִּי: שנים אחדות לפי מלחמת העולם השנייה, ביקר רבי אלחנן וסרמן הי"ד בסמינר לרבנים בגרמניה. בשיחה לפני תלמידי הסמינר הביא את הפסוק: "ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי". ר' אלחנן התכוון בדבריו לרמוז על הסכנה העולה לצמח גרמניה, אפי"פ שנחשבה באותה העת למדינה מסודרת, בעלת חוקים ומשפטים, ומערכת יעילה של בתי משפט, ואזרחיה ידועים היו כמנומסים ביותר, וכאשר תרבות מסודרת עלייתה. תלמידי הסמינר הפתחו לשמוע דברי תוכחה קשים כאלו, והתקשו להאמין שמדובר בארצם הנאוה. תמה רבי אלחנן הי"ד מדוע אמר אברהם למלך פלשתים רק אין יראת אלהים, לכאורה, המילה "רק" מיותרת וביאור: שכונת אברהם היתה לומר שכאשר נמצאים בקרב אנשים משכילים או אפילו בקרב אומה שלימה שכל אנשיה חכמים ובעלי שכל, נדמה לכאורה, שאפשר להיות בהשקט ובבטחה. שהרי יש להניח שבשכלם הקרו לעצמם נימוסים ישרים, והרגילו את עצמם במידות טובות. כמו כן, סברא פשוטה היא שהמקום ינוהל על-פי משפט צודק והוגן, כפי שמחייב השכל הישר וההגיון. אפי"כ אמר אברהם, גם כשאני נמצא במקום שיש בו כל המעלות האלו הנני חש, כי ישנה סכנה גדולה. בן רגע יכולים אנשים כאלה או אומה כזו להשתנות ולהיות בני אדם מסוכנים ביותר והמסוגלים להרוג ולרצוח ולעשות כל מיני מעשים רעים ומתועבים. כל זה משום שאין להם כל אמצעי שיעזור להם להשתלט על יצרם. ולכן בעת אשר תבער בהם אש של איזו שהיא תאווה, לא יהיה מעצור לרוחם. כדי להוציא תאוותם אל הפועל, הם יהיו מסוגלים לכל דבר. נימוסיהם היפים ומנהגייהם הטובים לא יעמדו להם בעת האות. רק כח אחד ישנו בעולם שבעזרתו אפשר לבטח שלא נחטא, והוא מידת היראה, השתוללה בנפש האדם. רק מי שמלא יראת אלקים וידע כי בכל עת משקיף עליו המלך הגדול ועל מעשיו, מסוגל לשלוט ביצריו ולכבות את אש התאווה בטרם תגבר. זה מה שנכתב אברהם לומר בפסוק הנזכר: ראינו שיש כאן אנשים בעלי מידות טובות, עושי צדקה ומשפט ועוד מעלות, רק דבר אחד לא מצאתי כאן — יראת אלקים. ולכן אמרתי שיש כאן חשש של "והרגוני על דבר אשתי" — אם תגבר במ התאווה לקחת את אשתי, ולא יוכלו להתגבר על יצרם הם עלולים להורגני. ובשעה שתבער במ אש התאווה, לא יעמדו להם נימוסיהם הטובים והשכל הישר ושאר מעלותי אורי אלחנן)

וַיֹּאמֶר אֶל תְּשַׁלַּח יְדֶךָ אֶל הַנְּעָר וְאֶל תַּעֲשֶׂה לֹו מְאוּמָה כִּי עָתָה יִדְעִתִּי כִּי יָרָא אֱלֹקִים אֶתָּה וְלֹא חֲשַׁבְתָּ אֶת בְּנֶךְ אֶת יְחִידְךָ מִמֶּנִּי: בשנת תשל"ח אירע פיגוע בעירי"ק ירושלים, שם נעקד על קידוש ה' הבחור אהרן מאיר אויערבאך הי"ד בנו של רבי רפאל דוד זצ"ל ראש ישיבת "שער השמים", והנה בימי השבעה, כאשר ישבו בני המשפחה שרויים באבלם, הגיע לנחמם רבי נטע ציינווירט זצ"ל, ושאל שאלה: אילו היה אברהם שוחט את יצחק, האם הוא היה צריך לשבת אחריו "שבעה" ורבי רפאל דוד זצ"ל ששמע את השאלה, הגיב ואמר: ברור לי שכן, אברהם היה יושב על בנו שבעה! וביאר את הדברים, כי הנה אם נאמר שאברהם לא היה מחויב לשבת "שבעה", משמעות הדברים היתה שבגלל שה' רצה שישחוט את בנו, לפיכך הוא לא יושב שבעה, ומה היה ניתן להקיש ולומר, כי במקום אחר שיושבים "שבעה" על מת, הרי זה כביכול שאותו אדם מת שלא ברצון הבורא ית', וזה ודאי לא יעלה על הדעת, כי הרי כל דבר שנעשה בבריאה הוא על פי רצון ה', אלא על כרחך, חיוב אבילות שוה בכל אדם, ובכלל זה גם במי שצויה הקב"ה לעוקרו, כי כל מיתתו של אדם באשר הוא - זהו רצונו יתברך. ובדברים אלו הרעף סללי נחמה על בני המשפחה. (ריבה אמתניך)

סיפור מההפטרה

ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם ושם אשה גדולה ותחזק בו לאכל לחם ויהי מדי עברו יסר שמה לאכל לחם: נוהג היה בעל "בית הלוי", רבי יוסף דוב סולובייצק זצ"ל כשהיה נוסע בדרכים לפשוט את בגדי הרבנות שהיה אנוס ללבוש בעירו, וללבוש בגדים פשוטים כדי שלא יכירוהו. את מגבעתו הרבנית הסיר, ולבש כובע (סקט) כדרך בעלי הבתים באותה תקופה. (וכן נהג גם בנו רבי חיים). מעשה ברבי יוסף דוב שנסע בליל חורף קשה לעיר ברנוביץ. הקור היה איום. משראו שלא יוכלו להמשיך בנסיעה למקום יערם — סרו לפונדק יהודי שעמד בדרך. התדרפקו על הדלת ואין עונה. מכיון שסכנה היתה להישאר בחוץ - פקד רבי יוסף דוב על העגלון לדפוק בדלת בכל כוחותיו. למשמע הנקישות העזות קם בעל הבית ובפנים זועמות פתח להם את הדלת והודיעם שאין לו מקום לינה עבורם. "בעוד זמן מה עומדים להגיע אורחים מוזמנים" הוסיף ואמר. הם התחננו אליו כי פיקוח נפש הוא להשאיר בחוץ בכפור, ומספיק אם יתן להם רק קורת נג להסתתר מהקור עד הבוקר. לאחר שידולים רבים ניאות להם בעל האכסניה בקושי והרשה להם להכנס ולשכב על הרצפה במסדרון. בעל הבית הדליק את הנר ועיין לו בלחש בספר. מיד נשמע קולו של בעל הבית שנער בו: "כבה מיד את האור ואל תפריע את מנוחתנו!" בעל הבית כיבה את הנר ובעל פה המשיך לשגן לימודו שפתיו נעות וקולו לא ישמע. לאחר כמה שעות נשמעו שעטות עגלות המתקרבות למקום כשהם פוצחים בקול צהלה וזימרה. הם נעצרו ליד הפונדק ומיד הודרו בעל הבית להעלות את האור ופתח להם בלבביות את הדלת וקיבלם בסבר פנים יפות. האורחים היו הרבי ר' אהרן מקוידנוב ואחות מחסידיו. בעל הבית ובני ביתו נחפזו להגיש כוסות תה חמות לאורחים. לאחר שנחו מהדרך והתחממו מעט, קם הרבי להכין עצמו לתפילת ערבית. כאשר חלף במסדרון כדי לרחוץ ידיו הביט על היהודי השוכב לו על גבי הקרקע, התבונן היטב ומצא לפניו את רבי יוסף דוב סולובייצק רבה של בריסק. מיד נתן קולו בהתרגשות: "ר' יושע בער! ר' יושע בער! בריסקער רב! מה אתה שוכב כאן?" כששמע בעל הבית את קריאות הרבי תקפה אותו הלחלה. התמלא פחד ובושה: במי הוא נהג מנהג קלון זה, בגאון ישראל רבה של בריסק! ניגש בעל הבית בפיך ברכים ביקש מרבי יוסף דוב שישלח לו, כי הרי לא ידע מיהו. רבי יוסף דוב סולובייצק הודיעו כי אינו מוחל לו, כי אם בתנאי קודם, שיבוא הוא אליו לביתו בבריסק וישב בביתו כשבוועיים ימים וילמד פרק בהלכות חסד והכנסת אורחים. בהודמנות זו פנה רבי יוסף דוב לבעל האכסניה ואמר לו: "מעולם תמה אני בפרשת וירא, מצאנו שני סיפורים נפלאים, על הכנסת אורחים שלאברהם לאורחיו והכנסת אורחים של לוט למלאכים. ופלא הדבר, כי התורה מבליטה את מצות הכנסת אורחים של אברהם בעוד שאת של לוט שהיתה במסירות נפש וסכנת חיים לא מחשיבים כליכך. ולא עוד, אלא שאמרו לו המלאכים ללוט אינך ניצול בזכותך אלא בזכותו של אברהם. ומה עם הכנסת האורחים במסירות נפש כל כך גדולה? אתמהא? אלא, אצל אברהם האורחים כעריבים נדמו לו ובכל זאת טרח למענם בוריוות ובמסירות. אך אצל לוט, ידע הוא מהרגע הראשון כי מלאכים באו בצל קורתו. אין זו, איפוא, גבורה לקיים מצות הכנסת אורחים עם מלאכים, ואין זה פלא כי היה מוכן למענם למסור נפשו, כי עם מלאכים אפשר להסתדר ולהנצל. כך סיים רבי יוסף דוב ואמר לבעל האכסניה: "אין זה תירוץ ואנכי לא ידעתי כי רבה של בריסק מתדפק על דלתו", ... בעל הבית קיבל עליו לקיים התנאי, ונסע לבריסק והתאכסן בבית הרב, ובעיניו חוה איד ש רבי יוסף דוב מכנים ומצויא כל ענייני העיר, איד הוא חומל על הלים ומחיה נפשות נכאאות — ראה ונהפך לאיש אחד. שבוועיים אלו ששהה בבית רבי יוסף דוב הפכוהו לבעל חסד מובהק. לאחר שחזר לביתו התחיל במעשי חסד והטבה, והיה נודע כמכנים האורחים הגדול בכל סביבתו. (יכצאת השמש בנבורות)

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר בנו של רבי יעקב משה שורקין זצ"ל מניו יורק, על אביו. שהיה מרביץ תורה בשמחה ובהתלהבות עצומה בכל המצבים, והיה דמות לכל מלמדי התורה שבדור אז, שסבלו מדחקות בימים ההם, וראו באבי זצ"ל, שהרביץ תורה מתוך שמחה, למרות כל הקשיים, שאפשר להתגבר ולהיות שמח בחלקו בכל מצב. סיפור אופייני על אבי שנתפשט בין כל המגידי שיעור והמלמדים בניו יורק בימים ההם, שפעם אחת באמצע הימים החמים של חודש אב, ראו את אבי זצ"ל מהלך ברחוב לבוש במעיל עם פרווה עבה ואמרו לאבי "ר' יעקב למה אתה לבוש במעיל, הלא חודש אב היום?" וענה אבי זצ"ל בחכמתו ושגינותו: "אמנם כן חודש אב היום, אבל מה אעשה שרק עתה קבלתי את המשכורת של חודש טבת". (הררי קדם)

"עניו של טעם"

טעם שתיקנו נפילת אפים אחר תפילת שמונה עשרה מובא ברוקח סימן שכ"ד ומש"ם אות ר"א משום דכתיב" ויהי ככלות שלמה להתפלל אל ה' את כל התפלה והתחינה הזאת", מכאן לתחינה אחר התפלה. (מקורי וטעמי הדינים והמנגנים מדראשונים)

"מפי כתבם"

נשאלתי בנוגע לשני מועמים להיות מלמדים ומחנכים לילדים, האחד מומחה יחיד במינו במקצוע ההוראה אבל איננו בעל מידות טובות, השני מצטיין במדותיו אבל איננו אומן ב"מלמודות", מי מהם עדיף? השבתי לטוואליס: איזהו מומחה להוראה - כל שמומחה להשריש יראת שמים ומידות טובות, זה העיקר. אי לזאת עלינו לזכור, דכמו שאמונה ויראת שמים הן ראשית ויסוד בחינוך יהודי אמיתי, כך גם ענין טהרת המידות ועדינות הנפש. אין אלו נושאים משניים, כביכול, אלא בבחינת עיקרי עיקרים כי זה בעצם החינוך לקדש את השם. מטעם זה, כל העומדים בראש מערכת חינוכית צריכים לדעת איזו אחריות כבידה מוטלת עליהם. צריך שיוכרו כי נמסר לידיהם איבר שהנשמה הכלל - ישראלית תלויה בו, שהרי כל עתיד הדור ייקבע בהתאם לחינוך שמקבל כל יחיד בימי נעוריו, וממילא כל מינוי של מלמד תינוקות או מגיד שיעור וכל שכן משגיח בלתי מתאים לתפקיד קדוש זה, נחשב למעוות לא יוכל לתקון. ואמנם יש מי שמווד את מומחיותו של המחנך באיזו מדה הצליח לזרוק מרה בתלמידים ולהנהיג בכיתה משמעת חזקה וכיזצא בזה, אך לאמיתו של דבר הצלחה כזאת אין לה שום קשר עם המושג "חינוך", בסך הכל זה ממלא תפקיד של שוטר מצליח, וגם בקרב אומות העולם מחנכים את הילדים למשטר תקין ולהתנהגות, אבל בחינוך יהודי אמיתי כל הענינים מסוג זה תופסים מקום קטן למדי בעשיה החינוכית, עיקר החינוך הוא מה שמקרינים אור בנשמת החניך עד שאפילו ילד רך וכל שכן מבוגר מתחיל להרגיש הרגשות יותר עילאיות. בדרך זו המחנך משריש בקרב תלמידו ממילא, ובדרך בלתי אמצעית, אמונת השם, יראת השם, וכל מידה נכונה. (האדמו"ר רבי שלום נח ברוובסקי זצ"ל מסלונים)

"מקום לשאלה"

שאלה: איד יתכן זורע כלאים בכרם, ואף על פי כן אין בו איסור של כלאי הכרם?

תשובה: הזורע כרמו בשביעית, לא נאסר. כיון שאין אדם יכול לאסור דבר שאינו שלו, ובשמיטה אינו שלו אלא הפקר ולכן אינו נאסר. (משנה כלאים פרק י' וברמב"ם פרק ה' מהלכות כלאים) (נפלאות מתורתך)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

שתיקה, היפה שבקולות. (האדמו"ר מקוצק)

בהמעט האדם את דבריו, ימעטו שגיאותיו. (המאירי)

אל תטריד לבך על האבוד ממך, אך תשמור מה שנשאר בידך. (כתר חוכמה)

אֶלְזָנוֹת

לַשְׁמֹעַ עִלְמָנוּ עֶפֶת

פְּרָשַׁת וַיִּרְא

כס"ז, א"ליון ה"ז

(בדור דעה)

אֶעֱלֶה לוֹ שְׂכָר עַל כָּף?

'רוֹאָה אֲנִי שֹׁנְעָשָׂה עַל יָדְךָ תַּחֲתֵי הַמֵּתִים'

גְּדוּלָה הַכַּנְסָת אֲוֹרְחִים... (שַׁבַּת קְכוֹז.)

אַחַד מַחֲסִידָיו הַגְּדוֹלִים שֶׁל הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ רַבֵּי פִּנְחָס מְקַאֲרִיץ זי"ע, הִיָּה רְגִיל תְּמִיד בְּנִסְיַעְתּוֹ לְרַבּוֹ לַעֲצֹר בְּאִכְסָנִיָּה בְּכַפֵּר שִׁבְדָרָה, וַיַּעַל הָאִכְסָנִיָּה שְׂיָדַע בְּעֶרְפוֹ, הִיָּה עוֹרָךְ לְכַבּוֹדוֹ תְּמִיד סַעְדָּה.

פַּעַם אַחַת בְּעֵת שְׁהִיָּה הַחֲסִיד בְּדַרְכוֹ בְּנִסְיַעְתּוֹ לְרַבּוֹ, חָשַׁב שִׁבּוּזָה הַפַּעַם לֹא יַעֲצֹר בְּכַפֵּר אֶלָּא יִמְשִׁיךְ בְּנִסְיַעָּה. אֶלָּא שִׁפְאָשֶׁר הַתְּקַרֵּב בְּדַרְכוֹ וְהִיָּה בְּאִזּוֹר הַכַּפֵּר, הִרְגִישׁ חֵלְשָׁה גְּדוּלָה בְּלִבּוֹ וְעַל כֵּן נָכַנס לְכַפֵּר וּבָא לְאִכְסָנִיָּה כְּדֵי לְסַעֵד וּלְחַזֵּק אֶת לִבּוֹ.

כְּשֶׁנָּכַנס לְאִכְסָנִיָּה שָׁמַע שְׁבַת הַמוֹכְסִין מְקַשָּׁה לָלֶדֶת וְהִיא בְּסַכְנָה גְּדוּלָה מְאֹד. מִכִּיּוֹן שְׁהִיָּה רָעַב מְאֹד בְּקֹשׁ שְׁיִתְנוּ לוֹ דַּבֵּר מָה לְהַשִּׁיב אֶת נַפְשׁוֹ, וְלַקַּח מֵעֵט יַיִן שְׂכָר, וְאָמַר לְמוֹכְסֵי: הִנֵּה כָּעֵת מְקַיֵּם אֶתְּהָ מְצוֹת הַכַּנְסָת אֲוֹרְחִים, וְאֲנִי הַנְּנִי 'עֶצֶם הַמְצוּוָה' הַיּוֹת וְהַמְצוּוָה נַעֲשִׂית עַל יָדִי, וְעֶצֶם הַמְצוּוָה עוֹלָה לְנַחַת לַפְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נִמְצָא שְׁאֲנִי כָּעֵת עוֹמֵד לַפְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל כֵּן הַנְּנִי מִבְּקִשׁ מְאֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁישְׁלַח לְבַתְּךָ רְפוּאָה וְשִׁלְמָה בְּמַהֲרָה, וְתַכְּף בְּאוֹ לְבַשֵּׁר כִּי יִלְדָה בְּשַׁעָה טוֹבָה וּלְמִזְל טוֹב. כְּשֶׁהִמְשִׁיךְ הַחֲסִיד וְהִגִּיעַ לְרַבּוֹ לְקַאֲרִיץ אָמַר לוֹ רַבֵּי פִּנְחָס: 'רוֹאָה אֲנִי שֹׁנְעָשָׂה עַל יָדְךָ תַּחֲתֵי הַמֵּתִים.'

סִפֵּר אוֹתוֹ חֲסִיד לְרַבּוֹ אֶת הַמַּעֲשֶׂה. נִעְנָה לוֹ רַבּוֹ: עֲצָה כְּזוֹ, לֹא עֲלֶתָה בְּלִב שׁוֹם צְדִיק.

(לִיקוּטֵי אֲמֵרֵי פִּנְחָס)

נַתִּינַת תְּחוּשָׁה טוֹבָה לְאוֹרְחֵי חֲשׁוּבָה מִתְּעַנִּית מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת

גְּדוּלָה הַכַּנְסָת אֲוֹרְחִים (שַׁבַּת קְכוֹז.)

הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ רַבֵּי דָּוִד מְלַעֲלוֹב זי"ע נִהַג

לְשִׁמּוֹעַ קוֹל בְּכִי שֶׁל יְהוּדֵי בְּכַל מְצַב

וַיִּרְא אֱלֹוֵ ה' בְּאֱלֵנִי מְמַרָא... וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה שְׁלִשָּׁה

אֲנָשִׁים נַצְבִּים עִלְיוֹ... (יח א-ב)

כִּי־צַד הַבַּחֲיוֹן אַבְרָהָם אָבִינוּ כָּלֵל בְּאֲוֹרְחִים, בּוּ בְשַׁעָה שְׁה' נִרְאָה אֱלֵיוֹ?

יּוֹבֵן בְּמַעֲשָׂה שְׁהִיָּה בִּימֵי אֲבִרְכוּתוֹ שֶׁל הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ הַצְּמַח צְדַק זי"ע, שְׁשָׁהָה בְּבֵית זָקֵנוּ הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ בַּעַל הַתְּנִיָּא זי"ע, וְשָׁקוּעַ הִיָּה בְּעַמְקַת תְּלִמּוּדוֹ, עַד שֶׁלֹּא שָׁם לֵב לְבְכִיו שֶׁל בִּנּוֹ, תֵינּוֹק רָךְ שֶׁשָּׁכַב בְּעֵרִיסָה בְּסַמּוּךְ.

הִגִּיעַ קוֹל בְּכִי הַתֵּינּוֹק לְאִזְנֵי הַסַּבָּא שֶׁיִּשַׁב בַּקוּמָה הַעֲלִיּוֹנָה, יֵרַד הַרְבֵּי בַּעַל הַתְּנִיָּא וְנָכַנס לַחֲדָר, פִּנָּה לְעֵרִיסָה וְהִרִים אֶת הַתֵּינּוֹק לְהִרְגִיעוֹ, כְּשֶׁהַבַּחֲיוֹן אָבִי הַתֵּינּוֹק בְּכִנִּיסַת זָקֵנוּ, מִיַד קָם מֵלֶא קוּמַתּוֹ, וְכִשְׁנַתְּחוֹר לוֹ הַעֲנִין הַתְּנַצֵּל שְׁהִיָּה כַּה שָׁקוּעַ בַּלְמּוּד וְעַל כֵּן לֹא שָׁם לֵב שְׁבַנוּ בְּכַה.

הַשִּׁיב לוֹ זָקֵנוּ הַקְּדוֹשׁ, הַבְּנִתֵי שׁוֹז הַסַּבָּה, אִוְלָם אָמַר נָא לִי, כִּלּוֹם הִיִּיתִי שָׁקוּעַ בַּלְמוּדֵי פְּחוּת מְמָה, אוֹ שָׁמָא הִיִּיתִי קָרוֹב לְעֵרִיסָה יוֹתֵר מְמָה?

אָךְ אָמַר לָךְ כָּלֵל וְאוֹתוֹ זָכֹר וְנִצַּר בְּלַבְּךָ: יְהוּדֵי בְּאִזּוֹ דַּרְגָּה שֶׁלֹּא יְהִיָּה, לֹא יִתְכַן שֶׁלֹּא יִשְׁמַע קוֹל שֶׁל יְהוּדֵי בּוֹכָה יְהָא קַטָּן כָּכָל יְהִיָּה, וְלֹא יִתְכַן שֶׁלֹּא יִפְסִיק מֵעַסּוּקוֹ וְיְהִי הַעַסּוּק גְּדוֹל כָּכָל שְׁהִיָּה, וְיֵרַד כָּכָל שִׁיְדַרְשׁ לְרַדַּת כְּדֵי לְהַשְׁקִיט אֶת בְּכִיו שֶׁל אוֹתוֹ יְהוּדִי.

מְצוּוָה יִקְרָה כְּזוֹ אֶמְסֹר לְמִשְׁרַת גּוֹי

וַיִּרְץ לְקַרְאָתְם (יח ב)

רַבֵּי לִוֵי יִצְחָק מְבַרְדִּיטְשׁוֹב זי"ע הִיָּה זְהִיר מְאֹד בְּמְצוֹת הַכַּנְסָת אֲוֹרְחִים, כְּשֶׁהִיָּה סְמוּךְ עַל שְׁלַחַן חוֹתְנוֹ הַגְּבִיר, הוּא עֲצָמוּ הִיָּה סוֹחַב אֱלָמוֹת שֶׁל תַּבָּן וְהִיָּה מִצִּיעַ מִשְׁכָּבָם שֶׁל הָאוֹרְחִים.

שְׁאָלוּ חוֹתְנוֹ, מִדּוֹעַ אֵין אֶתְּהָ שׁוֹכֵר מִשְׁרַת כְּדֵי שֶׁיָּבִיא הוּא וְיִסְחָב אֶת חֲבִילוֹת הַתַּבָּן? עַנָּה לוֹ רַבֵּי לִוֵי יִצְחָק "מְצוּוָה יִקְרָה כְּזוֹ אֶמְסֹר לְמִשְׁרַת גּוֹי, וְאָף

הפטיר הרב הקדוש מבעלזא: כפי שאני מבין אין להרב מסיגט זמן והוא ממחר. ואז הושיט יד לאורחו ולוהו עד לפתח הבית.

(בקדושתו של אהרן)

טעם לאמירת 'צאתכם לשלום'

והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו (יח ח). נראה כמו שאכלו, מכאן שלא ישנה אדם מן המנהג (רש"י) הרב הקדוש מרוז'ין זי"ע היה מחתנו של הרב הקדוש רבי חיים מקאסוב זי"ע.

כאשר התועדו לראשונה שני הצדיקים ישבו המה לסעדה, הבחין הרבי מקאסוב שמחתנו הרבי מרוז'ין כמעט ואינו נוגע באכל, טועם מעט ומרחיק ממנו את המאכל. שאלו הרבי מקאסוב: מדוע אין המחתן טועם מהסעדה?

השיב לו הרבי מרוז'ין: תנאי התניתי עם הגוף בעת שהצרכתי לשכן בקרבו, שלא ארד לעולם אלא אם כן לא יהנה הוא מהעולם כי אם כדי חיותו, ואכן נאמן הוא ושומר לי את הבטחתו.

כששמע זאת הרבי מקוסוב חדל אף הוא לאכל. ראה זאת הרבי מרוז'ין ושאל: האם אף אתם התניתם כתנאי זה עם גופכם?

ענה הרבי מקאסוב: לא התניתי כזאת, אלא הענין הוא שבכל ליל שבת מלויים אותנו שני מלאכים ואנו מזמרים להם 'שלום עליכם', ולא עובר זמן קצר ואנו אומרים להם 'צאתכם לשלום', עוד לפני תחלת הסעדה, ומדוע אכפת לנו? למה לא נזכה שישארו אתנו לסעדה? אלא טעם מלאכים שאינם אוכלים, לא נעים להסב יחד לאכל בסעדה.

מפעם לפעם לקבל על עצמו תענית משבת לשבת. פעם ביום ששי כאשר כבר כמעט השלים את תעניתו, בא אליו אורח ומסר לו פריסת שלום מהרב הקדוש רבי אלעזר בן הרב הקדוש מליעז'נסק זי"ע.

הזדרז הרבי לכבד את האורח במיני מזונות ומשקה, אולם האורח לא נגע בכבוד, והסביר שמקבל הוא מרבותיו שאין לאכל בבית אחר עד שהמארח יאכל תחלה.

לא חשב הרבי פעמים ברוך על העווגה ועל המשקה על אף שבכך שבר את תעניתו. מאחר יותר אמר: 'אכן תענית משבת לשבת דבר גדול הנו, אולם נתינת תחושה טובה לאורח הנו דבר גדול יותר'.

אם בא אורח שאין לו שהות, אל תעכב אותו

וסעדו לבכם אחר תעברו (יח ה)

פעם בקר הרב הקדוש העצי חיים מסיגט זי"ע אצל חתנו שהתגורר בעירה הסמוכה לעירה בה שהה הרב הקדוש רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע.

הפציר בו חתנו מאד ללכת ולערך בקור אצל הרבי מבעלזא. השעה הייתה דחוקה לו מאד ועל כן רק בקשי הסכים להפצרות חתנו והסכים להכנס ולבקר. כשהגיעו, קבלו הרבי מבעלזא בשמחה רבה וכבדו מאד.

לאחר שטעם האורח אמר הרבי מבעלזא: נאמר באברהם שאמר לאורחיו 'וסעדו לבכם אחר תעברו'. ופלא הוא, וכי כך הוא שורת הנימוס שייגיד אדם לאורחו כי עליו ללכת לאחר שייסעד את לבו. ועוד, מה אכפת היה לו לאברהם אם ישארו אורחיו עוד מעט.

אין זאת אלא שבקשה התורה ללמדנו, שאם בא אורח שאין לו שהות, אל תעכב אותו, כבדהו במאכל ובמשתה ואמר לו שאם הוא רוצה, הוא יכול ללכת...

שו"ת קתר

חידון אֵלֶּךָ?נות - נושא פרסים מי הם שני האנשים שעורכים משתה בפרשתנו?

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת שופטים:

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר": פרשת שופטים: ה' ש. דויטש מאלעד.

ש. איזה איסור בפרשה זו עוסק בסוסים? ת. אסור למלך להרבות לעצמו סוסים (דברים יז, טז).

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, ומאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זבה בת רחל ורחל בת שמחה

586

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ ב-10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ו או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

סיפור לשבת קודש

שנאת עולם לעם ה"מאוחד" - מי כמוך ישראל גוי "אחד" בארץ

"הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב" (כ"ג, ט')

הנצי"ב בספרו העמק דבר מפרש "יתחשב" מלשון חשיבות, עם ישראל לא יתחשב - לא נחשב בעיני הגוים לכולם. גוי באשר הוא, הוא שונא ישראל אפילו אלה שנראים אוהבי ישראל, זה בשביל האינטרסים שלהם כאהבה שתלויה בדבר, בטל דבר בטלה אהבה.

הסיפור דלהלן הוא על יהודי בעל המעשה: תחשבו על אנטישמי! שונא יהודים, מורעל, ספוג עוינות, כזה שהתיעוב שלו כשהוא רואה יהודי עם כיפה, משפריץ לכל הכיוונים. איך הוא נראה? בריון עם קעקועי צלבי קרס על הזרוע? מוסלמי עם עינים יוקדות? אבל בסיפורנו ישנו אנטישמי שהיה גבר מהוקצע, מחויט, איש עסקים נעים למראה, כזה שמשרה אמון וגורם לאנשים סביבו להרגיש בטוחים. זה קרה לבעל המעשה באחד המסעות האינסופיים בעולם העסקים שלו. הוא הגיע מותש לשדה התעופה, נכנס לקיוסק לקנות בקבוק מים והמזוודה הקטנה שלו אולי התנגשה באחד מעמודי המזכרות בקיוסק, הפכה אותו, וגרמה לנזק. לא נזק גדול משהו בסדר גודל של עשרים אירו. המחיר של המאפרה המצועצעת שהתרסקה על הרצפה. אם אתם מכירים חנויות מזכרות - ואנחנו מכירים הרבה כאלו - אירוע כזה הוא לא דבר נדיר, והוא לא אמור להיות סיבה למהומה. ברוב המקרים אחד העובדים ימה, יטאטא את השברים יחייך אל הלקוח הנבוך ויפטור בנפנוף יד מבטל כל הצעה לתשלום. אבל לא הפעם.

רגע לפני שהמוכרת בקופה קראה לעובד שיאסוף את השברים, הוא הגיע. מנהל החנות. מדיף ניחוח אפטרשייב רענן, עם עניבה קשורה היטב, נעליים מבריקות ושיער מסורק. 'תעצרי', הוא אמר למוכרת בקול, 'הוא שבר - שיאסוף'. היהודי, שאנגלית היא אולי לא שפת האם שלו, אבל נביחות גם הוא מבין, הסתכל עליו בעינים גדולות, תוהות. 'תאסוף, תאסוף', אמר לו האיש וחייך חיוך קטן. היהודי העיף לא עשה ענין. רוצים שהוא יאסוף? הוא יאסוף. הניח את

התיק, הפשיל את השרולים והתכופף לאסוף את השברים שהתפזרו סביב סביב. אף אחד לא הציע עזרה, אף אחד גם לא הציע מטאטא, יעה או פח אשפה להניח את השברים. אבל הוא הסתדר. אחר שתי דקות ומשהו, הרצפה היתה נקיה, מסודרת.

'תגבי ממנו תשלום', אמר המנהל למוכרת, 'הוא שבר - שישלם'. היה ברור שהמוכרת מרגישה לא נעים כמו שהיה ברור שזו לא המדיניות המקובלת בחנות, אבל הבוס אומר והבוס צודק - אז המוכרת העבירה את הקוד, הוציאה חשבונית על סכום של עשרים ושנים וחצי אירו והגישה ליהודי ואז זה נהיה לא נעים. ליהודי שמאחריו היו ימי עבודה ארוכים ומאומצים מסביב לשעון, התברר שהכסף המזומן שלו אזל. נגמה הוא גירד מטבע מפה, שטר משם והצליח להגיע לחמישה עשר אירו טבין ותקילין. 'זה לא מספיק', אמר לו המנהל שבינתיים הספיק לתפוס מקום מאחורי הקופה, 'חסרים לך שבעה וחצי אירו'. היהודי הסתכל עליו ביאוש, משך בכתף, ושלף את כרטיס האשראי הישראלי שלו: 'הנה קח, תעביר את הכרטיס'. 'אנחנו לא מקבלים כרטיסי אשראי מישראל', הודיע לו האיש חגיגתי, 'רק כרטיסים מכאן או מזומן'. האנשים מסביב השפילו מבט. אף אחד לא רצה להתערב. היהודי הסתכל ימינה ושמאלה במבוכה, מחפש מוצא. 'אולי תנסה בכל זאת להעביר את הכרטיס? הוא יעבור, אני אומר לך', אמר בתחנונים. אבל האיש סירב. 'זה נגד מדיניות החברה', אמר ברשמיות. 'אני מצטער, אבל אתה לא יכול לעזוב את החנות בלי לשלם'. אשה אחת, צעירה וקטנת קומה ממוצא אסיאתי, החליטה להתערב. היא הפסיקה לנבור במגש המתוקים ופנתה אל מנהל החנות בנימוס גוער: 'מה אתה רוצה?! דברים כאלו קורים! תעביר לו את הכרטיס ותן לו ללכת. הוא עוד יפסיד את הטיסה שלו!' אמרה בקול תקיף. מה שקרה אחר כך השאיר את הנוכחים פעורי פה. 'שישאר כאן!' אמר מנהל החנות בקול שהלך והצטווה, 'הוא יהודי, את לא רואה שהוא יהודי? יהודים תמיד מסתדרים. הם הרי שולטים בעולם. כל הכסף של העולם נמצא בידיים יהודיות. אז אני צריך לספוג נזק שיהודי עושה לי?!' והמשיך ואמר: 'זה ידוע הרי יש רשת יהודית ששולטת בעולם, אז לא יקרה לו כלום אם הוא יפסיד את המטוס, מישהו כבר ידאג לו'.

המבוכה בחנות הפכה להיות סמיכה. הצעירה האסיאתית עמדה המומה, אנשים התחילו לזוז, להתרחק. מהיהודי, מהדלפק, מהצעקות. 'הם היו נראים סימפתיים',

והלך למכשיר והעביר את הכרטיס מיד ואמר לו, 'הכל בסדר, שלמתי בשבילך אתה יכול לנסוע'. היהודי התרגש מאד ושאל את הבחור, 'במה אתה עוסק?', אמר לו 'אני עוסק בהדבקת שטיחים על הקירות'. אמר לו היהודי עם ה'קדילק', 'החברה שבבעלותי בונה בית מלון בגובה של חמישים קומות ואני כעת נותן לך את הזכות במכרז של הדבקת השטיחים'.

והרשת ממשיכה לפעול לא רק במקומות נידחים אלא גם בתוכנו אנו, כמו הסיפור המדהים דלהלן: שני אברכים שלמדו באחד מהכוללים בדרום לא זכו לילדים, האחד 8 שנים, והאחד 6 שנים, הזוג של ה-8 שנים, חסכו אחד עשרה אלף שקל ותכננו להתחיל בטיפולי פוריות. והנה, פונה הבעל לאשתו ואמר לה, 'יש לי רעיון, אולי ניתן את האחד עשרה אלף שקל שחסכנו לזוג שמחכה 6 שנים במתנה, שהם ישתמשו בכסף זה לפוריות ובזכות זה ה' יגאל אותנו ונזכה להיושע'. אשתו הסכימה לכך, ואכן, שלחו את הכסף בעילום שם לזוג של ה-6 שנים, והתנו את מתן הכסף שישתמשו רק לפוריות, ואכן, הזוג של ה-6 מאוד הופתעו ושמחו על הכסף הבלתי צפוי שהגיע אליהם, והנה, הבעל אומר לאשתו 'יש לי רעיון, אולי נביא את הכסף במתנה לזוג אחר שאין לו ילדים לטיפול בפוריות, ובזכות זה ניושע', ואכן כך היה, הם שלחו את הכסף לזוג השלישי שלא זכו להיפקד, ומספר לי האדם שמכיר מקרוב את שני האברכים, ששניהם זכו להיפקד באותה שנה בבן זכר... אכן הרשת היהודית פועלת בעוצמה. "אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ".

(האמנתי ואזכרה)

כמו שהקדוש ברוך הוא עזרה בצרות נמצא מאד, כן ראוי לאדם שילך בדרכיו ויעזר את חברו בגופו וממונו ובדברים טובים דבר בעתו, ויהא נושא בעל עם חברו ולא יאמר שלום עלי נפשי ומה לי ולצרה הזאת. כי כלנו בני איש אחד נחנו, אחים אנחנו, ואח לצרה יולד. והעוזר, יהיה אלקים בעזרו ועליו יציץ נזרו:

(פלא יועץ)

סיפור אחר כך היהודי, 'הם כנראה לא אהבו את מה שהם שמעו, אבל אף אחד לא חשב לענות, בטח שלא להציע להשלים לי את השבעה וחצי אירו החסרים'. דקה חלפה ועוד אחת. היהודי עמד נבוך בצד, מוקף במנהל ובמוכר ומוכרת שנראו כאילו הם שומרים עליו שלא יברח. הוא ניסה לפרוק את התרמיל, לקושש עוד סנט ועוד אחד. אבל עדיין היה חסר כסף. חמישה אירו בדיוק. ואז זה קרה.

אדם לא צעיר נראה ממהר במעבר ליד הקיוסק. הוא כמעט רץ, והטרולי הקטן שלו נגרר אחריו בקול רעש גדול. היה ברור שהוא ממהר לטיסה, אבל פתאום הוא נעצר. פנה לאחור והציץ לתוך הקיוסק. 'יש בעיות?' הוא שאל בעברית במבטא כבד את היהודי שעמד אבוד ליד פתח החנות מוקף באנשים, 'אפשר לעזור לך במשהו? היהודי כמעט לא נשם מרוב הקלה. 'כן', הוא ענה בקול נבוך וסיפר לזר גלוי הראש את מה שקרה. בלי לעשות ענין שלף האיש ארנק מהכיס, הוציא שטר בן חמישה אירו וזרק אותו בזלזול אל המנהל סמוק הלחיים. 'קח', סינן האיש בכעס, 'קח ותתבייש לך'. הוא לא העיף מבט נוסף לראות את תגובת המנהל, ורק סייע ליהודי לאסוף את עצמו ורץ יחד אתו לטיסה.

היהודי מספר: 'ישבתי אחר כך במטוס וקלטתי. יש רשת יהודית! האנטישמים צודקים! באמת יש רשת יהודית, רשת של אנשים שלא קשורים אחד לשני, שלא מכירים אחד את השני, אבל עוזרים אחד לשני בלי שום חשבון. עמדו שם בקיוסק אנשים ונשים בני כל מיני עמים, אבל היהודי החילוני שעבר שם, עצר ועזר לי! אז תגידו אתם, יש רשת יהודית או אין?! הרי אנו עם ישראל... עם אחד... גוף אחד... נשמה אחת... לב אחד... גוי אחד בארץ...!'

יהודי ששמע את הסיפור הזה, אמר 'בודאי שיש רשת יהודית, אני ראיתי את הרשת בפעולה, זה היה בתחנת דלק בארצות הברית, הגיע יהודי אחד עם 'קדילק' מכונית יוקרתית לתדלק, כשסיים לתדלק חיפש את הארנק לשלם והוא לא מוצא, הוא הבין ששכח את הארנק עם הכרטיס אשראי והכסף במשרדו, הוא עמד נבוך, מה עושים?'

בעוד הוא חושב מה לעשות, נכנס טנדר לתחנה שרצה לתדלק, מהטנדר יוצא בחור ישראלי, כשראה אותו, יהודי מרגיש יהודי, נגש אליו ואמר לו 'אולי יש לך אפשרות לתת לי את האשראי שלך לשלם, ותן לי את פרטיך שאחזיר לך את הכסף'. הבחור שמע מה מבקש היהודי, הוציא את הכרטיס

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זולחיה
לעילוי נשמת:
מרדכי בן רבקה, ר' מרדכי בן מסעודה, נתנאל לוי בן מרים, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כִּרְפָמִיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן נתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן שושנה, כמסנה ודליה שרה בת שפיקה וירון מנשה בן פינה ורעייתו. ענבל ג'סילה בת מרגלית לבנים זכרים.

נבקש להמשיך להתפלל לרפואת אימנו: שרה בת כוכבה המכונה ככב
נא להתפלל לזוג הגון:
אסתר בת נורית מרגלית, איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, רבקה בת נורית מרגלית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, נועה בת רשל, רבקה בת רחל

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-21:00 - 22:30
טל: 036766049
שידוכי "חסדי דוד" בימים א', ג', ד' בשעה 21:00 - 22:00
058-3297225 20:00
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il
מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

מה יבקות הדרך היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הגאון הקדוש רבי שלום מקאמינקא, הרה"ק רבי שלום בן רבי יעקב יוסף זצוק"ל, נלב"ע ביום כ' חשוון תר"ב.

הרה"ק רבי שלום מקאמינקא נתפרסם בערוותו כהעילוי מראווא. בש"ס שלו בסוף הכרך האחרון היה כתוב בכתב ידו: "בן תשע שנים אנכי היום, היום שיימתי ש"ס", ואח"כ כתב שם 'הדרן' על הש"ס עד סוף העמוד וכל העמוד שלאחריו.

לאחר חתונתו התחיל רבי שלום לחשוב איך ובמה יתפרנס, ובין ההצעות השונות עלה בדעתו ג"כ שיחבר ספרים, וזכה לומר לפרנס את בני ביתו, אבל תיכף ומיד הוא דחה הצעה זו באמרו: וכי אלמד כל ימי בשביל כסף?! האם זה נקרא תורה לשמה?! ומיד החליט בפה מלא: ממני לא ישאר אפילו דף אחד של שמות... [כלומר שלא ידפיס מעצמו שום ספר]. אחר כך החליט להיות מנהיג עדה של חסידים, וזכה לפרנס את בני ביתו, אבל מיד דחה גם הצעה זו מפניו באמרו: ח"ו! האם אני אהיה רבי בשביל פרנסה?...

ואכן עמד רבי שלום בהחלטותיו, ובמשך כל ימי חייו לא הדפיס שום ספר, על אף שהיו לו ארגזים מלאים בכתבי יד, חידושים נפלאים בכל מקצועות התורה, וכן מעולם לא התנהג באדמו"רות. הוא היה לתלמידו המובהק של הרה"ק מראפשיץ זצוק"ל, ואחר פטירתו נסע אל הרה"ק השר שלום מבעלזא זצוק"ל ולצדיקים אחרים, ואף לאחר פטירת רבותיו, לא הסכים לקבל עליו את כתר האדמו"רות, אף על פי שתלמידיהם הפצירו בו מאוד.

ופעם התבטא על כך בלשונו הפסוק (שיר השירים א, א) 'שְׂמוּנֵי נְיֹטְרָה אֶת הַפְּרָמִים כְּרָמֵי שְׁלֵי לא נְטָרְתֵי' - מדוע נגזר עלי להיות מנהיג ורבי ועלי לשמור כרמים של אחרים - זאת משום ש'כרמי שלי לא נטרתי', ולכן נגזרה עלי הגזירה...

טעם נאה אמר פעם אודות סעודת מלוה מלכה שנקראת 'סעודתא דדוד מלכא משיחא', ומזכירים בסעודה זו "דוד מלך ישראל חי וקיים", שלכאורה אינו מובן מה הקשר לסעודה זו עם דוד המלך? אמר על כך הרה"ק רבי שלום זצוק"ל, כי הגמרא אומרת במסכת שבת (דף ל"א ע"א) שאמר דוד המלך "הודיעני ה' קצ"ו, ואמר לו הקב"ה שהוא עתיד להסתלק בשבת קודש. מאז בכל שבת קודש דאג דוד המלך שמא ימות היום, ובמוצאי שבת כשראה שנשאר בחיים עשה סעודה עם בני מלכותו מתוך שמחה על כך שנשאר בחיים, והאנשים אשר אותו היו מברכים אותו בכל מוצאי שבת "דוד מלך ישראל חי וקיים", כלומר, כמו שנשארת בחיים בשבת זו כן תשאר חי וקיים לעד...

הסגולה לפרנסה ממון הרבי הקדוש המאור עיניים זצוק"ל

ראשון, קח עשרים אלף דולר בשביל הנעליים. וחוש מזה מהיום אתה חי על חשבוני, לא אשכח את החסד שעשית אתי כשהייתי ילד יתום, את כל חי אני חייב לך. כמובן שכל הוצאות נישואי ילדך הם עלי, אולי אוכל להחזיר לך בכך מעט ממה שעשית אתי..."

סיים מורי ורבי את הסיפור ואמר: הרבה פעמים כאשר יהודי גומל חסדים עם זולתו, הוא יכול לראות בחוש את ה"אוכל פירותיהם בעולם הזה", וכמובן שהקרן קיימת לו לעולם הבא. (מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ח תשרי, ביצה דף ל"ד)

הסגולה העצומה לברכה בנכסים

למדנו בדף היומי (ביצה דף ט"ו ע"ב): "הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר". נביא קודם את הפירוש הפשוט מלשון רש"י: "יטע בהן אדר. אילן חשוב הוא, יש לו שם למרחוק ואומרים פלוני יש לו אדר בשדהו, ומתוך כך היא נקראת על שמו, ואם הולך למדינת הים ובא אחר והחזיק בה, יש לו עדים הרבה שהיתה שלו, ואילו מכרה היה הקול יוצא להיות נקראת על שמו של שני".

אולם המאור עינים בישמח לב (על מסכת ביצה) מפרש את דברי הגמרא על פי פנימיות. ח"ל: **"הרוצה שיתקיימו נכסיו - שלא יפול רק יהיה תמיד בקיום, יטע בהן אדר, ר"ל א' דר, שיבין שאלופו של עולם דר בכל דבר ואפס בלתו כאמור למעלה, ואז יהיה תמיד דבוק בה' ולא יסור ממנו"**.

פירוש זה מביא אחד מצדיקי הדור, רבינו רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, הקב"ה יאריך ימינו ושנותיו מתוך בריות גופא, בספרו "זנכתב בספר", והוא מוסיף לבאר את כוונתו של המאור עינים: **"היינו שאלופו של עולם ידור שם, שתמיד יודה וישבח לקדוש ברוך הוא שהוא נתנו לו, ויבקש מלפניו עזר והצלחה, ולא יפול לקליפה של כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, אלא יכיר ויודה שהכל מאלופו של עולם"**.

(מתוך הפתיחה לשיעור, מוצאי יום כיפור, ביצה דף ט"ז)

המקוה של ערב יום כיפור

השבוע בדף היומי (ר"ה דף ט"ז ע"א) נלמד שרבי יוסי סובר אדם נידון בכל יום.

סיפר הגאון הצדיק רבי אלחנן הלפרין רבה של גולדס גרין זצוק"ל, שפעם פגש הגאון רבי יצחק אייזיק שער ראש ישיבת סלבודקא זצוק"ל את הגאון רבי גדליה הערץ ראש ישיבת חידושי הרי"ם זצוק"ל, ושאל אותו מה מקור מנהג החסידים לטבול במקוה בכל יום.

נענה הגאון רבי גדליה ואמר: הרי הגמרא אומרת שאדם נידון בכל יום, ואם כן כמו שבערב יום כיפור הולכים למקוה, כך צריך ללכת בכל יום ויום...

שלח לחמך על פני המים

סיפור מופלא סיפר מורי ורבי המגיד מישירים הנודע הגאון רבי מרדכי דרוק זצ"ל על מעלת גמילות חסדים.

מצבם הכלכלי של היהודים באירופה לפני מלחמת העולם השנייה היתה קשה מאוד. רוב היהודים לא היתה להם פרוטה בכיס, וקניית זוג נעליים היתה נחשבת מתנה חשובה מאוד. יהודי אחד בעיירה הבטיח לשני בניו שאם הם ילמדו היטב ויבחנו על לימודם, הוא יקנה לאחד חולצה חדשה ולשני נעליים חדשות. הילדים שמאוד רצו את המתנות האלה ישרו וחזרו בשקדנות על הגמרא, ומשבחון אותם אביהם וראה שהם שולטים היטב בלימודם, קנה להם את המתנות כפי שהבטיח להם.

לא אשכח את החסד שעשית אתי כשהייתי ילד יתום

הילד שקיבל את הנעליים קראו לו יעקב, וכאשר יצא לראשונה בנעליו החדשות לרחוב, שמע את יוסל חברו היתום מבקש מאמו שתקנה גם לו נעליים חדשות. האלמנה לא ידעה מה לעשות, לא היה לה לחם בבית, אך ליבה נכמר בקרבה והיא הבטיחה לילד שאולי לקראת פסח היא תקנה לו נעליים חדשות. כששמע זאת יענקל, לא יכל ליבו הרחום לשאת את הצער, הוא פשט את נעליו החדשות והגישן ליוסל היתום, באומרו: תן לי את נעליך הישנות וקח לך את אלה. ואכן יעקב לבש את נעליו הישנות של חברו, והלך הבייתה, שם היה צריך להתחמק בתירוץ ואמתלאות שונות שלא לספר להם מה קרה עם נעליו החדשות...

עברו ימים, ואמו האלמנה של יוסל שבקה חיים גם היא, לא עליכם, והילד היתום נשאר בודד בעולם. פנה יעקב לאביו וביקש ממנו להכניס את חברו לביתם. אך האב אמר שהדבר בלתי אפשרי, הרי אנו גרים בדירת חדר קטנה, אין לנו מקום... הגיע הערב, והאב הבחין שיעקב איננו. יצא בבהלה לחפשו, ומצאו יושב בבית המדרש ביחד עם חברו היתום. "מה אתה עושה כאן, יענקל?!", תמה האב. "באתי לישון כאן עם חברי, כדי שהוא לא ישאר לבד", ענה יענקל. ראה האב שבנו נחוש בדעתו, הסכים והכניס את יוסל היתום לביתו.

עברו שנים, יענקל עבר את מוראות השואה, ולאחר תום המלחמה החליט לעקור לארץ אבותינו, כאן בארץ נשא אשה והקים משפחה לתפארת.

עברו עוד שנים, היה זה בשנת תשל"ז, הכותל שוחרר, ובתשעה באב נסע ר' יעקב לשפוך את צוקו לבו אצל אבני הכותל. היו לו כמה בנות בוגרות בבית, והוא צריך להשיאן, והפרוטה אינה מצויה בכיסו. הוא עמד ברחבת הכותל והתפלל ברגש. לפתע שם לב שיהודי אמריקאי עומד ומביט בו ללא הרף. הדבר הפריע לו והסיח את דעתו מתפלתו, הוא ניסה לזוז ולעמוד במקום אחר, אך ללא הועיל, הלה אינו מוריד את מבטו ממנו.

ר' יענקל ניגש אליו, הושיט לו את ידו לשלום, ושאלו האם הוא מוחפש משהו. מיד נענה היהודי: "האם אתה אינך יענקל מעיירה פלוגיטי?". "כן, נכון! מי בכחוד?", השיב כשהוא מופתע.

"האם אתה זוכר את יוסל החבר שלך? אני הוא יוסל! דבר

בשבת קדש האיר לי בורא עולם וורט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. בפרשת וילך מוזכרת כמה פעמים ה'שירה'. בתחילה נאמר (לא, יט) "וַעֲתָהּ כָּתְבוּ לָכֵם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלַמִּדְּבָר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימָה בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעַד בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל". ובהמשך (בפסוק כב) נאמר שוב "וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם הַהוּא וְלַמִּדְּבָר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". ובסוף הפרשה (בפסוק לו): "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בְּאָזְנוֹ כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תֵּמֹס". מסביר רש"י (בפסוק יט) שהכוונה היא על שירת האזינו.

נפתח את שירת האזינו ונראה על מה מדובר שם. "הָאֲזִינוּ הַשְּׁמַיִם וְאֲדַבְרָה... יִעֲרֹף כְּמַטְר לְקַחֵי...". התורה הקדושה מדברת כאן על ארבע מעלות בלימוד התורה הקדושה. "יִעֲרֹף כְּמַטְר לְקַחֵי" - התורה נותנת חיים ללומדיה כמו הגשם. "וַתִּגַּל כְּפֶלַע אֲמָרֵת" - התורה הקדושה משמחת את הלומדים כמו שהטל משמח. "כְּפָעִירִים עַלֵי דֶּשָׁא" - התורה מגדלת את לומדיה כמו הרוחות המגדלות את הדשא. "כְּרִבְבִים עַלֵי עֵשֶׂב" - התורה מעדנת ומשביחה את לומדיה כמו טיפות מטר המטפטפות על העשבים, עד שהם נהיים מעודנים וערבים. אנו רואים ששירת האזינו סובבת הכל סביב ההיילינג תורה, ולכן היא נקראת 'שירה', לימוד התורה הרי הוא כמו שירה עריבה. לא אשכח ששמעתי פעם הקלטה איך מרן פוסק הדור הרב אלישיב זצוק"ל למד את התורה הקדושה, באיזו מתיקות, באיזו שירה, איך הוא למד בהתלהבות מתוך ניגון מתוק.

נחזור לפסוק הראשון, "וַעֲתָהּ כָּתְבוּ לָכֵם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלַמִּדְּבָר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימָה בְּפִיהֶם", אם הלימוד יהיה אצלם כמו שירה, יוכל להתקיים "שימה בפיהם", שתהיה התורה שגורה על לשונם, כשבו אדם שר שירה הרי היא שגורה על לשונו, גם אם הוא אינו זוכר את המילים, השירה עוזרת לו לזכור את הכל, וכך אנחנו צריכים ללמוד את התורה הקדושה שתהיה חקוקה בעצמותנו, ואז יתקיים המשך הפסוק "לְמַעַן תִּהְיֶה לִי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעַד בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל".

אליבא דהלכתא - שאלות בהלכה בסוגיות הדף היומי

בדף היומי במסכת ראש השנה נלמד חייב אדם לקבל פני רבו ברגל, ורצינו לשאול א' האם נפסק כך להלכה? ב' האם גם בטלפון אפשר לקיים קבלת פני רבו או רק פנים אל פנים? ג' מה ההגדרה של רבו לענין זה?

תשובה מאת הרב הגאון רבי אברהם ישעיהו סג"ל וואזנער שליט"א מו"ץ וראש הכולל להוראה בשיכון סקווירא

לכבוד הגאון המופלא מגדולי מרביצי תורה ומזכי הרבים, שמו הטוב הולך לפניו, מוריניו רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, עורך הגליון החשוב המזכה רבבות מ'שירא' "מתיקות הדף היומי", המשמח את הלב, אשרי שלו ככה, כה יתן ה' וכה יוסיף כוחך להגדיל תורה ולהאדירה.

א. אכן נפסק כן להלכה, כמו שכתב ביערות דבש (ח"א דרוש י"ב) דאחר חורבן בית המקדש יש חיוב יותר גדול בהקבלת פני רבו ברגל, שהוא קבלת פני השכינה. ועי' עוד בשדי חמד (כללים מערכת ח' כלל ק') בשם הרבה פוסקים דסבירא להו כן, וכמה פוסקים נקטו דיש בזה אף חיוב מן התורה. אכן דעת הנודע ביהודה שאין חיוב בזמן הזה, ומ"מ כתב דנכון הוא לעשות כן.

ב. מי שיכול יקיים המצוה כפשוטו בראיית פנים בפנים קבלת פני השכינה, ושיושפע עליו שפע קודש וגם יקיים בזה כבוד רבו. ומי שאי אפשר לו לקיים קבלת פני רבו כפשוטו, מ"מ יראה לקיים לכל הפחות המצוה ע"י הטלפון, ועי"ז ירויח לקיים המצוה לאלו הפוסקים דהטעם הוא משום כבוד רבו, וגם עי"ז יכול לשמוע ממנו דברי אלקים חיים, וכמ"ש בשו"ת משנת יוסף (חי"ג סי' רע"א), דכמה טעמים נאמרו במצוה זו, א' שהוא קבלת פני השכינה כנ"ל. ב' רבי חיים ויטאל כתב דבשבתות וראשי חודשים ורגלים מושפעת על הרב תוספת קדושה, וכאשר מקבלים פני הרב, אותו שפע רוחני שקיבל הרב מושפע ועובר גם על התלמיד, וכ"כ בבני יששכר (בהקדמה). וכ"כ הנודע ביהודה (או"ח תנינא סי' צ"ד) וז"ל: הנראה לענ"ד בזה הוא דודאי מהאי קרא ילפינן דבשבת וחודש שיש בו תוספת קדושה שהרי יש בו קרבן מוסף יש מקום לקבל פני רבו, שגם על הרב ניתוסף אז שפע להשפיע על תלמידו והוא הדין ברגלים. ובח"ס (בדרשות עמ' רס"ד טור ד) כתב דעיקר המצוה היא שיקבלו פני רבם למען תלמד ליראה את ה' אלקיך. ג', לשון רש"י (חגיגה דף ג. ד"ה להקביל): "יום טוב היה שחייב אדם לכבד את רבו בהקבלת פנים", הרי דיסוד החיוב לקבל פני הרב הוא לכבד את רבו, וכן מוכח מהרמב"ם (בפ"ה דהלכות תלמוד תורה ה"ז).

ג. בהגדרת רבו לענין זה מצינו כמה הגדרות: א' רבו המדריכו איך ישכון אור בעבודת ה'. ב' מי שלמד מספר שנים אצל רב אחד וקיבל ממנו עיקר הדרך בלימוד, יש לו דין רבו מובהק, כן הורה הגר"שז"א זצ"ל, (הובא במעדני שלמה (עמ' רנ"ו)). ג' לענינינו כתב הפני יהושע (בר"ה) שכל גדול בדורו ואיש קדוש מיקרי רבו, וכ"כ בשו"ת שבט סופר (או"ח סימן ז') דלא דוקא רבו שלמדו תורה, שהרי נשים אינן מחוייבין בתלמוד תורה וקרא דילפינן מינה בשונמית כתיב, ובמגן אברהם (סי' ש"א סק"ז) כתב דהאשה שוה לאיש בזה.

מקולמוסם של הקוראים

שהזכרתם את מרן בפתיחות, ורציתי לספר סיפור שאינו מפורסם כל כך. כאשר מרן רבנו עובדיה עבר התקף לב והובהל לבית החולים, החליטו הרופאים שצריך לנתחו מיד, אך מרן התחנן בפניהם לדחות את הניתוח בשלוש שעות. לאחר מכן הסביר את בקשתו: "הייתי באמצע כתיבת פסק דין לאישה עגונה, ובגלל התקף הלב לא הצלחתי לסיים אותו. חששתי שמא לא אצא בחיים מהניתוח, ואז מה יהיה עם האישה המסכנה הזו? היא לא תוכל להתחנן, ותהיה עגונה במשך כל חייה. הייתי חייב לסיים את תשובתי לפני הניתוח..."

כך מסר מרן את נפשו עבור התורה ועבור כל ישראל, מילדותו ועד הסתלקותו לשמי מרום. גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם. רוח ה' תניחנה בגן עדן ויצרור בצרור החיים את נשמתו. זכותו תגן עלינו, אמן.

החותר לכבוד התורה, שמעון דהאן

ר"ח חשון תשפ"ב

לכבוד המגיד שיעור הגאון רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

ראשית דבר, רציתי להודות על השיעורים הנפלאים בדף היומי המכניסים טוב טעם ודעת בלימוד הגמרא, ובפרט על הפתיחות בדברי אגדה המעוררות את לב שומעיהם ללימוד התורה ולעבודת ה'. חילק לאורייתא!

בשבת פרשת נח יחול יום פטירת מרן פוסק הדור הגאון הרב עובדיה יוסף זצוק"ל. שמעתי כמה פעמים

מאוצרות הפרשה

ורא אליו ה' באלוני ממרא. רש"י הקדוש מסביר למה נגלה אליו ה' דווקא בחלקו של ממרא. אמר על כך היהודי הקדוש מפשיסחא זצוק"ל, כך הם הצדיקים האמיתיים, תמיד הם בטוחים שהשני הוא הצדיק, והכל רק בזכותו של השני, כי כן היה אברהם אבינו בטוח שהקב"ה נגלה אליו רק בזכותו של ממרא...

וכך מסופר על הגאון רבי מאיר מטיקטין זצוק"ל, שפעם הגיע לעיירה איזה מגיד מישרים מוכיח ואמר דרשה בבית המדרש, כאשר הוא מוכיח בדרשתו את בני העיירה על כל מיני עבירות ופגמים. לאחר הדרשה נישב אליו רב העיירה רבי מאיר ושאלו בתרעומת: למה היה כבודו צריך לבייש אותי לעיני כל בני העיירה ולפרסם את עוונותי? נבהל המגיד ואמר: "חס וחלילה, איך עולה בדעת הרב שהתכוונתי לכבודו?". "הרי אני יודע שכולם כאן צדיקים ורק אני החוטא", ענה הרב בתמימות.

נקודה למחשבה:

"...ולכן בשבת שהוא מעין עולם הבא, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה, צריך להרבות בו בעסק התורה, כי אז יצליחו בו יותר בבנין הרוחני, ולכן כתבו המקובלים ז"ל, דגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת, אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול" (בן איש חי שנה ב' פרשת שמות).

שומע תפילה

חסד של אמת ע"י הכותל המערבי

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 36
פרשת וירא תשפ"ב

דבריהם הם זכרונם
דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

איתא במדרש אמר רבי תנחומא אמר רבי לוי אברהם שהיה כחו
יפה נדמו לו בדמות אנשים, אבל לוט על ידי שהיה כחו רע נדמו לו
בדמות מלאכים (בראשית רבה נ, ב), אפסר לומר שאברהם אבינו
כיון שהיה מכניס אורחים מטבעו אפילו את הפחותים ביותר ולכן
נדמו לו בדמות אנשים שהרי גם כן יכניסם לביתו, מה שאין כן לוט
שלא היה מכניס אורחים אלא את המכובדים ביותר ולכן נדמו לו
כמלאכים.

[דברי שאול]

אברהם ביקש שאפילו שמתחבר עם ערביים לא יפרוש ממנו הדיבור

אל נא תעבר מעל עבדך (יח, ג).

וצריך להבין אברהם אבינו שהיה ראש וראשון למאמינים וידע
שמלא כל הארץ כבודו איך אמר אל נא תעבר מעל עבדך הרי מלא
כל הארץ כבודו, ואפסר לומר דאיתא למעלה בפסוק אחרי הפרד
לוט מעמו אומר רש"י כל זמן שהרשע עמו היה הדבור פורש ממנו,
וכאן שחשב שהם ערביים ורץ לקראתם להתחבר עמהם בכדי
להכניסם לביתו לכן פתח שיפרוש הדיבור מאצלו ולכן ביקש
אל נא תעבר מעל עבדך.

[אורח לחיים]

האבות ידעו את צירופי האותיות של כל המצוות שבתורה

וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם
(יח, ב).

וברש"י, מהו וירא וירא שני פעמים, איתא בגמ' אמר רב יהודה אמר
רב גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני שכינה דכתוב ויאמר אדני
אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך (בראשית יח, ג)
(שבת קכז, א), הרי שאנו לומדים מאברהם אבינו, ונשאלת השאלה
מהיכן ידע אברהם אבינו שהכנסת אורחים גדולה מקבלת פני
השכינה, ואפסר לומר דאיתא בזהר הקדוש שכל סיפורי התורה
למעלה בשרשם היו צירופים אחרים אלא שהאבות ברוב חכמתם
ידעו לצרף את הצירופים האמתיים כמו שא"י בגמ' רב יהודה אמר
רב יודע היה בצלאל לצרף אותיות שונבראו בהן שמ"ם וארץ (ברכות
נה, א), וזהו גם כאן הפרוש וירא הראשון הוא כמשמעו שראה אותם,
ואז התלבט מה הדין כאן הרי השכינה נמצאת איתו ולכן וירא השני
הוא לשון הבנה שהשיג בחכמתו ובהבנתו שגדולה הכנסת אורחים
מקבלת פני השכינה.

[ערבי נחל]

אברהם אבינו מכבד גם אנשים פשוטים מה שאין כן לוט

וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו (יח, ב).

זכות הרבים תלוי בקר!
רבבות שעות תורה במסגרת לימוד ה'דף היומי' יזקפו לזכותך!
הורד אינך פוסט אפליקציה והוא הולך היומי וגלה רבות הנכנס לך!
DAF.TFILOT.ORG

רב אחא - שר הבירה ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק ט"ו

טעות מצערת

קנקנו: אולי זוהי חבורת שודדים? אולי קבוצה של חיות טרף?

רב אחא נסה לנחש מה רואות עיניו דרך זכוכית המגדלת, אך לשוא!

"בכל מקרה" - כך סכם לעצמו - "עלי לנהוג בזהירות ולא להפזז".

בשום אופן הוא לא הצליח לזהות, ולקבוע בברור מהן הנקודות השחורות אותן הוא רואה מרחוק.

למחרת בבקר התעורר רב אחא בשעה מקדמת, הוא התפלל שחרית, אך החליט לותר על היציאה לחוף עבור הדיג.

כך נשאר עומד במקומו, כשהוא מרכז את מבטו ואינו מסיר את עיניו מקבוצת הנקודות המתקדמות בצורה אטית ביותר.

הוא היה סקרן לדעת מה אפשר לראות עכשו, הוא טפס במהירות אל הקומה העליונה והביט בחלון, אך לאזבחתו התברר לו שבמשך הלילה הנקודות השחורות לא התקדמו בכלל.

בינתיים שקעה השמש ואי אפשר היה לראות דרך החלון בשל החושך אשר החל אט-אט לכסות את שמי המדבר.

"אם כך, כנראה מדבר בבני אדם אשר במשך הלילה עשו חנייה כדי ללון" - הסיק רב אחא והחליט לנצל את הזמן כדי לדוג דגים נוספים.

"עלי לחכות למחר" - אמר רב אחא לעצמו כשהוא עורך לעצמו חשוב ומגיע למסקנה, כי היות והנקודות מתקדמות לאט, אין סכוי שהן תגענה במשך הלילה כי המרחק עדין רב מאד.

בצהרי היום, לאחר שבשל וצלה את שלל הדגים, עלה לראות מה המצב עתה. הוא

באותו לילה, הוא התקשה להרדם. כל הזמן הרהר במה שראו עיניו ונסה לתהות על

שליחי 'שומע תפילה' יעתירו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: 0722-81-85-82

אלפים
כרך
1181

הביט בחלון ועכשוו הבחין בהחלט
כי אלו הם בני אדם.

"שירה!" – קרא רב אחא בהתרגשות עצומה
כשהוא בקושי מעכל את ההפתעה שנגלתה לעיניו.

הוא חכה עוד מעט ואמנם אט-אט ראה את השירה
בצורה ברורה יותר, הוא הבחין באנשים, בחמורים
ובמשאות שונים שהם נושאים עמם.

"הם עדין רחוקים מאד" – קבע רב אחא – "אבל אני
מבחין בהם רק בזכות זכוכית המגדלת. יעבור עוד זמן
רב עד שהם יגיעו לכאן. לכן, אולי כדאי שאצא אני
לקראתם?"

התרגשותו של רב אחא לא ידעה גבול. הוא ירד
במהירות במדרגות הלולגניות כאלו בקש לרוץ ולבשר
ל"ידידו" האריה את הבשורה המשמחת.

האריה הביט בו במהון שכן לא ידע מה פשר השוני
הפתאומי שחל ב"בעליו". הוא הבין את הרמז ורבה כדי
שרב אחא יעלה על גבו.

הוא התפלא מדוע הם יוצאים עתה למסע לאחר
שרק לפני זמן קצר שבו מן החוף, אך הנה רמז לו רב
אחא באצבעו לכוון אחר לגמרי.

תוך כדי רכיבה על גב האריה הדוהר תכנן רב אחא
איך וכיצד יפגש עם אנשי השירה. הוא תכנן מה יאמר
להם. כיצד יפנה אליהם? מה יעשה אם הם לא יבינו
את השפה בה הוא מדבר? באלו תנועות ידים עליו
להשתמש כדי להסביר להם את כוונתו?

ככל שהתקרב גברה התרגשותו, הן זמן רב הוא לא
ראה פניהם של בני אדם והיום לראשונה הוא יזכה בכך,
ולא עוד אלא שיש לו סכוי להגיע בעזרתם הבייתה. הלא
יודאי פניהם מועדות לאזור מיושב כל שהוא!

בדמיונו כבר החל לתכנן את
ה"פרידה" מהבירה, כיצד יאמר "שלום" לכל
"יצירותיו" אשר סיעו לו להתקיים עד עצם היום
הזה: החכה והרשת, "הרהטים" והכלים.

והנה, אנשי השירה הבחינו "ברוכב" על גב אריה,
מתקרב אליהם מן המדבר השמם... הם נעמדו מלכת
כשהם כאלו מאבנים ופיהם פעור לרוחה מרב תדהמה.

כשהמרחק ביניהם כבר היה קצר ירד רב אחא מעל
גב האריה ורצה לרוץ בעצמו לקראת אנשי השירה הוא
החל למחר בהליכתו אליהם בשמחה, אלא שאז קרה
דבר מפתיע, בלתי צפוי לחלוטין.

האריה זנק ממקומו, התנפל על השירה בשפף קצר
והסתער על אנשיה בזה אחר זה.

אין לתאר את המהומה הנוראה ששררה במקום.
ברגע זה האריה השתולל בצורה מחרידה ותוך זמן קצר
שררה במקום דממה מחלטת, כל אנשי השירה נפלו
חללים על אדמת המדבר פרט לאחד החמורים זה
עתה לנגד עיניו.

ל"הפתעה" מסוג זה הוא יודאי לא צפה. לאחר
שהתאושש מעט מתדהמתו תפס את ראשו בשתי ידיו
והתפלא על עצמו:

"איך לא לקחתי זאת בחשבון? הרי האריה הוא חיה
טרף נוראה, ואם הוא התייחד עמי במשך הזמן הרי לגבי
שאר בני אדם והחיות הוא נשאר כפי שהוא... טורף
אכזרי".

"מה אעשה עתה?" – שאל רב אחא לאחר הטבח
המחריד שארע לנגד עיניו מבלי שהיה לו מענה על כך.

המשך בשבוע הבא בעזהש"ת

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהָיְאָרְצִיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

כ"א חשון - ר' עמרם ארמונד בן יוסף
כ"א חשון - הב' ידיד בן יריב
כ"א חשון - הב' יעקב ישראל בן יריב
כ"א חשון - הב' אביגיל בת יריב
כ"א חשון - הב' אילה בת יריב
כ"א חשון - הב' מוריה בת יריב
כ"א חשון - הב' עטרת בת יריב
כ"ב חשון - הג"ר דוד שלמה בהג"ר ירחמיאל "ערבי נחל"
כ"ב חשון - ר' אברהם ב"ר אהרן אייגלר
כ"ב חשון - ר' חיים ישראל ב"ר דוד בלוי
כ"ב חשון - ר' שמעון ב"ר פנחס דוד פלדמן
כ"ב חשון - אבן עזר ב"ר מלכה
כ"ג חשון - הרבנית עטיל לאה ב"ר שמואל גרינוולד
כ"ג חשון - ר' מאיר ב"ר דוד יהושע מנחם פרידמן
כ"ג חשון - ר' שלמה ב"ר יחיאל שמעון בנציון מינסקי
כ"ג חשון - מרת מינדל ב"ר צבי הירש רגנבוין
כ"ג חשון - הב' יוסף ישראל ב"ר משה שמואל דייטש

י"ז חשון - ר' ידיד ידידיה ב"ר יצחק
י"ז חשון - מרת מיליה ב"ר שמעון
י"ח חשון - ר' אברהם יעקב ב"ר יהודה פרידמן
י"ח חשון - ר' אליעזר ב"ר יעקב רוזן
י"ח חשון - ר' יונה אלעזר ניסן ב"ר ראובן יצחק לינצר
י"ח חשון - ר' חיים ב"ר נפתלי הערצקא
י"ח חשון - הב' זאב יהודה ב"ר שמשון שטרנברג
י"ט חשון - ר' מרק בן חוה
י"ז חשון - מרת אסתר דינה בת יוסף אברהם
י"ט חשון - מרת לאה ריקל ב"ר ישכר דוב
י"ט חשון - הב' נתן מענדל ב"ר ארי' לייבוש דיימנט
כ' חשון - רבי מרדכי בהג"ר יהודה "שרעבי" שרעבי
כ' חשון - ר' בנציון ב"ר ברוך
כ' חשון - מרת ברכה ב"ר אברהם
כ' חשון - מרת שרה ריקל ב"ר ישראל זאב
כ"א חשון - ר' ברוך ב"ר חיים
כ"א חשון - ר' אברהם ב"ר יוסף בצלאל פישר
כ"א חשון - מרת שושנה אלהא בת ישראל מזור
כ"א חשון - ר' יריב בן יעקב

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדִים יְקָרִים בּוֹאוּ לְקַיֵּם מִצְוַת חֶסֶד שֶׁל אֲמוֹת, וְאוֹלֵי גַם תִּזְכּוּ בְּהִגְרָלָה שְׁתִּתְקַיֵּם בְּסוֹף הַחֶדָּשׁ!!!

077-204-9772

נִתֵּן לְהִרְשֵׁם לַהֲגָרְלָה אַךְ וְרַק עַד יוֹם ד' בֶּ-12:00 בְּלִילָה

אֶפְשָׁר לְהִכְנִס מִיָּדִי שָׁבוּעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדָּשִׁית (פְּעַם אַחַת עַל כָּל מְשִׁימָה) וּבִסְרָ
הַכֵּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדָּשׁ.

אֲזַ קְדִימָה חִיְגוּ עֲלֵשׁוּ לְקוֹ יְלְדֵי הַחֶסֶד
וְהִשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוֹלָה!

יְלָדִים יְקָרִים שִׁימוּ לִבְ: הַהֲגָרְלָה נִעְרַכֶּת לְפִי
מִסְפָּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִהֶם הַתְּקַשְׁרֶתֶם, לְכֵן חֲשׂוֹב
מְאֹד שֶׁתִּתְקַשְׁרוּ בְּכָל פְּעַם מְאוּתוֹ מִסְפָּר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשָּׁבוּעִיּוֹת הַמְזֻכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהִשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה.
- 2 << אוקרים בסעודת השבת דבר תורה המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

זכה לז'ד ביאלא

ע"ש רבינו הקדוש רבי נתן דוד מפארציווא
בן רבי יצחק יעקב מביאלא זצוקלה"ה

עיונים וביאורים ודרכי עבודת ה' למעשה בתורתו של רבינו הקדוש מפארציווא זיע"א

פרשת וירא

"וה'פקד את שרה כאשר אמר ויעש
ה' לשרה כאשר דבר" (כא, א)

מפסוק זה דרשו רבותינו ז"ל (ב"ק צב.) מסמיכות המקראות את מעלת המתפלל על חבירו והוא צריך לאתו דבר שהוא נענה תחילה, דהלא שרה נפקדה אחר שהתפלל אברהם אבינו ע"ה על אבימלך שיוכל להוליד "כי עצור עצר ה' בעד כל רחם לבית אבימלך", ובכן נענה אברהם שגם היה נצרך לכך ונפקדה שרה מיד.

והנה מקודם שנכנס לבאר בשיטת רבינו הקדוש מפארציווא דברים נשגבים בדרגת הצדיקים ועבודת התפילה יש להקדים שזה פשוט שאין אנו מתיימרים לומר שירדנו לעומק דעתו הנשגבה, ומה שנכתב כאן הוא רק טעימה בעלמא מתורתו העמוקה והשם יעזור שלא יצא מכשול מתחת ידינו, ודי בהערה זו.

רבינו שואל למה כתוב בפסוק שה'פקד את שרה "כאשר אמר" האם אין זה פשוט שה' מקיים את הבטחתו? ומבאר רבינו יסוד גדול בענין התפילה דהפסוק בא לפרש

וללמד סדר ודרך השפעת ה ש פ ע בעולם, שאינו יכול לבוא

בלי תפילה, ובכן תיבות "כאשר אמר" הכוונה הוא על אברהם שהתפלל ואמר כן על אבימלך כדברי הגמרא שהובאו לעיל, שאחר שכבר התפלל אברהם אבינו ע"ה לה' על פקידה זה היה הגורם לפקידת שרה. וזוהי יתבאר הדרשה של חז"ל הנ"ל.

דהנה מצינו אצל רבותינו הקדושים שהולכים בדרך הבעל שם טוב שהנהיגו והדגישו שכל אנשי שלומיהם והחוסים בצלם יבואו להזכיר עצמם לפני הצדיקים בכדי שיתפללו עליהם בכל עת קושי וצער. ולכאורה מדוע לא היה עדיף יותר שיתפלל כל אחד על עצמו וכמו שכתוב בחז"ל (בראשית רבה נג, יד) דיפה תפלת החולה על עצמו, וכמו כן בשאר צרות ולמה דווקא צריכים ללכת ולבקש מהצדיק.

ומסביר רבינו, שיש חילוק גדול בין תפלת הצדיק לתפלת האדם על עצמו, דמלבד שהצדיק יש לו יותר זכיות ובוודאי גם מכוון בתפילתו יותר ולכן התפלה שלו קרובה להתקבל, יש לו עוד מעלה שהוא דומה לדרגת נביא, דכשם שהנבואה הבאה לנביא הוא דבר ה' המתלבש בתוך פי הנביא, כמו כן ממש הצדיק הדבוק

בהשי"ת, הרי הוא מתבטל לגמרי מישותו ואין לו מציאות עצמית כלל וכל מה שהוא עושה הוא בדביקות גמור להשי"ת ולכן גם בעת תפילתו הוא כמו שנביא מתנבא, ודבריו הם כדברי נבואה מפי ה'.

וזה הטעם שבאים להזכיר את הצריכים ישועה ורפואה אצל הצדיקים כי דבריהם הם כמו דבר ה' ממש ועל ידי תפלתם מחדשים וממשיכים שפע של ישועות לעולם. וסמך לדבריו מביא רבינו מבית המקדש הראשון שאז לא היו מתפללים שלוש תפילות ביום כלל דכיוון שהייתה הנבואה ורק אח"כ תיקנו אנשי כנסת הגדולה את התפלה בבית שני, דמהות התפלה הוא דביקות בה' ובזמן בית ראשון שהיה השראת השכינה בישראל בדרגת הנבואה לא הוצרכו לתפלה כלל. וכן מצינו שדרגת התפלה הוא כמו דרגת הנבואה בגמרא לגבי רבי חנינא בן דוסא (ברכות לד:) שהיה יודע אם יחיה החולה על ידי שהרגיש אם תפילתו שגורה בפיו או לא הרי שהיה בתפלתו דרגת ידיעת העתידות כעין דרגת הנביא. ובכן נתבאר מעלת תפלת הצדיקים שהיא מתקבלת מיד.

אך הצדיק לרוב מעלתו ודביקותו בהשי"ת אינו מתפלל על צרכי עצמו כיוון שהם מקבלים על עצמם את גזירת מלך באהבה ורואים רק את הטוב שבדבר וממילא אינם נותנים

לב להתפלל על צרכיהם בכלל. אבל כאשר מגיע אליו איש מישראל, ובפרט מי אשר הוא מקושר ודבוק להצדיק ובוכה לפניו על צרתו, ואז הצדיק בהכרח יורד ממדרגתו, וממילא הוא רואה צורך להתפלל עליהם ולהמשיך להם טוב בגלוי שיראו את הטוב ושיתקדש שם ה' בעולם. ואז כשהצדיק מתפלל על איש ישראל בעת צרתם, או שמשפיל עצמו לירד אל דרגת איש הפשוט להתפלל בעדו, ממילא על ידי תפלתו נמשך שפע לעולם גם בבחינת הצדיק, וזוכה לישועה גם על העניינים שלו.

ולענייננו, אברהם אבינו ע"ה קיבל את גזירת השי"ת באהבה, וידע שאם נגזר על שרה להיות עקרה אז בוודאי זהו רצון ה' לטובתו ולטובתה, וממילא

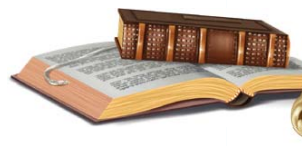
לא התפלל על בנים, אמנם כאשר בא אליו צרת אבימלך וירד לדרגת אבימלך להתפלל עליו שייפקד ועל ידי זה יהיה קידוש ה' בעולם שיתפרסם שנפקד על ידי תפילת אברהם, על ידי תפילתו זו המשיך גם על עצמו את השפע.

ולכן 'וה' פקד את שרה' מיד אחר שהתפלל על אבימלך, כי עד עכשיו לא התפלל אברהם על פקידת שרה ועכשיו שהתפלל על אבימלך, ירד השפע לאברהם ולכל העולם כולו על ידי תפילתו, כמו שמביא רש"י (כא, ו ד"ה יצחק לי) הרבה עקרות נפקדו עמה והרבה חולים נתרפאו בו ביום והרבה תפלות נענו עמה, ורב שחוק היה בעולם, וכל זה בזכות תפלתו של אותו צדיק שהוריד שפע בעולם בתפלתו. וזה עומק כוונת חז"ל 'כל המתפלל בעד

חברו והוא צריך לאותו דבר' ורק שאינו מתפלל על עצמו מגודל אמונתו בה' אז 'הוא נענה תחלה' הוא נעשה הצינור להמשיך שפע של ישועה בעולם ועל ידי זה יזכה גם בשפע שמוריד לעולם. והנה דברי רבינו הקדוש הם דרגות גבוהות ונשגבות, ואף שאנו רחוקים מאוד מדרגות אלו, מכל מקום נלמד מזה להתחזק בתפלה, ובפרט בברכה הראשונה של שמונה עשרה אשר מבואר בשולחן ערוך שהכוונה בזה הוא מעב את התפלה.

השי"ת יעזור שנוכל לעובדו כמיטב יכולתנו, ושזכות הצדיק הקדוש רבי נתן דוד בן רבי יצחק יעקב זצוקללה"ה תעמוד לצידנו, שיהיה לנו שבוע טוב הן ברוחניות והן בגשמיות וכל טוב, ולביאת גואל צדק ברחמים בב"א.¹

לקוטים מרבתינו מביאלא ככתבם וכלשונם

חלקת יהושע

יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם

תורה [המרומוז במים] אפילו מעט זה בכח, לטהר מה שרצים כל היום ומוטרדים, אך בתנאי שנזכה להיות מחובר לטהור עם הצדיקים אכ"ר.

(דף לא ע"ב)

יקח נא מעט מים

אפילו במעט תורה גם כן "ורחצו רגליכם" - יוכל לתקן לפגם הברית, אך העיקר "והשענו תחת העץ"

באמונת צדיקים אכ"ר.

(דף לא ע"ב)

רבינו הקדוש מפארציווא

וירא אליו ה' (יח א)

ולכאורה מדוע לא כתיב 'וירא ה' אליו', רק הכוונה היא שהשי"ת ברא את גוף האדם "ויפח באפיו נשמת חיים" (לעיל ב ז), שיראה האדם להשיג במוחו ברעיונו ובמחשבתו שישרה בכל גופו ובכל עבודתו כח שכינתו יתברך שמו, וזה "וירא אליו ה'", "אליו" רומז על הגוף, שהשרה

שכינתו והרגיש שאין בכח גופו רק השי"ת. וזה עיקר כוונת הבריאה שמתחילה נברא הגוף, ועל האדם להשרות את שכינתו יתברך שמו בתוך כל הגוף. וכמו שהתורה היא אותיות והאדם צריך להעמיק בכח מחשבתו להבין את הרמז הדרש והסוד הטמונים בהם על פי פרד"ס, כן כל האיברים וכל העולם בתחילתם הם נראים בגשמיות, ועל האדם לחפש ולהעמיק היטב במחשבתו להכניס השראת השכינה, חיות הקדושה בכל האיברים ובכל הגוף. ואלה הדברים שנאמרו לדוד פרשת פיקודי.

1. מתורגם מהמאמר השבועי של הרה"ג רבי מאיר רבינוביץ שליט"א שיצא לאור באנגלית בתוספת עריכה.

לקוטים על פרשת השבוע ככתבם וכלשונם

מי השילוח ח"א

ותכחש שרה בקרבה לאמר לא

צחקתי (יח טו)

עומק הענין בזה, כי איתא בגמרא (ברכות לג ע"ב) הכל בידי שמים

חוץ מיראת שמים, הוא רק לפי גבול תפיסת שכל האדם, אבל באמת הכל בידי שמים

ואף יראת שמים, ורק בעוה"ז הסתיר הש"י דרכו, ומדות יצחק אבינו היה להכיר שאף יראת שמים הוא ביד הש"י, אך העולם לא היו ראוי ליקרת כזה, לכך הוצרכה שרה לאמור "ואדוני זקן", שנראה שמכחשת שאין הכל

בידי שמים, ועי"ז הראה לה הקב"ה מידה במידה כי אף יראת שמים הוא בידו, וזאת הוא הולדת יצחק. ובלתי ההסתר הזה שנסתר מאתה לא היה יצחק אבינו יכול להולד בעוה"ז, כי יקרת מדות יצחק היה לברר ולהראות כי אף יראת שמים הוא בידי שמים ואף כל החטאים של ישראל הם בהשגחת הש"י, כי על ידי זה יתגדל ויתקדש שמייה רבא, והבן כי עמוק עמוק הוא.

יט חשון

תר"ח: הרה"ק רבי שמשון הלוי בן הרה"ק רבי משולם פייביש מזאבריז זצוק"ל-

קיבל תורה מפי אביו הקדוש בעל היושר דברי אמת ומהרה"ק מאפטא וכמו"כ נסע לבעל הבאר מים חיים. בעל ספר נזירת שמשון. זיעועכ"א.

כ' חשון

תרי"ב: הרה"ק רבי שלום בן רבי יעקב יוסף מקאמינקא-

תלמיד בעל הטיב גיטין ור"ש קלוגר. היה עוד אצל הרבי מלובלין והסתופף אח"כ בצילו של הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ. כמו"כ נסע למהר"ש מבעלזא.

לאחרונה יצא לאור ליקוט אוהב שלום מדברות קדשו.

תשמ"ג: רבי משה נתן נטע בן רבי מנחם מנדל בעל העטרת משה ממאקאווא זצ"ל-

גאב"ד כפר אתא. תלמידו של המהרש"ג, וכן הסתופף בצילו של הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט וכן בצלם של הרה"ק רבי ישעלה מקערסטעיר והרה"ק מסאטמאר ואצל זקינו הגה"ק בעל האהל משה אב"ד מאקאווא.

השאיר אחריו ברכה, אלפי כתבים בכל מכמני התורה שנדפסו בשם עטרת משה. זיעועכ"א.

ימי היולא

יח חשון

תרע"א: הרה"ק רבי יחזקאל בן הרה"ק רבי אברהם יששכר בער בעל הכנסת יחזקאל מראדומסק-

היה תלמידו של אביו הקדוש בעל החסד לאברהם מראדאמסק. וכמו"כ נסע הרבה לשינאווא להדברי יחזקאל, ואחרי פטירתו הסתופף גם אצל הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זצוקללה"ה.

תשי"ז: רבי יעקב בן הרה"ק רבי יצחק מבוהוש וחתן הרה"ק מהוסיאטין זיע"א ובעל אהלי יעקב מהוסיאטין-

למד אצל אביו הקדוש ואחר חתונתו היה דבוק בכל מאודו לחותנו הקדוש.

תשמ"ז: רבי נחום בן רבי צבי אריה פרצוביץ זצ"ל מראשי ישיבת מיר-

היה תלמידו של הברכת שמואל ושל רבי אלחנן ווסרמן הי"ד. כמו"כ היה קשור בחותנו רבי חיים שמואלביץ זצ"ל.

תשמ"ד: הגה"ק רבי מרדכי בן רבי יהודה שרעבי זצ"ל-

ראש ישיבת נהר שלום. למד אצל הגה"ק רבי חיים סינוואני ועוד.

כא חשון

תשמ"ט: רבי בצלאל בן רבי אברהם זצ"ל בעל "בצל החכמה"-

למד בישיבת פרשבורג אצל בעל "דעת סופר". חתנו של אב"ד סעבאן הגאון רבי צבי קינסטליכר.

תש"ע: הגאון הגדול רבי מרדכי בן רבי מאיר זצ"ל ראש ישיבת איתרי-

למד בישיבת בית התלמוד אצל רבי לייב מאלין ובישיבת לייקווד אצל ר' אהרן קוטלר, וכמו"כ היה מקורב למרן הרב מבריסק זצ"ל, יצא לאור מתורתו ספר "זהב מרדכי".

כב חשון

תי"ז: רבי משה בן רבי יצחק יהודה בעל החלקת מחוקק-

על אה"ע. היה תלמיד חבר של רבי ר' הערשלי מקראקא.

תקע"ד: הגה"ק רבי דוד שלמה בן רבי ירחמיאל אייבשיץ זצוק"ל-

בעל הערבי נחל והלבושי שרד.

מתלמידי בעל היושר דברי אמת וכמו כן הסתופף בצילם של תלמידי רבי מיכל זלוטשובער זצוקללה"ה.

תקע"ט: רבי עזריאל בן רבי דוב הלוי איש הורוויץ בעל הראש הברזל מלובלין-

נדפס לאחר פטירתו ספר שו"ת ראש הברזל, וכן היה מחכמי הקליוז בבראד וכנראה קנה שם ראשית לימודו.

תר"פ: הרה"ק רבי ישעיה בן הרה"ק רבי יעקב יצחק זצוק"ל האדמו"ר ממאקרוב-

אביו היה בנו של רבי מנחם נחום שהיה בנו של הרה"ק רבי מרדכי מטעשרנאביל בעל הליקוטי תורה והיה חתנו של הרה"ק רבי חיים מנחם מזינקוב.

תרפ"ז: הרה"ק רבי ישכר דוב בן הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זצוקללה"ה

כג חשון

תקפ"א: רבי יוסף רפאל בן רבי חיים חזן בעל החקרי לב-

מתלמידי בעל השער המלך ועוד נדפס ממנו ספר דרושים "מערכי לב" וכן ספר בחכמת הקבלה שנדפס בשם עמודי הרזי"ם.

תרע"ב: הרה"ק רבי יהוסף בן הרב צבי הירש זצוק"ל בעל "בני שלשים" מקאסאן-

הסתופף בצלם של מרן בעל הדברי חיים והייטב לב. לאחר הסתלקות חותנו הקדוש רבי משולם מטאהש נתמנה לממלא מקומו.

תר"צ: רבי משה בן רבי יעקב לייב מידנר זצ"ל-

נכדו של מרן בעל היסוד העבודה. היה מקושר לזקנו הגדול ולאחר פטירתו היה מקושר למרן בעל הדברי שמואל ולמרן בעל הבית אברהם, ואף עמד בראש ישיבתו בבראנוביץ וכמו"כ היה לו שייכות עם רבי חיים בריסקער ור' אלחנן ווסרמן זצוקללה"ה.

כד חשון

תרס"ג: הרה"ק רבי דוד מקייב בן הרה"ק רבי יעקב יצחק ממאקרוב זצוק"ל-

חתנו של הרה"ק המגן אברהם מטריסק.

תשי"י: הרה"ק רבי גדליה משה בן הרה"ק רבי שלמה מזוועהל זצוק"ל

תשמ"ח: רבי רפאל דוד בן רבי חיים לייב אויערבאך זצ"ל-

ראש ישיבת המקובלים שער השמים. היה מקושר בקשר אמיץ עם אחיו מרן רבי שלמה זלמן אויערבאך. זכה לקירבה ממרן הרב מבריסק זצ"ל.

ע"ש הצדיק המלוב"ן רבי ינון חורי זצוק"ל, זי"ע"א
יוצא לאור ע"י ארגון "חסדי ינון" 03-6182992

העלון מוקדש לעילוי נשמת
יוסף בן רבקה ז"ל
רבקה בת אולגה זימבול ז"ל
שלמה בן ויקטוריה ז"ל
שרה בת מלכה ז"ל

לרפואה שלמה
אולגה זימבול בת אמילי

זמני שבת פרשת וירא

רבינו תם	צאת שבת	הדלקת נרות	פגל המנחה	ירושלים
7.16	6.35	5.24	4.54	
7.13	6.36	5.41	4.55	תל אביב
7.11	6.35	5.29	4.54	חיפה
7.13	6.37	5.41	4.56	באר שבע

הפטרה: "ואשה אחת"

התלכה השבועית

הלכות שבת - מבשל

א. ביצה שעירו עליה מים חמים בערב שבת, מותר לערות עליה מים חמים בשבת לחממה, וטוב לחממה על ידי כלי שני.

ב. מותר לתת עלי מינטא (נענע) בשבת אל תוך כוס תה חם אף על פי שהיד סולדת בו. וכן המנהג. וכן מותר לתת בצלים ושאר תבלין לתוך רוטב שבכלי שני אף על פי שהיד סולדת בו, שכלי שני אינו מבשל.

ג. המבשל דבר מאכל על האש שהיה מבושל כל צרכו, והוא דבר שרובו יבש, ומעט רוטב, מותר, שאין בישול אחר בישול. במה דברים אמורים, בתבשיל יבש כגון אורז, בשר, דגים וכיו"ב, אבל תבשיל לח שיש בו הרבה מרק בעין, שנצטנן, אסור לחממו בשבת עד כדי שתהיה היד סולדת בו, שיש בישול לאחר בישול בלח.

חזון עובדיה

מטעמים לשולחן

זקת סדם ועמרה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד (יח, כ)

סדום הייתה סמל הרשע והרוע בעולם, ולא בכדי. היא הפכה את האכזריות והרשעות לעקרונות המעגנים בספר חוקים, ורמסה ברגל בוטה כל גלוי של רחמים ונתינה למי שאין לו. ואכן, אנשי סדום נענשו ונמחו מעל פני האדמה. אולם רשעותם עדיין קיימת, היא מבצצת מאחורי התרבות של אומות העולם, ומתגלמת גם בדרך פעולתו של השטן האורב לבני אדם ומבקש להכשילם. ההיגיון של חוקי סדום, תושבי סדום של פעם הם שוויץ של היום... מדוע דווקא שוויץ? - משום שמדינה זו כמעט ואינה מוכנה לקבל אזרחים חדשים, ורק לאחר תהליך ארוך הנמשך כמה שנים, שבו מצליח האדם להוכיח שהוא אדם משכיל ובעל רכוש - הוא זוכה לתואר הנכסף "אזרח שוויץ", וכל זאת משום ששוויץ הינה מדינה עשירה, ואם השלטונות לא יערכו בחינות קבלה ובירורים כדי למנוע מעניים להיכנס לתחומה, יחלש חסנה הכלכלי ותפגע תדמיתה הגבוהה בעולם. כך בדיוק הייתה גם סדום. הואיל והייתה להם מדינה עשירה במחצבים, והם היו בעלי רכוש גדול, הם הניחו שוודאי הם ירצו רבים להתגורר בעירם, ותוך זמן קצר הם עלולים להפוך למדינת סעד... ומיד הכריזו: "לא יקום ולא יהיה! לא רוצים אורחים!" כדי למנוע מעניים לפקוד את המקום, הוצאה מצות "צדקה" אל מחוץ לחוק, ועל מנת להרחיק את האורחים הם חוקקו את חוקי סדום הידועים לשמצה. לדוגמא: אחד מן החוקים שלהם היה שמי שעולה על גשר מעל הנהר שעבר בתוך העיר, ישלם חמישים מטבעות, ואילו אם הוא הולך מסביב - עליו לשלם מאה מטבעות כסף. וכן כל מי שיש לו פרות חייב לרעות את כל הפרות של אנשי סדום יום אחד בשנה, אך אם אין לו פרות משל עצמו, הוא חייב לרעות יומיים בשנה. ההיגיון שעמד מאחורי החוקים הללו, היה לאותת לכל אלו שאין להם כסף או רכוש, להתרחק מן המקום: אם אין לך חמישים מטבעות - תעלה על הגשר, ואם אין לך מטבעות - אלה תכנס לסדום ככל וכלל! רק מי שמוכיח שהוא מסוגל לשלם, יכול להתקבל כאזרח מן השורה, אך מי שלא - התושבים ידאגו להראות לו במהירות רבה את הדרך החוצה... כך שלמעשה, חוקי סדום לא היו "מעוותים", אלא הגיוניים מאד... הגיון המתבסס על כפירה. מעולם לא הוקם בג'ונגל מפעל חסד עבור חיות חולות... משום שחוקי הג'ונגל קובעים שהחזקים והגיבורים מנצחים, והחלשים נעלמים ונאבדים. כאשר נפצע נמר אף אחד אינו מביא לו לאכול. להפך - חיות היער אוכלות אותו... אנשי סדום אמצו לעצמם את חוקי הג'ונגל ואמרו: אנו קופים מפותחים. ממילא עלינו לחיות לפי החוקים של "החזק שורד והחלש אובד". איננו מעוניינים לתת צדקה ולעזור לחלשים לחיות איתנו! כעבור אלפי שנה אמצ' היטלר ימ"ש את העקרונות הללו ורצה מפגרים ונכים, אשר בן כה וכה אינם מסוגלים 'להועיל' לאנושות... השקפת התורה שונה לגמרי - האדם אינו קוף מפותח, חלילה, אלא נור הבריאה! ומשום כך הוא איננו יכול להתנהג כמו בג'ונגל. התורה מחנכת אותנו למצות צדקה, ואומרת (ויקרא כה, לה): "וכי ימוך אחיך... והחזקת בו" - על האדם לדאוג לזולתו. וכל זאת כדי ללמד אותנו שהאדם לא נברא בשביל עצמו, אלא למען השני, ותפקידו להיטיב לו ככל יכולתו! "הכנסת אורחים" נוסח סדום... חז"ל מספרים לנו על הלך שצעד מחברון לעילם, וכשהחשיך היום חפש מלון להשתכן בו, איש מאנשי סדום לא פתח לפניו את הדלת, עד שהגיע אליו אדם בשם הדוד והתעניין על מעשיו ברחוב. "אני מחפש מקום לישון" השיב האיש. "בא אלי! בשמחה!" נענה הדוד, "היש לך דבר ערך?" "כן, החבל שבו אני קושר את החמור, וכן השטיח הצבעוני שאני מניח על גבו..." "תן לי אותו ושאלמו אותם בכספת". עם שחר קם האיש ופנה ללכת לדרכו, אך הדוד עצר אותו ואמר: "אל תעליב אותי. עדין לא אכלת. שב מטט ונכין לך סעודה כידי המלך". ובמילים אלו יצא מן הבית בדרכו לשחוט את הפרה, ורק לקראת הצהריים שב עם מנת בשר משבח. "תודה רבה", קם האיש ממקומו ופנה לכיוון היציאה. "לא כעת", הפציר בו הדוד, "עוד מעט יחשיך היום, ולא מומלץ לצאת החשכה. השאר ללון אצלי עוד לילה". בבוקר, כאשר רצה ללכת, שוב הפציר בו הדוד לשבת ולאכול פת שחרית. כך חל עליו יום נוסף, וכשקם ללכת בסופו של דבר, נפרד ממנו הדוד לשלום ושלוחו לדרכו. "הוא אחד", נזכר לפתע האיש, "מה עם השטיח שלי?". בשלב זה התערבה לפתע האישה: "היא! הוא לא שלם לנו על האוכל!" "לא משנה", נענה מיד הדוד, "הכנסת אורחים אינה דבר של מה בכך... מה, מה אמרת על השטיח?" "היה לי שטיח צבעוני וחבל ארוך". "אה, כן. חלום טוב חלמת. בוא ואפתור לך אותו. החבל אומר שתחיה הרבה זמן, והשטיח הצבעוני אומר שתטע שדה עם הרבה סוגים של פרות". "היא לא חלום! זה שטיח! חבל!" "כבר פתרת לך... אני גובה ארבע מטבעות בשביל פתרון חלום, אבל ממך אדרוש רק שלוש. שים לב שאפילו פתרת לך את החלום לטובה!... החבל - לחיים ארוכים, והשטיח - לפרדס..." "לא חלמתי. הפקדתי אצלך חבל ושטיח" "אדוני, אתה מאשים אותי אני גנב? לא מספיק שארחתי אותך כל כך יפה, ופתרתי לך את החלום לטובה! אם כך, תשלם לי את הסכום המלא על פתרון החלום, ארבע ולא שלוש. איזו חוצפה! גם עבור הארוחות תשלם! מה אתה חושב? איזו התנהגות!" "אשלם לך את הארוחות, את החלום, את הכל!" אמר האיש, "רק תביא את השטיח ואת החבל!". בלית בררה החליט האיש להתלונן בבית משפט:

המשך בעמ' האחרון

מספורי המגיד

אך ביום השלישי הכל השתנה, כשיצא מחדר עבודתו למיון חדר האוכל, ראה קבוצת חיילים מדברת בהתרגשות רבה, ברגע שהתקרב השתתקו, נראה שלא רצו שישמע על מה דברו, נראה שלפתע יש חשדות כל שהן על כל מיני מועמדים שעלולים לבצע מעשה כה נועז.

קך היה בהמשך, הוא ראה עוד קבוצה מדברת בשקט, נראה שדיברו על הנושא החם, מיהו הרצח, כל מיני שמועות עברו בין החיילים, חיים שלום לא ידע אם עליו להתערב בין החיילים ולשמוע מה הם מספרים, קך יראה נטול חשד, אבל אולי דווקא השאלות הסקרניות תעוררנה כל מיני דיבורים מיותרים, הוא החליט ללכת לחדר האוכל, בלי לספק את יצר סקרנותו, הוא הניח שבחדר האוכל ישמע דברים יותר בחורים.

כשנכנס לחדר האוכל שמע לפתע ציוץ של תינוק "החתן הראשי הגיע שאו שערים ראשיכם, רוצו לקבל פני חתן וכלה" היה זה קולו הילדותי המרגיז של יואב מרמורשטיין שאהב לשחק ברגשותיו, קריאה זו הביאה למטר תגובות, חלקן נזפו ביואב שממהר להאשים אנשים חפים מפשע וחלקם דווקא הצדיקו את האשמות.

חיים שלום לא ידע מה עליו לעשות, הוא לא ידע שאת כל ההצגה תזמן יואב שרצה למתוח את עצביו הרעועים, גם הוא ידע שהאשמה נטולת אחיזה במציאות, חיים שלום לא הצטייר כ"גיבור על" שמסוגל לגבור על בנג'ל. אבל יש כאלו שמעלים חשדות בשל היחסים הרעועים שהיו ידועים לכולם, אולי היו לו שותפים בפשע, אף פעם אי אפשר לדעת מי עשה את המעשה וצרכים לחקור זאת עד לעומק.

"אין ספק שמולי המתוק שלנו ודאי היה רוצה שיהיה מי שיעשה זאת עבורו, הוא ממש היה החבר הטוב ביותר שלו" אמר יואב לחברו בתמימות מעושה ובכך גרר גלי צחוק אדירים.

חיים שלום החליט לא להגיב, כדי שלא לתת נשק כנגדו, המשחק לא היה קל, מפעם לפעם נשמעו בחדר האוכל רמזים עבים מאד, כי מולי נהנה מאד מהרצח המתועב, אם לא יזם זאת, הוא מקדם זאת בברכה. האמירות רמזו לו שהאווירה מתחממת כנגדו, כל אותו יום חשב מה עליו לעשות, האם לבקש את עזרת האלוף חיים לסקוב שדאג לו עד עתה, אם הוא יתערב בדאי ישקט את כל השמועות הלא האחריות שנועדו להכתיים את שמו.

כל אותו יום ניסה לעבוד על הפרויקט שהוטל עליו לסיימו, הוא ישב על השרטוטים אבל ראשו לא היה במקום, מחשבותיו רצו קדימה, הוא ניסה לחשב את צעדיו עתיד, קך ישב עד לארוחת הערב, כשהגיע חש סוג מתח באויר, היו כל מיני התלחשויות שנוצרו ברגע שנכנס לחדר האוכל, בלי שידברו חש כאילו מופנית כלפיו אצבע מאשימה "הנה הרצח" באמצע הארוחה הגיעו שני חיילים לבושים כאנשי עיתונות, הם ביקשו לראיין אותו לעיתון "במחנה" (העיתון הצבאי התייסד בשנת 1934) הם רצו לשמוע את דעתו על בנג'ל והשערות על נסיבות רציחתו.

חיים שלום קלט את המסר העוקצני, הוא החליט לא לשחק לידיים שלהם, הוא הוקיע את הרציחה בכל לשון גינוי, היא נוגדת את המוסר היהודי, אין ספור נאמר בחומרת עוון רציחה, אין לאף אדם רשות ליטול חיי זולתו, יהיה מי שיהיה, רק הבורא יתבך שברא את כל יצורי תבל הוא זה שקוצב את חייהם, רק לו יש את הזכות ליטול את נפש הנפקד בהגיע זמנו למות, אין לאף אדם את הכוח ליטול את התפקיד הזה ליחו ומי שעושה מדעת עצמו הוא רצח ועונשו בהתאם.

"אתה מדבר ממש כחייל דתי, אבל אתה מיום לא דתי, האם הערכים של פעם מחייבים אותך?" נחקר על ידי אחד הכתבים.

"בנושאים הללו לא השתנת, אולי אני לא כפעם, אבל בנושאים הרציניים נותרתי כבעבר" השיב בארשת רצינית ביותר.

החיילים ישבו וכתבו את דבריו בארשת רצינית, כעיתונאים לכל דבר, חיים שלום חש סוג של שחרור, הוא שחרר הצהרה אמיתית בה הוא מגנה ומוקיע רציחה של כל יצור אנוש, לא משנה אם הוא רשע או צדיק, אסור לאיש ליטול את החוק לידו, רק בורא עולם מעניש את החוטא. הצהרה זו צריכה להוריד מעליו כל חשד.

אך בחדרו כשהלך לנוח ראה את היחס של חברי חדרו אליו, הם לא החליפו עמו מילה מטוב עד רע, האווירה הייתה עכורה למד, בעבר היו דיבורים לא תמיד ידידותיים אבל הוא נחשב כחבר חדר, אבל עתה נראה היה עליהם שהם רומזים לו לעזוב את החדר. חיים שלום חש מאד לא בנוח, הוא היה רוצה לפתוח בשיחה על אודות החשדות האוויליות, אבל חוש פנימי לחש לו להרפות, אם ינסה בכל מחיר, יראה בקך שיש לו ממה לפחד, הוא לא צריך להפגן רגש כזה שיכול להפילו.

למחרת כשהלך לחדר העבודה שלו בדק כדרכו את התיבה, הוא מצא מכתב כתוב בצפיפות רבה, כתב היד לא היה מוכר לו. הוא פתח את הפתק ושער עמד מרוב פחד.

"למולי היקר, קח את הדברים שלי ברצינות, בלי לתהות מי אני ומהי מטרת.

כותב לך אדם שקצת מכיר את הדברים מקרוב, אני יודע את כל מערכת הסבל שאתה עובר תקופה ארוכה ולבי שותת דם, אני יודע שיש שמהגים מלפך באכזריות רבה, ישנם כאלו שמקנאים בהצלחותיך הנדירות ובשידוך המוצלח שעשית, בשל זה הם הופכים את כל העולם כדי שתיכשל בכל מה שאתה עושה.

אין לי ספק שאין לך יד ברצח הנורא, אך ישנם כאלו שמנסים להטיל עליך חשד בכל דרך ואפילו בכסף רב, יש לי מידע בדוק שיש יותר מיד אחת שמנסה לקשור את כל החשדות ולהטילם עליך, כדי לעצור את קידומך הצבאי ובעיקר... כדי שארוסתך תסיק את המסקמת ותעזוב את השידוך.

לדעתי מצבך יהיה מסובך יותר ויותר מיום ליום, אין לך כעת ברירה אלא לעזוב את המחנה עד יעבור זעם, אם לא תעשה כן, יתכן שעד מחר מוחרתיים יוצא כנגדך צ מעצר, מה שיגרום לך לבשות גדולות, יש לי ידיעה ברורה שמנסים לערב את חברי חדרך

מספורי המגיד

שיעידו כנגדך, קיבלתי את המידע מאחד מחברי חדרך, הוא פלט זאת בחדר האוכל להדס מויאל, אין לי ספק שחברך הטוב יונטי הצליח לשחד את אותה הדס שתעורר בשקט חשדות עליך, במגמה שהאווירה הכללית תהיה לרעתך, מה שיביא את ארוסתך לעזוב את השידוך, זו תהיה חרפה עבורה להיות מאורסת לבחור שמסוגל לרצח מתנגדים.

אני מקווה שאתה לוקח את אזהרתי במלוא תשומת הלב ונוטש את המחנה זמנית עד שהנושא יתבהר, מאחל לך הצלחה בכל דרך שתנקוט" פלוני אלמוני שכרגע אים יכול להציג את זהותו המלאה.

חיים שלום התלבט ארוכות, אם לתת אמון במכתב הזה, הוא לא ידע אם נכתב על ידי ידד (אם יש כזה) או אולי דווקא על ידי שונא שמעוניין שיברח, אם ישאר במחנה יראה לכולם שאינו מפחד מאיש, בק יגבר בו האמון, אבל אם יברח יצדיק את אלו שרוצים להטיל את האשמה עליו.

לאחר מחשבות רבות החליט שהוא מתעלם מהמכתב, הוא חייב להפגין קור רוח, כדי להוכיח לכולם שהוא חף מפשע.

יומיים הצליח להחזיק מעמד במשחקו, הוא המשיך את סדר יומו כאילו לא קרה כלום, למרות כל הלחישות, הוא לא הגיב לעקיצות הרבות, הוא רצה להראות לכולם את חפותו, סבור היה שהסיפור לא יוכל להתמשך לאורך זמן, אם לא יגיב הלהבות תונמכנה, אין מחלוקת בלי שני צדדים.

אבל לאחר יומיים הבין שהסיפור לא פשוט בכלל, הפתק המזהיר צדק, יש מי שלא נותן לאווירה לשקוט לרגע, יד נעלמה בוחשת כל העת בקדירה ולא נותנת לסיפור לרדת מסדר היום.

גם חברי חדרו החלו להציק לו בשיטתיות, הם ביקשו ממנו חד משמעית לעזוב את החדר, הם אינם מעוניינים לשהות בחדר עם אדם שחשוד ברצח, הוא גם מסוכן מאד לחייהם, עד שלא תוסר חרפת האישום מעליו. כשניסה להסביר להם את עמדתו, אטמו אחרים משמוע, הם כינו אותו בשמות גנאי, רוצח מחסל סדרתי, מאפיונר. הכינויים הקשים הכאיבו את לבו, הם גרמו לו לחוש יצור נחות בשפל המדרגה.

הוא ניגש להתלונן בפני אל"מ מ. הוא טען שנעשה לו עוול משמע, הוא מוכן להיבדק על ידי "פולגרף" (מכונת אמת) קבל עם ועדה, כדי להראות לכולם כי אין לו יד בכל הפשע הנורא. אבל המפקד המרושע אמר לו גלויות שכבר זמן רב סבור הוא שעליו לעזוב את המחנה עקב תלונות רבות עליו, אישיותו אינה רצויה על דרך ההמעטה, הוא מאד ישמח לעזור לו להשתחרר מהצבא ובק לפטור את כולם מהעונש הקשה שחשים בנוכחותו.

חיים שלום היה שבור עד לעמקי נשמתו, הוא ראה איך האשמה תופסת יותר ויותר מקום, רבים בטוחים שיש לו יד גדולה בסיפור, אף אחד לא שואל, אך זה שהוא ממשך את סדר יומו כאילו לא אירע דבר, רק אדם ישר יכול לנהוג כך, גם אין לו קשרים עם פושעים או מחסלים, אי אפשר לחסל אדם חזק ומסוכן כבנג'י בלי קשרים כאלו, כדי לנסות להוציא פעולה כזו צריכים גם להרבה אומץ לב, מצדך שאינו מצוי בכמויות גדולות אצלו, אבל כך דרכם של אנשים, ברגע שיש כמה שמנסים להטיל חשדות, אפילו תהיינה חסרות בסיס, אנשים נתפסים לזה, הם לא מנסים להטות אליו און לשמוע צד שני, הם גם לא מנסים לחשוב בהיגיון, האם יש איזו ממשות בהטחת אשמות חסרות בסיס.

אבל חיים שלום ניסה להיאחז בקרנות המזבח, עדיין דבק בחלומות שבאספמיה שיכהן כאלוף בכיר בצבא, הוא לא העז לברוח מהמחנה עם כל הקשיים שעובר, שמא בזה יאונה לו כל רע, כל יום שעבר ניסה לנחם את עצמו שהוא כבר קרוב יותר לגמר. למרות שלא ראה צל של תקווה, ניסה להרגיע את עצמו שהסובבים רואים את חוזק רוחו ומשתכנעים שהוא נקי מכל חשד.

חברי חדרו הציקו לו כל העת, הם היו משליכים את בגדיו על הארץ ומלכלכים אותם, או שהיו הופכים את מיטתו חזרקים את כלי מיטתו לחוץ כדי שיעזוב את חדרם, אבל חיים שלום היה עקשן כפרד, הוא לא הראה כל אותות שבירה, הוא סידר את בגדיו את מיטתו והמשך בשגרת חייו כאילו לא אירע דבר, היו שהביעו פליאה לעוז רוחו וטענו לחפותו, אחרים היו צוחקים למשבתו בראשם היה יואב מרמורשטיין שהיה סדיסט לא קטן, בלבו פנימה חש שנאה עזה לחזקה של חיים שלום שממאן להישבר.

עד שהגיעה המכה הכואבת ביותר עליה לא חשב שתגיע.

באחד הימים מצא בתיבה אישית שלו מכתב כשפתח את המכתב גילה את כתב ידה של לינור. המכתב היה כתוב רטוב כולו מדמעות שטשטשו חלק מכתב ידה הברור.

"אני מבקשת סליחה על הצעד הלא שגרתי שאני נוקטת, בפרט שנעשה במכתב ולא בשיחה באופן אישי.

אך לצערי אין לי את הכוחות והעז להיפגש עמך כדי להודיע לך את הודעתי.

הרבה זמן שקלתי בעצמי, האם יש טעם לנישואין קוטביים בין שני בני אדם שלא דומים זה לזה בתפישות החיים, כל אימת שרציתי להגיע להחלטה לא הייתי מסוגלת, חשבתי לתומי שאחרי כל כך הרבה זמן שאנו מאורסים לא מתאים לפקפק בנכונת ההחלטה, אבל בעקבות האירוע האחרון בו מתרבות שמועות על קשר ישיר או עקיף שלך למעשה מתועב ביותר שהתרחש בתחום המחנה, לא הרחק ממקום מגורך, שמועות אלו צורבות את לבי, אני חשה שיש גבול עד כמה עלי לזוטר, אין לי מושג אם אכן יש לך יד בזה או לא, אני מסכימה שזה ממש לא מתאים לאישיות שלך, אבל עצם זה שכל כך הרבה משוחחים עליך ורואים בך "אשם פוטנציאלי" גורם לי להרגיש גרוע עם כל הקשר, איך אראה בעולם? אחסה של חצח!!! אני מבקשת שלא תכעס עלי על החלטתי לעזוב את הקשר.

מספורי המגיד

ההחלטה הייתה צריכה להגיע לפני זמן רב, אבל כל פעם חשבתי אולי בכל זאת, אך הפעם, אני חשה שאין יותר טעם להיות ארוסה לאדם שכתם כה גדול דבק בו. אני בטוחה שאם היה ההיפך אף אתה היית נקט בעמדה זו. אני מאחלת לך שתצליח למצוא בת זוג אחרת, אשמח מאד שתמצא אותה בזמן הקרוב.

אני מבקשת שתבין את צעדי ואל תנסה ליצור איתי קשר כדי שאשנה את החלטתי. **כי אין לזה כל סיכוי.**

במקום השם לינור היה קשקוש. אם לא שהכיר את כתב ידה היה חושב שזה חלק ממסע הלחצים שמפעילים נגדו, אבל הוא הכיר את כתב ידה היטב, לא היה לו ספק שהיא כתבה זאת, אולי תחת לחץ אבל זהו כתב ידה.

המכה הייתה קשה ביותר, למרות כל הלבטים והספקות בדבר השידוך, לא היה רוצה שהשידוך יעזב בעקבות החשדות, זה הראה עד כמה שזה חלחל בכל מקום, אם אפילו זו שמאורסת לו מאבדת את האמון בו ולא נעמדת לציוד היא לא מנסה אפילו לבדוק עמו את העניין, זה אומר שאין כנראה הרבה שמאמינים בחפותו, אין לו מושג מה יהיה בעתיד, האם תגיע לבסוף חקירה משטרתית שתנסה לקשור אותו לרצח, או שהכל יגמר רק בחשדות לא מבוססים (כפי שתמיד קורה) אבל הפתק האחרון מראה שזמנו כנראה עומד להסתיים, הוא יכול לחלום על קידום בדרגה אחרי כאלו חשדות.

מה אם כן יש לו לעשות בצבא, אולי באמת עליו לאמץ את עמדת המודיע המסתורי ולנסות לחפש מקום אחר להמשך חייו.

כאילו קרא אותו מודיע מסתורי את מחשבותיו, יום לאחר מיכן קיבל מכתב נוסף מאותו מודיע מסתורי.

למולי היקר רב שלומות. אני שב לכתוב לך מכתב, לא רציתי להלחיץ אותך כדי שלא תפרש את כוונתי לרעה. לדעתי עשית טעות גדולה בזה שהשתהית יתר על המידה, לא החוחת מקודות לטובה, בגלל שישנם מספר אנשים שתחב להזרים חשדות לעברך, הם מעוניינים להסיט את החשדות מהרצח האמיתי (יש לי השערות שונות אבל הן אינן מבוססות כדי שאוכל להתלונן).

ככל שתשתנה תכביד את מצבך, עד שהמצב יהיה בלתי הפיך, יש לי ידיעות שאני לא יכול לפרט אותן שבקרב ממש תבוא המשטרה הצבאית כדי לעצור אותך, היא תחקור אותך על חשדות כבדים שמצטברים כנגדך, שיש לך כביכול מעורבות אישית בטווייט תוכנית הרציחה, עליך לעזוב עוד היום את המחנה ולברוח הרחק מכאן.

כדי שתאמין בכנות מעשי, אתן לך סימן רציני, הכשרתי מאחורי המחנה, בצד צפון ליד הדואר, שטח קטן כדי שתוכל לברוח מחוץ למחנה, חתכתי קטע מהגדר, כך תוכל לצאת בשלום בלי שאיש יבחין בכך, לא הרחק משם החבאתי עבורך מכונית צבאית ישנה, החבאתי אותה בין השיחים, המכונית עדיין מתפקדת טוב, יש לה מספיק דלק לשעתיים נסיעה, סע כמה שיותר רחוק מכאן, אני מציין לך מס' טלפון שיש לי יכולת אחת ליומיים לדבר דרכו בשעות הבקר המוקדמות, תוכל להתקשר אלי בשעה 5- לפנות בקר, אני אעדכן אותך בהתפתחויות, אם האוירה תירגע תחזור, תאמר שהיית חולה בשפעת קשה והלכת לקרבי משפחה כדי להתאושש, ההתמודדות מול היעלמות מהצבא תהיה קטנה בהרבה מאשר להיות חבוש בשל חשדות לרצח".

חיים שלום קרא את המכתב הזו מספר פעמים, אם בעבר התנגד למחשבות כאלו שהעידו על תבוסה מוחלטת, הפעם כבר לא התנגד, הוא חש שעתידי לוטה בערפל, הוא לא מצליח ליצור קשר עם החברים הגדולים שתמיד היו בעודו, מספר ניסיונות שעוד כשלו, נראה שכעת מצבו אינו מזהיר, יש מישהו שדואג להכפיש את שמו, הוא גרם ללינור לפרק את הקשר ביניהם ועדיין לא נחה דעתו, הוא מעוניין להרוס את שמו לחלוטין ואולי לגרום לו לשבת בכלא שנים רבות כרצח.

אין לו ברירה אלא לעזוב את המקום, השאלה לאן יברח? הוא חייב מישהו שישתף עמו פעולה בשעות הקשות, אותו כותב הפתק לא נתן לו שום כיוון לאן לברוח, זו דרך שאינה מספיק נבונה.

אולי הוא בורח לעידו דיסנביץ? הוא ידע את כתובתו, בחמש שנים האחרונות התחזק עידו מאד עד שנעשה אברך כמשמעו, הוא לומד בכולל בבני ברק וכל הווייתו בתוך הש"ס, אולי יסכים לתת לו מקלט כשהוא נרדף על צוואר, פעם הם היו חברים טובים, אבל נפרדה דרכם לפני זמן רב, חיים שלום לא נהג בו כחבר הגון בעת שניצל את הלימודים שלו איתו כדי לחתור תחתיו וליקח את מקומו באצ"ל.

אבל חיים שלום הרגיש שהקרקע מתחילה לבעור תחתיו, אם ישתנה עוד יום או יומיים יעצרו אותו ויכניסו אותו למחבוש, מצבו יהיה גרוע יותר, עליו לשאת את ידיו ואת רגליו עוד הלילה אין לו מה להפסיד אולי ירויח.

בשעות לילה מאוחרות עזב חיים שלום את המחנה, אותו מניח פתק אלמוני אכן הכשיר את הקרקע לבריחה, הוא חתך את הגדר בצורה מאד חכמה, איש לא היה מבחין בחיתוך, הוא הוסווה על ידי ענפים בצורה מאד אמנותית, רק מי שידע על החיתוך יכול היה להבחין בה, גם לא ברגע הראשון.

המכונית שהוסתרה המתינה לו, אף היא הייתה מוסתרת היטב, רק חיים שלום שידע אודותיה מצא אותה לאחר כמה דקות חיפוש, הוא הניח את חפציו בפנים התניע אותה ויצא לדוך, למרות שנראתה בלה וזקנה עוד הייתה כשירה לנסיעה, הלילה היה אפלול, הירח מכוסה היה בעבים, חושך שרר לאורך הדוך, לא היה לילה טוב לברוח מאותו לילה, חיים שלום חש כאילו נותנים לו רמז מלמעלה להמשך בנסיעה הזו, הוא הצטייד במזון ליומיים שלושה, בתקווה שעד אז ימצא מקום להתחבא עד יעבור זעם.

השאלה הגדולה האם הנסיעה הזו היא לטובתו או לרעתו, ומה כוונת הכותב המסתורי, האם אכן רוצה הוא בטובתו??

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

לקראת שבת מלכתא

dirshu@dirshu.co.il: לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 298

פנינים לפרשת וירא

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת, לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל- info@dirshu.co.il או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת

פעמים רבות שמענו מאבא את הסיפור שהיה חביב עליו במיוחד: יהודי מבוגר, ת"ח, היה מסתובב בישיבת חברון. גלמוד היה, בבת עינו של יהודי זה הייתה גמרתו היחידה. פעם פתח בבית המדרש גמרא של אחד הבחורים, "אין להשתמש ללא רשות". הזדעזע היהודי: איך אפשר לכתוב דבר נורא שכזה? מייד לקח את כרך הגמרא היקר לליבו, הניחו על הבימה וכתב עליו באותיות מודגשות: 'נא ונא להשתמש, ולהשתמש אף ללא רשות!!!'

הרה"ג ר' אלחנן חדש שליט"א, על מעשי החסד המיוחדים של אביו הגאון רבי משה חדש זצ"ל

Shlomi Cohen/Flash90

"וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כְּחֵם הַיּוֹם" (בראשית י"ח, א')

אבא הרבה לשוחח עם התלמידים על ענייני בין אדם לחברו, ודרש מהם לעמול ולטרוח בעבור צורכי הזולת, באומרו כי יותר ממה שמעשי החסד תורמים למקבלים - מרוממים הם את עושיהם. הוא שב והזכיר להם את גישתו של סבא המשגיח, כי אין צריך לחפש מעשי חסד מחוץ לישיבה, שהרי הם מזדמנים בכל רגע בין כותלי בית המדרש.

אבא סיפר, כי בשנות לימודיו בישיבת חברון, כאשר כבר נמנה עם הבחורים המבוגרים, מסר להם סבא המשגיח ועד מיוחד ואמר להם: "עליכם לדעת לנצל את שנותיכם בישיבה בהיותכם בוגרים. יש לכם הזדמנות לתרום לצעירים המשתוקקים לך, שכן כל צעיר משתוקק לקבל מבחור המבוגר ממנו".

סבא הסביר להם איך לעשות זאת בדרך נעימה, ולא חלילה מתוך

התנשאות ותחושת שררה.

"דעו לכם", סיים סבא, "התועלת העיקרית בכך היא לנותן עצמו".

אבא היה מספר שפעמים רבות שמע מרבי מיכל יהודה ליפקוביץ, כי יש בו הכרת הטוב גדולה מאוד לרבו הגדול, סבא המשגיח:

כאשר היה רבי מיכל יהודה בחור בישיבת חברון, הטרידו אותו הבחורים הצעירים בשאלות בלי הרף, והוא חש כי רצף לימודו מופרע שוב ושוב. על כן החליט ללכת ללמוד באחד הסדרים בבית מדרש אחר, שבו יוכל ללמוד בשקט, בלי הפרעות.

כאשר שמע על כך סבא רבי מאיר, אמר לו: "עליך להישאר בישיבה. זו העלייה הגדולה ביותר שלך - לעזור לצעירים ולהאיר להם פנים בתורה".

סבא סבר שאף לו עצמו תהיה מכך תועלת גדולה יותר בלימוד.

רבי מיכל יהודה שמע בקולו, ואף שבאותה תקופה לא חש תועלת אישית, מלימודו בבית המדרש של הישיבה דווקא, לימים העיד כי הדרכתו של סבא המשגיח זצ"ל הועילה במידה רבה לבניית קומתו הרוחנית.

אבא חזר ואמר לתלמידים המבוגרים, כי מניסיונו האישי למד שבשנים אלו ניתן לעשות 'שטייגען' אף יותר מבשנים הראשונות, שכן אז הצעירים נוטלים דוגמה מן המבוגרים, ויש בנתינה הזאת 'מחייב' עצום!

אבא עודד את הבחורים המבוגרים להעניק לצעירי התלמידים יחס מכבד ומעניק, ואכן חזון נפוץ בישיבה הוא לראות בחור משיעור א' הניגש לבחור מהקיבוץ לשאול פשוט בגמרא.

הדרכה זו נלמדה מסבא, שהנהיגה בישיבת 'חברון'. תמיד בתחילת השנה, כאשר היה מוסר ועד לבחורים המבוגרים, היה שואל אותם: "האם כבר נדברתם עם הבחורים החדשים? האם נתתם להם ברכת שלום?" הנהגה זו נשמעה אף מפי הרב שטיינמן, כיסוד לעלייה הרוחנית של האדם, וכך היה המעשה:

באחת משנותיו האחרונות, הגיע הרב שטיינמן לישיבת 'אורחות תורה' ביום הראשון של זמן אלול, למסור שיחת פתיחה. הוא היה אחרי מסע ארוך, והיה מותש ביותר, על כן ניגש אל העמוד ואמר: "איני חש בטוב ואיני מסוגל לדבר כלל. אולם באתי לומר לכם דבר אחד" - - -

השתררה דממה עמוקה. מהו הדבר היחיד שלמענו מתאמץ גדול הדור כך? שמא דרך לתשובה, או עצה חדשה ויסודית לעלייה בלימוד?

"הגיעו לכאן היום בחורים חדשים, לשיעור א'. צריך לקבל אותם בסבר פנים יפות" - - -

כאשר התבקש אבא לסייע למישהו, היה עושה זאת באופן מיידי. הוא לא היה משתתף אף רגע, לא המתין לזמן רגוע או פנוי יותר, אלא היה נחלץ מייד לפעולה.

מעולם לא הצליח להבין את הרגלנו לדחות דברים ל'אחר כך'. "עוד לא התקשרת לפלוני?", היה מזדעזע, "הרי כבר אמש סיכמנו שעליך לדבר עימו..." וכיוצא בזה.

בעינינו ראינו זאת, בבחינת מעשים שבכל יום. אנשים ניגשו בבקשת סיוע בכל תחום אפשרי, ובכל פעם מחדש נדהמנו לראות כיצד בתוך כל טרדותיו וסדר יומו העמוס, הוא מתפנה מייד ועוסק במצווה שהזדמנה לידו. הרי אם יהודי זקוק לעזרתו - הוא חייב להתאמץ בעבורו, ומייד!

מושג היה בבית: **'אומר ועושה'!**

לעיתים מזומנות היה אבא מכריז מילים אלו, בהזכירו כי כל דבר שאתה 'אומר' שיש לעשות, או שעולה בדעתך כי כדאי לעשות - אל תשתהה. מייד עבור לעושה!

והוא היה אומר -

ועושה!

התלמידים ובני הבית אינם זוכרים זמן, שבו לא היה אפשר לדבר עימו. בעת שחלץ את התפילין, כשהיה טרוד בחיפוש ספר, בהליכה, בנסיעה, כשישב לסעוד את ארוחותיו... תמיד היה אפשר לגשת ליטול עצה או לבקש עזרה. מעולם לא דחה את הפונים אליו, עד אחרי הארוחה...

תלמיד ניגש לאבא, והתייעץ עימו על קניית דירה מסוימת. אבא החל בבירורים בעבורו, אולם בעודו מחפש מידע ופרטים, נסע לחו"ל לצורכי הישיבה.

לאחר כמה ימים שב אבא לארץ. בדרכו מנמל התעופה נכנס לחתונה, ושם פגש את תלמיד ההוא.

"מה התקדם בעניין הדירה?", התעניין אבא. "לא כלום", השיב התלמיד, "חייכתי לשובו של ראש הישיבה".

אבא יצא מייד מהאולם והחל לפעול בעבור התלמיד. הוא התקשר למתווך דירות ממכריו והתייעץ עימו, ושוחח עם כמה אנשים נוספים, וכל זאת בעודו בדרך, ובטרם הגיע לביתו!

"הייתי בטוח", סיפר התלמיד לאחר מכן, "שראש הישיבה ימתין לבוקר, ישוב להתגייס לעניין לאחר שינוח מעט ממאמץ המסע, אולם שוב נוכחתי לראות כי לעולם הוא אינו דוחה את פעולותיו, אלא פועל בלא השתהות בכל עניין ועניין".

אחותי ירבה לציטוט של אבא, כאשר צלצל הטלפון וחברה ביקשה את עזרתה בבירור על שידוך שהוצע לה. "האם תוכלי להתקשר לדודך רבי אהרן חדש, ולברר על בחור שלומד בישיבת מיר?", שאלה החברה.

אחותי התלבטה. היא חשה שלא מתאים שהיא עצמה תתקשר לדוד רבי אהרן, והסתפקה איך לומר זאת לחברה... אבא לא הבין

אותה! חברה מבקשת עזרה - איך ייתכן שיקול של אי-נעימות?! ומכאן - למעשה. הוא עצמו נטל את המכשיר, התקשר לאחיו הגדול וערך בירור יסודי ומעמיק על הבחור המבוקש. בתוך דקות ספורות שבה אחותי אל החברה ובפיה תשובה מפורטת...

נכנס לפעמים לשיבה. אכן, הוא חש אי-נעימות להיכנס, אך מכל המשתתפים הרבים, היחיד שהבחין בו הוא אבא, ממקומו המרוחק ומתוך טרדתו הרבה בקבלת פני האורחים ובניהול המסיבה! בוגר הישיבה מספר על מקרה מדהים שאירע בחופתו. אמנם בשעת מעשה לא הבחינו בו אלא יחידים, אבל לאחר מכן, כאשר צפו בהסרטה של החתונה, בבחינת 'עין רואה', התרגשו למראה ה'בין אדם לחברו' של אבא:

ראש הישיבה, שסידר את הקידושין, עמד ליד החתן. סמוך אליו עמד גיסו של החתן כשבידו צלחת כסף מהודרת ועליה גביע היין. הגביע עבר לידי המברכים, והצלחת, שהייתה מלאה ביין שנשפך מהגביע, נותרה בידי הגיס. והנה, בעוד הגיס מכריז את שמות המוזמנים לעלות לברך את הברכות, נטתה הצלחת על צידה, וכל תכולתה נשפכה הישר על הפראק של אבא! "ראש הישיבה היה אמור לטוס באותו ערב, ותוכניתו הייתה לצאת לנמל התעופה מייד לאחר החופה", סיפר החתן, "הוא הבחין במה שקרה אך לא הגיב, ולא די בזאת אלא לאחר החופה הביט סביבו, כמחפש מישהו. מה קרה? האם מישהו חשוב היה אמור להגיע?" "לא. ראש הישיבה חיפש את גיסי, וכשמצא אותו - לחץ את ידו בחמימות ואיחל: 'מזל טוב, מזל טוב!'". "ככל הנראה חשש שהגיס הצעיר נבון ממה שקרה, ורצה לתת לו הרגשה טובה, כאומר לו: הכול בסדר! לא קרה כלום..."

כאשר היה אבא מצטלם עם חתנים, דאג שהתמונה תצא מוצלחת, וכאשר הגיעו חתנים לאחר אירוסיהם להתברך מפיו והיו מבקשים להצטלם, הקפיד לעמוד ליד רקע נאה, כמו וילון או ארון ספרים, כדי שתתקבל תמונה יפה. פעם בעת שצעד ברחוב הבחין בילד שמנסה לצלם אותו. הוא נעצר, נעמד ליד עץ ואמר לילד: "בוא, כדאי לצלם כאן, שיהיה רקע יפה לתמונה..."

"בכל שנות הצילום שלי", התבטא צלם שצילם בחתונת תלמיד, "לא פגשתי אדם שמקפיד כל כך לשים לב לצרכיו של הצלם. בדרך כלל אני סופג רק טענות והערות... ואילו הרב חדש - חושב על הצלם, חושב על החתן והכלה ומבקש מהציבור 'אל תפריעו לצלם. תנו לו לצלם, זו העבודה שלו!'..."

סיפר גיסי ר' זאב רוטנברג: "הייתי עד לשיחת טלפון, שבה ביקש ראש הישיבה ממנהל מוסד כלשהו שיעזור לפלוני. לשמע הבקשה התבטא המנהל ואמר: 'איני חייב לו כלום!' "אבא היה מזועזע והוא שב ואמר: 'כול אדם לטעון כי אינו יכול לסייע מסיבה זו או אחרת, אך איך ייתכן לומר 'איני חייב'?! הרי אם יהודי פונה אליך ומבקש עזרה - אתה חייב לעזור לו!'". (מתוך הספר 'גדלות ואדם')

באחד מכנסי ההורים בישיבה בטבריה, כאשר מסר אבא את שיעורו הקבוע, הבחין כי הבעת פניהם של שלושה אנשים מבוגרים היושבים מולו, מעידה כי אין הם מבינים כלל את דבריו. אנשים אלו התגוררו בקרבת הישיבה ונהגו להתפלל בה, אך שפה למדנית של בני ישיבה הייתה זרה לאוזניהם... בבת אחת שינה אבא את סגנון דיבורו, ועבר לשוחח עם הקהל בשפה פשוטה ועממית. אפילו תנועות ידיו השתנו. כך המשיך לדרוש עד שראה כי האורחים המבוגרים מצטרפים לקהל המאזין ומהנהנים בראשם בהתלהבות. כמה אופייני היה לאבא להתחשב בציבור בעת דברו. אבא התקשה להבין דרשנים שמאריכים בדרשתם, ואינם מתחשבים בטורח הציבור. הוא עצמו הצטיין בקציר האומר, וכשדרש, התמקד בעיקרי הדברים והשתדל לקצר ככל האפשר. זו לא הייתה רק טקטיקה 'מקצועית' שמטרתה לגרום לציבור להקשיב, זה היה מתוך רגישות יתרה, שלא להטריח את הקהל ולהכביד עליו. בשנים האחרונות השתדל לקצר אף יותר, ואמר בפירוש שכוונתו בכך ללמד את הציבור שיש לקצר בדרשות.

סיפר ר' מאיר מילוא, שהתלווה לאבא לרבות מנסיעותיו לחו"ל: "באחד הימים פנה ראש הישיבה לפלוני, וביקש מספר טלפון של גביר בחו"ל. הלה הציע שהוא עצמו יתקשר אל הגביר, שכן לא לכבודו של ראש הישיבה להתקשר בעצמו. "ראש הישיבה סירב להצעה ולאחר מכן הסביר לי: 'לעיתים הפגישה אינה מוצלחת והגביר נותר כעוס לאחריה, ומוטב שהכעס יופנה אלי ולא לאדם אחר...'". אחד הבוגרים ששימש עוזר לרב עיר כלשהי, הגיע לבקר את אבא. אבא ידע כי הרב ההוא כועס עליו על שלא קיבל לשיבה בחור מסוים, ולכן אמר לתלמיד: "מבקש אני ממך שתגיד לרב, שגם אתה מתפלא וכועס על שלא קיבלתי את הבחור ההוא לשיבה, וכי אינך מסכים איתי ואינך מבין אותי כלל. איני רוצה שהרב יקפיד עליך מפני שאתה תלמיד שלי..."

באחת ממסיבות החג שנערכו בביתו של אבא, השתתפו תלמידים ואורחים רבים והצפיפות הייתה גדולה. פתאום פנה אבא אל נכדו שישב מאחוריו ואמר לו: "ראיתי את פלוני מציץ אל הבית... ככל הנראה לא נעים לו להיכנס, רוץ אחריו ומצא דרך מכובדת להכניס אותו". מדובר היה בבחור מבוגר שהתגורר בשכונה, והיה

במיוחד התרגשתי מאחד הנבחנים שהיה חריג מאוד בנוף המקומי. בחור צעיר, בן 14 לכל היותר. יכולתי לראות שהוא תלמיד בישיבת בעלזא לפי הקסקט - ה'דאשיקל' שהיה לראשו

הרב יהושע לייבזון

כמה ימים לפני תחילת 'זמן חורף', הסתובבתי בכמה ממוקדי הבחינה של 'דרשו', בזמן שאלפי אברכים יקרים מפז ומפנינים השתתפו במבחן הגדול של 'קנין ש"ס', ונבחנו על 630 דפי גמרא, במסכתות: ברכות, שבת, עירובין, פסחים, שקלים, יומא וסוכה. מדובר במחזה מדהים, כל מי שעומד מהצד ומשקיף על המתחולל, אינו יכול שלא לקנח דמעה של התרגשות הזולגת לה מזווית העין באופן בלתי רצוני. הסתובבתי שם, בין הנבחנים. הם היו שקועים איש איש במבחן שלו, הם לא הרגישו בכלל שחלפתי על ידם.

במיוחד התרגשתי מאחד הנבחנים שהיה חריג מאוד בנוף המקומי. בחור צעיר, בן 14 לכל היותר, יכולתי לראות שהוא תלמיד בישיבת בעלזא לפי הקסקט - ה'דאשיקל' שהיה לראשו. הוא ישב ונבחן על 630 דפי גמרא!!!

אני לא יודע כמה ימים ושבעות השקיע הבחור הצעיר בלימוד וחרזה, אין לי שמץ של מושג מה גובה הציון שהוא עתיד לקבל, לאחר שהמבחן ייבדק על ידי הבודקים של 'דרשו', זה ברור שהוא לא יקבל מלגה על המבחן כי הוא צעיר מדי לפי הקריטריונים של הארגון.

מה שאני כן יודע זה שהמחזה הזה ריגש אותי במיוחד. תחשבו על זה... בחור בן 14... כמה עסוקים בני גילו בכל רחבי העולם? מה עושים בני 14 בסין ובווייטנאם? משחקים בכדור יומם ולילה או עסוקים במכשירים אלקטרוניים.

מי כעמך ישראל! בחור צעיר שנמצא במסגרת ישיבתית תובענית ומחייבת, שלומד ממילא משעות הבוקר המוקדמות ועד שעות הלילה במסגרת הישיבה, את ההפסקות שיש לו בין סדר לסדר הוא לא מנצל לשיחה עם חברים, לא למשחקים ולמשובת נעורים, כל דקה פנויה הוא מקדיש ללימוד הגמרא, וכל חפצו ומגמתו היא לדעת את הש"ס. כמו שאמרתי לכם, התרגשתי!

גיבורי כח

האמת, שמי שמסתובב קצת במשרדי 'דרשו', ונחשף להיקף הפעילות ולתוכניות השונות, לא חסרים לו רגעים כאלו מרגשים. מנהלי ועובדי 'דרשו' נחשפים יום יום לסיפורים מאוד מאוד מיוחדים. פעם אמר לי אחד מעובדי 'דרשו', שהוא יכול לכתוב כל

שבוע ספר עב כרס ממה שהוא רואה ושומע בעבודתו. פעם זה אברך שמגיע להיבחן על מאות דפי גמרא, ומיד לאחר המבחן הוא פונה לאולם השמחות הקרוב, שם מתקיימת חתונת בתו... פעם זה יהודי ישיש, שגילו כבר נושק לתשעים, ובכל זאת הוא מטריח את עצמו ובמאמץ רב מגיע למוקד המבחן, כדי להשיב לשאלות שכתבו אנשים הצעירים ממנו בעשרות שנים, ולאחר מכן אנשים צעירים עוד יותר בודקים את המבחן ונותנים לו ציון... אבל הפעם התרגשתי מאוד מהתוכנית החדשה-ישנה, תוכנית 'קנין שביעית'. זאת תוכנית שרואה אור אחת לשבע שנים, וההיענות המופלאה של הציבור, העניין הציבורי הרחב - פשוט מדהימים. בהנהלת 'דרשו' מאוד התלבטו איך להיערך לקראת המבחנים. מי יודע כמה נבחנים יגיעו לכל אחד מהמוקדים, מי יודע כמה מלגות יצטרכו לחלק לאחר מכן... בתוכניות הוותיקות אפשר להעריך פחות או יותר את מספר הנבחנים, ולמרות שתמיד מוסיפים עוד עשרה או חמישה עשר אחוזים של טפסי מבחן על הצפי, עדיין הארגון יודע למה לצפות, פחות או יותר. ב'קנין שביעית' קשה מאוד לדעת אם ייבחנו אלפים ואולי עשרות אלפים, אף אחד לא יודע מראש, ובארגון נערכים על פי הערכות שמבוססות על היקף הפניות של נבחנים למשרדי הארגון, כדי לברר על התוכנית ועל מועדי הבחינות.

כך או כך, העובדה שכל תוכנית לימוד חדשה, גורפת עם פתיחתה כמה אלפי נבחנים, היא לבדה יש בה כדי לגרום לכל יהודי לזקוף גו בגאוות יחידה, להרים עיניו לשמים ולומר בקול גדול: "אשרי העם שככה לו".

{ אז נדברו }

פרשת וירא תשפ"ב | לסדר: "ויאמר הנני" | גליון מספר: 531

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון
בשירות פקס באמצעות
שיחת טלפון:

☎ 0795319191

רוצה שעוד אנשים יקראו,
כסוך, את העלון?

קדימה!

זה זמן להצטרף לשותפות
בה"ק להחזקת העלון..

ותהפוך שותף קבוע
בזכויות החזקת העלון!

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בנק: בנק פאני

סניף 182

חשבון 747815

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

תודה מראש!!!

ישמעאל נמצא במשבר... אומרים עליו שהוא פרא אדם...

יום אחד מתקשר אלי בחור... הוא רוצה להתייעץ איתי... הוא במשבר... איך קוראים לך??
ישמעאל!!! כן... לא פחות ולא יותר ישמעאל התקשר אלי... והוא התחיל לשפוך את הלב... אל תשאל: דבר ראשון
אני הבן של השפחה... עוד לפני שנולדתי... כבר הודיעו לאמא שלי מראש שאני הולך להיות פרא אדם!!! זה תואר
שעוד ניתן לי לפני שנולדתי... כל מקום שאני הולך אז עושה סקנדל... בלגן... כולם מחפשים להתפטר ממני...
ועכשיו בכלל!! נפלה עלי צרה צרורה... נולד לי את... וכולם כ"כ מתרגשים ממנו... כולם מצביעים עליו ואומרים
שהוא הממשיך של אבא... כי ביצחק יקרא לך זרע... ומאז שהוא נולד אז בכלל הייחס אלי הופלה לרעה... יום אחד
אבא שלי גירש אותי ואת אמא שלי מהבית... ומאז אני מתגלגל ברחובות... ואני מאוד מאוד שבור מזה... אני מאוד
מקנא ומתוסכל... אני מרגיש סוג ב'... מרגיש דחוי... מה עושים???

אמרתי לו: צר לי!!! אין לי מה לענות לך!!! אתה צודק!!! אתה באמת דחוי!!! אתה באמת סוג ב'!! אתה באמת פרא
אדם!! אין לי איך לעזור לך... מה אעשה שכתוב בתורה בפירוש שאתה פרא אדם ואתה באמת סוג ב'... זה
מה שיש... הנער פרץ בבכי קורע לב וניתק את השיחה... אז זהו!! למי שדמעות כעת זולגות מעיניו והוא מצטרף
לבכי של ישמעאל שמהעבר השני של הטלפון... אני רוצה להרגיע אתכם שלא היה ולא נברא!! ישמעאל מעולם
לא התקשר אלי!! ואתה יודע למה הוא לא התקשר אלי?? כי זה אף פעם לא הפריע לו... אף פעם לא היה לו רע
עם זה שהוא פרא אדם... הוא דווקא נהנה מזה מאוד... הוא גם בכלל לא מקנא ביצחק (חוץ מענייני כספים שחבל לו
שיצחק היורש ולא הוא...) אף פעם לא הפריע לו שהוא סוג ב'... אתה יודע למה?? כי הוא באמת סוג ב'!! תזכור כלל
ברזל: סוג ב' אף פעם לא מרגיש נחיתי בזה שהוא סוג ב'... למה?? כי זה מה שהוא!!! מי מתוסכל?? מי שהוא סוג
א' וחושב שהוא סוג ב'... הוא מתוסכל... פרא אדם לא מתוסכל מזה שהוא פרא אדם בדיוק כמו שעורב מהצבע
שלו... כי זה מה שהוא... לישמעאל אני לא יכול לעזור... לא רק בגלל שאין לי מה לענות לו... אלא בגלל שהוא לא
בפרשה... טוב לו לבוסס בבוב של עצמו...

אבל מי הבעיה הגדולה?? הבעיה הגדולה זה יצחק!!! יצחק שהוא כן סוג א' א' א'... הוא הוא החתן הגדול שכולם
מסתובבים סביבו... כל המשתה הגדול שאברהם עשה... הכל סביבו... כל גדולי הדור הגיעו לכבוד היגמל את
יצחק... למרבה האבסורד דווקא יצחק הזה מרגיש קטן!!! המדרש אומר שהעריסה הראשונה בהיסטוריה היתה
בבית של אברהם... כלומר: התינוק הראשון בהיסטוריה היה יצחק... עד יצחק כל תינוק שנולד זה היה נראה כמו
חתול... תוך כמה שעות הוא כבר הולך על הרגלים ועד השחרור מהבית חולים הוא כבר כמו ישיבוחר... (הוא כבר
יוצא משם עם טרמפים...) אבל יצחק היה התינוק הראשון!!! הוא היה תינוק אמיתי... הוא התפתח לאט לאט... הוא
היה יצור מאוד מוזר ולא שגרתי... תחשוב: העולם עדיין לא הכיר תופעה שכזו... כולם יודעים שתינוק גדל
במהירות ונהיה כבר בחור ואילו דווקא יצחק יצור זעיר... מסתובב ומתפתח לאט לאט... זה ממש מצחיק... מעורר
גיחוך... (זה לא כמו היום שאנחנו יודעים שככה זה התהליך... כולם הסתכלו עליו כמו איזה פיגור התפתחות)

כן... לא לחינם דווקא יצחק אבינו!!! דווקא הוא נבחר להיות התינוק הראשון בהיסטוריה... דווקא הסוג א' א'... זה
שכולם מסתובבים סביבו... זה שהולך להיות הממשיך של אברהם אבינו... דווקא הוא מרגיש קטן קטן... דווקא
הוא בסיכון משמעותי להרגיש סוג ב'...

למה?? למה ככה הקב"ה עשה?? למה האבסורד הזה שדווקא החתן הראשי... יצחק שבו יקרא לזה זרע... דווקא
הוא כזה קטן...? **התשובה היא:**

זה חלק מהעיסקת חבילה של יהודי!!! יהודי הוא שותף לה' **דווקא לא** בממדים שלו... **דווקא לא** בכישורים
ובמוצלות או בצנייות העסיסית שלו... אלא אדרבה... **בהכנעה שלוו** ב-תנה בני לבך לוי!!! תהיה כנוע לי... תהיה
כלי שנמצא במקום של מקבל מאבא שבשמים... כן... בשביל להיות סוג א' באמת צריך לפעמים להיות דווקא
במקום השברירי והפחות עוצמתי... דווקא במקום הלא זחוח... הלא כ"כ מהר מצחק... (זו הסיבה שעם ישראל בשביל
להיות עם הנבחר היו צריכים לעבור את כור הברזל בשביל להיות כנועים בעצם... כן... בשביל להגיע לסוג א' של עם הנבחר,
היה צריך להיות לפני כן בעמדה הנחותה של עבדים ואכמ"ל.)

וזה אתה!!! אתה שמרגיש לפעמים כזה קטן ולא שווה... כן... למרבה האבסורד דווקא אתה שמסתכל מבעת על
החבר שלך החזק הזה!! העוצמתי הזה... מלך הכיתה הזה שדבריו נשמעים ויודע לעמוד על שלו... ואתה מצטנף
לך בפניה ומרגיש פחות רצוי... קח בחשבון שאתה פה החתן!!! את הרבש"ע לא מעניין הבדיחות של החברה... הוא
יתברך גם לא מתרגש מהמעמד החברתי של מישהו... הרבש"ע רוצה משהו שיעמוד מולו בצורה הנכונה ביותר...
במקום כנוע ומקבל וזה אתה!!! אל תקח ללב שאתה לפעמים מרגיש קטן... זה חלק בלתי נפרד מהעיסקה... אתה
נמצא בחברה טובה... אתה מצטרף לרשימה של הלבנה המתמעטת... ושל יעקב הוא הקטן... ודוד הוא הקטן...
וכנסת ישראל הנמשלת ליונה... תדע להעריך את התכונה הזו!! ... ובמקביל תישא ראש... אל תהיה קטן בעיניך...
אל תתבלבל מאחיזת עיניים!!! המדרש מספר שביום הגמל את יצחק הגיע עוגו!!! ועוג פגש את יצחק... תחשוב
איזה פגישת פסגה... הענק הכי גדול מול הזאטוט הכי קטן... כתוב בחז"ל שעוג גיחך על יצחק... אבל לא נראה
שיצחק לקח ללב... יצחק במקרה הטוב הפטיר: ולעוג מלך הבשן כי לעולם חסדו...

השתגעתי?? רצו להרוג לה

את הילד!!!

(המשך מהטור הימני)

אה... ככה?? לא ידענו... סליחה אברהם... סליחה שרה... סליחה שחשדנו בכם... לא ידענו שישמעאל רצה להרוג את יצחק!!! פשוט עוברי אורח העידו שישמעאל רק רצה להראות ליצחק איזה סרטון קקקורע מהסמארטפון שלו... ולכן יצא הקצף... וכי על זה לזרוק ילד חולה מהבית?? אבל כעת זה נשמע אחרת לגמרי... כשאתה שומע את הסיפור האמיתי אתה לא מבין איך אברהם ושרה החזיקו מעמד עד הבוקר... אני הייתי מעיר את הגר וישמעאל באמצע הלילה וזורק אותם על טיל... שה' ישמור... נס שזרקתם אותם מהבית...

אז זהו!!! שמקובלנו שכשיש שני פירושים ברש"י זה לא תמיד בהכרח שני פירושים שונים לגמרי... לפעמים זה פירוש אחד ש--מסביר את הפירוש השני!!!

הסיפור האמיתי היה (לכה"פ לחד שיטה) שישמעאל החזיק מכשיר לא חסום והוא רצה להחטיא את יצחק הקטן בעבודה זרה וגילוי עריות... מכאן ואילך תן לנו ההורים להחליט איך אנחנו מגיבים על כזו פרשיה... **שרה אמנו טוענת בתוקף:** אם ישמעאל היה מנסה להרוג את יצחק הייתם מבינים אותי למה התפרצתי בכזו פאניקה ודרשתי לגרש את הילד ואת אמא... אז תדעו לכם שאצלי היידישקייט של יצחק... **זה משהו שעולה לי בחיים!!!** אם מלאך המוות יגיע ויבשר לי שיצחק (כאילו) לא עמד בניסיון של העקדה ולכן הוא נשאר בחיים... באותו רגע **ותמת שרה!!!** אצלי העתיד הרוחני של יצחק זה **חיים ומוות!!!** אם ככה... אפשר להוציא הבהרה לתקשורת שישמעאל רצה להרוג את הבן יחיד שלי... זו האמת האמיתית! כי בשבילי אם ישמעאל רצה להחטיא את הבן שלי זה להרוג אותו ואותי

את המסר הזה שרה אמנו מנחילה לנו לדורות... איך להתנהל ולהתנהג מול מפגעים רוחניים המשכימים לפתחנו... האם להתנהג באיפוק או באפס סבלנות?? איך להתנהל מול חבר שמקור את היידישקייט שלי? כל זה אתה תחליט!!! אתה תחליט עד כמה היידישקייט תופסת כן בחיים!!! ועל פי זה צריך לנהוג...

אני מכיר באופן אישי יהודי שהוא יחסית מודרני... טיפוס מאוד פתוח... מאוד מאוד רחוק מלהיקרא פאנאט... ויום אחד הילד שלו הלך לבני דודים שהם עוד יותר מודרניים ושם הוא הסתכן במעידה רוחנית חמורה (בידיעתם של המשפחה ובחוסר אחריות מצידם...) ברגע שנודע לאותו יהודי מה **שכמעט** קרה לבן שלו אצל הבני דודים!!! הוא כ"כ רתח מזעם על החוסר האחריות מצידם... שהוא קם בבת אחת וניתק איתם קשר הרמטי!!! והוא גרם בזה לפירוק וניתוק כל מערכת היחסים שלו עם המשפחה המורחבת!!! ניסיתי לגשר... ניסיתי להסביר לו שזה לא לעניין לשבור את כל הכלים ולנתק קשר... אבל לא היה עם מי לדבר... הבן אדם רתח מזעם ואמר: **רצו להרוג לי את הילד!!!** זה המשפט היחיד שהוא אמר!!! הוא חזר על המשפט הזה פעם ועוד פעם ועוד פעם... **רצו להרוג לי את הילד... רצו להרוג לי את הילד...** עד שגם אני בשלב מסוים קלטתי: ההלו... **רצו להרוג לי את הילד!!!** מה תעשה עם בן אדם שרצו להרוג לי את הילד... לך תנסה להרגיע בן אדם ש... ש... **רצו להרוג לי את הילד...** לך תסביר לו שזה לא היה רציני... רק בצחוק... לך תסביר לו בשכל קר שלא צריך לקחת ללב וצריך לסלוח להם ולהמשיך עסקים כרגיל... תנסה!

יצאתי בהתפעלות מאותו יהודי... הוא לא סתם התפרץ ושבר כלים בחמתו... הוא פשוט הבין עניין!!! כי אני מכיר אותו באופן אישי... הוא לא קנאי... הוא ממש לא פאנאט... אבל הוא כן קרא את המפה!!! והוא הפנים שברגע שהיידישקייט של הבן שלו היתה בסיכון מבחינתו **רצו להרוג לי את הילד!!!** נקודה!!! עכשיו בינינו: לגופו של העניין... להגיד לך שזה נכון מה שהוא עשה?? האם זה נכון לנתק קשרים ולפרק קשרי משפחה?? לא יודע... (במאמר המוסגר: בלי כל קשר הסיפור הזה הוא לא מודל לחיקוי (בגלל כל מיני פרטים מורכבים נוספים שהיו בסיפור שהם לא רלוונטים בשבילנו)... יתכן שלא!!! אבל זה לא קשור פה לנכון ולא נכון... זה עניין של כל אחד ואחד מאיתנו איך הוא מחליט לקחת את היידישקייט שלו ללב... אותו אחד לקח את המעידה הרוחנית של הבן שלו ברמה של **"רצו להרוג לי את הילד" נקודה!!!** אחרי שכן הוא ראה את זה... אי אפשר לדון אותו שהוא ניתק קשר... כי רצו להרוג לי את הילד... תעשה משהו... (ושבו אני חוזר ומבהיר במאמר המוסגר... אל תבא ותספר לי שנתקת קשר עם המשפחה בגלל הסיפור הזה... כי הסיפור שם היה הרבה יותר מורכב... כך שאת הסיפור הזה תקח כמדגם בעלמא...)

כבר נכתב כאן לא פעם ולא פעמיים שבתקופות הבורעות של הקורונה הוכח שברגע שכן אדם חושש על החיים שלו הוא מתנהג בדפוס התנהגות אחר ולא באים אליו בטענות... פתאום כל מיני אנשים נחמדים ואדיבים שעד כה לא הרגו זבוב... פתאום הם למדו לדבר! למדו להתעצבן בקול ואפילו לצעוק על אדם שהולך בלי מסיכה ומסכן אותם בקורונה... (זכור את זה... או שהספקת לשכוח?) **נו... ואני שואל אותך:** זה יפה לצעוק ולבזות בן אדם שנעבאך יש לו חום והוא חולה קורונה והוא החליט לבקר בבית הכנסת עם מסיכה? מה התשובה?? זה לא קשור ליפה ולא יפה... זה מתחיל ממקום אחר!! זה מתחיל מהאיום של הקורונה... אם כעת בשלב זה אנחנו חוששים מהקורונה ברמות הזויות של "כי אמרו כלנו מתים..." אז אדם שאמור להיות בבידוד... אם הוא הגיע לבית הכנסת... שלא יתפלא אם אנחנו נתפרץ עליו בצעקות ואנחנו נהיה צודקים!! זה בדיוק הסיפור עם שרה אמנו!!! האם זה לעניין לקחת ילד שרק רצה להחטיא את הבן שלה ולזרוק אותו ללא רחם מהבית עם חום...?? מה התשובה?? תלוי!!! תלוי איפה אני מעמיד את היידישקייט שלי... אם היידישקייט שלנו עולה לנו בחיים... אז מה אתה רוצה... רצו להרוג לי את הילד...

כאן טמונה התשובה על רשימה ארוכה של שאלות איך להתמודד מול כל מיני פגעי טכנולוגיה שאנחנו מתחככים איתם במשפחה המורחבת/מה לעשות עם חבר שאני מרגיש שמוריד אותי רוחנית/ על כאלו שאלות אי אפשר לענות תשובה חותכת!!! אתה יודע למה?? כי... כי דבר ראשון: בכל דבר צריך להפעיל היגיון!!! זה תמיד נכון... וממילא כל מקרה לגופו... דבר שני: התשובה מתחילה ממך!! אתה אמור להחליט איפה אני מעמיד את היידישקייט שלי... עד כמה זה עולה לי בחיים!!! אם זה עולה לי בחיים אז מותר לי להתנהג כמו אדם שמאיימים על החיים שלו... ובינו אותי!!! אתה יודע את מי לא מבינים?? את מי שמשתולל בלי קשר... את מי שמשתולל כי כתוב לו על הגב שהוא צריך להיות פאנאט... אבל חבר שלי שדיבר כמו חיה פצועה וכמו שרה אמנו בשעתו... אף אחד לא יכל לעמוד מולו!! לך תתמודד עם אדם שנאבק על החיים... בקיצור: בנושאים האלו זה לא תלוי לאיזה סגנון אני משייך את עצמי האם לסגנון הפרומער או הסגנון הפתוח... את הסידור מדפים הזה תשאיר למקומות קצת פחות מהותיים... כאן כל העניין איזה מקום היידישקייט שלי תופס לי בחיים ודו"ק...

כולם היו המומים... אה... לא ידענו... לא ידענו שזה היה הסיפור האמיתי!!! חשבנו שהסיפור היה אחר לגמרי לגמרי... **הבין:** בימים האחרונות הרוחות סוערות בכל השכונה... כולם מדברים על הפרשיה המסעירה... מה... לא שמעת?? פתאום!!! ביום בהיר אחד שרה הודיעה לאברהם: או אני או הגר!!! אני דורשת שהיא וישמעאל יסתלקו מכאן כעת ועכשיו... אברהם לא חשב פעמיים... הוא ניגש להגר והודיע לה שתארוז חפצים ותוך שעה תסתלק מכאן... ואז התברר שישמעאל יש שפעת... הוא שוכב קודח מחום... אבל זה לא עניין את שרה... היא התעקשה שהם יסתלקו מפה תיכף ומיד... והשכנים באמת מספרים שהם ראו במו עיניהם איך הגר לוקחת את ישמעאל על הידיים ועל שכמה ציוד דל של לחם ומים... וזה היה נראה מחזה קורע לב... לא יאומן... לא מתאים לאברהם ושרה...

עכשיו... מה שהכי מסעיר את הרוחות בסיפור הזה... סו"ס הרי כולם מבינים שלא סתם יצא הקצף... אם שרה החליטה ללא הודעה מוקדמת לגרש את הגר וישמעאל כנראה שקרה משהו מאוד מאוד מאוד חמור... אז זהו... שבררנו אצל אנשי החצר... ולעת עתה מתברר שכל הסיפור היה בסה"כ ששרה ראתה סמארטפון אצל ישמעאל והוא ניסה להראות שמה ליצחק איזה משהו!!! זה כל הסיפור!! זה כל הפרשיה!!!

על זה יצא הקצף... זה עורר מהומה... עם כל הכבוד לשרה... עם כל הכבוד למאבק בפגעי הטכנולוגיה... יש גבול!! יש גבול לתוקפנות... לקחת ילד חולה עם אמא שלו ולגרש אותם ללא הודעה מוקדמת עם לחם וחמת מים... ולמה?? בגלל שראית אותו עובד ע"ז... או קצת גולש בגילוי עריות... זה מוגזם לכל הדעות! זה לא מידתי!!! ועל זה יש סערת רוחות... כל השכונה מדברת. אברהם מגיע לבית מדרש והוא רואה שהציבור זועם.

אברהם מנסה לברר מה קרה... ומספרים לו שהציבור כועס על הפאנטיות של שרה... למה היא מגרשת ילד חולה מהבית רק בגלל שיש לו סמארטפון... בפרט שהוא בסה"כ בן 15...

אה... מיד מזדעק אברהם... יש פה טעות... הדברים יצאו מהקשר... מיד אברהם אבינו מכנס מסיבת עיתונאים ושולח הצהרה לתקשורת... רבותי: יש פה טעות חמורה בפרטי הסיפור!!! אם הייתם יודעים את הסיפור האמיתי לא הייתם שואלים שאלות... אל תשכחו שיש עוד פירוש ברש"י... ותר א שרה את בן הגר המצרית מצחק!! אומר רש"י בפירוש השלישי: מצחק לשון רציחה!!! שרה האמא המאושרת... שנוולד לה ילד לאחר תשעים שנה עומדת לה בחלון ומביטה **ולפתע חשנו עיניה!!!** היא רואה את ישמעאל לוקח אקדה אמיתי!! מכניס כדורים ומנסה לצלף לכיוונו של יצחק!!! והכל בצחוקים... ומול עיניה הנדהמות היא רואה איך שהוא דורך נשק ו...!

היא כמעט קרסה מתעלפת... איצלה שלי... אתה חיי???

ואז היא רואה שבני נסים!!!! בני נסים הוא לא הצליח לפגוע בו... היא יצאה מהבית בהיסטריה נוראית... היא רצה כל עוד נשמתה לכיוונו של ישמעאל ולפתה את ידו וצרחת עליו בפאניקה מה?? מה זה?? מה אתה עושה? ישמעאל התחיל לצחוק... לא... זה בצחוקים... אני רק רוצה לבדוק שזה פוגע... "כמתלהלה היורה חיצים... ואמר הלא משחק אני..."

מסיים אברהם את הסיפור המחריד ופונה לציבור: תגידו לי... בכזה מקרה... **מה אתם הייתם עושים במקומנו??** תחשבו שיש לכם בן יחיד שהגיע לכם אחרי תשעים שנה... והבן של השפחה כמעט הרג אותנו... והוא עוד עושה את זה בצחוק... הוא אפילו לא מבין מה המשמעות של המעשים הנוראים שלו... מה אתם הייתם עושים איתו?? לא הייתם זורקים אותו על טיל מהבית?? אברהם אבינו מסיים את דבריו וכולם עומדים המומים!!! אף אחד לא ידע שזה הסיפור האמיתי...

המשך בטור השמאלי.....

ולראשונה הרגשתי טוב!!! לא הרגשתי סמרטוט...
 כבר לא הרגשתי שיש פה בן אדם שבור שמבקש
 עזרה ואני לא יכול לעזור לו... אדרבה... הרגשתי
 שיש פה אדם שביקש עזרה ועזרתי לו! בזה
 שהקשבתי לו...

ומאז עקבתי אחרי התופעה וגיליתי שיש סוג של
 אנשים שחשוב שנדע על קיומם... ובכן: תדע לך
 שיש אנשים שעוברים חיים לא פשוטים!! נקודה!!!
 הרבה מרירות... הרבה סבל ויסורים... זה לא קשור
 אליך... זה חשבונות שמים... (אגב: זה לא בהכרח אנשים
 שעוברים צרות גדולות... הרבה פעמים זה בעיקר עניין של אופי
 שברירי... זה מסתמא סבל יותר גדול מכן אדם שיש לו אופי
 פלדה שעובר צרות באמת אמיתיות... האופי פה זה הסיפור!!!)
קצת תקשיב טוב טוב: יאמר לשבחם של אותם
 אנשים שכמה שהחיים שלהם קשים ומרים... בכל
 זאת הם מצליחים לצוף ע"ג המים... יש להם
 תעצומות נפש עילאיות להתעלות מעל כל
 ההתמודדויות... ולנהל חיים תקינים ואפילו לפרוח
 ולהצליח ולעשות ולפעול מעל ומעבר... זה כוחות
 מיוחדים שיש להם!!

אבל!!! יש תנאי אחד!!! בשביל שאותו אחד באמת
 באמת יצליח לצוף מעל כל הקשיים... **בשביל זה הוא
 צריך ממך עזרה קטנה מהצד!!!**

הוא צריך אחת לשבועיים או לחודש להוציא
 קיטור... הוא צריך מישהו שהוא יוכל לשפוך ולרוקן
 אצלו את הלב... ולספר לו כמה שהחיים שלו זוועה
 אחת מתמשכת וכמה שהכל קטסטרופה בלתי
 נסבלת לחלוטין...

זהו... זה כל מה שהוא צריך... בקשה צנועה...

והוא נפל עליך!!! הוא בחר בך בתור האיש הטוב
 שיכול לספק לו את החסד הצנוע הזה... והוא
 מתקשר אליך או מפטפט איתך ושופך אצלך את
 הלב... והוא בבת אחת פורק עליך את כל התסכול
 וכל המרירות של החודש האחרון זה משטחים
 שלימים... קונטיינרים שלימים...

ואם אין לך היערכות מוקדמת לזה... אתה פשוט לא
 עומד בעומס... אתה שומע פה בן אדם שכל הסבל
 והיגון שבעולם בוקעים מקולו... כל הצרות ביחד
 התנקזו לבן אדם אחד... ומרוב שאתה לא עומד
 בזה... מה אתה עושה?? אתה מסתמא עושה את
 הטעות שאני עשיתי... אתה מנסה להוציא ממנו
 כמעט בכח איזה נקודת אור ותקווה... מנסה לדלות
 ממנו שיש לו בכל זאת איזה אי קטן של שמחה
 ונחת בחיים... **והוא לא מסכים לשתף פעולה!!!** הוא
 לא מוכן לתת לך את זה... כי הוא כעת עסוק
 בלפרוק אצלך רק קיטור!!! רק מרירות!! והוא כעת
 לא מוכן לפתוח איתך את החצי כוס המלאה שיש לו
 כי זה לא הנושא שלו... לא זה מה שמרגיע אותו
 כעת... הוא כעת צריך לפרוק רק סבל ותסכולים
 וזה... אז פעם... כשלא הייתי ערוך לזה... לא יכולתי
 לעמוד בעומס הזה... לא ידעתי איך להתמודד מול
 בן אדם שרק סבל וצרות ויסורים ותסכולים... רק זה
 מנת חלקו בחיים... גדול עלי... לא בממדים שלי...

אעזור לו... **ואין! אין לי אה!!!** השיחה הסתיימה עם
 כמה מילות עידוד. ותכל'ס. לא עזרתי לו.

והנה אחרי חודש הוא שוב מתקשר... עם אותם
 סיפורים ואותם תסכולים... **די... אני כבר לא יודע מה
 לעשות איתו...** אני כבר מכיר את הבעיות שלו בעל
 פה... והייתי מאוד שמח אם הייתי יכול לעזור... אבל
 אני לא יכול... אני מרים ידיים... די... וככה כל
 שבועיים שלוש או חודש... שוב... שוב מגיע טלפון
 ממנו... וכל פעם שאני רק רואה את הטלפון שלו על
 הצג הלב שלי נופל לריצה... אוי... מה אני עושה
 איתו??

עד שיום אחד החלטתי ש-די!!! בטלפון הבא שהוא
 מתקשר אני אנשום נשימה עמוקה ואני אודיע לי:
 שצר לי לאכזב אותך... אבל אני כנראה לא הכתובת...
 תחפש מישהו אחר... הייתי מאוד שמח לעזור לך...
 אבל כפי שאתה רואה אני לא מצליח... אתה רואה
 שלא אז כלום!!! אז כנראה שאני לא הכתובת... ככה
 תכננתי לענות לו בטלפון הבא שהוא מתקשר...

**ואז!!! פתאום תפסתי את עצמי... רגע רגע רגע. יש
 פה משהו מחזר!!!**

בעצם למה **הוא** בכלל ממשיך להתקשר אלי כל פעם
 מחדש???

הרי אני לא צריך להגיד לו שאני לא מצליח לעזור לו...
 את זה הוא יודע יותר טוב ממני!!! הוא כבר מתקשר
 אלי למעלה משלושים טלפונים... ואנחנו כבר
 מדברים כל פעם יותר מחצי שעה על אותם בעיות...
 אני כבר אמרתי לו עשרות פעמים את כל מה שיש לי
 לומר בנושא וזה לא עזר... אז למה **הוא!!!** למה הוא
 ממשיך להתקשר?? מה... הוא לא קלט שאני גבר לא
 יוכל להושיע?? (במילים אחרות: אני מתכנן לגלות לו כעת את
 אמריקה שאני לא מצליח לעזור לו ויחפש מישהו אחר... **בוקר
 טוב... הוא לא צריך שאני אגיד לו!** הוא יודע את זה יותר טוב ממני.
 ואם כך אז למה הוא ממשיך להתקשר?)

**ואז פתאום קבלתי פלע'ש... הבזיק לי פרוח'קטור...
 נפל לי האסימון:**

רגע רגע... מי אמר שהוא בכלל מצפה ממני שאני
 אעזור לו??? מי אמר?

אולי הוא בכלל לא "בונה עלי" שאני אעזור לו כי
 באמת אי אפשר לעזור לו... הוא בסה"כ רוצה לשפוך
 את הלב... **ובזה אני באמת עוזר לו!!!** הוא שופך את
 הלב ואני מקשיב לו... וזהו!! עזרתי לו... במה??

בזה גופא שהקשבתי לו... **אוה... זה היה בשבילי
 פתיחת ראש...**

לא עברו יומיים והנה הוא שוב מתקשר... עניתי לו
 והחלטתי שהפעם אני רק מקשיב לו ומעודד אותו...
 והוא שוב מתחיל עם התקליט... שוב מספר את כל
 הסיפורים המוכרים... אני מקשיב לו ברוב קשב...
 ונותן לו כח!! מעודד!! מחזק!! מתפעל מהתעצומות
 נפש שנדרשות ממנו ואין שהוא עומד בהם בגבורה...
 ואז לראשונה שמתי לב בקול שלו... איך שכל משפט
 נוסף שאני אומר הנימה משתנית... הקול שלו
 מתייצב והוא נשמע הרבה יותר טוב ושמח... ועד סוף
 השיחה היה כבר צחוקים... סיימתי את השיחה

אודות הקושי הרגשי להקשיב לצרות של אנשים...

כמידי שנה בפרשת וירא מוקדם כאן בגיליון מאמר
 מיוחד למצוה היקרה והאהובה... **מצוות גמילות
 חסדים!!!** שאברהם אבינו מלמד אותנו בפרשה זו
 שזה אחד מסימני וסממני אומה קדושה- גומלי
 חסדים!!!

ובכן: כבר הוזכר בגיליון זה כמה פעמים... שיש
 תחום אחד בגמילות חסדים שהוא מאוד נחוץ!!!
 כמה שהוא מפותח וכמה שיש כבר ארגונים נפלאים
 בנושא הזה עדיין אף פעם זה לא מספיק... הנושא
 של "אוזן קשבת"!!! דאגה בלב איש ישיחנה... כי
 הצורך בזה הוא מאוד גדול... ויש מחסור חמור
 באזניים!!! ממילא מי שאין לו תקציב לגמ"ח
 מיטות מתקפלות או לסכ"ם לשמחות... אנא...
 אזניים יש לך?? אתה מוכן להקצות שעה שעתיים
 שלוש בשבוע להקשיב לשני? אז לא... אל תכתוב
 את זה בידיעון של השכונה... כי מסתמא צריך אותך
 בתוך המעגל הקרוב ביותר של המשפחה
 והידידים... אם רק תביע נכונות להקשיב אתה
 תהיה תפוס למעלה מהראש ב"עניי ביתך" ממש...
 בקיצור: אין לך גמילות חסדים גדולה מזו! מומלץ
 בחום לאמץ אותה...

בנושא של "אוזן קשבת" ישנה נקודה חשובה שכבר
 הוזכרה כאן בגיליון בקצרה ולתועלת העניין אפתח
 את זה קצת יותר בהרחבה...

ובכן: היה יהודי אחד שהיה מתקשר אלי בקביעות
 לשפוך את הלב... מדובר ביהודי שיש לו חיים לא
 פשוטים... המון כאב ותסכול... הרבה סבל... והוא
 היה מספר ושופך ושופך במשך חצי שעה... וכמובן
 שאתה מבין לבד שהוא לא סתם התקשר אלי...
 כנראה שהוא רוצה משהו... הוא רוצה שאני אעזור
 לו... ותכל'ס אני רואה שאני **לא!! לא יכול לעזור
 לו!!!** עם כל הרצון הטוב זה מסוג הדברים שאני
 רואה שאני לא יכול לעזור... ואני מקשיב ומקשיב...
 ומשתדל קצת לעודד... להגיד כמה מילים טובות...
 לתת קצת כח... והוא באמת היה מתעודד...
 הרגשתי שהדברים שלי באים עליו כמים קרים על
 נפש עייפה... אבל עדיין!! עדיין הבעיה נשארה
 בעיה!!! ותכל'ס לא הצלחתי לפתור לו את
 הקשיים... אפילו לא קצת... אפילו לא בכיוון...
 והשיחה הסתיימה... ואני יצאתי ממנה כמו רימון
 סחוט... (אם יצא לך פעם לשמוע הרבה סבל וכאב ותסכול
 ויסורים ואין לך איך לעזור... זה פשוט סוחט את כוחות הנפש...)
 ואחרי שבועיים שלוש... שוב... שוב הוא מתקשר...
 שוב פורק אצלי את כל הכאב... ופורק ומספר
 בשטף כמה שהכל נורא ואיום ואין שהכל דפוק
 מכל הכיוונים ואין שום סיכוי ולא תקווה באופק...
 ואני שוב יושב ומקשיב ומקשיב ונאנח לעצמי
 בשקט... **נני... מה אני אעשה איתו???** אין לי איך
 לעזור לו! ושוב אני משתדל פה ושם לעודד ולהגיד
 לו... אוה... איזה תעצומות נפש יש לך... אין אתה
 שורד את כל הקשיים האלו... (אגב: אני מתכוין בשיא
 הרצינות!! לא איכפת לי שאותו אחד יקרא שורות אלו... הוא
 מסתמא קורא את זה... מה שנכון נכון... אני באמת מתפעל איך
 יש לו כוחות לשרוד...) אבל תכל'ס הבן אדם רוצה שאני

לו לדבר... תן לו תחושה שאתה מקשיב ונותן לו כח ולא צולל יחד איתו לבור... ואתה תראה ותשמע במו אזניך איך תוך כדי השיחה הקול שלו מתייבב... אתה פתאום תשמע זיק של תקווה ועד סוף השיחה יהיו פה צחוקים... ואז אתה באמת לא תשבר... כי לא יהיה לך ממה...

עכשיו: למה הנושא הזה כ"כ חשוב?? כי... כי אז אחת הסיבות למה הגמ"ח של אוזן קשבת סובל ממחסור חמור של אזניים... כי אם אין לך היערכות נכונה איך להקשיב נכון להתמודדויות של השני... זה עניין של פעם פעמיים שלוש שניסית לתמוך במישהו מהמשפחה או מהשכנים הקרובים עד שסטופ!!! אתה לא עומד בזה!!! אז זהו! שאל תחזור על הטעות שלי ושל חברים שלי... וכשמישהו רוצה לפרוק אצלך את הלב... אל תחשוב שאתה הולך להיות המושיע שלו! אתה בסה"כ מקשיב לו...

תכניס לעצמך לראש: לא כל בעיה אפשר לפתור!!! עכ"פ אתה! אתה לא יכול ולא צריך לפתור כל בעיה... (יש אלוקים גדול בעולם ולא בטוח שהוא בחר דווקא בך לפתור בעיות משמעותיות) אז מה כן? אתה בן של אברהם אבינו שעליו נאמר "כי ידעתינו אשר יצווה את בניו אחריו לעשות צדקה..." אתה יכול לעשות חסד עם יהודי! ולהקל עליו מהקושי שלו... איך אתה מקל עליו בשלב זה?? בזה שאתה מקשיב לו... נמצא איתו בקושי... מלווה אותו בהתמודדות ולא בורח או לחילופין צולל יחד איתו לתוך הבעיה (כמובן ש-לו יצייר שאתה יכול לפתור בעיות... הלוואי...) ואין לך מושג כמה צריך את זה!!! ובפרט בתוך המשפחה הקרובה... בתוך המעגל הכי קרוב של החברים... לא!!! זה לא בפריסה ארצית... לגמ"ח הזה אין בלנק ולא חותמת וגם מורשי חתימה... זה גמילות חסדים לשמה!!!

צריך אותך פה!!! אל תעלם... יש כל מיני התמודדויות פנים משפחתיות או בקהילה שצריך אותך מופיע פה!! ומופיע ממקום תומך!!! לא ממקום מזועזע וחרד ומרוב שלא יודע מה להגיד אז הוא בורח...

רק לשבר את האוזן: כשיש התמודדות במשפחה או בקהילה... הטעויות מתחלקות לשני סוגים: יש את האנשים הלא כ"כ חכמים ולא מספיק טקטיים שהם לא יודעים איך להגיב נכון... ויש להם פליטות פה לא במקום ועלולים להגיד משפטים מרגיזים ומציקים... אבל זה עוד נסבל... זו טעות שמתקבלת יחסית בהבנה... אבל יש טעות הרבה יותר חמורה ומתסכלת ומכעיסה... זה האנשים דווקא בעלי טאקט שמרוב שהם נבוכים ולא יודעים איך להגיב ומה לומר ומה לא... אז הם פשוט בורחים... נעלמים... וזה בלתי נסלח... וזו טעות הרבה יותר חמורה מהטעות הראשונה!! תהיה פה... שמעת שחבר ביטל שידוך או בשורות טובות שנגדעו או מקרה מצער של מחלה במשפחה של החבר... אל תעלם... אל תשחק ראש קטן כאילו עסקים כרגיל... תבא... תפתח את הנושא... תביע השתתפות מינימלית תוך כדי רגישות שלא להיכנס לצנעת הפרט... כן... זה מביך... זה מסובך... ואף אחד לא נהנה מהחיים... אבל זה מה שצריך לעשות... זה המקום שלך בסיפור... אז יכול להיות שעל הדוך יהיו פה ושם טעויות ומתברר שלא תמיד ההתערבות היתה במקום... (אגב: זה נדיר) אבל אם תיעלם מהזירה זה הרבה יותר גרוע ואכמ"ל...

וברוב המקרים אני מצטרף לרשימת הבעיות שלו... (רוב הזוגות שממתינים לילדים מעידים שיעקר הקושי שלהם זה הדאגה של המשפחה... מילא אתם לא עוזרים... אבל למה הם צריכים לסבול גם אתכם... לא מספיק להם הקושי שלהם... וכמובן אותו דבר בשידוכים ובכל מיני צמתים בחיים... בשלב מסוים המתמודד בעצמו מגלה שהיה לו יותר קל אם הקושי היה מתחיל ונגמר אצלו ולא מתרחב לכל המשפחה...) **נו... ומאיפה זה נובע??** זה נובע מזה שברגע שאח שלי פרק אצלי את כל הקושי שלו... כמה קשה להישאר ככה רווק... וכמה הוא סובל ורע לו... ברגע ששמעתי אותו... שמעתי כאן צליל של **בקשת עזרה!!!**

שמעתי פה בקשה... נו... תוציא אותי מהבוץ... תביא לי שידוך...

אה... אני צריך להביא לו שידוך?? אוי... איך אני עושה את זה? אני לא מצליח... ואז בום... גם אני נפלתי לבור שלו... **כי גם הוא לא מצליח** למצא שידוך וגם **אני לא מצליח** למצא לו שידוך... ואז האח השלישי גם לא הצליח למצא שידוך וברוך הבא למועדון... **אז זהו שלא!!!** מי ביקש ממך לפתור בעיות... אתה לא הרבש"ע... אתה אולי יכול לנסות אבל לא להושיע... האח שהתקשר וסיפר לך כמה קשה לו... הוא בסה"כ צריך שתקשיב לו! תהיה איתו! תהיה חזק מולו... תן לו כח ועידוד... תגיד לו שיהיה טוב (כאן דווקא כן צריך לתת תקווה...) ברגע שאתה תהיה חזק בשבילו... הוא כבר נעזר בך!!! הוא כבר מרגיש יותר טוב... הוא כבר לא נשמע גרוע כמו שהוא היה נשמע בתחילת השיחה... אם תקשיב לו טוב טוב שים לב שהוא כבר נשמע אחרת... כי בעצם זה שהקשבת לו ונשארתי חזק בשבילו כבר עזרת לו! ולכן תשאר במקום החזק!! אל תיפול יחד איתו לתוך הבעיה... שם בבור לא תוכל לעזור... ואילו כאן אתה עוזר

אלא שכאן מתעוררת השאלה הריגשית: נו... מה אני יכול לעשות?? תכל'ס... אני נשבר לרסיסים... אני שומע את אח שלי האהוב מדבר איתי חצי שעה ומספר לי כמה הוא סובל וקשה לו ומר לו... אני גם מתרסק... כל המילים היפות שצריך להיות חזק ולא להיכנס לזה... הכל טוב ויפה... אבל תכל'ס זה באמת שובר אותי?? מה התשובה?

אז שוב אותה נקודה!!! אתה יודע למה זה לא צריך לשבור אותך??

כי יש לך טעות!!! אם תשים לב: הקושי העיקרי של אחיך היה רק **בתחילת השיחה**... שעד אותו רגע הוא צבר וצבר את המועקה שלו... ולכן בתחילת השיחה הוא היה נשמע כמו בן אדם **שצריך להקיא**...

אבל אם תהיה חזק בשבילו ותקשיב לו... תוך כדי השיחה אתה תראה איך הוא לאט לאט חוזר להיות חיוני... עם יותר מצב רוח... למה?? כי הוא כבר סיים להקיא... **שתבין:** לראות אדם שמקיא זה מחזה מאוד מעורר רחמים!!! אבל אני כבר לא מרחם עליו... אתה יודע למה?? כי זהו... הוא כבר סיים להקיא... ואחרי שמקיא... אה... מרגישים כזו תחושת הקלה... אז זהו... כבר אין צורך לרחם... הוא כבר מרגיש טוב

על אותו משקל כאן: אתה נשבר לרסיסים לשמוע את הקושי של אחיך... מתי אתה נשבר?? **בתחילת השיחה!!!** בטח... הוא כעת רק מתחיל להקיא... כעת תן לו! תן לו להקיא אצלך... תאפשר לו להקיא... תן

עד שקלטתי שלא!!! זה בסדר!!! הוא כעת רוצה ממני דבר אחד: תקשיב לי... ותשחיל מידי פעם מילים טובות... אני לא מבקש ממך שתגיד לי: לא נורא!!! אדרבה... תסכים איתי שכן נורא... ותתן לי רק כח... תגיד לי שאני גיבור!!! (כי הוא באמת גיבור ומגיע לו לשמוע את זה... ואוי ואבוי לך אם תתעקש להגיד לו שלא נורא... כי אז הוא יצטרך להביא עוד משאית של מלט ולרוקן עליך... עד שתבין כמה קשה לו... וכמובן שאחרי שהבנת עד כמה שכן נורא... כעת כן אפשר לתת תקווה שיהיה טוב ואפילו לתת קצת עצות... אבל רק אח"כ שהבנת את המצב!!!)

כל מה שנדרש ממך זה לשמוע! להבין כמה קשה לוו!!! ובאמת לעודד אותו לאו דווקא מהמקום של יהיה טוב... אלא מהמקום של אוה... יש לך באמת הרבה קשיים... וצריך הרבה כוחות בשביל לעמוד בזה ואיך אתה מצליח...!!! ואחרי שהוא מסיים את השיחה איתך הוא באמת מרגיש יותר טוב... אתה באמת באמת עזרת לו...

נתת לו בדיוק מה שהוא היה צריך!! הוא לא היה צריך יותר מזה!!

ברגע שהבנתי את זה נהיה לי הרבה יותר קל לדבר עם אותו אחד... קלטתי שאני לא עומד מולו בחוסר אונים ושומע צרות ולא יודע מה לעשות איתם... אדרבה... אני פה בשביל להקשיב... ולתת כח!!! וברגע שעשיתי את זה זו העזרה שלי... הצלחתי לעזור לו מעל ומעבר...

הנושא הזה מאוד חשוב בעיקר לאנשים שצריכים אותם כתמיכה!!!

מה אני מתכוין?? מבחינה מסוימת העולם מתחלק לשני סוגים: יש אנשים חזקים באופי שלהם ויש אנשים יותר רגשיים וממילא גם יותר שביריים...

ואיפה זה מגיע לידי ביטוי?? **בתמיכה ברגעים קשים!!!**

אנשים חזקים באופי... הם מאוד טובים בתמיכה ברגעים קשים... יש להם את הקור רוח ואת השליטה במצב... הם לא מאבדים ראש... לעומת זאת אני טיפוס רגיש ושבירי... פעם כשאח שלי היה מתקשר אלי בשביל לפרוק אצלי איזה קושי שעובר עליו... (נניח שהיה קשה לו בשידוכים...) אז במקום להיות כעת במקום החזק ולתת לו תמיכה ועידוד... הייתי נכנס רגשית לתוך הסיפור... ואני שוקע יחד איתו בבוץ... ונכנס למשבר יחד איתו... אוי... מה יהיה עם אח שלי בשידוכים... ואם עד עכשיו היה מישהו אחד שצריך עידוד... אז כעת יש **שנים שצריכים!!!** ואז כמובן שנינו מתקשרים לאח השלישי... (כל אחד נפחד בלי תיאום...) מילא הוא בעצמו מתקשר לפרוק כמה קשה לו בשידוכים... אבל גם אני מתקשר לאותו אח... אוי... מה יהיה עם אח שלנו שתקוע בשידוכים... ואז גם האח השלישי נכנס לבור... ובשלב מסוים כולנו מוצאים את עצמנו בבור משותף... כולנו בדכאון אחד גדול מה יהיה עם אותו אח שתקוע בשידוכים...

אתה קולט מה קרה?? במקום להישאר חזק כדי להיות הגב התומך לאח שמתמודד וללוות אותו ברגעים הקשים שלו... במקום זה צללתי יחד איתו לתהומות היגון וכעת שנינו צריכים תמיכה... מיותר לציין שלעזור לו... לא עזרתי לו בכלל...

מאות עובדים... איך מזהים מי

בעל העסק??

מודעה נלתלת בפתח הראשי של ההכנסת אורחים של אברהם: היום כל השערים סגורים... כל האגפים שובתים עקב... עקב ניתוח!!! אנשים עובדים שם ושואלים: ניתוח של מי?? יש פה צוות של כמה מאות איש?? אז כן... אל תשאל... כולם עברו ניתוח... מה... כולם?? כולם הזמינו תור לניתוח קילע באותו יום? לכולם היה התפרצות של אפנדציט באותו יום? איך זה שכולם עברו ניתוח??

אז זהו שכן!! בעצם היום הזה נימול אברהם... וכל אנשי ביתו יליד בית ומקנת כסף מאת בני נכר נימולו איתו... כככולם... כולם נימולו ביום אחד!! כל המערכת הושבתה!! כולם כואבים... לא רק אברהם אבינו... (אגב: ניתן לומר על דרך חידוש שהסיבה שאברהם ישב פתח האוהל לשמור מחשש יחוד... שהרי ביום הזה רק הנשים יכלו להמשיך לעבוד וללוש עוגות וכו' ואילו הגברים שכבו במיטות כואבים...) ותכל'ס... היום הכל סגור... זה יום לא שגרתית!! כל הצוות חולה!! אבל יש מישהו אחד שמגיע לעסק בכל מצב... מי זה?? זה מי שהעסק הזה שלו!! בעל העסק לא יכול לתת לעסק לשבות... הוא מגיע גם כחום היום... גם כשהוא כואב ושותת דם... מה הפלא שדווקא ההכנסת אורחים הזו הנוצחה לאברהם לדורי דורות... כי שם המפגן האמיתי!! איפה שכולם נעלמים... איפה שלכולם יש תירוץ הכי טוב למה הם לא יכולים... ודווקא אז זה המבחן הגדול מי פה בעל העסק!! אצל מי העסק הזה הוא עסק של חיים...

התופעה הזו מוכרת גם בישיבה... אתה מכיר את התופעה הזו שככולם עייפים?? כן... היה אתמול חתונה... וזה היה נסיעה רחוקה וחזרו מאוחר וכן בסדר ולא בסדר... תכל'ס... הפעם כולם עייפים והתפילה בישיבה מאוד דלילה... מה שנקרא: "יומא דמפגרי בה רבנן"... היום כולם מפגרים... לכולם יש תירוץ מוצדק...

אבל עדיין!! גם בבוקר העייף הזה יש את אותם אלו שמה שיהיה ומה שלא יהיה הם יתייצבו בפתח האוהל בתחילת התפילה ויכריזו: ואני ברוב חסדך אבא ביתך... מה יש?? זה העסק שלהם!! בעל העסק עצמו לא עושה שימוש בתירוץ... התירוץ לא עוזרים לו... תירוץ זה טוב בשביל- מה להגיד ל-בעל העסק... אבל בעל העסק עצמו... אם יש לו תירוץ... מה הוא יעשה איתו?? זה עסק שלו!! ושם!! ביומא דמפגרי בה רבנן... כשכולם נעלמים ומהסיבות הכי טובות... אז קמה אלומתו וגם ניצבה- של בעל העסק!! שם ניכר ובולט מקומו של מי שבאמת מחובר לעניין...

כן... צריך לדעת שלא רק הביקורת של משרד הדתות היא דווקא כשכולם ישנים... לפעמים גם הביקורת משמים היא בשעה הזו!! דווקא אז וירא אליו ה'... זה לא חוק מרפי... זה לא פרנציפי... זה באמת נקודת מבחן!! אם אתה באמת בעל העסק... אם אתה באמת מחובר לבית מדרש... אז איפה אתה ביום ששי?? נכון... יום קצר... נכון הלקת לישון מאוחר... אבל אתה ממעמידי בית המדרש... זה הבית מדרש שלך... זה המכביד ביום שמים שלך... איפה אתה?? אברהם אבינו כבר שנים ע"ג שנים עושה גמילות חסדים... ודווקא הגמילות חסדים הזו כשכולם ישנו... דווקא היא זיכתה לו לנצח- בשכר ואקחה פת לחם זכו בניו למן ארבעים שנה, ובשכר יוקח נא מעט מים זכו לבאר מרים וכו' וכו'... כי ברגעים האלו אברהם אבינו קיבל אישור לפתיחת עסק!! כשה' מגיע ורואה שכולם נעלמו ורק אתה נשאר... הנה... הנה האיש המתאים לפתיחת עסק מורשה!! קח תקציב בלתי נדלה לארבעים שנה במדבר... לרגל פתיחת העסק...

המשך: איך שלוימלה יצליח בכ"ז להוציא את הבית מידו של שמשון?

תקציר: בשבוע שעבר היכרנו של ר' שמשון שקנה בית בבתי ערי חומה במיוחד לקראת שנת השמיטה... יום החליטה של הי"ב חודש של הבית היה אמור לחול מיד לאחר חג הסוכות... ביום כ"ד בתשרי... אלא שבעיצומו של חג הסוכות ר' שמשון קיבל מידע ששלוימלה המוכר בעקבותיו... רוצה לבטל ברגע האחרון של המכירה... ר' שמשון פתח במנוסה... במשך כל חג הסוכות הם שיחקו שוטרים וגנבים ולמרות המאמצים של שלוימלה שלנו... הוא עדיין לא הצליח לאתר את ר' שמשון... הספירה לאחור החלה ובעוד שלושים ושש שעות... אם שלוימלה לא מצליח לתפוס את ר' שמשון (קודם תקנת הלל) הרי הבית נחלט לר' שמשון לנצח נצחים!!! לבנתיים התברר ששלוימלה הוא בן אדם קצת מפוקפק...

יענקי הבן דוד הגיע בחשאי למחבא של אבא והציג בפני אבא את האימונים ששלוימלה הנוכל העביר דרכו... אדון שמשון... תזהר לך!! לא כדאי לך להתעסק איתי... אני מציע לך להיכנע בצורה מכובדת ולאפשר לי לבטל את העסקה בדרך המלך... ואם לא... אתה תטעם את נחת זרועי... אבא חשב וחשב ובסוף הוא החליט לא להיכנע לשלוימלה!! מילא הוא היה מבקש שאעשה איתו חסד... אבל אם הוא מאיים כמו נוכל אני לא מסכים... ולה' הישועה... ה' יציל אותי מפועלי און... ואכן עברו 36 שעות והבית נחלט בשעתו"מ...!!!! בשעה טובה ר' שמשון ומשפחתו עוברים כעת לבית החדש שנקנה ונחלט לכבוד שנת השמיטה!! השכנים קיבלו אותם במאור פנים ו... וגם קצת בחשש... אחד אפילו סינן בשקט: מה... הצלחתם להסתדר עם שלוימלה?? מה שבטוח אנחנו שמחים שהחלפתם אותו... (מתברר שכולם שמחים שצדיק בא תחת...)

אחרי כמה ימים לפתע שלח בית דין נוקש בדת... ר' שמשון- אתה מוזמן לדין תורה... ר' שמשון שואל בהתעניינות: מי התובע?? זלמן!! זלמן!! ? ? ? מי זה זלמן?? בחיים שלי לא התעסקתי עם אחד שקוראים לו זלמן... אבל אמא מיד נאנחה... אמא מיד הבינה שזה קשור איכשהו לשלוימלה שלנו... אני רואה שהוא כבר בישל לנו משהו... (שלוימלה מהרגע הראשון לא הריח לה טוב) ר' שמשון לא נבהל... סו"ס נקראתי לבית דין!! "שארית ישראל לא יעשו עוולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפייה לשון תרמית..." ר' שמשון מגיע לבית דין... מסתכל ימינה ושמאלה בסקרנות: מי זה הזלמן הזה שתובע אותי?? בחיים שלי לא ראיתי אותו... מעניין מי הוא...

ובכן: זלמן התובע קיבל את רשות הדיבור... והוא מיד נישג לעניין: לפני שנה חצי הלויתי הלוואה לשלוימלה... (אווה... עכשיו כבר מובן מה הקשר...) נתתי לו הלוואה של 300,000 ₪. קצת חששתי שהוא לא ישלם... רציתי להיות רגוע שיש לו נכסים שאני אוכל לגבות מהם... אז הוא הרגיע אותי שיש לו בית!! ומקסימום יהיה אפשר לגבות ממנו... והנה הגעתי כעת לגבות ממנו והוא אומר לי: אין לי כסף!! מיד רציתי לגבות מהבית... ואז שלוימלה הודיע לי בצער רב שהוא כבר מכר את הדירה לר' שמשון... בירתתי מתי הוא מכר את הדירה... ומה מתברר?? שהוא מכר אותה **אחרי** זמן הלוואה!! וכל ילד שלמד מסכת שביעית או אפילו תחילת מסכת ר"ה יודע שעשעבוד קרקעות הוא מדאורייתא ובעל חוב יכול לטרוף אפילו מלקוחות... (כלומר: אפילו אם הלווה מכר למישהו את הבית... אם זה היה **אחרי**!! אחרי שהוא לווה... אז המלווה קדם... ויכול הבעל חוב לבא ולגבות ממי שקנה את הבית כי הבית הזה משועבד אליו עוד לפני שהוא שייך לקונה) **ר' שמשון החזיר סו"ס!! על זה לא חלמתי... על כזה תרגיל לא חשבתי...** האב בית דין פנה לר' שמשון ואמר לו: מה... מה יש לך לומר בנידון? האם ידעת שאתה קונה בית שמשועבד למלווה?? (בדורנו קוראים לזה: בית שיש עליו הנרת אזהרה) ר' שמשון ענה: חד משמעית לא!! ממשי לא ידעתי!! אם הייתי יודע ברור שלא הייתי קונה...

זלמן לא התבלבל... והוא מיד הוציא מכיסו את שטר ההלוואה... הנה... יש לי שטר ההלוואה חתום עם עדים... ברגע שזה מלווה בשטר אז קי"ל ששטר יש לו קול!! זאת אומרת: שטר שנעשה עם עדים זה משהו שמתפרסם ומדברים עליו וכולם יודעים ששלוימלה הוא בעל חוב וצריך להיזהר מהנכסי דלא נידיי שלו שהם עלולים להיות מעוקלים לחובות... וממילא כשיש שטר ר' שמשון לא יכול לטעון לא ידעתי... ואם אכן כך... אז לעת עתה!! זה נקרא שיש כעת רשות לזלמן להוציא את ר' שמשון מהבית וכך לגבות את החוב... אבל סו"ס בית דין לא נולדו היום... "במקרה" הם כבר מכירים את הנפשות הפועלות... הם כבר מכירים היטב את שלוימלה הסיקריק מכל מיני תקריות נוספות שכבר היה להם איתו... והאב"ד הציע לר' שמשון ארכא של שלושים יום לצאת ולהביא הוכחות או ערעורים... מה שנקרא "טוענין ללוקח..."

ר' שמשון יצא מבית הדין והרגיש שהשמים נפלו עליו... היה ברור לו כשמש בצהרים שזו עקיצה!! רק לפני יומיים שלוימלה רדף אחרי בשביל לבטל את העסקה ועכשיו הוא מצא דרך אחרת... הוא הצליח לארגן שטר חוב מוקדם... שכאילו הבית מעוקל... אבל אנא ה'... מאין יבא עזרי... מאיפה אני כעת מוכיח את זה?

כאן לפתע הזועקו כל התלמידי חכמים שבעיר... שחלקם מכירים את ר' שמשון מבית המדרש שבגליל... (יש כמה וכמה שמועות בבית המדרש שהגיעו דרכו מתנאי דסולמא דצור) וכמו שראא אומר: תיתי לי דכי אתאי לקמיה צורבא מרבנן לדינא אני לא מניח את הראש שלי על הכרית עד שאני לא מהפך בזכותו... ואכן ר' שמשון בבת אחת הוקף בעשרות תלמידי חכמים שהיו נוכחים שם בבית הדין... (לא!! זה לא טוענים רבניים... חס ושלום!! הם מהיושבים בשימוש בשורות שלפני הסנהדרין קטנה הם יושבים שם בשימוש מידי יום מהנן החמה עד שעה חמישית ביום) הם היו נכוחים במעמד של התביעה והם נחושים להפך בזכותו של ר' שמשון ולהוציא כאור צדקו... דבר ראשון הם ביקשו לראות את שטר ההלוואה... **אתה יודע מה זה תלמיד חכם שידוע לקרא שטר??** תוך חמש דקות כבר הופיעו כמה סימני שאלה מהותיים אודות זהותו של השטר... ולמחרת שוב הופיע ר' שמשון... דבר ראשון: מי זה העדים?? האם כתב ידם יוצא ממקום אחר?? בקיצור: העדים הזועקו למקום... ותוך דקות ספורות התברר שזה לא היה שטר רגיל שעומדים כאן עדים ורואים איך ששלוימלה לקח הלוואה מזלמן... לא!! זה היה "כותבין ללווה אע"פ שאין מלווה עמו..." זאת אומרת: יום אחד הופיע שלוימלה בפני שני עדים וביקש מהם בתום שהוא רוצה לכתוב שטר שהוא חייב לזלמן כסף... (למה ל?? מילא אם אתה רוצה שאחרים יהיו חייבים לך... כאן צריך הוכחות... אבל אם אתה בעצמך מחייב את עצמך... אז כותבין שטר ללווה אע"פ שאין לווה עמו) מתברר שעדים לא עשו עסק... לא עקבו ולא בררו אם השטר בסדר או לא... כי שוב... אם שלוימלה כזה נדיב שהוא רוצה להתחייב כסף אז מה כבר יכול להיות... ותכל'ס... לשלוימלה ה"דיב" היה בסה"כ חשוב שהתאריך יהיה מוקדם!! זו היתה המטרה שלו!! שיהיה כתוב שם שההלוואה היתה לפני המכר!! ותוך דקות ספורות העדים הודו שבאמת הם לא שמו לב שהתאריך היה מוקדם... באותו רגע השטר חוב נפסל עכ"פ מלגבות בו מנכסים משועבדים... ומכאן ואילך זה כבר לא היה קשור לר' שמשון... אבל מהר מאוד התברר כצפוי שעורבא פרח... לא היתה פה שום הלוואה... שלוימלה מעולם לא לווה כסף מזלמן... הכל היתה בסה"כ כגנויני איך להוציא את הבית מידו של ר' שמשון... אבל זה כבר לא מעניין את ר' שמשון... ר' שמשון עשה תזוכת הבית ושר "ארומסק ה' כי דילתני ולא שמחת אויבי לי..." השכנים שמחו על השכן החדש והרצוי שהגיע תחת הקודם שאיתגר אותם לא פעם ולא פעמיים עם עקיצות שונות... ואם על הדרך לסדנו כמה הלכות נחוצות בסוגיית שטרות... ואולי גם את הרש"י הארוך בדף ב' בראש השנה... והיה זה שכתונו...

איפה אתה לוט... וההד חוזר וטוטוט...

אתה מכיר היום את גוש דן? האזור הכי מבוקש וצפוף בארץ... כל זונם לאורך כביש איילון עולה עשרות מיליונים... **אז זהו זה!** שהגוש דן של פעם היה במקום אחר. אתה יודע איפה? לא פחות ולא יותר באזור ים המלח!!! נסעת פעם בכביש הבקעה באזור של סדום וים המלח? מדבר שמממה!!! עולם הדממה!! אין נפש חיה... אתה יכול לנסוע עשר דקות במהירות של 100 ק"מ ולא לראות נפש חיה... הכל חול... מדבר... אין טיפת ירוק... אפילו עץ אחד לרפואה אין שם... כלום כלום כלום.

לחשוב שפעם ? ? ? ? ? פעם אתה יודע מה שהיה כאן??

כגן ה' כארץ מצרים בואכה צוער!!! כולה משקה!! חז"ל מתארים את האזור של סדום שזה היה מעין עולם הבא... זה היה האזור הכי ירוק... הכי משופע... הכי עשיר במעינות וצמחיה... האזור הכי הכי מבוקש... תבין: לוט לא פראיירע!! הוא הרי היה גר יחד עם אברהם אבינו שם באזור צומת שילת... מודיעין עילית... (כין בית אל ובין העי) אבל זה לא היה לרמה שלו... זה לגור בפריפריה... אני מעדיף לגור במרכז!!! במקום הכי פורח ומשגשג... יסע לוט מקדם... הוא בחר בעבור לאזור המרכז... לסדום... ים המלח... שכולה משקה... כגן ה'...

והנה היום אני מגיע ל"גוש דן" הזה... אתה מוזמן יחד איתי לביקור ב"כולה משקה" הזה... עולם הדממה!! לא נותר לי אלא לצעוק: איפה אתה לוט!!! וההד של ההרים עונה לי בחזרה: וטוטוטוט... לוט איפה אתה... הבטחת כולה משקה... דיברנו על גן ה'... איפה זה...

כלפי מה הדברים אמורים? מישוה פעם שאל אותי: מה המקור למושג "אין יאוש בעולם כללי"? עניתי לו: משנה מפורשת באבות... "ואל תתייאש מן הפורענות!!"

הוא היה בטוח שהתכוונתי בצניות... אבל לא!!! זה המקור הכי טוב!! הרי מה פירוש **אל תתייאש מן הפורענות**? מסביר הר"ב: שאם אתה רואה רשע שהשעה משחקת לו וה' מאריך לו אף... נותן לו... מאפשר לו לעשות מה שהוא רוצה... אל תתייאש מן הפורענות... אל תדאג... אין יאוש... כל כלב בא היום שלו... ויום אחד תתמלא סאתו וה' יעניש אותו... **לוט כל הזמן היו מחשבות מייאשות** שגרמו לו לזוז שמאלה... מי כמוהו זוכר את השנים הקדושות במחיצתו של אברהם אבינו... איזה צדקות... איזה עבודת ה' צרופה... אבל תכלס החיים היו לא קלים... סו"ס אברהם גר במדבר... חיי פשטות ודחקות... "כמעט וגרים בה..." תנאים קשים... ואילו אני- לוט? יום אחד עשיתי את הצעד החכם בחייו!! והעקתי את דירתי לכיכר הירדן כי כולה משקה... כגן ה'... איזה שפע... איזה שיפור דיור... איכות חיים... ותכלס... אנשי סדום רעים וחטאים לה' מאוד... ובכל זאת הכל טוב להם... יש להם כל טוב... ואילו אברהם אבינו עם הצדקות שלנו כל הזמן גר... כל הזמן נע ונד... לוט כמעט מתייאש... ממה? **מהפורענות!!** אבל הבנות הצדקניות של לוט כל הזמן מזכירות לו: אבא... **אל תתייאש מן הפורענות**... יום אחד זה יקרה... יום אחד תתמלא סאתם של אנשי סדום וה' כבר לא יוותר להם... ואכן אין יאוש! ויום אחד זה הגיע... לוט נמלט כמו גנב... והבנות של מדרות אחריו ומה הם צועקות לזו? אבא!!! אין יאוש בעולם כלל... אתה רואה? אמרנו לך... אמרנו לך שיום אחד "ישם נהרות למדבר ומוצאי מים לצמאון ארץ פרי למלחה מרעת יושבי בה..." והנה... זה קרה...

סו"ס לוט מגיע למקום מבטחים והוא מתחיל אט אט להתאושש מהמהלומה... הוא מתחיל לעכל מה שקרה... מתחיל לעכל שאכן אין יאוש מן הפורענות... הוא מתחיל לקלוט שגם אם אתה רואה שה' עומד ברחוק מעלים לעיתות בצרה... בגאות רשע ידלק עני... ה' מאפשר לרשע לדלוק את העני ולחמוס אותו... והוא גם מצליח... (עיי פרק י' בתהילים) אבל אין יאוש!!! היום לוט כבר יודע שביום בהיר אחד... "איך היו לשמה כרגע ספו תמו מן בלהות... כחלום מהקיץ ה' בעיר צלמם תבזה..."

כעת!!! אחרי שכבר לוט מבין שאין יאוש מן הפורענות... אחרי שלוט מגיע מידי שנה לאזכרה של אשתו... והוא עומד כמו נר מול הנציב מלח ולמד להגיד: **ברוך דין האמת!!!** אה... אתה כבר מבין שאין יאוש מן הפורענות? אם ככה... כעת חז"ל מגיעים אליו עם בשורה טובה... יש לנו בשבילך עוד ברכה: **"ברוך זוכר את הצדיקים!!"** מה פירושו? אם אין יאוש מן הפורענות אז ק"ו בן בנו של ק"ו שאין יאוש מ-ברוך משלם שכר טוב ליראיו... מי שהפך **נהרות למדבר ומוצאי מים לצמאון** הוא הוא זה שגם ההיפך!! **ישם מדבר לאגם מים וארץ ציה למוצאי מים**...

ואתו אברהם אבינו העץ היבש שתמיד נדת עליו ברחמים שאין לו המשך והוא כזה גר ותושב... אין יאוש!!! מי ששם נהרות למדבר הוא הוא זה שישם מדבר לאגם מים וארץ ציה למוצאי מים...

---ידידי החסיד: עכשיו תבין מה אנחנו אומרים כל ערב שבת במנחה... בסוף הודו לה'... אם שמת לב הש"ץ מתחיל הודו לה' כי טוב... יאמרו גאולי ה'... ובסוף הוא מסיים: **שופך בוז על גריבים... וישב אבין מלתי... יראו ישרים וישמחו וכל עולה קצפה פיה, מי זכום וישמר אלה והבנות חסדי ה'!!!** האם פעם ניסית להבין את סוף המזמור???

בשלמא תחילת המזמור... את זה אני מבין מצוין... מדברים שם על אותם ארבעה שצריכים להודות... ואכן באמת הודו לה' כי טוב... יודו לה' חסדו... אבל בסוף המזמור פתאום יש נימה קצת יותר מאופקת... מי חכם וישמר אלה... אתה יודע מה הפירוש של המילולי מי חכם וישמר אלה?? הכוונה היא: שמי שהוא חכם... אז שישמר אלה... ישמר מלשון "שומר ומצפה" (או ואביו **שמר** את הדבר...) על מה מדברים כאן? למה צריך להיות פתאום חכם? מה צריך לשמור ולצפות? **מה התשובה?? העניין הוא כך:**

בתחילת המזמור יש לנו עסק עם כאלו שראו ישועות **בעיניים!!!** יאמרו גאולי ה'!! יוציאם מחושך וצלמות... וישמחו כי ישתוקו וינחם אל מחוז חפצם... כאן לא צריך להיות חכם גדול שישמר אלה... גאולי ה' שראים ישועות בעיניים לא נותר להם אלא לפצוח ב"יודו לה' חסדו..."

אבל מה יעשה אותו אחד שעדיין כל אוכל תתעב נפשו... עדיין אין לו טעם בלימוד ובעבודת ה'... מה יעשה מי שעדיין שרוי בתוך החושך וצלמוות אסירי עני וברזל... מה יעשה מי שהוא עדיין בעיצומה של סערות ומאבקי רוח ונפש ועדיין לא ישמחו כי ישתוקו... איזה שקט... רק סערות... כל היום... מה יעשה אחד כזה שהוא עדיין לא אוזח

בגאולי ה'?? איך הוא יכול להתעלות מעל עצמו ולהגיע למקום של--הודו לה' כי טוב?? **אומר דוד המלך: יש לי דרו!!!** יש לי עצה גם למי שעדיין תועה במדבר ועיר מושב עדיין לא מצא... יש לי בשבילו חבל הצלה איך להיאחז גם הוא בידו לה' חסדו... פונה דוד המלך לאותו יהודי... כן... גם אני הסתובבתי שם במדבר עין גדי... גם אני נרדפתי שם... אבל אתה יודע מה חיזק אותי?? הסתכלתי על המדבר הצחיח וזכרתי שפעם היה כאן כגן ה'... פעם היה כאן כולה משקה... רק מה? אל תתייאש מן הפורענות... יום אחד ה' הופיע וישם נהרות למדבר ומוצאי מים לצמאון... ואת זה אני רואה כעת מול העיניים!! אוהו... מי כמוני רואה עד כמה אין יאוש מן הפורענות... אם ככה... **אז מי חכם וישמר אלה!!** מי שחכם לוקח את הנתון הזה בעצמו ועושה ממנו קל וחומר ל"שומר ומצפה" שלו... אם ישם נהרות למדבר... כ"ש שישם מדבר לאגם מים...

אם ישם ארץ פרי למלחה מרעת יושבי בה... כ"ש שישם ארץ ציה למוצאי מים ויושב שם רעבים ויכוננו עיר מושב ויזרעו שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה... אדרבה... אני מסתכל למדבר הצחיח בתוך השחור של העין שלו!! בתוך הפורענות!!! ומשם אני מוציא את הק"ו הזה...

אגב: זה הפשט במדרש שאומר: מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר... אומר רש"י במקום: **מוזמר זה אמרו דוד ביער חרת, ולמה נקרא שמו יער חרת? שהיה מנוגב כחרס והרטיבו הקב"ה מנוגב העיה"ב**... מה פירושו? דוד המלך היה במדבר!! והוא הצליח מתוך המדבר להוציא את הנאות דשא ירביצי ועל מי מנוחות ינהלני... דוד המלך זכר שפעם פעם היה כאן נאות דשא... היה פה פעם מי מנוחות... רק מה?? אל תתייאש מן הפורענות... אז גם אני לא מתייאש מהישועה שלי... ולכן נפשי ישוב... גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירא רע... שבתך ומשעתך המה ינחמוני... וההשגה הבהירה הזו הפכה את היער המנוגב כחרס באפס תקווה... לטוב עולם הבא...

המהלך הזה הוא מאוד נחוץ בתור עזרה ראשונה למי שנמצא בשברון לב... הבעיה המרכזית של מי ששרוי במשבר... שהוא בדרך כלל לא כשיר לראות תקווה!!! הוא לא מסוגל להיות אופטימי ולקוות שה' יעזור ויהיה טוב... וממילא... כשה המצב... אין מנוס... הדרך היחידה איך להצית תקווה בישועת ה' זה דווקא להוציא אותה מהנתונים הקיימים והלא מעודדים... דווקא מהזוית השלילית והחסרת תקווה!!! אתה לא מסוגל לראות איך אתה יוצא מהמדבר הזה?? אין בעיה... אז תתבונן מתוך המדבר עצמו!!! את המדבר הצחיח אתה כן רואה?? אז זהו!!! שמי שהפך את הנהרות למדבר הוא זה גם שישם מדבר לאגם מים...

אגב: זה אחד ההסברים אודות התופעה הפלאים של השנים האחרונות שהדור שלנו (ברובו) מתרפק ומשתוקק לשמוע סיפורים על השואה... יש לנו ממש משיכה לנושא!!! כל פעם שסבתא שלי היתה מספרת משהו מהשואה הייתי נשאב לזה... כל פעם הייתי שואב מזה המון חיזוק... וזה הרי תמוה: יש לך הסבר לתופעה הזו?? לכאורה מה ההיגיון בזה?? איך יכול להיות שסיפורים הכי סתמיים על השואה גורמים לי חיזוק?? הרי ההיגיון אומר בדיוק הפוך מכל הסיבות בעולם...

עד שמישהו הסביר לי: שהסיבה שכיום הסיפורים על השואה דווקא מחזקים אותנו... כי נכון שהשואה היתה משהו נוראי וזוועתי... אבל סו"ס הקב"ה דפק שם על השלחן!!! והוא דפק חזק!! הקב"ה דיבר בשואה!! והוא דיבר בקול חזק מאוד!! הוא אמנם דיבר דיבורים מאוד קשים ומרמים... אבל הוא דיבר... אפילו אם לא לגמרי ברור לנו מה הקב"ה אמר שם... אבל דבר אחד ברור לנו... שהקב"ה הכריז שם איזה סטופ!!! סטופ שקשור איכשהו לעם היהודי...

אחרי שאתה פוגש את הסטופ שהקב"ה עשה בשואה... הרבה יותר קל לך לדמיין שאוטוטו הקב"ה שוב יופיע בגאולה העתידה ושוב יעשה סטופ!!! והפעם סטופ של גאולה... תבין: ביום יום די קשה לדמיין איך זה יהיה שהקב"ה פתאום יופיע ויגאל אותנו... אבל דווקא הסיפורים מהשואה מעמידים אותנו מול אותו יום לא כ"כ בהיר שעננים קודרים כיסו את שמי אירופה ובורא עולם הגיע והציב עובדות בשטח שישם נהרות למדבר ומוצאי מים לצמאון וארץ פרי למלחה... אם ככה... אז באותה מידה הוא הוא זה שפתאום יבא ויאמר הנני וישם מדבר לאגם מים ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשוי והייתה לה' המלוכה...

האם משהו באירופה חלם בשנת התרצ"ז שתוך כמה שנים ספורות הולך להיות פה מהפכת סדום ועמורה אדמה וצבויים עד לשע???

האם היהודים שמוסרטים שם מחייכים בהסרטה המפורסמת של החפץ חיים בכנסיה הגדולה... האם העלו על דעתם מה הולך להתרחש פה מתחת הרגלים שלהם בעוד שנים ספורות? האם הם חשבו לרגע שאין טעם לקחת ללב שששששש דבר... כי בעוד שנים ספורות כולם הולכים להיות במצב שווה... השוכר והמשכיר... הלווה והמלווה... והעשיר והעני... הרווק והנשוי... המבורך בילדים והחשוך לידים... כולם יהיו בגורל שווה... משהו חתחלם שזה מה שהולך לקרות?? זה מה שמשגע אותי כשאני שומע סיפורים על השואה!! כי אף אחד לא חלם שזה מה שיקרה ותכלס זה קרה!! ואם זה קרה... אז **מי חכם וישמר אלה!!!** אל תשאר שם... תהיה חכם... קח את זה לכאן... אתה-- שלוקח ללב... ואתה מסתכל ימינה ושמאלה ובודק איפה אתה ממוקם בקצב התברתי... אתה שדואג מה יהיה ואיפה זה יגמר... האם אתה מעלה על דעתך שברגע קטון עזבתך ואוטוטו ברחמים גדולים אקבצך וכל המפה תשתנה ברגע אחד... יש לך רגעים שאתה חושב לעצמך... הנה כל האיפוניסטים ושילוי עולם השגו חיל ורק אני תקוע בחיים נגוע כל היום וצריך לוותר ולשלם מחירים על ה"והיה מחנך קדוש" שלי... האם אתה מעלה על דעתך שפתאום!!! כמו אותם עננים שהופיע בשמי אירופה... כך לפתע פתאום ארו עם ענני שמיא... הנה ה' אלוקים בחזק יבא וזרעו מושלה לו הנה שכרו איתו ופעולתו לפניו... וכל התמונה ברגע אחד מתהפכת במאה שמונים מעלות?? מי חכם וישמר אלה!!! לקחת את הברוך דין האמת של אשתו של לוט... לקחת את זה **לברוך זוכר את הצדיקים**... שה' זוכר את אברהם... לא להשאיר את זה בנציב מלח... לקחת את מהפכת הפורענות למהפכה של ישועה ורחמים!!!

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט על הפרשה פנינים יקרים על פרשת חיי-שרה

וַיְהִי זַיִי שָׂרָה יְמָאָה שְׂנָאָה וְעַשְׂרִים שְׂנָאָה... (פכ"ג פ"א)

פירש"י בת מאה שנה כבת עשרים, מה בת עשרים לא חטאה שהרי אינה בת עונשים גם בת מאה בלא חטא, ובת עשרים כבת שבע ליופי. לכאורה מה השבח הזה שבת עשרים היה לה יופי כבת שבע הרי נאמר (משלי ל"א ל') "שקר החן הבל היופי אִשָּׁה יראת השם היא תתהלל"? אלא רש"י בא ללמדנו שלמרות ששרה הייתה מהנשים הכי יפות בעולם היא לא התייחסה ליופייה שלה אלא רק דבקה בהקב"ה וזה כוונתו של רש"י בת עשרים כבת שבע ליופי כמו שילדה בגיל שבע לא מעניין אותה היופי שלה, אצל שרה היה אותו דבר גם בגיל עשרים שלא עניין אותה יופייה כי שקר החן והבל היופי אִשָּׁה יראת השם היא תתהלל.

הדבר תורה לעילוי נשמת:

דליה בת חנה חנום, דבורה בת גוהר, משה בן יוכבד, אורה בת יוכבד ע"ה

חדש!

**קו השמחה
077-502-3345**

שלוחה 1
שמיעת בדיחות
המאזינים

שלוחה 2
הקלטת בדיחות
למאזינים.

חייגו ותחייכו

שימו לב: החל מער"ח כסלו יש מבצע עם בדיחות בקו נא לעקוב אחר הפרסום בקו ובעלונינים.

מילתא דבדיחותא

(1) עורך דין מפורסם נפטר ומגיע לשערי גן עדן. כשהוא מגיע למלאך העומד בשער הוא אומר לו: סליחה, אבל יש לכם טעות אני ישבתי במשרד, עובד על תיק חשוב מאוד. ופתאום ללא סיבה אני מוצא את עצמי פה. איזה מין דבר זה? המלאך שואל את העורך דין לשמו ובודק במחשב שלו. הוא חוזר לעורך דין ואומר: "אני לא יודע למה אתה מתלונן כתוב במחשב שנפטרת באריכות ימים ושיבה טובה". "מה" משתומם העורך דין אני בן 41 מה פתאום בשיבה טובה? המלאך בודק שוב במחשב שלו ואומר: "על פי שעות העבודה שחייבת את בלקוחות שלך אתה בן 89....."

(2) חולה: "דוקטור, אתה בטוח שמה שיש לי זה דלקת ריאות? פעם שמעתי שרופא טיפל במישהו שחשב שהיה לו דלקת ריאות, ולבסוף הוא מת מטיפוס". רופא: "אל תדאג! אצלי זה לא יכול לקרות. כשאני מטפל במישהו עם דלקת ריאות, הוא מת מדלקת ריאות....."

העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

ניתן להפיק בדיחות למייל fe האצרכת

מילתא דבדיהותא

(3) היום הראשון של החופש הגדול הגיע ואיציק הקטן הרכיב את המשקפת, לקח את הגלגל המתנפח ורץ לאמו בהתלהבות. "אימא! החופש סוף סוף התחיל! אנחנו יכולים ללכת לים?" "ממש לא", אמרה אמו בהחלטיות. "יש לך מושג כמה הים מסוכן? הוא מלא במדוזות, במחלות ואפילו בכרישים טורפים!" "אבל אני לא מבין", אמר איציק באכזבה. "אבא הולך לשחות בכל יום. למה לו מותר ולי לא?" אמו נאנחה, הביטה בו והסבירה: "לאבא שלך יש ביטוח חיים מצוין".....

(4) - רחל! תגידי, איך קוראים למלון שהיינו בו באיטליה בשנה שעברה?

- לא זוכרת, מה זה משנה?

- זה משנה!

- מה השם?

- זה חשוב?

- חשוב מאוד?

- חכה רגע, אני אבדוק את המגבות.....

התפללתי בציון הקדוש

של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה,

קבלתי על עצמי לשוב בתשובה, ונושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

(5) שני כורדים גויים הולכים לדוג. הם תופסים דג ואחד מהם מודד אותו. הוא מגלה שמהראש לזנב יש 60 סנטימטרים ומהזנב לראש יש 90 הוא שואל את חברו כיצד ייתכן הדבר. עונה החבר: "תחשוב רגע בהיגיון, בוא אתן לך דוגמא: מיום שלישי ליום חמישי יש יומיים, אבל מיום חמישי ליום שלישי יש חמישה ימים".....

(6) משוגע שעמד לעבור ניתוח שכב על מיטת הניתוחים. ניגש אליו הרופא ואמר, "עכשיו אנחנו נעשה לך הרדמה מקומית?" "לא מוכן שתחסכו עלי אני דורש הרדמה תוצרת חוץ".....

קוראים יקרים שימו לב:

החברת המיוחדת לרגל גיליון ה-100 נשלחת במייל אך רק למצטרפים לרשימת תפוצה עד ליום שלישי יט' כסלו.

החברת תשלח ביום רבעי כ' כסלו ה'תשפ"ב לאחר מכן החברת לא נשלחת כלל ע"י המערכת.

להצטרפות שילחו בקשה למייל: a05832349@gmail.com

בברכה: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו

חדש! חדש!

פרסום בגיליון

לא נפסיק את השמחה

רק ב- 10 ₪ בלבד

עוד פרטים

058-323-49-41

ואלה יעמדו על הברכה:

אליהו כ. הי"ו, אלעזר בן רחל הי"ו, משפחת שהרבני

הי"ו, משה בן רביטל הי"ו,

אסתר הודיה בת רביטל תח', שר השמחה: מאיר בן

מרגלית הי"ו

להשתתפות בהוצאת הגיליון: 058-323-4941

תזכו למצוות

ניתן להשיג בכל בתי הכנסת!

הצטרף גם אתה לרבבות לומדי הדף היומי, המתחילים בלימוד מסכת 'ראש השנה', ביום שני פרשת לך לך, ה' חשוון תשפ"א!

נא הקדישו עוד כמה דקות ללימוד 'חסד של אמת' והזכרת שמות הנשמות שלא הניחו אחריהם זש"ק. להורדת לוח ימי ההילולא 'חסד של אמת', ולהורדת מודעות נוספות לעידוד לימוד הדף היומי: DAF.TFILOT.ORG

האורחים
נבר התעייפו
מהריקודים?
זה הזמן לתת להם
לקרוא משהו מעניין
על הפרשה

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

התלבטתם לגבי מזכרת לשבת התאחדות,
או לשמחה המשפחתית?

הזמינו עוד היום את חוברת עלוני השבת
של גרפומט, בשילוב הטקסט שלכם בשער!

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה